

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

059

12-15

5242

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՎԱՍՆ

1873

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՆԻ ՀԱՅՈՑ ՌԵԻԳ

ՅՕՐԻՆԵԱՅ

Կ. Կ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

Ա. ՏԱՐԻ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈՂԻՍ

ԱՌ ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ

ANNUAIRE

UNIVERSEL

1873

PAR

CHARLES G. HASAROSSIAN

PREMIÈRE ANNÉE

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

12, Կ. Պալիս. — Չաղմագճըլար, Ակոբեան Խան, 12.

TYPOGRAPHIE ARAMIAN

12, Cons/ple. — Tchakmakdjilar, Agopian Khan, 12,

529

32-24

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ

059

2-18

4.

Տ Ա Ր Ե Յ Ո Յ Յ

ՎԱՍՆ

1873

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ ՀԱՅՈՑ ՌՅԻԳ

ՅՕՐԻՆԵԱՅ

Կ. Կ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

Ա. ՏԱՐԻ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԱՌ ՀԵՂԻՆԱՆՆԵՐ

1002
9395

9.

Գ. 9471/ՄԻ

Տ'եօրներորդ ամի Աթուակալութեան Ս. Էջմիածնի Տեառն Գեորգայ Դ. ի՝
Վենափառ Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց :

Ի չորրորդ ամի Պատրիարքութեան Տեառն Մկրտչի Արքեպիսկոպոսի
Խրիմեան՝ Ամենապատիւ Պատրիարքի Հայոց Կոստանդնուպոլսի:

Տ'իններորդ ամի Պատրիարքութեան Տեառն Եսայեայ Դ. ի՝ Ամենապա-
տիւ Պատրիարքի Հայոց Ս Երուսաղէմի :

Մեծապատիւ Սիրելի

Տեսեալ զ'իսմբագրեալն 'ի ձէնջ զ'Տիեզերական
Տարեցոյց , և 'ի քննութիւն եղեալ զ'սօցական
մասն նորին և զ'կարեւորն սրբագրութիւն արար-
եալ 'ի նմին , հրամայեմք 'ի տպագրութիւն :

Ողջ լերուք :

ՄԱՐՏԻՉ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԽՐԻՄԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍԻ

'ի 5 Դեկտեմբերի 1872
'ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կոստանդնուպոլիս

ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ

Առ Մեծապատիւ

Կարապետ Կ. Ղազարոսեան

ԱՅԼ ԵՐԿՔ ՇԵՂ ԻՆԱԿԻՆ

Յովիաննա ՝ Սրգ կալ Օրլէանի Օրիորդն. (Jungfrau von Orleans.) Վիպասական Ողբերգութիւն Շիլլէրի. Թարգմանեալ 'ի Գերմանական ընագրէ. 180 երև 8 ծալ:

Տիեզերական Տարեցոյց. Վասն 1873 Թուականին. Հաւանոս եւ Ընդարձակ Տպագրութիւն:

Ը Ն Դ Մ Ս Մ Լ Ո Վ

Ռէնեան Պառակն. (Die Wacht am Rhein.) Թարգմանութիւն 'ի Գերմանական:

Սյր—Կին. (L'Homme-Femme.) ԱղբթՍԱՆԴՐ ՏիիՄԱՅԻ Որդոյ, Թարգմանութիւն 'ի Գաղղիական:

Թշուաճ. (Les Misérables.) Ընկերային Թասերախաղ Վիկտոր ՀիյոՅԻ, ըստանեալ յ'երկուս Մասունս: Թարգմանութիւն 'ի Գաղղիական:

ՀԵՂԻՆԱԿՆ

Յայտ առնէ թէ անհնար լինելով նմա յօրինել 'ի միջոցի հնգից եօթնեկաց միայն՝ առաւել քան զ'առաջիկայս, թողեալէ Տարեցուցին յաջորդ ամի զ'այլ տեղեկութիւնս կարեւորս, որպէս Ասիաւհագրական, Բանասիրական, Պատմական եւն. եւն. հանդերձ նորագոյն յաւելուածովք եւ պատկերօք:

'ի 20 Դեկտեմբերի 1872 (Հ. Տ.)

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Կիր.	Կիրակէ :	Տոմ.	Ըստ Տոմարին Հայոց :
Քշ.	Երկուշաբթի :	Ե. Տ.	Երկայնութիւն տուրնչեան
Դշ.	Երեքշաբթի :	Ե. Գ.	Երկայնութիւն գիշերի :
Դշ.	Չորեքշաբթի :	Ժ.	Ժամ :
Եշ.	Հինգշաբթի :	Տ.	Րոպէ :
Ուր.	Ուրբաթ :	Վ.	Մանրերկրորդ :
Շբ.	Շաբաթ :		
Ա.	Ագարիայի :		ՆՇԱՆՔ ԼՈՒՍՆԻ
Եւրոպ.	Ըստ Եւրոպացւոց :	⊕ Ծ. Լ.	Ծնունդ Լուսնի :
Թրք.	Ըստ Թրքաց :	⊙ Ա. Բ.	Առաջին Բառորդ Լուսնի :
Պ. Հ.	Պապական Հայոց :	⊙ Լ. Լ.	Լրումն Լուսնի :
Մ.	Մահմետականաց :	⊕ Վ. Բ.	Վերջին Բառորդ Լուսնի :
Յայսմ.	Ըստ Յայսմաւորաց :		

ՆՇԱՆՔ ՏՈՄԱՐԱԿԱՆՔ

ՎԱՍՆ 1873 ԹՈՒԱԿԱՆՆԵ

Ըստ Հայոց	Ըստ Լասիւնաց	
Գիր տարւոյն է :	Ղ.	Ոսկեթիւ կամ Շրջան Լուսնի 12
Եմներեակն	Ա.	Շրջանն Արեգակնային 6
Վերադիրն	ԺԱ.	Կիրակագիր կամ Եմներեակ 6
Իննեւտաններեակն	10	Վերադիրն Ա
Բուն ձայնն ամ. բձ. զձ. դձ. ձա-		Ինդիկտիոնն Հռոմէական 1
թաւորման դասուն են՝ սկսեալ 'ի		Իսկ Զատիկ Լատինաց յիշով եօմնե-
րուն Բարեկենդանէ :		կալ յառաջ է քան զ'Հայոցն :

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՒՔ ԵՒ ՄԻՋՈՅՔ ՆՈՅԻՆ

Ըստ Հայոց

Օր ԾՆՆԴԵԱՆ ՇԲ.	'ի Յունի. 6	Միջոց եօմնեակը պահօր	Չորս
Միջոց ուտիք աւուրք	» 23	Բարեկեն. Աստուածածնի	յ'Օգոստ. 5
Առաջաւորաց Բարեկենդան	» 23	ՎԵՐՄՓՈՒՄՆ »	» 12
Ս. Սարգիս	'ի Փ' sr. 3	Միջոց եօմնեակը պահօր	Հինգ
Օր Տեառնընդառաջին. Դշ.	» 14	Բարեկենդան Խաչի	'ի Սեպտ. 9
Բուն Բարեկենդան	» 18	ԽՈՉՎԵՐԱՅ	» 16
Օր Աւետման ՇԲ.	յ'Ապրիլ 7	Վարագայ Խաչ	» 30
ՉԱՏԻԿ	» 8	Միջոց ուտիք եօմնեակը	Եօրն
Եր'ւման Խաչ	'ի Մայիս 6	Գիւտ Խաչ	'ի Հոկտ. 28
Համարածումն	» 17	Հրեշտակապետաց	'ի Նոյեմ. 10
Հոգեգալուստ	» 27	Յիսակաց Բարեկենդան	» 18
Բարեկենդան Լուսաւորչի	'ի Յունիս 17	Ս. Յակոբայ Բարեկեն.	'ի Դեկտ. 9
Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի	» 23	Ս. Յակոբ	» 15
Բարեկենդան Վարդապ.	'ի Յուն. 8	Օր Բարեկենդանի Ծնն. ՇԲ.	» 29
ՎԱՐԴԱՎԱՌ	» 45		

ԸՍՏ ԼԱՏԻՆԱԳ

Եռթանաներորդ կիրակէ	՝ի Փետր. 9	Հոգեգալուստ	՝ի Յունիս 1
Օր մոխրոց	» 26	Ամենատուրք Երրորդունիւն	» 8
Հատիկ	յ' Ապրիլ. 13	Տուն խորհրդոյ Հաղորդունեան	» 12
Համբարձումն	՝ի Մայ. 22	Առաջին կիրակէ Գալստեան	՝ի Նոյ. 30

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԱՌՈՒՐԻ ՄԱՀՄԵՏԱԿԱՆԱՅ

Գուրգան պայրամը	՝ի Յունուարի	27 (Զիւնիսէն)	10)
Աշուրէ կիւնիւ	՝ի Փետրուարի	25 (Մուհարրէմ)	10)
Խըտրէլէզ	յ' Ապրիլի	23 (Ռէպիւլ էվլէլ)	8)
Մէվլուտ	»	27 (Ռէպիւլ էվլէլ)	12)
Միրաճ կէճէսի	՝ի Սեպտեմբերի	7 (Ռէճէպ)	27)
Պէրաժ կէճէսի	»	25 (Շապան)	15)
Գասըմ	՝ի Հոկտեմբերի	26 (Ռամազան)	17)
Գատր կէճէսի	՝ի Նոյեմբերի	5 (Ռամազան)	27)
Ռամազան պայրամը	»	9 (Շէվվալ)	1)

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ՏԱՐԵՄՈՒՏԻՏԻ

Հայոց	1323 (Ըստ Տոմարի)	յ' Օգոստոսի	15
»	258 (Ըստ Ազարիայի)	՝ի Մարտի	21
Հրէից 5634		՝ի Սեպտեմբերի	10
Մահմետականաց 1290 (Լուսնական)		՝ի Փետրուարի	16
Քրիստոսի	1874 (Ըստ Նոր Տոմարի)	՝ի Դեկտեմբերի	20

ՉՈՐՍ ԵՂԱՆԱԻՐ

Գարնանամուտ և Հասարակած	՝ի Մարտի	8
Ամառնամուտ և Արեւադարձ	՝ի Յունիսի	9
Աշնանամուտ և Հասարակած	՝ի Սեպտեմբերի	11
Զմեռնամուտ և Արեւադարձ	՝ի Դեկտեմբերի	10

ԱՄՍԱՄՈՒՏԻ ԸՍՏ ՏՈՄԱՐԻՆ ՀԱՅՈՅ

Արաց	30 օր, ՝ի Յունուարի	12	Աւելեաց	5 օր, յ' Օգոստոսի	10
Մեհեկան	30 օր, ՝ի Փետրուարի	11	Նաւասարդ	1323 30 օր, յ' Օգոստոսի	15
Արեգ	30 օր, ՝ի Մարտի	13	Հոռի	30 օր, ՝ի Սեպտեմբ.	14
Ահեկան	30 օր, յ' Ապրիլի	12	Սահմի	30 օր, ՝ի Հոկտեմբերի	14
Մարերի	30 օր, ՝ի Մայիսի	12	Տրէ	30 օր, ՝ի Նոյեմբերի	13
Մարգաց	30 օր, ՝ի Յունիսի	11	Քաղոց	30 օր, ՝ի Դեկտեմբերի	13
Հրտից	30 օր, ՝ի Յունիսի	11			

ԱՄՍԱՄՈՒՏԻ ՀՐԷՅ

Սէրաժ	30 օր, ՝ի Յունուարի	17	Ար	30 օր, ՝ի Յունիսի	13
Աղար	29 օր, ՝ի Փետրուարի	16	Իլուլ	29 օր, յ' Օգոստոսի	12
Նիսան	30 օր, ՝ի Մարտի	17	Թշրի 5634	30 օր, ՝ի Սեպտեմբ.	10
Շառ	29 օր, յ' Ապրիլի	16	Խէտուն	30 օր, ՝ի Հոկտեմբերի	10
Սիվան	30 օր, ՝ի Մայիսի	15	Քասդեւ	29 օր, ՝ի Նոյեմբերի	9
Թէմուզ	29 օր, ՝ի Յունիսի	14	Թէրէթ	29 օր, ՝ի Դեկտեմբերի	8

ԱՄՍԱՄՈՒՏԻ ՄԱՀՄԵՏԱԿԱՆԱՅ

Զիւնիսէն	29 օր, ՝ի Յունիսի	18	Ճէմաղիւլ ախըր	30 օր, ՝ի Յունիսի	13
Մուհարրէմ 1290	» օր, ՝ի Փետր.	16	Ռէճէպ	30 օր, յ' Օգոստոսի	12
Սէֆէր	30 օր, ՝ի Մարտի	17	Շապան	29 օր, ՝ի Սեպտեմբ.	11
Ռէպիւլ էվլէլ	29 օր, յ' Ապրիլի	16	Ռամազան	30 օր, ՝ի Հոկտեմբ.	14
Ռէպիւլ ախըր	30 օր, ՝ի Մայիսի	15	Շէվվալ	30 օր, ՝ի Նոյեմբերի	9
Ճէմաղիւլ էվլէլ	29 օր, ՝ի Յունիսի	14	Զիւլգաստ	29 օր, ՝ի Դեկտեմբ.	9

ԱՄՍԱՄՈՒՏԻ ՆՈՐ ՏՈՄԱՐԻ

Փետրուար	28 օր ՝ի Յունուարի	20	Օգոստոս	31 օր ՝ի Յունիսի	20
Մարտ	31 օր ՝ի Փետրուարի	17	Սեպտեմբեր	30 օր յ' Օգոստոսի	20
Ապրիլ	30 օր ՝ի Մարտի	20	Հոկտեմբեր	31 օր ՝ի Սեպտեմբ.	19
Մայիս	31 օր յ' Ապրիլի	19	Նոյեմբեր	30 օր ՝ի Հոկտեմբերի	20
Յունիս	30 օր ՝ի Մայիսի	20	Դեկտեմբեր	31 օր ՝ի Նոյեմբերի	20
Յուլիս	31 օր ՝ի Յունիսի	19	Յունուար 1874	31 օր ՝ի Դեկտեմբերի	20

ԽԱԻՍՐՄՈՒՆԻ ԹՄԱԿՆ 1873

Յայտնամի լինելոց են երկու խաւարմունք Արեւու և երկու խաւարմունք Լուսնի:
Ա. Բոլորական խաւարումն Լուսնի յ' Ապրիլի 29—30, անտեսանելի ՝ի Գ. Պոլիս:
Բ. Մասնական խաւարումն Արեւու ՝ի Մայիսի 13, անտեսանելի ՝ի Գ. Պոլիս:
Գ. Բոլորական խաւարումն Լուսնի ՝ի Հոկտեմբերի 23—24, տեսանելի ՝ի Գ. Պոլիս:

Սկիզբն խաւարման ՝ի ժամ 23, ր. 4
Մէջ խաւարման, Հոկտ. 24, ՝ի ժամ 0, ր. 49
Վերջ խաւարման ՝ի ժամ 2, ր. 43
Չափ խաւարման (տրամագիծ լուսնի=1) 1. 419
Դ. Մասնական խաւարումն Արեւու ի Նոյեմբերի 8, անտեսանելի ՝ի Գ. Պոլիս:

ՄԱՍՆԱԻՐ ԹԻՒԻ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Լայնութիւն աշխարհագր. (Գրէթ Ս. Սոփիայ) 41° 0' 16" Հիւսիս.
Երկայնութիւն » յ' աստիճանս ՝ի միջրէնէն Բարիզի 26° 38' 50" Արեւել.
» ՝ի ժամս » » 1 ժ. 46 ր. 35 մ.
» յ' աստիճանս » Գրինվիչի 28° 58' 59"
» ՝ի ժամս » » 1 ժ. 55 ր. 56 մ.
Ժամը հաշուին ՝ի 24, ըստ Եւրոպացոց՝ սկսեալ ՝ի կէս օրէն միջին հաշուով
Կոստանդնուպոլսի, իսկ ըստ Թրքաց՝ սկսեալ յետ մտիցն Արեւու ՝ի նախընթաց
երեկոյին:

Ի կիրարկելու արժանի Տոնացիներ

- Դեսպալ. Դեսպալան (Ambassadeur)
 Ներկ. Նուիրակ (Envoyé)
 Պշտ. Պաշտօնեայ (Ministre)
 Տեղիլ. Տեղակալ. (Résidant)
 Լիազոր. Լիազոր (Pleinipotentiaire)
 Գործկոր. Գործակատար (Chargé d'Affaires)
 Փոխնորդ. Փոխանորդ (Procureur)
 ա. կ. արտաքոյ կարգի (Extraordinaire)
 Ընդհ. Հիւս. Ընդհանուր Հիւստոս (Consul Général)
 Հիւս. Հիւստոս (Consul)
 Գործիլ. Գործակալ (Agent)
 Վրդալ. Վարդապետ (Docteur)
 Վրդալ. Ածբ. Վարդապետ Աստուածաբանութեան (Docteur en Théologie)
 Վրդալ. Բժշ. Վարդապետ Բժշկականութեան (Docteur en Médecine)
 Վրդալ. Իրբ. Վարդապետ Իրաւաբանութեան (Docteur en Droit)
 Վրդալ. Փիլ. Վարդապետ Փիլիսոփայութեան (Docteur en Philosophie)
 Տեղալ. — Զօրապետ. Տեղապալ — Զօրապետ (Lieutenant — Général)
 Դիկնալ. Դիկնապալ (Aide de camp)
 Պ. Պարոն (Baron, Դերմ. Freiherr)
 Տ. Տէր (Sieur, Թրք. Էֆէնտի, ալա)

ՏԱՐԵԿԱՆ

ՏՕՆԱՅՈՅՑ

ԱՌՈՒՐԲ			ՅՈՒՆՈՒՍԻ 1873 (աւուր 51)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնեակաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Եռնաց	Տօնի Լասինաց	
1	1	Բշ.	գձ. ԿԱՂԱՆԻ և Գ. օր Պահոց Ծննդեան: Յայտ Բաղդոցի 24: Տոմ. Բաղդոցի 20: Ա. Արամայ 17:	* Տօն Տնօրէնու- թեան Բրիտտոսի, և Բարսղի հայրա- պետին:	1873 Յունուար Վերոնիքայ կուսի: Պ. Հ. * Տ. Տնօրէնու- թեան Բրիտտոսի:	13
2	2	Դշ.	գկ. Դ. օր պհց. Ծննդ:			14
3	3	Դշ.	դձ. Ե. օր պհց. Ծննդ:			15
4	4	Եշ.	դկ. Զ. օր պհց. Ծննդ:			16
5	5	Ուր.	աձ. ձրագալոյց Ծննդ. և Մը- կրտուծեան Բրիտտոսի: Նաւա- կասիկ յ'երեկոյիկն:	ձրագալոյց Յատ- նուծեան:	Անտոնի Աբբայի: Պ. Հ. ձրագալոյց Յատնուծեան:	17
6	6	Շր.	* աձ. ՏՕՆ ԾՆՆՆԻԵԱՆ ԵՒ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ԲՐԻՏՏՈՍԻ: Ու- սիկ յ'ռէքոս:	Յայտնու. Բսի.:	Պ. Հ. * Յայտնու- ծիւն Բրիտտոսի:	18
7	7	Կիւր.	* թձ. Բ. օր Ծննդ: Յիշատակ անցեցելոց:	Յովհաննու Կա- րապետին:	Պ. Հ. Բ. օր Յայտնու:	19
8	8	Բշ.	թկ. Գ. օր Ծննդ: Յաւ. Արաց(30):			20
9	9	Դշ.	գձ. Դ. օր Ծննդ:		Ազնէսի կուսին:	21
10	10	Դշ.	գկ. Ե. օր Ծննդ:			22
11	11	Եշ.	դձ. Զ. օր Ծննդ:		Տ. Պսակման Յով- սեփայ:	23
12	12	Ուր.	դկ. Է. օր Ծննդ: Տոմ. Արաց(30):			24
13	13	Շր.	* աձ. Ը. օր Ծննդ. և Տ. Ան- ուանակոյցութեան Բրիտտոսի:			25
14	14	Կիւր.	* աձ. Ա. զկնի Ծննդ:			26
15	15	Բշ.	թձ. Ծնուող Յովհաննու Կա- րապետին: Ա. Ուղղան (30 օր):		Յովհաննու Ոսկե- բերանին:	27
16	16	Դշ.	թկ. Պետրոսի հայրապետին, Վլասայ եպիսկոպոսին և Արի-			28
ՇՐՋԱՆԲ ԼՈՒՍՆԻ						Թունվ. Ե. Տ. Ե. Գ.
⊕ Լ. Լ. յ' 2 Եունվ. ի 1 ժ. 18 ր.						1 9,28 14,32
⊕ Վ. Բ. ի 10 » ի 5 ժ. 19 ր.						6 9,34 14,26
⊕ Ե. Լ. յ' 17 » ի 2 ժ. 7 ր.						11 9,41 14,19
⊕ Ա. Բ. ի 23 » ի 18 ժ. 38 ր.						16 9,53 14, 7
⊕ Լ. Լ. յ' 31 » ի 19 ժ. 55 ր.						21 10, 3 13,57
						26 10,15 13,45
						31 10,26 13,34

Առաջին աւիս			Պատմական Օրագրու- թիւն			Ստորագրող	Մագուռն Արեգա- կան	Կէս օր ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	Ըստ Նոր Տոմարի	Ըստ Շրթ.
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնեակաց	Տօնի Հրեից և Մահմե- ականաց	Աւրբ. Հիւ. ամ.	Մահմե- ականաց					
1	1814.	Պետրագլ առ Աճ- ւերս:	14 14	Հր. Թէրէթ 5633 թուական: Մ. Զիլզատե 1289 թուական:	68	ժ. ր. 7,25	ժ. ր. 2,17	ժ. ր. 12, 8,47	ժ. ր. 7,—	
2			15 15		69	7,25	2,15	12, 9,10	6,59	
3			16 16		70	7,25	2,14	12, 9,31	6,58	
4	1871.	Առուսն Ալանսոնի ի Գերմանացոց:	17 17		71	7,24	2,12	12, 9,55	6,57	
5			18 18		72	7,24	2,11	12,10,13	6,56	
6	1871.	Արքայն Բուսիոյ Վիլ- հելմ Ա. առնու զ'սիսղոս կայսեր Գերմանիոյ:	19 19		73	7,24	2,10	12,10,33	6,55	
7			20 20		74	7,24	2, 9	12,10,52	6,54	
8			21 21		75	7,23	2, 5	12,11,10	6,53	
9	1793.	Գլխատրիւն լուղո- վիկոսի Ժ. Ժ. արքային Գաղ-	22 22		76	7,23	2, 4	12,11,27	6,52	
10		ղիացոց ի Բարիզ:	23 23		77	7,22	2,—	12,11,44	6,51	
11			24 24		78	7,22	2, 2	12,12,—	6,50	
12	1712.	Ծնունդ Մեծին Փրե- դերիկոսի:	25 25		79	7,21	1,58	12,12,15	6,49	
13	1845	Յեղափոխութիւն ի Հելուէսիա:	26 26		80	7,20	1,55	12,12,29	6,47	
14			27 27		81	7,19	1,53	12,12,43	6,46	
15			28 28		82	7,18	1,51	12,12,56	6,45	
16	1871.	Բարիզ անձնատուր ի- նի. և 814 Մահ Մեծին Կա-	29 29		83	7,17	1,47	12,13, 8	6,43	
ՏՕՆԱՆՄԱՍԿԱՆ										
Եունվ. 6. 10 ⁰ Տարեղ. Գահակալ. Իսմայիլ Բաշայի' փոխարեան եզրապ.										
» » 2 ⁰ » Թագաւոր. Վիլհելմայ Ա. ոյ' Կայսեր Գերմանիոյ:										
» 9. 34 ⁰ » Ծննդ. Ոսկար Բ. ի' արքային Շուէտի և Նորվեգիոյ:										
» 28. 33 ⁰ » Ծննդ. Ապիսիլ Ազիլ Կայսեր Թուրքիոյ:										

ԱՌՈՒՐԲ			ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1873 (աւուր 51)			Ըստ Նոր Յոսմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնեկաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Հասինաց	
17	17	Դշ.	սողոմայ սարկաւագին : գձ. Պահոց:	* Անտոնի Անա- պատականին:	Յունուար : Փրանկիսկոսի Սա լեզացւոյն:	29
18	18	Եշ.	գկ. Անտոնի, Տրիփոնի, Պար- սամայ և Ոնովրիոսի ճգնաւո- րացն:	* Աթանասի և Կիւրղի հյրապոյն. Աղեքսանդրիոյ:		50
19	19	Ուր.	դձ. Պահոց:			31
20	20	Շր.	դկ. Թէոդոսի Թագաւորին և մանկանց Եփեսոսի:	* Եւթիմիոսի ճղ- նաւորին:	1873 Փետրուար:	1
21	21	Կիւ.	Քաճ. Բ. գկնիՅնդ: Հարսանիք:		Տեառնընդառաջ:	2
22	22	Բշ.	ակ. Կիրակոսի և մօրն Յուզի- տայ, և Գորղիոսի, Պողիկտոսի և Գրիգորիսի:		Վլասայ եպսկպ:	5
23	23	Դշ.	քձ. Վահանայ Գողթնացւոյն, Եւզինեայ կուսին և հօրն Փի- լիպպոսի և մօրն Կղօղեայ և Եր- կուց եղբարցն Սերգեայ և Ապի- տոնի, և երկուց ներքինեացն:			4
24	24	Դշ.	քկ. Պահոց:		Աղաթայ կուսին:	5
25	25	Եշ.	գձ. Եւզինեայի, Մակարիոսի, Վաղերիոսի, Կանդիտոնի և Ա- կիւղասայ:	* Գրիգորի Աստ- ուածաբանին:	Տօրոթեայ կուսին:	6
26	26	Ուր.	գկ. Պահոց:			7
27	27	Շր.	դձ. Հայրա. Աթանասի, Կիւրղի և Գրիգորի Աստուածաբանին:	* Դարձ նշխարաց Յով. Ոսկեբերանի:	Եօթանասներորդ Կիւրակէ:	8
28	28	Կիւ.	Ք դկ. Գ. գկնի Ենդ: Բարե- կենդան Առաջաւորաց:		Պ. Հ. Բարեկեն- դան Առաջաւո- րաց:	9
29	29	Բշ.	աձ. Ա. օր պհց. Առաջ:	Լուծումն պահոց յայտմ եօթնեկի:		10
30	30	Դշ.	ակ. Բ. օր պհց. Առաջ:	Հայրապետացն Բարսղի, Գրիգորի և Յովն. Ոսկեր:		11
31	31	Դշ.	քձ. Գ. օր պհց. Առաջ:			12

ՕԴՆԵՐԵՆՈՒԹԱԿԱՆ

յ' 2	Յունիք. Յրտին և փոփոխ օդը:
յ' 10	» Ձիւնաբեր հողմունք:
յ' 17	» Խոնաւ օդը:
յ' 23	» Յրտաբեր և անձր. օդը:
յ' 31	» Յրտաշունչ հողմունք:

ՕԴՍ.ՉՍ.ՓԱԿԱՆ

Միջին ամսական.	
Ծանրաչափ	76 1/2 0 ;
Ջերմաչափ	4, 6 ;
Բարձրութիւն ջրոյ	
ի հազարորդամեղր	70, 4 ;

Արեգակն 'ի ջրհոսն յ' 8ն.			Աւուր Գաւարի	Ծագումն Արեգա- կան	Կէս օր 'ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	
Պատմական Օրագրու- թիւն	Աւրբ. Նր. ամ.	Տօնի Հրեկից և Մանիկ- ականաց	Ըստ Նոր Յոսմարի	Ըստ Թրք.	Ըստ Նոր Յոսմարի	Ըստ Թրք.
17	17	1797. Գաղղիացիք գրաւեն գ' Բաղաւն Տրիսենդի 'ի Դիւրի:	1 50	Հր. Սէրափ. Մ. Ախլըր Էրպային Մ. Չիլիհիճէ (29 օր):	84 7, 16	1, 45 12, 13, 19 6, 42
18	18		2 1		85 7, 15	1, 45 12, 13, 29 6, 41
19	19		3 2		86 7, 14	1, 40 12, 13, 38 6, 39
20	20	1871. Բանակն Պուրպաֆի գօրապետին մտանէ զինաթափ 'ի Հելուէսիա:	4 3		87 7, 13	1, 38 12, 13, 47 6, 38
21	21		5 4		88 7, 13	1, 36 12, 13, 55 6, 37
22	22		6 5		89 7, 11	1, 33 12, 14, 2 6, 36
23	23		7 6		90 7, 11	1, 32 12, 14, 8 6, 35
24	24		8 7		91 7, 9	1, 28 12, 14, 14 6, 35
25	25	1854. Թիւրք առնուն 'ի Ռուսաց գ' Բաղաւն Չէքաւ 'ի փոքուն Վալաֆիայ:	9 8		92 7, 8	1, 26 12, 14, 19 6, 32
26	26		10 9	Մ. Արիֆէ:	93 7, 7	1, 25 12, 14, 23 6, 31
27	27	1871. Բնաւորիւն ազգ. ժողո- վոյն Գաղղիացւոց 'ի Պոլսոյ:	11 10	Մ. Գուրպան պայրամ (հօր):	94 7, 6	1, 24 12, 14, 26 6, 29
28	28		12 11		95 7, 5	1, 19 12, 14, 28 6, 28
29	29	1840. Ամուսնութիւն Վիկ- տորիա քաղաւանոյն:	13 12		96 7, 4	1, 17 12, 14, 30 6, 27
30	30	1829. Առնում Թրնովայի 'ի Ռուսաց:	14 13		97 7, 3	1, 14 12, 14, 30 6, 25
31	31	1829. Սպանումն հիւպա- սոսին Ռուսաց 'ի Դենեւան:	15 14	Հր. Տարեգը- լուիս տնկոց:	98 7, 2	1, 13 12, 14, 30 6, 25

ԱՌԱՅԻՐ

Որ կամի գնել գ' հանելին,
Սեխի վաճառել գ' պիտանին:

Բարի խրատն արժաք է,
Բարի օրինակն՝ ոսկի:

Առ 'ի ինկել եղանիկ՝
Ձմաւ ամ գ' չարս' յ' որոց զերծ ես

Երեւ' որ օգնեն միմիանց,
Կրեն գ' բեռն վեցից:

ԱՌՈՒՐԲ			ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1873 (առուր 28)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնկայաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Թուանց	Տօնի Հասիւնց	
32	1	Եշ.	թի. Դ. օր պահոց Առաջ :		Փետրուար.	13
33	2	Ուր.	գձ. Ե. օր պահոց Առաջ : Եր- շատակ Յովնանու մարգարէին :	* Տեառնընդառաջ	Պ. Հ. * Տեառնըն- դառաջ :	14
34	3	Շր.	գկ. Սարգսի զօրավարին և որդոյ նորա Մարտիրոսին , և 14 զինուորացն Հայոց :			15
35	4	Կիր.	Ք. դձ. Դ. զկնի Ծննդ : Հար- սանիս :			16
36	5	Բշ.	դկ. Ատովմանց զօրավարացն Հայոց :			17
37	6	Գշ.	աձ. Սուքիասանց վկայիցն Հայոց :			18
38	7	Դշ.	ակ. Պհց : Յաւ. Մենեկան (50) :			19
39	8	Եշ.	քձ. Ոսկեանց քահանայից :	* Երկուց Թէոդո- րոսաց վկայիցն :	Չենորայ եպիս- կոպոսին :	20
40	9	Ուր.	թկ. Պահոց :			21
41	10	Շր.	գձ. Ս. Իսահակայ Պարթեւի՝ հայրապետին Հայոց :	Մեռելոց : Ղարա- լամպոսի քահային :		22
42	11	Կիր.	Ք. գկ. Ե. զկնի Ծննդ : Տաւ. Մե- նեկան (30 օր) :		Բուն Բարեկեն- դան :	23
43	12	Բշ.	դձ. Մարկոսի եպիս. Պիոնի քահանայի Կիրոյի և Բենիամինի սարկաւազացն և Արզըմանի, Որմզդանայ և Սայենի վկայիցն :	Նաւակատիկ է յ'աւմ եռմնեկի, որ կոչի մեկըստուր :	Մատթեայ ա- ռաքելոյն :	24
44	13	Գշ.	դկ. Ս. Ղեւոնդեանց քահանա- յիցն Հայոց :			25
45	14	Դշ.	Ք. աձ. Պահոց : Տեառնընդա- ռաջ : Ա. Նիրհան (50 օր) :		Օր մոխրոց :	26
46	15	Եշ.	† ալ. Սրբոց ՎահրՆԱՆԱՆՑ զօ-		Պ. Հ. Վարդանանց	27
ԵՐԶԱՆԵՐ ԼՈՒՍՆԻ						Փետր. Ե. Տ. Ե. Գ.
Ⓔ Վ. Բ. յ' 8						4 10,29 13,31
Ⓕ Ե. Լ. յ' 15						6 10,41 13,49
Ⓖ Ա. Բ. յ' 22						11 10,58 13, 2
Ⓗ Բ. Լ. յ' 15						16 11,14 12,49
Ⓖ Ա. Բ. յ' 22						21 11,21 12,59
Ⓗ Բ. Լ. յ' 15						26 11,35 12,25

Երկրորդ ամիս			Պատմական Օրագրու- թիւն			Աւրբ. Պատմ.	Մագունն Արեգա- կան	Կէս օր 'ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնկայաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Թուանց	Տօնի Հասիւնց			Ըստ Երկր.	Ըստ Քրթ.
1	1864	Առումն Կաթա Բա- ղալին :	16 15	Հր. Սէքաթ : Մ. Զիւհիճէ :	99	ժ. Բ. 7, 4	ժ. Բ. 1, 12	ժ. Բ. 12, 4, 29	ժ. Բ. 6, 23
2			17 16		100	7, 4	1, 11	12, 4, 28	6, 25
3			18 17		101	6, 59	4, 6	12, 4, 25	6, 24
4	1874.	Պէլժոր բերդն անձնա- սուր լինի :	19 18		102	6, 57	4, 2	12, 4, 22	6, 49
5	1564.	Մահ Միքէլ Անգլոյի :	20 19		103	6, 55	12, 59	12, 4, 18	6, 48
6	1587.	Տանջամաւոր մահ Մարիա Սոււարայ Դիւլիին :	21 20	Մ. ձէմրէի ու- լա պէհէվա : օր իջանելոյ ջերմ. արեւու յ' օդս :	104	6, 55	12, 58	12, 4, 14	6, 47
7	1475.	Ծն. Նիկողոսի Կո- պրեմիկոսի :	22 21		105	6, 53	12, 55	12, 4, 8	6, 46
8	1810.	Սպանումն Անգլ. Հոմե- րի զօրակաւին 'ի Մանդուա :	23 22		106	6, 50	12, 51	12, 4, 2	6, 44
9			24 23		107	6, 48	12, 47	12, 4, 56	6, 43
10	1732.	Ծն. Գեորգայ Վա- շիկերցի՝ ազասի Ամերիկայ 303. Դիոկոնեսիանոս սկսա- նի հալածել զ' Բիսոնեայս :	25 24		108	6, 47	12, 46	12, 4, 48	6, 42
11			26 25		109	6, 46	12, 44	12, 4, 40	6, 41
12	1848.	Հրամարումն Լուդվի- ֆիլիպպեայ Եւ հաստատու- աւ թաւմանակեայ կառավա- րութ. 'ի Գաղլիա :	27 26		110	6, 45	12, 42	12, 4, 32	6, 40
13	1713.	Մահ Մեծին Փրեդե- րիկոսի արքային Բրուսիոյ :	28 27	Մ. ձէմրէի պէ- տա : Օր իջանե- լոյ ջերմեան արեւու 'ի ջուրս	111	6, 43	12, 38	12, 4, 22	6, 8
14	1815.	Մեծն Նապոլեոն փախ- չի 'ի Ելպա կղզոյն :	29 28		112	6, 41	12, 35	12, 4, 13	6, 7
15			30 29		113	6, 40	12, 34	12, 4, 2	6, 6
ՏՕՆԱՆՄԱՐԱԿԱՆ						Փետր. 7. 56.0 Տարեդ. Ծննդ. Վիլիելմայ Գ. ի՝ Արքային Հովանդոյն :			
Ⓔ 18. 18.0						» Գահի, Աղեհանդի Բ. ի՝ Կայսեր Ռուսիոյ :			
» 22. 50.0						» Ծննդ, Կառլոսի Ա. ոյ՝ Արքային Վիլհելմայի :			
» 26. 9.0						» Գահի, Լուդուիկոս Որոն Բ. ի՝ Արքային Պալատայի :			

ԱՌՈՒՐՔ			ՓԵՏՐՈՒՄ 1873 (առուր 28)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօնեկաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Հասիւնաց	
47	16	Ուր.	րավարաց և 1036 վկայիցն Հայոց: Յիշատակ անջեցեղոց:	Քձ. Պահոց:	գորավարաց և 1036 վկայիցն:	28
48	17	Շր.	Քկ. Կոստանդնուպոլսի ժողովոյն 150 հայրապետացն:			1
49	18	Կիր.	Ճ. Պկ. Բուն Բարեկենդան:	Բուն Բարեկենդան	Պ. Հ. Բուն Բարեկենդան:	2
50	19	Բշ.	ամ. Ա. օր մեծ Պահոց: Բալլախոտան:			3
51	20	Գշ.	ակ. Բ. օր մեծ Պահոց:			4
52	21	Դշ.	Քձ. Դ. օր մեծ Պահոց:			5
53	22	Եշ.	Քկ. Դ. օր մեծ Պահոց:			6
54	23	Ուր.	գձ. Ե. օր մեծ Պահոց:		Թումայի Ազուինաց	7
55	24	Շր.	գկ. Զ. օր մեծ Պահոց. Թէոդորոսի գորավարին:	*Թէոդորոսի գոր. և Գիւստ Գլխոյ Յովն. Կարապետին:		8
56	25	Կիր.	Ճ. Պձ. Բ. քառասնորդաց Պհոց:			9
57	26	Բշ.	Պկ. Ը. օր մեծ Պահոց:			10
58	27	Դշ.	ամ. Թ. օր մեծ Պահոց:			11
59	28	Դշ.	ակ. Ժ. օր մեծ Պահոց:			12

ՕԳԵՐԵՆՈՒԹԱԿԱՆ		ՕԳԱԶԱՓԱԿԱՆ	
յ' 8	Փետր. Անձրեւային օրը:	Միջին ամսական	
յ' 15	» Փոքորկալից օրը:	Ծանրաչափ	76 1/2 0 :
յ' 22	» Սառնամանիք և ցուրտ:	Զերմաչափ	4. 6 :
յ' 26	» Փոփոխական աւուրք:	Բարձրութիւն ջրոյ	
		ի հազարորդամեր 62. 2 :	

Արեգակն 'ի ձուկն 'ի 6ն			Աւուրք	Տօնի Հրեից	Տօնի Մահմեդականաց	Աւուրք	Տօնի Բարեկենդան	Տօնի Բարեկենդան	Տօնի Բարեկենդան	Տօնի Բարեկենդան
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօնեկաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Հասիւնաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Հասիւնաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց
16	1813.	Դաւիթ Կենեալ 'ի Քալիե 'ի մէջնութիւնի և Բունի:	4	4	Հր. Աղար (29 օր): Մ. Մուհարրէմ (29 օր) և տարեմուտ 1290 թուին:	114	6,38	12,31	12,12,51	6, 5
17	1871.	Մաքնելն Գերմանական բանակին 'ի Բարիգ:	2	2		115	6,37	12,29	12,12,40	6, 4
18			3	3		116	6,37	12,28	12,12,28	6, 4
			4	4		117	6,35	12,25	12,12,16	6, 2
19	321.	Համան Մեծին Կոստանդնուպոլսի վասն օսնելոյ Գ' Կիրակի օր:	5	5		118	6,33	12,22	12,12, 3	6, 1
20	1813.	Մաքնելն Ռուսաց 'ի Պելլին:	6	6	Մ. ձէմրէիսալիսէ պէխար: Օրիշնելոյ ջեր. արեւու 'ի հող:	119	6,32	12,21	12,11,50	6, 0
21			7	7		120	6,30	12,18	12,11,36	5,59
22	1871.	Սկիզբն խոսովութեանց 'ի Բարիգ:	8	8		121	6,29	12,16	12,11,22	5,58
23					Հր. Ծոմ վասն ման Մովսիսի:	122	6,27	12,13	12,11, 7	5,56
24	1152.	Թագադրութ. Փրեդերիկոս Ա. Պարսպարուս արքային 'ի Բաղաբին Ասիւր (Եփառաբել.):	9	9		123	6,26	12,12	12,10,52	5,56
25			10	10	Մ. Աշուրէի Կիւնիւ. մեծ ծոմ: և Եփլէլի պէրտիւլ ածիւզ:	124	6,24	12, 8	12,10,37	5,54
26			11	11		125	6,23	12, 7	12,10,21	5,54
27			12	12		126	6,21	12, 3	12,10, 5	5,52
28			13	13	Հր. Ծոմ վասն Եսթերայ:					

ԱՌԱՅԻՐ	
Շահել Գ' ու մարքն է, և պահել Գ' շահեալն.	
Է համարիս Բարն փիլիսոփայական' ու փոխել Գ' կապարն յ' ոսկի:	
Դիւրագոյն է գլխի ունել առաջին փորձութեան'	
Քան հանել Գ' ու գան զկնի:	

ԱՌՈՒՐԻ			ՄԱՐՏ 1873 (աւուր 31)			Ըստ նոր ծովային
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնեակաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	
60	1	Եշ.	թմ. ժԱ. օր մեծ Պնց:			13
61	2	Ուր.	թկ. ժԲ. օր մեծ Պնց:			14
62	3	Շբ.	գձ. ժԳ. օր մեծ Պնց: Կիւրղի Երուսաղէմի հյրպետին, և ժիւս Կիւրղի եպսկպ. և ձոր նորա Աննայի:			15
63	4	Կիւր.	ճ. գկ. Գ. քառասնորդաց Պահոց: Անառակին:			16
64	5	Բշ.	դձ. ժԵ. օր մեծ Պնց:			17
65	6	Դշ.	դկ. ժԶ. օր մեծ Պնց:			18
66	7	Դշ.	աձ. ժԷ. օր մեծ Պնց:		Յովսէփայ Աստուածահօրն:	19
67	8	Եշ.	ակ. ժԸ. օր մեծ Պնց: Դարնա-նաւուս եւ հասարակած. Տիւ եւ գիշեր հաւասարին:			20
68	9	Ուր.	թձ. ժԹ. օր մեծ Պնց: յայտ. Արեգ (30 օր):	*Քառասուն մանկանց:	Բենեդիկտոսի արքային:	21
69	10	Շբ.	թկ. Ի. օր մեծ Պնց: Յովհաննու Երուսաղէմի հյրպտ. Յովհ. Օձնեցւոյ, Յովհ. Որոտեցւոյ և Գրիգորի Տաճեւացւոյ վարդապետացն մերոց:			22
70	11	Կիւր.	ճ. գձ. Դ. քառասնորդաց Պահոց: Տնեսիին:			23
71	12	Բշ.	գկ. ԻԲ. օր մեծ Պնց:			24
72	13	Դշ.	դձ. ԻԳ. օր մեծ Պնց: Տոմ. Արեգ (30 օր):		Աւետուհին:	25
73	14	Դշ.	դկ. ԻԴ. օր մեծ Պնց: Միջինի:			26

ՇՐՋԱՆԻ ԼՈՒՍՆԻ

☉ Յետին Լ. Լ.	յ' 2 Մարտի	ի ժ. 13 ր. 30
☾ Վ. Գ.	ի 10 »	» 5 » 58
☼ Ծ. Լ. Զատկական	ի 16 »	» 20 » 25
☽ Ա. Գ.	ի 24 »	» 2 » 0

Մարտ.	Ե. Տ.	Ե. Գ.
	ժ. ր.	
1	11, 51	12, 9
6	12, 5	14, 55
11	12, 17	14, 43
16	12, 30	14, 30
21	12, 42	14, 18
28	13,	11,

Երրորդ ամիս			Ըստ նոր ծովային	Ծագումն Արեգական	Ըստ Երկրային	Ըստ Թրք.	Ըստ Երկրային	Ըստ Թրք.	Կէս օր 'ի Գ. Պոլիս. միջին հաշուով
Պատմական Օրագրութիւն	Աւրբ. Զր. ամ.	Տօնի Հրեից եւ Մահմեդականաց							
1 1815. Դաւենդր. ուր սերուք. ընդդէմ Մեծին Նաբոլէոնի:	14 14	Հր. Աղար: Մ. Մուհարրէմ:	127	ժ. ր. 6, 20	ժ. ր. 12, 2	ժ. ր. 12, 9, 49	ժ. ր. 5, 51		
2 1835. Մահ Փեղերիկոսի Ա. ոյ՝ կայսեր Աւստրիոյ:	15 15	Հր. Փուրիմ. Տօն յիշատակի Եսթերայ, որ է Շէքեր պայրմ:	128	6, 18	12, 2	12, 9, 32	5, 51		
3	16 16	Հր. Բ. օր պայրամին:	129	6, 17	11, 58	12, 9, 16	5, 50		
4	17 17	Մ. Ախլը պէրտիւլ աճուզ:	130	6, 14	11, 54	12, 8, 59	5, 50		
5	18 18		131	6, 13	11, 53	12, 8, 44	5, 48		
6 1871. Սկզբն. հասարակականութեան 'ի Բարիզ:	19 19		132	6, 11	11, 51	12, 8, 24	5, 48		
7	20 20	Մ. Ախլըլը խամսին:	133	6, 10	11, 48	12, 8, 6	5, 46		
8 1815. Մեծն Նաբոլէոն մը-տանէ միւսանգամ 'ի Բարիզ:	21 21	Մ. Նէվրուզի սուլթանի, այսինքն՝ նոր օր արքայական:	134	6, 9	11, 46	12, 7, 48	5, 46		
9	22 22		135	6, 7	11, 45	12, 7, 30	5, 45		
10 1797. Են. Վիլնէյայ Ա. ոյ՝ այժմու կայսերն Գերմանիոյ 'ի Պոլիին:	23 23		136	6, 6	11, 44	12, 7, 12	5, 44		
11	24 24		137	6, 4	11, 43	12, 6, 53	5, 43		
12	25 25		138	6, 2	11, 40	12, 6, 35	5, 42		
13	26 26		139	6, 1	11, 35	12, 6, 16	5, 40		
14 1827. Մահ Լուդվ. Պէրին-վրնի՝ Գաւառի երաժշտի:	27 27		140	5, 58	11, 31	12, 5, 58	5, 38		

ՏՕՆԱԽՄԱՍԿԱՆ

Մարտ. 2. 53.0	Տար. Ենդ. Վիկտոր Էմմանուէլի Բ. ի՝ արքային Իսպիոյ:
» 5. 24.0	» Գահկ. Վիլնէյայ Գ. ի՝ արքային Հոլանդիոյ:
» 5. 12.0	» Գահկ. Վիկտոր Էմմանուէլի Բ. ի՝ արքային Իսպիոյ:
» 10. 76.0	» Ենդ. Վիլնէյայ Ա. ոյ՝ կայսեր Գերմանիոյ:
» 27. 55.0	» Ենդ. Քիսթիան Թ. ի՝ արքային Տանիմարգայի:
» 28. 38.0	» Ենդ. Լեոպոլտ Բ. ի՝ արքային Պոլիին:

ԱՌՈՒՐԹ			ՄԱՐՏ 1873 (աւուրք 31)		
Տարւոյ	Ամսոյ	Եւթնեկոյց	Տոմար	Տոմար	Տոմար
Տոմար			Տոմար	Տոմար	Տոմար
74	15	Ե2.	աճ. ին. օր մեծ Պնց:		27
75	16	Ուր.	ալ. ԻԶ. օր մեծ Պնց: Ա. Աւել- եաց (5 օր):		28
76	17	Շր.	քճ. ԻԷ. օր մեծ Պնց: Քառա- սուն մանկանցն Սեբաստիոյ:		29
77	18	Կիր.	Ճ քկ. Ե. քառասորդաց Պա- հոց: Դասաւորին:		30
78	19	Բ2.	գճ. ԻԹ. օր մեծ Պնց:		31
79	20	Գ2.	գկ. Լ. օր մեծ Պնց:	Ապրիլ (30 օր):	1
80	21	Դ2.	դճ. ԼԱ. օր մեծ Պնց: Ա. Շաւու (30), և Զարեմուս 258 քուին:		2
81	22	Ե2.	դկ. ԼԲ. օր մեծ Պնց:		3
82	23	Ուր.	աճ. ԼԳ. օր մեծ Պնց:	Վիչենցիոսի Ֆե- րերեան:	4
83	24	Շր.	ալ. ԼԴ. օր մեծ Պնց: Ս. Գրի- գորի Լուսչին մուտն 'ի վիրապ:	Ծաղկազարդ: Պ. Լ. Աւետուն:	5
84	25	Կիր.	Ճ քճ. Զ. քառասորդաց Պնց: Գալսեան:	Աւետուն Աստ- ուածածնի:	6
85	26	Բ2.	քկ. ԼԶ. օր մեծ Պնց:		7
86	27	Գ2.	գճ. ԼԷ. օր մեծ Պնց:		8
87	28	Դ2.	գկ. ԼԸ. օր մեծ Պնց:		9
88	29	Ե2.	դճ. ԼԹ. օր մեծ Պնց:		10
89	30	Ուր.	դկ. Խ. օր մեծ Պնց:		11
90	31	Շր.	աճ. ԽԱ. օր մեծ Պնց: Յիշա- տակ Յարութեան Ղազարու:		12

ՕԳԵՐԵՒՈՒԹԱԿԱՆ		ՕԳԱԶՍՓԱԿԱՆ	
Յ' 2	Մարտի Հոգմախառն անձրեւ:	Միջին Ամառիսկ	
Յ' 10	» Անհաստատ օդը:	Ծանրաչափ	759.3 ;
Յ' 16	» Փոփոխական աւուրք:	Ջերմաչափ	7.8 ;
Յ' 20	» Անձրեւաբեր հողմունք:	Բարձրութիւն ջրոյ	
Յ' 26	» Հարթութիւն օդոց:	'ի հազարորդամեղր	66.3 ;

Արեգակն 'ի Խոյն յ' 9ն.			Աւուրք Գաւառի			Ծագումն Արեգակն			Գէտ օր 'ի Գ. Պոլիս. ժիզին հաշուով		
Պատմական Օրագրու- թիւն			Աւրք. Յր. ամ.	Լուսնի Յր. ամ.	Տոմար	Տոմար	Տոմար	Տոմար	Տոմար	Տոմար	Տոմար
15	28	28	28	28	141	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
16	29	29	29	29	142	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
17	1	1	1	1	143	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
18	2	2	2	2	144	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
19	3	3	3	3	145	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
20	4	4	4	4	146	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
21	5	5	5	5	147	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
22	6	6	6	6	148	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
23	7	7	7	7	149	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
24	8	8	8	8	150	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
25	9	9	9	9	151	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
26	10	10	10	10	152	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
27	11	11	11	11	153	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
28	12	12	12	12	154	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
29	13	13	13	13	155	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
30	14	14	14	14	156	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.
31	15	15	15	15	157	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.	Տ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.

ԱՌԱՅՐ	
Ձիւ աղբաւ կամ բուռն. որ չ'իցէ կարող Օգնել բուռնաւորուն քան զ'ինքն:	Եթէ աղբաւ եւ, լին առաքինի, Եթէ ընկել' լին բարեւար:
Հանդերձ կարկասուն պաշիւ է կնոջ Արկանեկեաց նորա:	Փորձն է դարձ Ժամանակին, Այլ անդ միայն ուսանի այլ յիմար:

ԱՌՈՒՐԲ			ԱՊՐԻԼ 1873 (առուր 50)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Երկրորդ	Տոմար	Յոմար	Տոմար	Տոմար
			Solif Հայոց	Solif Եռնաց	Solif Լասիւնաց	
91	1	Կիր.	✱ ակ. Ծաղկազարդ :	Ծաղկազարդ :	Չատիկ :	13
92	2	Բշ.	քձ. Աւագ Երկուշաբթի :	Չատիկ : Պ. Զ. Ծաղկազարդ :	Չատիկ :	14
93	3	Դշ.	քկ. Աւագ Երեքշաբթի : Տասն կուսանաց :			15
94	4	Դշ.	գձ. Աւագ Չորեքշաբթի :			16
95	5	Եշ.	✱ գկ. Աւագ Հինգշաբթի : Տ. Հաղորդութեան : Ոսկայուայ :	Չատիկ : Պ. Զ. Ծաղկազարդ :	Չատիկ :	17
96	6	Ուր.	դձ. Աւագ Ուրբաթ : Յիշատակ չարչարանաց, խաչելութեան և Թաղման Յիսուսի Քրիստոսի :			18
97	7	Շր.	✱ դկ. Աւագ Շաբաթ : Աւետումն Աստուածածնի և ճրագալոյց Չատիկի : Յիշելոյի ճաշակի :			19
98	8	Կիր.	✱ ԱԿ. ամ. ՉԱՏԻԿ : Ուսիք և միակն զ'Համբարձումն : Յամ. Անկան (30 օր) :	Չատիկ : Ուսիք և միակն զ'Համբարձումն : Յամ. Անկան :	Պ. Զ. Չատիկ : Ուսիք և միակն զ'Համբարձումն :	20
99	9	Բշ.	✱ ԱԲ. ակ. Բ. օր Չատիկ :	* Բ. օր Չատիկ :	Պ. Զ. * Բ. օր Չատիկ :	21
100	10	Դշ.	✱ ԱԴ. քձ. Դ. օր Չատիկ :	* Դ. օր Չատիկ :	Պ. Զ. * Դ. օր Չատիկ :	22
101	11	Դշ.	ԱԴ. քկ. Դ. օր Չատիկ :	* Տօն Այագմային Պալլըզլը'ի Կ. Պոլիս	Դեղորդայ զօրվրն :	23
102	12	Եշ.	ԱԵ. գձ. Ե. օր Չատիկ : Ի Բա- ղամիս և Դ. զ'Հաղորդութեան արտոնից : Տոմ. անկան (30 օր) :		Մարկոսի ամե- տարանչին :	24
103	13	Ուր.	ԱԶ. գկ. Զ. օր Չատիկ :		Մարկոսի ամե- տարանչին :	25
104	14	Շր.	ԱԵ. դձ. Է. օր Չատիկ : Դիւս- տումն Յովնանու Մկրտչին : Անկ աստեղ :	Պ. Զ. Նոր Կիրակի :	Պ. Զ. Նոր Կիրակի :	26
105	15	Կիր.	✱ ԲԿ. դկ. Ը. օր Չատիկ : Նոր Կիրակի :			27
106	16	Բշ.	ԲԲ. ամ. Թ. օր յինանց :			28
ԵՐԶԱՆԻ ԼՈՒՍՆԻ						
				Ապրիլ.	Ե. Տ.	Ե. Գ.
⊕	Աւագ Լ. Լ. 1	Ապրիլի 1	ժ. 5. ր. 6 :	4	11,51	12, 9
⊙	Վ. Բ.	1	8 » » 12. ր. 54 :	6	12, 5	11,55
⊕	Ե. Լ.	1	15 » » 5. ր. 43 :	11	12,17	11,43
⊕	Ա. Բ.	1	22 » » 49. ր. 24 :	16	12,30	11,30
⊕	Լ. Լ.	1	30 » » 48. ր. 2 :	21	12,42	11,48
				28	13,42	11,48

Չորրորդ ամիս			Ստորագրում	Ստորագրում	Ստորագրում	Ստորագրում	Ստորագրում	Ստորագրում	Ստորագրում
Պատմական Օրագրու- թիւն			Արթ. Լուսին	Տոմար	Տոմար	Տոմար	Տոմար	Տոմար	Տոմար
1	16	16	Հր. Նիսան : Մ.	158	ժ. 5. ր. 27	10,45	12, 0,26	5,18	5,18
2	17	17	Սեֆէր :	159	5,26	10,43	12, 0,14	5,17	5,17
3	18	18	Նախագահին Միաց. Նա- հանգաց :	160	5,24	10,40	11,59,56	5,15	5,15
4	19	19	1790. Մահ Բենիամին Ֆր- րանցիին :	161	5,23	10,39	11,59,41	5,15	5,15
5	20	20		162	5,21	10,36	11,59,27	5,14	5,14
6	21	21	Հր. Է. օր Պա- սեֆին :	163	5,20	10,34	11,59,13	5,13	5,13
7	22	22	Հր. Ը. օր Պա- սեֆին :	164	5,18	10,31	11,59,00	5,12	5,12
8	23	23	Մ. Սիմոնի սեֆին :	165	5,16	10,29	11,58,50	5,11	5,11
9	24	24	1724. Ծնունդ Բանդ փիլի- սոփային Գեորգիանց :	166	5,15	10,27	11,58,34	5,10	5,10
10	25	25		167	5,13	10,23	11,58,22	5, 8	5, 8
11	26	26		168	5,12	10,22	11,58,10	5, 8	5, 8
12	27	27	Հր. Ծովան Սեֆին :	169	5,10	10,20	11,57,59	5, 7	5, 7
13	28	28	1724. Ծնունդ Բանդ փիլի- սոփային Գեորգիանց :	170	5, 9	10,18	11,57,48	5, 6	5, 6
14	29	29		171	5, 7	10,15	11,57,38	5, 5	5, 5
15	30	30		172	5, 6	10,12	11,57,28	5, 3	5, 3
16	1	1	Հր. Ծովան (29) Մ. Ռե. Է. (29)	173	5, 6	10,12	11,57,19	5, 3	5, 3
ՏՕՆԱՆՄԱՐԱԿԱՆ									
Ապրիլ	3.	76° Տարեդ.	Ծննդ. Աստղ Թիւրի' Նախագ. Հանրապ. Գաղղիոյ.						
»	5.	53.° »	Ծննդ. Տ. Մկրտչի Խրիմեան' Պատ. Հայոց Կ. Պոլսի.						
»	8.	7.° »	Ընտրութեան Կարողութիւն Ա. յ' Խելանին Ռումանիոյ :						
»	9.	17.° »	Ծննդ. Դունկ-ժի' կայսեր Զինի :						
»	17.	55.° »	Ծննդ. Աղեքանդրի Բ. ի' կայսեր Ռումանիոյ :						

ԱՌՈՒՐԲ			ԱՊՐԻԼ 1873 (առում 50)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Երկնակոյ	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	
107	17	Գշ.	ԲԳ. ակ. Ժ. օր յինանց:			29
108	18	Գշ.	ԲԳ. քձ. ԺԱ. օր յինանց:			30
109	19	Եշ.	ԲԵ. քկ. ԺԲ. օր յինանց:		Մայիս (31 օր): Առաքելոցն Փի- լիպ. և Յակոբայ:	1
110	20	Ուր.	ԲԶ. գձ. ԺԳ. օր յինանց: Ա. Ադամ (30 օր):			2
111	21	Շք.	ԲԴ. գկ. ԺԴ. օր յինանց:		Գիւտ Խաչ:	3
112	22	ԿիՐ.	ՃԴ. ԳԿ. Գձ. Աշխարհամատրան Կիրակէ: Կանաչ Կիրակէ:			4
113	23	Բշ.	ԳԲ. ԳԿ. ԺԶ. օր յինանց:	* Գէորգայ զօրա- վարին:		5
114	24	Գշ.	ԳԳ. ամ. ԺԷ. օր յինանց:			6
115	25	Դշ.	ԳԴ. ակ. ԺԸ. օր յինանց:	* Մարկոսի աւե- տարանչին:		7
116	26	Եշ.	ԳԵ. քձ. ԺԹ. օր յինանց:			8
117	27	Ուր.	ԳԶ. քկ. Ի. օր յինանց:			9
118	28	Շք.	ԳԷ. գձ. ԻԱ. օր յինանց:			10
119	29	ԿիՐ.	ՃԴ. ԳԿ. Զորորդ Կիրակէ: Կարմիր Կիրակէ:			11
120	30	Բշ.	ԴԲ. Գձ. ԻԳ. օր յինանց:			12

ՕԳԵՐԵՒՈՒԹԱԿԱՆ		ՕԳԱԶՍՓԱԿԱՆ	
յ' 2	Ապրիլ Պարզ օդը:	Միջին Ամսական	
յ' 8	Քաղցրաբոյր օդը:	Ծանրաչափ	760:3;
յ' 16	Պայծառ աւուրք:	Զերմաչափ	40:3;
յ' 22	Գարնանային օդը:	Բարձրութիւն ջրոյ	
յ' 30	Զուարմագին աւուրք:	Ի հազարորդամեր	45:9;

Արեգակն 'ի Յուն յ'86				Աւարք Գարմի		Ծագումն Արեգա- կան		Կէս օր 'ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	
Պատմական Օրագրու- թիւն		Աւրք. Հր. ամ.	Լուսնին	Տօնի Հրեից և Մահմե- ականաց	Ըստ Եւրոպ.	Ըստ Ռուս.	Ըստ Եւրոպ.	Ըստ Ռուս.	
17		2	2		174	5. 4	10, 40	11, 57, 40	5, 1
18		3	3		175	5. 3	10, 7	11, 57, 2	5, 1
19	1862. Բացումն Տիեզ. Ար- ուեստահանդիսի 'ի Լոնսոն:	4	4		176	5. 1	10, 3	11, 56, 55	4, 59
20	1864. Ման Մայրաքեր Ե- րաճէի Գերմանացոյ:	5	5		177	5. 0	10, 2	11, 56, 48	4, 58
21		6	6		178	4, 49	10, 00	11, 56, 41	4, 57
22		7	7		179	4, 57	9, 58	11, 56, 35	4, 55
23	1821. Ման Մեծին Նաբո- լէոնի 'ի Ս. Հեղինէ:	8	8	Մ. Խըարէլէզ:	1	4, 56	9, 55	11, 56, 30	4, 55
24	1859. Ման Աղեքս. Հում- պոլի:	9	9		2	4, 54	9, 52	11, 56, 25	4, 54
25		10	10	Հր. Ծով վասն Մահմեդական Հեղ- եայ և Գերու- թեան Տապա- նակին:	3	4, 53	9, 49	11, 56, 21	4, 52
26	1852. Դաւանադրութիւն Լոն- սոնի:	11	11		4	4, 53	9, 49	11, 56, 17	4, 52
27	1805. Ման Փրեդերիկ Շիլ- լերի' հոչակաւոր Բերդոլին:	12	12	Մ. Մէվլուտ:	5	4, 52	9, 47	11, 56, 14	4, 51
28	1871. Դաւանադր. խաղա- ղութեան 'ի մէջ Գերմանիոյ և Գաղղիոյ:	13	13		6	4, 51	9, 46	11, 56, 12	4, 51
29		14	14	Հր. Երկրորդ Խամուրաբզ:	7	4, 49	9, 42	11, 56, 10	4, 49
30	1839. Յեղափոխութիւն 'ի Սերալիա եւ աճկումն Միլոցի 'ի գահէ:	15	15		8	4, 48	9, 39	11, 56, 9	4, 47

ԱՌԱՄԲ	
Ոչ թէ զ'որ ցանէ ոք տայ պտուղ, Այլ զ'որ խնամէ:	Մի միայն յանցաւորն՝ որում չէ պատ- նելի,
Աւխտեան զ'սիւ, խոկն յ'երեկոյին, Ննչեան 'ի գիշերի, ամենայն ինչ յաջո- ղեսցի քեզ:	Է անձն իւրաքանչիւր ուրում: Դուն ուրեք զոջայ ոք ընդ սակուն խօսել, Այլ ընդ բազումն խօսել յանախ:

ԱՌՈՒՐԲ			ՄԱՅԻՍ 1873 (առաջ 51)		Ընտրող Տնօրեն
Տարւոյ	Ամսոյ	Երկրորդ	Տոկոս Հաշոյ	Տոկոս Յոռւոյ	Տոկոս Լաւանոյ
121	1	Դշ.	ԴԳ. ղԿ. ԻԴ. օր Յինանց:		13
122	2	Դշ.	ԴԴ. աճ. ԻԵ. օր Յինանց:	* Կիսապենտեկոստէ. և Դիւտ նըշխարաց Աճանասի հայրապետին:	14
123	3	Եշ.	ԴԵ. ալ. ԻՁ. օր Յինանց:		15
124	4	Ուր.	ԴՁ. ղճ. ԻԷ. օր Յինանց:		16
125	5	Շր.	ԴԷ. ղԿ. ԻԸ. օր Յինանց:		17
126	6	ԿիՐ.	✠ ԵԳ. ղճ. Հինգերորդ Կիրակէ: Տօն Երեւման Խաչին:		18
127	7	Բշ.	ԵԲ. ղԿ. Լ. օր Յինանց:		19
128	8	Դշ.	ԵԴ. ղճ. ԼԱ. օր Յինանց: Յաւ. Մարտի (30 օր):	* Յովհաննու աւետարանչին:	20
129	9	Դշ.	ԵԴ. ղԿ. ԼԲ. օր Յինանց:		21
130	10	Եշ.	ԵԵ. աճ. ԼԴ. օր Յինանց:		22
131	11	Ուր.	ԵԶ. ալ. ԼԴ. օր Յինանց:		23
132	12	Շր.	ԵԷ. ղճ. ԼԵ. օր Յինանց: Տոմ. Մարտի (30 օր):		24
133	13	ԿիՐ.	✠ ԶԳ. ղԿ. Վեցերորդ Կիրակէ:		25
134	14	Բշ.	ԶԲ. ղճ. ԼԶ. օր Յինանց:		26
135	15	Դշ.	ԶԴ. ղԿ. ԼԸ. օր Յինանց:		27
136	16	Դշ.	ԶԴ. ղճ. ԼԹ. օր Յինանց:		28
137	17	Եշ.	✠ ԶԵ. ղԿ. Խ. օր Յինանց: ՀԱՄ-ԲԱՐՁՈՒՄԵՆ: Վիճակ:	* Համարաձումն:	29
138	18	Ուր.	ԶԶ. աճ. ԽԱ. օր Յինանց:		30
139	19	Շր.	ԶԷ. ալ. ԽԲ. օր Յինանց:		31
140	20	ԿիՐ.	✠ ԷԳ. ղճ. Ե. Յներորդ Կիրակէ:		1
					Եռուստ (30 օր) և
ՇՐՋԱՆԻ ԼՈՒՍՆԻ					
					Մայիս Ե. Տ. Ե. Դ.
Ⓔ	Վ. Գ. յ' 7	Մայիս յ' 17	ժ. 39	ր.	4 14,14 9,46
Ⓕ	Ծ. Լ. յ' 14	» յ' 15	ժ. 51	ր.	6 14,25 9,37
Ⓖ	Ս. Բ. յ' 22	» յ' 12	ժ. 43	ր.	11 14,55 9,27
Ⓗ	Լ. Լ. յ' 30	» յ' 4	ժ. 21	ր.	16 14,43 9,17
					21 14,49 9,11
					26 14,55 9, 5

Հիմնական տվյալներ	Տարեթիվ	Ընդամենը	Մասնավոր		Գումար	
			Սկզբ	Արդյունք	Ընդամենը	Գումար
1717. Նոյեմբերի 1-ին	16	16	9	4,48	9,39	11,56, 8 4,47
1717. Նոյեմբերի 2-ին	17	17	10	4,46	9,36	11,56, 8 4,46
1848. Յուլի 1-ին	18	18	11	4,46	9,36	11,56, 8 4,46
1703. Ապրիլի 1-ին	19	19	12	4,44	9,33	11,56, 9 4,45
1703. Ապրիլի 2-ին	20	20	13	4,43	9,30	11,56, 10 4,43
1703. Ապրիլի 3-ին	21	21	14	4,43	9,30	11,56, 12 4,43
1506. Մայիսի 1-ին	22	22	15	4,42	9,28	11,56, 15 4,42
1506. Մայիսի 2-ին	23	23	16	4,42	9,27	11,56, 18 4,41
1506. Մայիսի 3-ին	24	24	17	4,40	9,24	11,56, 21 4,40
1506. Մայիսի 4-ին	25	25	18	4,39	9,22	11,56, 25 4,39
1506. Մայիսի 5-ին	26	26	19	4,38	9,20	11,56, 30 4,38
1506. Մայիսի 6-ին	27	27	20	4,38	9,20	11,56, 35 4,38
1871. Մայիսի 1-ին	28	28	21	4,37	9,18	11,56, 41 4,37
1871. Մայիսի 2-ին	29	29	22	4,36	9,15	11,56, 47 4,35
1265. Մայիսի 3-ին	1	1	23	4,35	9,13	11,56, 54 4,34
1871. Մայիսի 4-ին	2	2	24	4,34	9,11	11,57, 1 4,33
1871. Մայիսի 5-ին	3	3	25	4,34	9,11	11,57, 9 4,33
1778. Մայիսի 6-ին	4	4	26	4,34	9, 9	11,57, 17 4,32
1778. Մայիսի 7-ին	5	5	27	4,33	9, 7	11,57, 25 4,31
1778. Մայիսի 8-ին	6	6	28	4,32	9, 5	11,57, 34 4,30

ԱՌՈՒՐԲ			ՄԱՅԻՍ 1873 (աւուրք 51)			Լատ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնկաց	Տոմ. Հայոց	Տոմ. Յունաց	Տոմ. Լատինաց	
			Կէ և Երկրորդ Մաղկազարդ: Ա. Շրաք (30 օր):		Հոգեգալուստ:	
141	21	Բշ.	Էթ. քկ. ԽԲ. օր Յինանց:	* Կոստանդիանոսի և Հելլինեայ:		2
142	22	Գշ.	Էթ. գձ. ԽԵ. օր Յինանց:			3
143	23	Դշ.	Էթ. գկ. ԽԶ. օր Յինանց: Պահոց:			4
144	24	Եշ.	Էթ. դձ. ԽԷ. օր Յինանց: Եղևնային վիճակ, ի յիշատակ վիճակաւ ընտրութեան Մատարիա առաքելոյն: Երաստեղ:		Պ. Հ. Երկնային վիճակ:	5
145	25	Ուր,	Էթ. դկ. ԽԸ. օր Յինանց: Պհոց:			6
146	26	Շր.	Էթ. աձ. ԽԹ. օր Յինանց:			7
147	27	Կիւր.	Քակ. ՀՈԳԵԳԱՆՈՒՍԸ: Պենտեկոստէ: Բարեկենդան Եղևնական պահոց:	Հոգեգալուստ և Պենտեկոստէ: Ուսիք յայսմ եօրնէկի:	Ամենասուրբ Երրորդութիւն: Պ. Հ. Հոգեգալուստ և Պենտեկոստէ:	8
148	28	Բշ.	քձ. Բ. օր Հոգեգ: Պահոց:			9
149	29	Գշ.	քկ. Գ. օր Հոգեգ: Պահոց:			10
150	30	Դշ.	գձ. Դ. օր Հոգեգ: Պահոց:		Բառնարայառաքելոյն:	11
151	31	Եշ.	գկ. Ե. օր Հոգեգ: Պահոց:		Տօն հաղորդութեան: (Կիւր քանայիւր):	12

ՕԴԵՐԵՆՈՒԹԱԿԱՆ

յ' 7 Մայիս Պայծառ օրը:
 յ' 15 » Անձրեւային օրը:
 յ' 22 » Բարեխառն աւուրք:
 յ' 30 » Զերմախառն պարզութիւն:

ՕԴԱԶՈՓԱԿԱՆ

Միջին ամսական
 Եանրաչափ 759. 8:
 Զերմաչափ 14. 9:
 Բարձրութիւն ջրոյ
 ի հազարորդամեղր 45. 9:

Արեգակն յ'երկաւորն յ'9ն.			Մագունն Արեգական		Կէս օր ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնկաց	Տոմ. Հայոց	Տոմ. Յունաց	Տոմ. Լատինաց	Տոմ. Յունաց
			Պատմական Օրագրութիւն	Աւրբ. Լուսնին Լր. ամ.	Տոմ. Հայոց	Տոմ. Յունաց
21				7 7	կամ Պենտեկոստէ, որ է Կիւր պայրամբ: Հր. Բ. օր Սաւվոյին:	29 4,32 9, 4 11,57,43 4,29
22				8 8		30 4,31 9, 2 11,57,53 4,28
23	1859.	Ճակաս Մանենդայի:		9 9		31 4,31 9, 1 11,58, 3 4,27
24	1863.	Մանենդ Գաղղիացւոյ ի Մեզսիկոյ:	10 10			32 4,30 9, 0 11,58,14 4,27
25	1870.	Հոգեգ և Ե. Բերա:				
26	1861.	Ման Գալուր կոմսին:	11 11			33 4,30 8,58 11,58,25 4,26
27			12 12			34 4,30 8,58 11,58,36 4,26
			13 13			35 4,29 8,56 11,58,47 4,25
28			14 14			36 4,29 8,55 11,58,59 4,24
29			15 15			37 4,29 8,53 11,59,11 4,23
30	1862.	Կոիւ Զարլսդոնի յ'Ամերիկայ:	16 16			38 4,28 8,52 11,59,23 4,23
31	1798.	Առումն Մաղղայի ի Պոնաբարբէն (Մեծն Նաբուլոն):	17 17			39 4,28 8,51 11,59,35 4,22

ԱՌԱՇԻՐ

Վայելեա ի բարիսն՝ զոր տայ Աստուած, ժողովալութիւն է ծառ, որոյ արմատն է շատնալ սակաւութիւն և պտուղն՝ Թող զի եւ այլ վայելեացեն, հանդարտութիւն և խաղաղութիւն: Ահա առաքիմութիւն:

ԱՌՈՒՐԲ			ՅՈՒՆԻՍ 1873 (առում 50)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամիսը	Ծննդական	Տոմար	Տոմար	Տոմար	
152	1	Ուր.	դձ. 2. օր Հոգեգ:		Յունիս Անտոնի պատուա- ցոյն:	13
153	2	Շր.	դկ. Է. օր Հոգեգ:			14
154	3	Կիր.	Ք. աձ. Ա. Կիրակէ Թարու- ժեան և յիշատակ Նորայի մար- գարէին: Առաջին պսալ: Հար- սանիք:	Բարեկենդան Ա- ռաքելոց:	Պ. 2. Տոն Ամենա- սուրբ Երրորդութ.	15
155	4	Բշ.	ալ. Կուսանացն Հռիփսիմեանց:	Պահոց առուրս 25		16
156	5	Գշ.	դձ. Կուսանացն Գայիանեանց:			17
157	6	Դշ.	դկ. Պահոց:			18
158	7	Եշ.	գձ. Յովհաննու Կարապետին և Աթանազիոսայ եպիսկոպոսին: Յաւ. Մարգար (30 օր):			19
159	8	Ուր.	գկ. Պահոց:		*Տ. Սրտին Յիսուսի	20
160	9	Շր.	դձ. Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ երն ի վիրապէն: Ամառ- նաւուռ և առեւադարձ:		Պ. 2. Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ Երն ի վիրապէն:	21
161	10	Կիր.	Ք. դկ. Բ. Տոն Կանողիկէ եկե- ղեցոյ Ս. Էջմիածնի: Հարսնի. աձ. Մանկանցն Բեթղեհմի. և Ակակիոսի, Մովկիմայ և Կող- րատիոսի: Տոմ. Մարգար (30 օր):			22
162	11	Բշ.	ալ. Կուսանացն Նունայ և Մանայ:			23
163	12	Գշ.	դձ. Պահոց:		*Շնունդ Յովհան- նու Մկրտչին:	24
164	13	Դշ.	դկ. Ս. Իշխանացն Սահակայ և Յովսէփայ, և վկայիցն Սարգսի և Բազումի:			25
165	14	Եշ.	գձ. Պահոց:			26
166	15	Ուր.	գկ. Ս. Մեծին Ներսիսի հայրա- պետին մերոյ և Խաղայ եպիսկ:			27
167	16	Շր.				28

ՇՐՋԱՆԻ ԼՈՒՍՆԻ

Շ. Վ. Բ.	ի 5 Յունիս	ի 24. ժ. 47 ր.
Շ. Մ. Լ.	ի 13 »	ի 3. ժ. 36 ր.
Շ. Ա. Բ.	ի 21 »	ի 5. ժ. 25 ր.
Շ. Լ. Լ.	ի 28 »	ի 12. ժ. 51 ր.

Յունիս	Բ. Տ.	Բ. Գ.
1	15, 3	8, 57
6	15, 6	8, 54
11	15, 7	8, 53
16	15, 7	8, 53
21	15, 4	8, 56
26	15, 4	8, 59

Վեցերորդ ամիս			Մարտի Երրորդ		Մարտի Երրորդ		Մարտի Երրորդ		Մարտի Երրորդ		Մարտի Երրորդ	
Պատմական Օրագրու- թիւն			Սոմ. Հրեկոյ և Մահմե- սականաց		Սոմ. Հրեկոյ և Մահմե- սականաց		Սոմ. Հրեկոյ և Մահմե- սականաց		Սոմ. Հրեկոյ և Մահմե- սականաց		Սոմ. Հրեկոյ և Մահմե- սականաց	
1	1848	Աւստրիացի մեանցն ի Միլան գորավարութեամբ Ռաւեցիի:	18	18	Հր. Սիւլան: Մ. Ռեպիւլ ա- խըր:	40	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր. մ.	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
2	1800.	Սպանումն Գլեպեր գորայս. Գաղղ. յ' եղիպսոս:	19	19		41	4, 28	8, 50	12, 0	0	4, 21	
3	1866.	Սկիզբն Աւստրո-Բու- սիական պատերազմի:	20	20		42	4, 28	8, 49	12, 0	13	4, 20	
4	1846.	Ընտրութիւն Պիոսի Թ. ի Պապին:	21	21		43	4, 29	8, 48	12, 0	26	4, 19	
5			22	22		44	4, 29	8, 48	12, 0	38	4, 19	
6	1815.	Ճակաս Վաթերլոյի:	23	23		45	4, 29	8, 47	12, 0	51	4, 18	
7			24	24		46	4, 29	8, 47	12, 1	4	4, 18	
8			25	25		47	4, 29	8, 46	12, 1	17	4, 18	
9			26	26	Մ. Ֆասլի Սալի. սկիզբն առատ. չուրցն Նեղոսի:	48	4, 29	8, 45	12, 1	30	4, 17	
10			27	27		49	5, 29	8, 45	12, 1	43	4, 17	
11			28	28		50	4, 30	8, 46	12, 1	56	4, 17	
12	1859.	Ճակաս Սոլժերնոյի:	29	29		51	4, 30	8, 46	12, 2	8	4, 17	
13			30	30		52	4, 30	8, 46	12, 2	21	4, 17	
14			1	1	Հր. Թէմուզ (29 օր): Մ. ձէ- մագիւլ Եվգէլ (29 օր):	53	4, 30	8, 46	12, 2	33	4, 17	
15	1861.	Ման Ապիսի Մէնիս Կայսեր Թուրքիոյ:	2	2		54	4, 30	8, 47	12, 2	46	4, 18	
16	1830.	Յեղարկութիւն ի Գաղղիա:	3	3		55	4, 31	8, 47	12, 2	58	4, 18	

ՏՕՆԱՆՄԱՐԱԿԱՆ

Յունիս	8. 36.0	Տարդ.	Գանակալութեան Վիկտորիա քաղաքին Անգլիոյ:
»	8. 47.0	»	» Կարոյսի Գ. ի' Եղիպսոսի Մոնագոյի:
»	13. 42.0	»	» Ապիսի Ազիզ Կայսեր Թուրքիոյ:
»	13. 9.0	»	» Կարոյսի Ա. յ' աբային Վիկտորիայի:
»	20. 5.0	»	» Միլան Գ. ի' Եղիպսոսի Մեղիոյ:
»	22. 97.0	»	Անկախութեան Միացեալ-Նահանգացն Ամերիկայ:

ԱՌՈՒՐՔ			ՅՈՒՆԻՍ 1873 (աւուրք 50)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնեկաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	
168	17	ԿԻՐ.	Ճ. դձ. Գ. Բարեկենդան Ս. Լուսաւորչի Պահոց:		Առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի:	29
169	18	ԲԶ.	դկ. Պահոց: Եպիփանու Կիպրացւոյն, Բաբելայ հյրապետ. և Երից աշակերտաց նորին:			50
170	19	ԳԶ.	աձ. Պահոց: Կոստանդիանոսի Քաղաւորին և յօր նորա Հեղինեայ: Ա. Նախայ (30 օր):		Յուլիա (31 օր):	4
171	20	ԴԶ.	ակ. Պահոց:		ԱյցելուԹիւն Աստուածածնի:	2
172	21	ԵԶ.	բձ. Պահոց: Թէոդոտոսի Գաղատացւոյն և Թաիլեայ բրժշկին, և Եօթն կոնստանցն որք յԱնկիւրիա կատարեցան:			3
173	22	Ուր.	բկ. Պահոց:			4
174	23	ՇԲ.	Ճ. գձ. ԳԻԻՏ ՆՇԵԱՐԱՅ ՍՐԲՈՅ ՀՕՐԸ ՄԵՐՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐԶԻՆ: Նախասօնակ:		* Պ. Հ. Գիւտ նոր-խարաց Ս. Գրիգորի ԼՈՒՍԱՒՈՐԶԻՆ	5
175	24	ԿԻՐ.	Ճ. փ. Գ. Զկնի Հոգեգ: Հարսանիք:	Մնունդ Յովհաննու Կարապետին:	Պ. Հ. Մնունդ Յովհաննու Կարապետին:	6
176	25	ԲԶ.	դձ. Վկայիցն Անտոնինոսի, Թէոփիլոսի, Անիբոսի և Փոտինոսի:			7
177	26	ԳԶ.	դկ. Դանիէլի մարգարէին և Երից մանկանցն՝ Սեղաբայ, Միսաբայ և Աբեղնազովի:			8
178	27	ԴԶ.	աձ. Պահոց:			9
179	28	ԵԶ.	ակ. Սրբոց Թարգմանչաց վարդապետացն մերոց Սահակայ և Մեսրոպայ:			10
180	29	Ուր.	բձ. Պահոց:			11
181	30	ՇԲ.	բկ. Ս. Տրդատայ Քաղաւորին մերոյ և Աշխէն տիկնոջն և Խոսրովի խաչոյն:	* Առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի:	* Երկրտաւան առաքելոց:	12

ՕԳԵՐԵՒՈՒԹԱԿԱՆ			ՕԳԱԶԱՓԱԿԱՆ		
Ի 5 Յունիսի Որոտաձայն անձրեւը:			Միշին Անապակմի		
յ' 13	»	Սպառնալիք կարկտի:	Մանրաչափ	758.8	;
յ' 24	»	Պարզ և չեւրճ օդը:	Ջերմաչափ	19.5	;
յ' 28	»	Ձուարձաղին աւուրք:	Բարձրութիւն ջրոյ		
			ի հազարորդամեղր	35.5	;

Արեգակն ի Խեցգետին յ' 96.			Մարտի Երկրի Երկրի			Մարտի Երկրի Երկրի	Մարտի Երկրի Երկրի	Մարտի Երկրի Երկրի	Մարտի Երկրի Երկրի	Մարտի Երկրի Երկրի	Մարտի Երկրի Երկրի
Պատմական Օրագրութիւն			Սօլի Հրեից և Մահմեդականաց			Սօլի Հրեից և Մահմեդականաց	Սօլի Հրեից և Մահմեդականաց	Սօլի Հրեից և Մահմեդականաց	Սօլի Հրեից և Մահմեդականաց	Սօլի Հրեից և Մահմեդականաց	Սօլի Հրեից և Մահմեդականաց
17	1845.	Խաչառ մեկնումն Մեծին Երազային ի Բարիկէ:	4	4	Հր. Թէմուզ:	56	4,34	8,47	12,3	10	4,18
18	1839.	Մահ Սուլթան Մահմուտ Բ. ի:	5	5	Էփփէ:	57	4,34	8,47	12,3	22	4,23
19			6	6		58	4,32	8,47	12,3	34	4,22
20	1778.	Մահ Ժ. Ժապոնուսոյի:	7	7		59	4,33	8,49	13,3	45	4,21
21	1853.	Գրաւումն Եաւ Բաղադին ի Ռուսաց:	8	8		60	4,33	8,49	12,3	56	4,21
22			9	9		61	4,34	8,49	12,4	7	4,20
23	1830.	Առումն Ալեքիոյ ի Գաղղիացոց:	10	10		62	4,35	8,51	12,4	18	4,20
24	1827.	Դաւնադր. ի Լոնսոն ի մէջ Գաղղիոյ, Անգլիոյ և Ռուսիոյ զխնդրոյ Յունաստանի:	11	11		63	4,35	8,51	12,4	28	4,20
25			12	12		64	4,35	8,51	12,4	38	4,20
26	1709.	Ճակաս Բուլղաւայի:	13	13		65	4,36	8,52	12,4	47	4,19
27	1829.	Առումն Կարմոյ ի Ռուսաց:	14	14		66	4,37	8,54	12,4	56	4,19
28	1509.	Յնունդ Յովհաննու Կալիլնայ:	15	15		67	4,38	8,54	12,5	5	4,19
29	1853.	Մեծ Երկրաւոր յ' Խաչապան:	16	16		68	4,39	8,55	12,5	13	4,18
30	1859.	Խաղաղութիւն Վիլլա-Շրանգայի:	17	17		69	4,40	8,58	12,5	21	4,18

ԱՌԱՄԻՐ		
Առ ի իննել այր կատարեալ, փորձառու-քիւն պիտոյ է յ'ամենայնի:		
Յեւ հազարիցս խորհելոյ, խօսեանց:		
Ձ'որ ոչ կամիս, զի արացեմ քեզ այլք, զ'նոյն մի առնել եւ դու այլոց:		
Այր պատուաւոր չ'որժէ երբէք խոսեման իւրում:		

ԱՌՈՒՐԲ		ՅՈՒԼԻՍ 1873 (առաջ 51)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնօրեայ	Տոմար	Տոմար	
		Տոմար	Տոմար	Տոմար	
182	1	ԳԻՐ.	Յ. Գ. Ե. զկնի Հոգեգ: Գիւտ տփոյ Ս. Աստուածածնի: Հար- տանի:	Յուլիս:	13
183	2	ԲԶ.	Գկ. Կալիստրատոսի և քառա- տուն և քնն վկայիցն, և Ղուկ- կիանոսի քահանային:	* Գիւտ տփոյ Աստ- ուածածնի:	14
184	3	ԳԶ.	Գ. Զարարիայ մարգարէին:		15
185	4	ԴԶ.	Գկ. Պանոց:	Տոմ. Հանդերձից	16
186	5	ԵԶ.	Գ. Եղիսէի մարգարէին:	Աստուածածնի:	17
187	6	Ուր.	Գ. Պանոց:		18
188	7	ՇԲ.	Գ. Երկոտասան առաքելոցն, և Պողոսի Երեստասաներոց ա- ռաքելոյն Գրիստոսի: Յաւ. Հռո- տից (30 օր):	* Երկուսեայ կու- սին:	19
189	8	ԳԻՐ.	Յ. Գ. Զ. զկնի Հոգեգ: Բարե- կենդան Վարդավառի:	Մարգարիտայ կուսին:	20
190	9	ԲԶ.	Գ. Զ. օր Պանոց: Վարդ:		21
191	10	ԴԶ.	Գ. Զ. օր Պանոց: Վարդ:	Մարիամու Մարգ-	22
192	11	ԴԶ.	Գ. Զ. օր Պանոց: Վարդ: Տոմ. Հռոտից (30 օր):	դաղիկացւոյն:	23
193	12	ԵԶ.	Գ. Զ. օր Պանոց: Վարդ:		24
194	13	Ուր.	Գ. Զ. օր Պանոց: Վարդ:	Յակոբայ առաք	25
195	14	ՇԲ.	Գ. Զ. օր Պանոց: Վարդ: Յիշատակ Տապանակին հնոյ, և տն Նորոյս Ս. Եկեղեց- ւոյ: Նաւակահի:	Աննայի մօրն Աստ- ուածածնի:	26
196	15	ԳԻՐ.	Յ. Գ. Զ. զկնի Հոգեգ: Գիւտ տփոյ Ս. Աստուածածնի:	Պ. Զ. Վարդապետ:	27
197	16	ԲԶ.	Յ. Գ. Զ. օր Վարդ: Յիշատակ Եկեղեցւոց:	* Պ. Զ. Բ. օր Վարդ:	28
198	17	ԴԶ.	Գ. Զ. օր Վարդ:	Մարիանեայ կու-	29
199	18	ԴԶ.	Գ. Զ. օր Վարդ:	սին:	30
200	19	ԵԶ.	Գ. Զ. օր Վարդ: Յիշատակ մարգարէին: Ս. Դանաւ (30 օր):	Մարգարէ:	31
201	20	Ուր.	Գ. Զ. օր Վարդ:	* Եղիայ մարգա- րէին:	1
ՇՐՋԱՆԻ ԼՈՒՍՆԻ					Յուլիս Ե. Տ. Ե. Գ.
					Տ. Գ. Ե. Տ. Ե. Գ.
Յ. Գ. Ե. Զ. օր Վարդ:					1 14,54 9,6
Յ. Գ. Ե. Զ. օր Վարդ:					6 14,47 9,13
Յ. Գ. Ե. Զ. օր Վարդ:					11 14,39 9,21
Յ. Գ. Ե. Զ. օր Վարդ:					16 14,30 9,30
Յ. Գ. Ե. Զ. օր Վարդ:					21 14,21 9,39
Յ. Գ. Ե. Զ. օր Վարդ:					26 14,11 9,49

Ըստ Հին Տոմարի	Եօթնօրեայ տփոյ		Սոմ Զրեկց եւ Մահմեդականաց	Սոմ Զրեկց եւ Մահմեդականաց	Մարտի		Մարտի		Մարտի		Մարտի	
	Մարտի	Մարտի			Մարտի	Մարտի	Մարտի	Մարտի	Մարտի	Մարտի		
1	18	18	Հր. Թեմուզ :	70	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
2	1789. Քանդումն Պատիլի բանին ի Բարիկ :	19	19	Մ. Ճեմազիւ Էվիլ :	71	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
3	1870. Հրասարակումն պատերազմի ի Գաղիացուց :	20	20		72	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
4	1834. Սպանումն Վանականաց ի Սպանիա :	21	21		73	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
5		22	22		74	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
6		23	23		75	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
7		24	24		76	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
8	1866. Նաւային հակառակ լիստայ :	25	25		77	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
9	1841. Գաւառը. Լոնտոնի ի մէջ հինգ մեծագոր Տէրութեանց պաշտպանաց Թուրքիոյ :	26	26		78	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
10		27	27		79	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
11		28	28		80	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
12	1839. Գահակալութիւն Ապսիւլ Մէնիսի :	29	29		81	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
13		1	1	Հր. Աբ (30 օր) :	82	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
14	1830. Սկիզբն ապստամբութեան ի Բարիկ :	2	2	Մ. Ճեմազիւ Էվիլ (30 օր) :	83	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
15		3	3		84	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
16		4	4		85	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
17	1830. Յարթանակ ժողովրդեան ի Բարիկ :	5	5	Մ. Էվիլի Էվիլ :	86	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
18		6	6	Էվիլի պահուր. :	87	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
19		7	7	Սկիզբն ապստամբութեան ի Բարիկ :	88	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.
20		8	8		89	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.	Ժ. Բ. Ժ. Բ. Ժ. Բ.

ՅՕՆԱԽԱՐԱԿԱՆ

Յուլիս 5. 60.° Տարեկ. Յունիստ 8. Գեորգիոս Գ. Ի՝ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ :

» 6. 32.° » Թագաւոր. Տոն Բեքոյ Բ. Ի՝ Կայսեր Պրազիլիոյ :

» 28. 19.° » Գահակալ, Յովնանու՝ աւրային Սաւառնիոյ :

ԱՌՈՒՐԲ			ՅՈՒԼԻՍ 1873 (աւուր 31)			Ըստ Նոր Յոնքի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօնեկաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	
202	21	Շր.	աճ. Թաղէոսի առաքելոյն և Սանդիստոյ կուսին:			2
203	22	Կիր.	Քալ. Բ. զկնի Վարդ: Հրսնի:			3
204	23	Բշ.	քճ. Կրպրիանոսի եպսկոպ. և 45 վկայիցն, և կուսանացն Յուստիանեայ, Եւփիմեայ և Քրիստինեայ:	Դոմինիկոսի Կրոնաւորին:		4
205	24	Գշ.	քկ. Աթանազիոսեայ եպիսկոպոսին, և տասն աշակերտացն և հինգ վկայից:			5
206	25	Դշ.	գճ. Պահոց:	* Աննայի մօրն:	* Վարդապետ:	6
207	26	Եշ.	գկ. Նախահարցն՝ Աղամայ, Արելի, Սեթայ, Ենովսայ, Ենովբայ, Նոյի, Մերքիսեղեկի, Արաւամու, Իսահակայ, Յակոբայ, Յովսեփայ, Մովսիսի, Ահարոնի, Եղիազարու, Յեսուայ, Սամուէլի, Սամփսոնի, Յեփթայեայ, Բարակայ Գեղէնի և այլոցն ինց:	* Պարասբեւեայ կուսին:		7
208	27	Աւր.	դճ. Պահոց:	* Պանդալէոնի բըժշկին:		8
209	28	Շր.	դկ. Սրբոց որդւոց և Թոռանց Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ՝ Արիստակիսի, Վրթանիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի և Դանիէլի:			9
210	29	Կիր.	Քալ. Մակաբայեցւոցն՝ Եղիազարու քննիչն. և Շամունեայ և եօթն որդւոց նորին:			10
211	30	Բշ.	քալ. Մակաբայեցւոցն՝ Եղիազարու քննիչն. և Շամունեայ և եօթն որդւոց նորին:		Վկայն. Լաւրենտիոսի: Ֆիլոմենայ կուսին:	11
212	31	Գշ.	քճ. Երկոտասան մարգարէիցն Ուփսեայ, Ամովսայ, Միքիայ, Յովելեայ, Արդիու, Նաուումայ, Ամբակումայ, Յովնանու, Սոփոնիայ, Անգեայ, Զաքարիայ և Մաղաբեայ:	Բարեկենդան Աստուածածնի:		12

ՕԴՆԵՐԵՆՈՒԹԱԿԱՆ

ի 5	Յուլիսի 20	Պարար Անճրեւ:
ի 12	»	Փայլատակունք և որոտմունք:
ի 20	»	Տօնագին աւուրք:
ի 27	»	Խառնակ օրք:

ՕԴՆ.ՉՍ.ՓԱԿԱՆ

Միջին Ամսական
Ծանրաչափ 758.4;
Ջերմաչափ 22.4;
Բարձրութիւն ջրոյ
ի հազարորդամեդր 23.4;

Արեգակն յ' Առիւծն 'ի 11			Աւուրք ընդ յայնչի:		Ծագումն Արեգական		Կէս օր 'ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	
Պատմական Օրագրութիւն	Աւրք. յայնչի:	Տօնի Հրեից եւ Մահմեդականաց	Աւուրք ընդ յայնչի:	Ծագումն Արեգական	Կէս օր 'ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	Կէս օր 'ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	Կէս օր 'ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	
21 1870. Ճակաս Սաարպիւրի:	9 9		90	ժ. ր. 4, 57	ժ. ր. 9, 31	ժ. ր. 12, 5, 57	ժ. ր. 4, 40	
22 1870. Ճակաս Ռայխսն-ժէնի:	10 10	Հր. Ծովասն գերութեան և աւերման Երուսաղէմի. (գաւառ պայքում):	91	4, 59	9, 34	12, 5, 52	4, 41	
23 1870. Ճակաս Ռայխսն-ժէնի:	11 11	Մ. Ախրըր էյ-կամի պահուր. վերջ աւուրց շնիկ աստեղն:	92	5, 4	9, 38	12, 5, 47	4, 42	
24 70. Կործանումն Տանարին յ' Երուսաղէմ:	12 12		93	5, 2	9, 40	12, 5, 41	4, 43	
25 1870. Ճակաս Վեօրքի:	13 13		94	5, 2	9, 41	12, 5, 35	4, 44	
26 1870. Ճակաս Վեօրքի:	14 14		95	5, 3	9, 44	12, 5, 28	4, 46	
27 1870. Ճակաս Վեօրքի:	15 15		96	5, 3	9, 44	12, 5, 20	4, 46	
28 1870. Ճակաս Վեօրքի:	16 16		97	5, 5	9, 48	12, 5, 14	4, 48	
29 1870. Ճակաս Վեօրքի:	17 17		98	5, 7	9, 52	12, 5, 3	4, 50	
30 1815. Նաբոլէոն Ա. չուէ գահընկէց 'ի Ս. Հեղինէ կղզի:	18 18		99	5, 7	9, 53	12, 4, 53	4, 50	
31 1870. Ճակաս Վեօրքի:	19 19		100	5, 9	9, 53	12, 4, 43	4, 52	

ԱՌԱՌԲ

Առ վարել կեանս Երջանիկս՝ առուես, Կարգ եւ չափ պիտոյ եմ:	Այր անիրաւ գոչեւ սեւայ բարձրաձայն, Բան զ'այն որ ունի իրաւունս:
Լաւ է լինել կոյր աչօք՝ Բան կոյր մօօք:	Ժամանակն ոսկի է, Որ զիտն ճանել զ'նա՝ է իմաստուն:

ԱՌՈՒՐԻ			ՕԳՈՍՏՈՍ 1873 (աւուրք 51)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնկէս	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	
213	1	Դշ.	Դկ. Պահոց:	Սկիզբն Պնց. Աստ- ուածածնի:		13
214	2	Եշ.	գճ. Սոփիայ և երկից դստերա- ցն Պիատոսի, Ելպիսի և Ագապի:			14
215	3	Ուր.	Գկ. Պահոց:		Վերափոխումն Աստուածածնի:	15
216	4	Շր.	դճ. Եփեսոսի ժողովոյն, եր- կերիւր հայրապետացն:		Ռոբոսի վկային:	16
217	5	ԿիՐ.	Ճ. դկ. Դ. զկնի Վարդավ: Բա- րեկեղան Աստուածածնի:		Պ. Հ. Բարեկե- ղան Ածած:	17
218	6	Բշ.	աճ. Ա. օր Պնց. Ածած: Յայտն.	* Վարդալառ:		18
219	7	Դշ.	Աւելեաց (5 օր):			19
220	8	Դշ.	ալ. Բ. օր Պնց. Ածած:			20
221	9	Եշ.	Դկ. Դ. օր Պնց. Ածած:			21
222	10	Ուր.	գճ. Ե. օր Պնց. Ածած: Տոմ.			22
223	11	Շր.	Աւելեաց (5 օր):			23
224	12	ԿիՐ.	Գկ. Շողակամ Ս. Էջմիածնի: Նաւակահի: Յայտն. Նաւա- սարդ (30 օր):		Բարձրողիմէոսի առաքելոյն:	24
225	13	Բշ.	* Պն. ՎեՐԱՓՈՒՄՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ:		Պ. Հ. Վերափոխմն:	25
226	14	Դշ.	* Պն. Բ. օր Վերափոխմն: Յիշատակ ննջեցելոց:		* Պ. Հ. Բ. օր Վե- րափոխմն:	26
227	15	Դշ.	ալ. Դ. օր Վերափոխմն: Պնց:	* Վերափոխումն Աստուածածնի:		27
228	16	Եշ.	Տոմ. Նաւասարդ (30 օր), և սարեւուն ՌՅԻԲ (1322) քուա- կանի:		Օգոստինոսի:	28
			ՇԵՐԱՆԻ ԼՈՒՍՆԻ			
			Օգոստ. Ե. Տ. Ե. Գ.			
⊕ Վ. Բ. յ' 3			Օգոստ. ի 11 ժ. 35 ր.			4 13,56 10, 4
⊕ Ե. Լ. ի 11			» յ' 8 ժ. 34 ր.			6 13,43 10,17
⊕ Ա. Բ. յ' 19			» ի 11 ժ. 5 ր.			41 13,30 10,30
⊕ Լ. Լ. ի 26			» ի 4 ժ. 35 ր.			16 13,14 10,46
						21 13, 3 10,57
						26 12,46 11,14

Ուրբերոյ ամիս			Մարտի ամիս			Մայիսի ամիս			Յուլի ամիս			Սեպտեմբրի ամիս			Նոյեմբրի ամիս		
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնկէս	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնկէս	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնկէս	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց
1	20	20	Հր. Ար. Մ.	104	5, 9	9, 58	12, 4, 33	4, 53	2	21	21	Հր. Ար. Մ.	102	5, 40	10, 4	12, 4, 22	4, 55
2	21	21	Ճէմազիւլ ա- խըր:	103	5, 41	10, 3	12, 4, 40	4, 56	3	22	22	1769. Ծնունդ Մեծին Նա- բոլեանի:	104	5, 41	10, 5	12, 3, 58	4, 57
3	22	22		105	5, 43	10, 9	12, 3, 45	4, 59	4	23	23	1870. Ճակաս Կրավրլոյի:	106	5, 43	10, 10	12, 3, 31	5, 0
4	23	23		107	5, 45	10, 15	12, 3, 18	5, 2	5	24	24		108	5, 46	10, 18	12, 3, 4	5, 4
5	24	24		109	5, 47	10, 20	12, 2, 49	5, 5	6	25	25		110	5, 48	10, 23	12, 2, 34	5, 7
6	25	25		111	5, 48	10, 24	12, 2, 18	5, 8	7	26	26		112	5, 20	10, 28	12, 2, 2	5, 10
7	26	26		113	5, 20	10, 20	12, 1, 46	5, 11	8	27	27	1849. Առումն Վեցեկոյ Սասրիացոց:	114	5, 22	10, 33	12, 1, 29	5, 13
8	27	27		115	5, 22	10, 34	12, 1, 12	5, 14	9	28	28	1813. Մահ Թեոդ. Բեթ- նըր՝ բանաստեղծին Գերմա- նացոց: Եւ 1850. Մահ Լուդվ. Փիլիպ. ի Գարման:	116	5, 23	10, 36	12, 0, 54	5, 16
9	28	28							10	29	29	1813. Ճակաս Տեւսայի:					
10	29	29							11	30	30						
11	30	30							12								
12	1	1	Հր. Կրու (29 օր): Մ. Ռեճէպ (30 օր):						13								
13	2	2							14								
14	3	3							15								
15	4	4							16								
16	5	5															

ՏՕՆԱՆՄԱՐԱԿԱՆ

Օգոստ. 2. 13. Տարեդ. Ընտրեան Նիկողայոս ի խաւան Մոնղեկեղոյի:
 » 6. 43. » Ծնունդ Ֆրանց Յոզեֆ Աւստրո-Հունգարիոյ:
 » 43. 28. » Ծնունդ. Լուդվ. — Ռոմն Բ. ի՝ արքային Պալիերայի:
 » 44. 9. » Ընտ. Տ. Եսայայ Դ. ի՝ Պատ. Հայոց Երուսաղէմի:
 » 23. 3. » Հաստ. Հանապետեան Գաղղիացոց:
 » 24. 17. » Գահալ. Յրեդեիմ Վիլնիայ՝ մեծ դիմին Պատրի:
 » 29. 25. » Գահալ. Նաւթէսին Եանին Պարսից:

ԱՌՈՒԹ			ՕԳՈՍՏՈՍ 1873 (աւուր 51)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօնեկաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	
229	17	Ուր.	Բկ. 2. օր Վերափոխման: Պահ:		Գլխատուն Յովհաննու Մկրտչին: Ռոզայ:	29
230	18	Շբ.	գձ. Է. օր Վերափոխման: Ա. Նադար (30 օր):			30
231	19	Կիւ.	Ճ. Գկ. Բ. օր Վերափոխման:			31
232	20	Բշ.	դձ. Թ. օր Վերափոխման:		Սեպտեմբ. (30 օր):	1
233	21	Դշ.	դկ. Յովակիմայ և Աննայի ծնողաց Աստուածածնի, և Կանանց իւղարբից:		*Պ. Հ. Յովակիմայ և Աննայի:	2
234	22	Դշ.	աձ. Պահոց:			3
235	23	Եշ.	ակ. Երեմիայ մարգարէին:	Թ. օր Վերափոխման:		4
236	24	Ուր.	քձ. Պահոց:			5
237	25	Շբ.	Բկ. Առաքելոցն Թովմայի, Յակոբայ և Շմաւոնի:			6
238	26	Կիւ.	Ճ. Գձ. Գ. զկնի Վերափոխման: Գիւտ զօտոյ Ա. Աստուածածնի: Հարսանիք:			7
239	27	Բշ.	գկ. Ստեփաննոսի Ունեցւոյն և վկայիցն Գոհարինեայ, Ծամիղոսի, Տուբիկոսի և Ռատիկոսի:		Ծնունդ Աստուածածնի:	8
240	28	Դշ.	դձ. Մարգարէիցն Եզեկիէլի, Եզրի և Զաքարիայ՝ հօրն Յովհաննու Մկրտչին:			9
241	29	Դշ.	դկ. Պահոց:	*Գլխատուն Յովհաննու Կարապետին:		10
242	30	Եշ.	աձ. Յովհաննու Կարապետին և Յորայ արդարոյն:			11
243	31	Ուր.	ակ. Պահոց:	Գիւտ Գօտոյ Աստուածածնի:		12

ՕԳԵՐԵՆՈՒԹԱԿԱՆ

յ' 3	Օգոստ.	Պարզ օրը:
յ' 11	»	Մրրկալից օրը:
յ' 19	»	Պայծառ աւուրք:
յ' 26	»	Զովարար եղանակ:

ՕԳԱՍՏՍՓԱԿԱՆ

	Միջին աւաւական.
Շանրաչափ	758. 3 ;
Զերմաչափ	22. 5 ;
Բարձրութիւն ջրոյ	
ի հազարորդամեղր	49. 4 ;

Արեգակն 'ի Կոչսի 'ի 11			Աւուր 51		Մագուն Արեգակն		Քէս օր 'ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	
Պատմական Օրագրութիւն	Աւուր 51		Տօնի Հրեից եւ Մահմեականաց	Ըստ Նոր Տոմարի		Ըստ Նոր Տոմարի		
	Հիմ. ամ.	Հիմ. օր.		Ըստ Նոր Տոմարի	Ըստ Նոր Տոմարի			
17 Բանաստեղծին Գերմանացոց	6	6	Մ. Լէյլէյի	117	5,24	10,44	12, 0,37	4,17
18	7	7	Բէղաիպ:	118	5,25	10,46	12, 0,19	4,19
19	8	8		119	5,26	10,48	12, 0, 0	4,20
20 1870. Ճակաս առ Աւստրիա:	9	9		120	5,28	10,51	11,59,44	4,22
21 1870. Նաբոլէոն Գ. անկա- նի կալանաւոր 'ի ձեռն Գերմանացոց:	10	10		121	5,28	10,51	11,59,25	4,22
22 1839. մինչ ց' 26 օգոստոս : Յեղափոխութիւն 'ի Յիւրիս (Հելլենիս):	11	11		122	5,29	10,54	11,59, 6	4,24
23	12	12		123	5,30	10,54	11,58,47	4,26
24	13	13		124	5,31	10,56	11,58,27	4,27
25	14	14		125	5,32	11, 1	11,58, 7	4,29
26	15	15		126	5,33	11, 5	11,57,47	4,31
27 1855. Ճակաս Մալագոքի եւ բողոքին Ռուսաց զ'Սէ- վաստրոլ:	16	16		127	5,34	11, 7	11,57,26	4,33
28 1870. Պաւարումն Մէցի 'ի Գերմանացոց:	17	17		128	5,35	11,13	11,57, 6	4,35
29	18	18		129	5,36	11,16	11,56,45	4,36
30 1830. Յեղափոխութիւն 'ի Տիւսաս:	19	19		130	5,37	11,19	11,56,24	4,38
31 1819. Ման Պիլիսէր զօրա- պետին Գերմանացոց:	20	20		131	5,38	11,21	11,56, 3	4,39

ԱՌԱՅԻՐ

Բազում 'ի վեցաց հասանն մեզ Որ մեղմ գնայ, ողջ գնայ, արագ յ'այն սակա, զի գկայ առնում եւ որ ողջ գնայ՝ համապագ գնայ: 'ի կէս համապարհին:

Խոսացիր, եթ կարես կասաւել, Երջանկութիւն համարիս դիւրագինն Զի մի այլանիցիս յ'այլոց: Է. ծանազինն չ'է համարիս:

ԱՌՈՒՐԻ		ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1873 (աւուր 50)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Աւարտ	Եօթնօրեայ	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց
244	1 Շր.	Քձ. Նիկիոյ ժողովոյն և երեք հարիւր ութսուսան հայրապետացն:	* Սիմէոնի Սիւնա կեցի: Եկեղեցական Տարեմուտ:	Սեպտեմբեր	13
245	2 Կիր.	Ք. Գլ. Գ. զկնի Վերափ:		Խաչվերաց. և տօն անուան Աստուածածնի:	14
246	3 Բշ.	Գձ. Անդրէի գործը. և բանակի նորին. Կալինիկոսի և Դիոմետեայ վկայիցն:			15
247	4 Գշ.	Գլ. Աղբիւնոսի և Կնօշ նորա Անատոլայ. Թէոդորոսի և Ելեթիւրոսի:		Տօն եօթն ցաւոց կուսին:	16
248	5 Դշ.	Գձ. Պահոց:			17
249	6 Եշ.	Գլ. Արարհամու. Խորենայ և անարծաթ բժշկացն Կողմայի և Դամիանոսի և Աստուածատրոյ վկային:	* Միքայէլի հրեշտակապետին:		18
250	7 Ուր.	Վձ. Պահոց:			19
251	8 Շր.	Ք. Գլ. Ծնունդ Ս. Աստուածածնի: Ի յ'Աննայէ:	* Ծնունդ Աստուածածնի:	* Պ. 2. Ծնունդ Աստուածածնի:	20
252	9 Կիր.	Ք. Գձ. Ե. Զկնի Վերափ: Բարեկենդան Ս. Խաչի պահոց:		Մատթէոսի Աւետարանչին:	21
253	10 Բշ.	Գլ. Ա. օր Պահոց Խաչին: Յայտն Հոռի (30 օր):		Պ. 2. Բարեկենդան Ս. Խաչի:	22
254	11 Գշ.	Գձ. Բ. օր Պահոց Խաչին: Աշնանամուտ եւ Հաւատարմութիւն և զիշեր հաւատարիւն:			23
255	12 Դշ.	Գլ. Գ. օր Պահոց Խաչին:			24
256	13 Եշ.	Գձ. Դ. օր Պահոց Խաչին:			25
ՇԵՐԱՆԵՐ ԼՈՒՍՆԵՐ					
			Սեպտ.	Ե. Տ.	Ե. Գ.
Շ Վ. Գ. յ' 1 Սեպտ.			4	12,28	11,32
Շ Ե. Լ. յ' 10 »			6	12,12	11,48
Շ Ա. Գ. յ' 17 »			11	11,58	12, 2
Շ Լ. Լ. յ' 24 »			46	11,41	12,19
			21	11,27	12,33
			26	11,13	12,47

Ինկետորդ ամիս			Աւարտ	Եօթնօրեայ	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Աւարտ	Եօթնօրեայ	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	Տօնի Լատինաց	Տօնի Լատինաց	Տօնի Լատինաց
1	21 21	21 21	21 21	21 21	21 21	21 21	21 21	21 21
2	22 22	22 22	22 22	22 22	22 22	22 22	22 22	22 22
3	23 23	23 23	23 23	23 23	23 23	23 23	23 23	23 23
4	24 24	24 24	24 24	24 24	24 24	24 24	24 24	24 24
5	25 25	25 25	25 25	25 25	25 25	25 25	25 25	25 25
6	26 26	26 26	26 26	26 26	26 26	26 26	26 26	26 26
7	27 27	27 27	27 27	27 27	27 27	27 27	27 27	27 27
8	28 28	28 28	28 28	28 28	28 28	28 28	28 28	28 28
9	29 29	29 29	29 29	29 29	29 29	29 29	29 29	29 29
10	30 30	30 30	30 30	30 30	30 30	30 30	30 30	30 30
11	31 31	31 31	31 31	31 31	31 31	31 31	31 31	31 31
12	32 32	32 32	32 32	32 32	32 32	32 32	32 32	32 32
13	33 33	33 33	33 33	33 33	33 33	33 33	33 33	33 33

Սեպտ. 4. 4.՝ Տարեւոյն. Տ. Ս'կրէշի Խրիմեան՝ Պատրիարքին Հայոց Կ. Պոլսի
 » 8. 4.՝ » Գահակ. Ոսկարայ Բ. ի՝ արքային Շուէթի և Նորվեկիոյ:
 » 11. 14.՝ » Մոհամմէտ Սաքր Բաշայի՝ Կառավարչին Թուրքի:
 » 17. 7.՝ » ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ Տ. ԳԵՈՐԳԷՍ Գ. Ի՝ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՐԻՍԵՆ ՀԱՅՈՑ:

ԱՌՈՒՐԲ			ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1873 (առուր 50)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնեակաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Թունաց	Տօնի Հասինաց	
257	14	Ուր.	դկ. Ե. օր Պահոց խաչին: Տոմ' Հոռի (30 օր):	* խաչվերաց:		26
258	15	Շր.	ամ. Տօն Եկեղեցւոյ: Նաւակա-			27
259	16	Կիր.	Ճ. ակ. ԽԱԶՎԵՐԱՅ:		Պ. Հ. խաչվերաց:	28
260	17	Բշ.	Ճ. րձ. Տօն խաչի: Յիշատակ		Միքայելի հրեշ-	29
261	18	Գշ.	նկնցեցոց: Ա. Թիւրայ (30 օր):		տակապետին:	30
			րկ. Պահոց: Տօն Եկեղեցւոյ:		Տօն Ս. Գ. Լուսա-	
262	19	Դշ.	գձ. Տօն Եկեղեցւոյ:		ւորչին 'ի սահմանս	
263	20	Եշ.	գկ. Տօն Եկեղեցւոյ:		Հոռմայ և Նէապոլ-	1
264	21	Ուր.	դձ. Պահոց: Տօն խաչի:	* Եւստաքէոսի	տակաց:	2
265	22	Շր.	դկ. Տօն խաչի:	մարտիրոսին:	Փրանկիսկոսի ա-	3
					սիզացւոյն:	4
266	23	Կիր.	Ճ. ամ. Բ. զկնի խաչի: Բարե-	Յղութիւն Յովնան-	Տօն Վարդարանին:	5
267	24	Բշ.	կենդան Վարդայ խաչին:	նու Կարապետին:		6
268	25	Գշ.	ակ. Պահոց: Մամասայ և Փիլիկ-	* Գիւտ պատկերի		7
			տիմոնի և Սիմէոնի Սիւնակցի:	Ս. Աստուածածնի:		
269	26	Դշ.	րձ. Պահոց: Կուսանացն Փե. Բ-			
270	27	Շր.	րոնեայ և Մարիանեայ, և Շու-			
			շանայ զստեր մեծին Վարդանյ			
271	28	Ուր.	րկ. Պահոց:	* Յովհ. Աւետա-	Պրիծիթիայ կու-	8
272	29	Շր.	գձ. Պահոց: Հայրապետն Բա-	րանչին:	սին:	9
			րադամու, Անդիմոսի և Երանոսի			
273	30	Կիր.	գկ. Պահոց:			10
			դձ. Գեորգայ զօրավարին, Ա-			11
			դիկաոսի և Թովմանոսի երգչոցն			
			Ճ. դկ. Գ. Տօն Վարդայ խաչի: Ա.			
			Կիր. 7 շաբաթուոյ: Հարսնի:		Պ. Հ. Վարդայ	12
					խաչ:	

Արեգակն 'ի Կշիռն 'ի 11			Պատմական Օրագրու- քիւն			Ստորագրող	Մագումն Արեգա- կան	Կէս օր 'ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնեակաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Թունաց	Տօնի Հասինաց	Տարւոյ	Տարւոյ	Տարւոյ
14	14	Ուր.	դուքին Աւերապուրի:		դողիայ' որդւոյ	145	ժ. ր.	ժ. ր.
			1845: Դաւանդուրիւն 'ի		Արիկամայ:	5,53	12, 6	11,51,10
15	15	Շր.	մէջ վեհապետացն Աւստիոյ,					
			Բուսիոյ և Ռուսիոյ 'ի Բա-					
			րիդ:					
16	16	Կիր.	1854. Առումն Պալըզա-			146	5,55	12,10
			լավայի:					
17	17	Ուր.	1859. Ման Ռիքքեր աւ-			147	5,55	12,12
			խարհագրին Գերմանացւոյ:					
18	18	Շր.	1833. Ման Ֆերսինան Է. ի			148	5,57	12,15
			արգիւն Սպանիոյ:					
19	19	Կիր.	1848. Աւագածողով Էս-			149	5,58	12,18
			լաւարի:					
20	20	Ուր.	1386. Հասասուրիւն 'ի սաւա-		Հր. Բիւրուր.	150	5,58	12,19
			սարանին Հայսրալէրի:		Տօն Եւստաքէոսի			
21	21	Շր.	1853 Ման Արակոյ աւսե-		(Զօրապալար.)	151	5,59	12,23
			ղաղիսին:					
22	22	Կիր.				152	5,59	12,26
23	23	Ուր.				153	6, 0	12,29
24	24	Շր.	1848. Յեղափոխութիւն 'ի		Հր. Սուրբող.	155	6, 2	12,34
			Վիեննա:		(Գամրշտայրմ)			
25	25	Կիր.	1838. Ման Դեյլային Հո-		Մ. Պէրաթ կէ-	156	6, 3	12,37
			ղանի:		նէսի:			
26	26	Ուր.				157	6, 4	12,40
27	27	Շր.	1834. Սպանումն Գաբոյ			158	6, 6	12,44
			Տիւրքիայի 'ի Յունաստան:					
28	28	Կիր.				159	6, 6	12,46
29	29	Ուր.	1534. Ման Ուլիի Զիլիկ-			160	6, 8	12,50
			լիի 'ի Գաբրէլ (Հելլեսթա):					
30	30	Շր.				161	6, 8	12,51

ՕԴԵՐԵՆՈՒԹԱԿԱՆ		ՕԴՍ.ՉՍ.ՓԱԿԱՆ	
Յ' 1	Սեպտ. Անձրեաբեր հողմունք:	Միջին Ամապկամֆ	
Յ' 10	» Զովարոյր աւուրք:	Ծանրաչափ	761.6 ;
Յ' 17	» Մրրկալից աւուրք:	Ջերմաչափ	49.4 ;
Յ' 24	» Հողմախառն օդք:	Բարձրութիւն ջրոյ	
		'ի հազարորդամկոյ	55.7 ;

ԱՌՍ.ԾԻՐ	
Բեկանէլ գ'աղեղն'	Կոյր կուրի յորժամ առաջնորդէ,
Ոչ բուժէ գ'վերն:	Երկոխն 'ի խորխոս անկանին:
Որ ոչ լսէ բանի,	Երկաթ ծեծի, միմչդեռ չեմ է:
Լուսիցէ գանի:	Չիք վարդ առանց փռոյ:
Զրկանք գրին 'ի պղնձի,	Որ Երկնչի յ'ամենայն,
Երախիք յ'աւաղի:	Հաստալ ամենայնի:

Ա.Ռ.Ի.Ր.Ք			ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1873 (առուրբ 51)			Հատ հար Տոմարի
Տոմար	Ամսոյ	Եմնակայ	Տոմ. Հայոց	Տոմ. Յունաց	Տոմ. Լատինաց	
274	1	Բշ.	աճ. Դաւթի Դունեցուն, և		Եղուարդայ Թա-	13
275	2	Գշ.	Ղամբէտի և Ղամբէտի:		գաւորին:	14
276	3	Դշ.	ալ. Եւստաքէտի և Թէոփա-		Թերեզայ կուսին:	15
277	4	Եշ.	տեայ և կուսանաց Երմոնայ և			16
278	5	Ուր.	Ներտառինայ (Կատարինէ):			17
279	6	Շբ.	քմ. Պահոց:		Ղուկասու աւե-	18
280	7	Կիւր.	գկ. ԴՂաշակերտաց Գրիստոսի:		տարանչին:	19
281	8	Բշ.	Ճ. դճ. Դ. զկնի խաչի: Բ. Կի-			20
282	9	Գշ.	րակե եօթն շաբաթոց: Հրսնի:			21
283	10	Դշ.	դկ. Փոկասու հայրապետին և		Ուրսուլայ կուսին:	22
284	11	Եշ.	Երանոսի հետեղին առաքելոցն:			23
285	12	Ուր.	աճ. Կուսանաց Թեկի, Վառ-		Ռափայելի հրեշ-	24
286	13	Շբ.	վառեայ և Պեղիգեայ:		տակապետին:	25
287	14	Կիւր.	ալ. Պնց: Յայր Սահմի (30 օր):			26
288	15	Բշ.	քմ. Պանդալէոնի բժշկ. Երմոն-		Ռափայելի հրեշ-	27
289	16	Գշ.	եայ քնն. Եւպրաքեայ կուսին:		տակապետին:	28
			քկ. Պահոց:			
			գճ. Ս. Թարգմչ. մերոց Մեսրո-			
			պայ, Եղիշէի, Մովսիսի Բերմոյի			
			Դաւթի անյաղժ փիլիսոփային,			
			Գրիգորի Նարեկացուն, Ներսի-			
			սի Շնորհալ. և Ներսիսի Լամբր:			
			Ճ. գկ. Ե. զկնի խաչի: Գ. Կի-			
			րակե եօթն շաբաթոց: Հարա-			
			նիխ: Տոմ. Սահմի. (30 օր):			
			դճ. Գիւտ նշխարաց Ս. Գրի-			
			գորիսի Աղուանից կամողոսլոսին			
			և Ս. Հրց. Թամլոյ, Վարդու, Թով-			
			մասու, Անտոնի և Կրոնիգեայ:			
			դկ. Առաքելոցն Անանեայ,		Առաքելոցն Սի-	
			Մատանեայ, Բառնաբայ, Փի-		մոնի և Յուդայի:	
			լիպպոսի, Յովհաննու, Երվայի			
			և Սիդիանոսի:			
ԵՐԶԱՆԵՐ ԼՈՒՍՆԵՐ						
Շ. Վ. Բ.	յ' 1	Հոկտեմ.	յ' 14. Ժ. 55 ր.	Հոկտ.	Ե. Տ.	Ե. Գ.
Շ. Ե. Լ.	յ' 9	»	յ' 19. Ժ. 35 ր.	4	10,58	13, 2
Շ. Ա. Բ.	յ' 17	»	յ' 9. Ժ. 1 ր.	6	10,43	13,47
Շ. Լ. Լ.	յ' 24	»	յ' 0. Ժ. 46 ր.	11	10,30	13,30
Շ. Վ. Բ.	յ' 31	»	յ' 1. Ժ. 56 ր.	16	10,46	13,44
				21	10, 3	13,57
				26	9,50	14,10

ԱՌՈՒՐ Բ		ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1873 (աւուրք 31)		Ընդամենը
Տարւոյ	Ամսոյ	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց
290	17 Դժ.	ած. Պահոց: Ա. Դաւնայ (30 օր):		
291	18 Եժ.	ակ. Դիոնեսիոսի Արիսպա- գացւոյն, Տիմոթէոսի և Տիտոսի: Քձ. Պահոց:	* Դուկասու աւե- տարանչին:	
292	19 Ուր.	քկ. Չորից Աւետարանչացն:	* Մատրոնայ կու-	Նոյեմբեր (30 օր):
293	20 Շր.	✠ զձ. Զ. զկնի Խաչի: Դ. Կի-	սին: Տօն Սախըղ-	Տօն ամենայն սրց.
294	21 Կիւր.	րակե Խօրն շաքաքուց: Հրսնի: գլ. Դուկանոսի հյրապո, Յով-	ցւոց:	
295	22 Բժ.	սեփայ Ածհրն. և Յովսեփայ Արե- մաճաց. և բարեկ. Բսի. Դազարու և բերցն Մարմայի և Մարիամո:		Յիշատակ համո- րէն ննջեցելոց:
296	23 Դժ.	դձ. Թէոդորոսի բն. և Զենոնի զինւրն. և Մակարայ, Եղբրս- եայ և Ռամելայ: Յառաջիկայ երկույիս խաւարի Լուսինն բոլոր, սկսեայ Դեմալ 23, ր 4, ևւ սեւե ց' ժամ 2, ր. 45:		
297	24 Դժ.	դկ. Պահոց:		Պ. Հ. Կոմիտասայ
298	25 Եժ.	ած. Խորիմեանց, և վկային Արտեմեայ և Բրիստափորի, Կա- լինիկեայ և Ալիւլինեայ:		վկային:
299	26 Ուր.	ակ. Պահոց:	* Դեմետր. վկային	
300	27 Շր.	Քձ. 12 Վարդագ. Ռէթէոսի, Դիոնես. Սեղբեստր. Ամանաս. Կիւրղ. Երուզ, Եփրեմ Խաւրին, Բարսղ. Կեսարց, Գրիգ. Նիւս, Գրիգ. Աստուածբ. Եպիքան. Կիւս. Յովն. Ոսկեբ. և Կիւրղի Աղեքս:	* Նեստորիոսի վը- կային:	
301	28 Կիւր.	✠ քկ. Ե. զկնի Խաչին: Ե. Կիւրակ Խօրն շաքաքուց: Հրսն: գձ. Անաստասայ բն. և Վա-		
302	29 Բժ.	րոսի, Թէոդորիտեայ և որդւոցն:		
303	30 Դժ.	գլ. Հիպերիբեոնց վկ. և Սեւե- րիանոսի, Բաբելայ և Տէպէլոց:		Մարտինոսի և պիսկոպոսին:
304	31 Դժ.	դձ. Պահոց:		

ՕԳԵՐԵՆՈՒԹԱԿԱՆ

Յ' 4 Հոկտեմ. Զովագին աւուրք:

Յ' 9 » Փոփոխական օրք:

Յ' 17 » Անձրեային աւուրք:

Յ' 24 » Ամգամած օրք:

Յ' 31 » Տիւրալի օրք:

ՕԴԱՉԱԳԱԿԱՆ

Միջին աւանականք

Ծանրաչափ 763. 7:

Զերմաչափ 15. 8:

Բարձրութիւն ջրոյ

Ի հազարորդամեր 52. 0:

Հաս չին Տոմարի	Արեգական 'ի Կարիձն 'ի 11		Սոնք Հրեից և Մահմե- ականաց	Առիթ Խըտրելից.	Ծագումն Արեգա- կան		Կէս օր 'ի 4. Պոլիս. միջին հաշուով	
	Պատմական Օրագրու- թիւն	Արթ. Հր. ամ.			Հաս Եւրոպ.	Հաս Թրք.	Հաս Եւրոպ.	Հաս Թրք.
17		8 8	Մ. Գօչ գաժը- մը ֆուրմունա- սը:	178 6,29	1,38	11,43,48	6,55	
18		9 9		179 6,30	1,41	11,43,45	6,56	
19		10 10		180 6,31	1,45	11,43,43	6,57	
20		11 11		181 6,32	1,49	11,43,41	6,58	
21		12 12		182 6,33	1,52	11,43,41	7, 0	
22		13 13		183 6,35	1,55	11,43,41	7, 1	
23	1854. ձական Ինքեմանի :	14 14		184 6,36	1,56	11,43,42	7, 2	
24		15 15		185 6,37	1,58	11,43,44	7, 4	
25		16 16		186 6,38	2, 0	11,43,47	7, 5	
26		17 17	Մ. Գասըմ:	1 6,40	2, 3	11,43,51	7, 6	
27	1870. Վերստոն անձնասուր իցի :	18 18		2 6,42	2, 6	11,43,55	7, 7	
28	1799. Ձեզումն վարչ. տեսնի եւ հաւ. Հիւպատոսութ. 'ի Գաղ:	19 19		3 6,42	2, 6	11,44, 0	7, 7	
29	1759. Ծնունդ Ֆրեդերիկ Շիլլերի 'ի Մարպախ' մեծ	20 20		4 6,44	2, 9	11,44, 6	7, 9	
30	Բերքողին Կերմանացոց :	21 21		5 6,44	2, 9	11,44,13	7, 9	
31		22 22		6 6,45	2,12	11,44,21	7,11	

Ա.Ռ.Ա.Ծ.Բ

Չիք խորհրդական կոյր, անադ և
անգութ քան զբարկութիւն:

Դիւրահաւանն հաւասացեալ է 'ի սու-
քեան, եւ անհաւատ՝ 'ի հեմարտութեան:

Մոլորքիւնք շղթայ իմն են՝ որոց
օղակն է անձնասիրութիւն:

Առաքինութիւն չեմաղ է՝ խոստովանել
զ'սխալանս:

ԱՌՈՒՐՔ			ՆՈՅՆՄԲԵՐ 1873 (առաջ 50)		Հատ Նոր Տոմարի																																								
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօթնեակոյ	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց																																								
305	1	Ե2.	Պկ. Յովհաննու Ոսկեբերանին:	* Կոզմայի և Դա- միանոսի:	Նոյեմբեր:																																								
306	2	Ուր.	աճ. Պահոց:																																										
307	3	Շր.	ալ. Ամենայն Սրբոց՝ հնոց և նորոց, յայտից և անյայտից:																																										
308	4	ԿիՐ.	✠ թճ. Ը. զկնի հաչին: Զ. Կիրակի եօրն շաբաթուց: Հրախ: ղկ. Ստեփաննոսի Հռոմայ հայ- րապետին և քահանայից, սար- կաւազաց և ժողովրդոց:																																										
309	5	Բ2.	գճ. Ակիփսիմայ եպիսկոպ. Յով- սեփայ քահն. Այիաթալայ սար- կաւազին և Պղատոնի վկային:																																										
310	6	Գ2.	գկ. Պահոց:																																										
311	7	Դ2.	դճ. Հայրապետացն Մետրոփա- նոսի, Աղեքսանդրոսի և Պօղոսի խոստովանողին և նօտարացն Մարկիանոսի և Մարտիրոսի:	* Միքայելի հրեշ- տակապետին և ա- մենայն երկնային զօրաց:	Ընծայումն՝ Աստ- ուածածին:																																								
312	8	Ե2.	Պկ. Պահոց:		Զիշիւթայ կուսին:																																								
313	9	Ուր.	աճ. Հրեշտակապետացն Գաբ- րիէլի և Միքայելի և ամենայն երկնային զօրաց:																																										
314	10	Շր.	✠ ալ. Թ. զկնի հաչին: Թ. Կիրակի եօրն շաբաթուց: Հրախ: թճ. Մելիտոսի՝ Անտիոքայ հրապ. Մինասայ Եգիպտացոյն և միւս Մելիտոսի եպիսկոպ. Բուրայ քա- հանային և Շինու սարկաւազին:	* Յովհաննու ո- ղորմածին:																																									
315	11	ԿիՐ.	ղկ. Դեմետրեայ վկային և Բա- սիլիսկոսի քհն. Տոմ Տրե. (30 օր):	* Յովհաննու Ոս- կեբերանին:	Կատարինեայ կու- սին: Պ. Զ. Յովհան- նու Ոսկեբերանին:																																								
316	12	Բ2.	գճ. Պահոց:																																										
317	13	Գ2.	գկ. Գուրիասայ, Սամոնասայ և Աբիբայ սարկաւազին, Ռոմա- նոսի միայնակեցին և Մանկանն	* Փիլիպպոսի ա- ռաքելոյն և Բարե- կենդան ծննդեան Քրիստոսի:																																									
318	14	Դ2.																																											
319	15	Ե2.																																											
<table><tr><th colspan="2">ՇՐՋԱՆՔ ԼՈՒՍՆԻ</th><th>Նոյեմ.</th><th>Ե. Տ.</th><th>Ե. Գ.</th></tr><tr><th></th><th></th><th>ժ. ր.</th><th>ժ. ր.</th><th></th></tr><tr><td>⊕</td><td>Ե. Լ. յ' 8</td><td>Նոյեմբեր</td><td>յ' 12 ժ. 50 ր.</td><td>4 9,38 14,22</td></tr><tr><td>⊕</td><td>Ա. Բ. յ' 15</td><td>»</td><td>յ' 17 ժ. 40 ր.</td><td>6 9,32 14,28</td></tr><tr><td>⊕</td><td>Լ. Լ. յ' 22</td><td>»</td><td>յ' 13 ժ. 49 ր.</td><td>11 9,24 14,36</td></tr><tr><td>⊕</td><td>Վ. Բ. յ' 30</td><td>»</td><td>յ' 7 ժ. 14 ր.</td><td>16 9,16 14,44</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>21 9,13 14,47</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>26 9,10 14,50</td></tr></table>						ՇՐՋԱՆՔ ԼՈՒՍՆԻ		Նոյեմ.	Ե. Տ.	Ե. Գ.			ժ. ր.	ժ. ր.		⊕	Ե. Լ. յ' 8	Նոյեմբեր	յ' 12 ժ. 50 ր.	4 9,38 14,22	⊕	Ա. Բ. յ' 15	»	յ' 17 ժ. 40 ր.	6 9,32 14,28	⊕	Լ. Լ. յ' 22	»	յ' 13 ժ. 49 ր.	11 9,24 14,36	⊕	Վ. Բ. յ' 30	»	յ' 7 ժ. 14 ր.	16 9,16 14,44					21 9,13 14,47					26 9,10 14,50
ՇՐՋԱՆՔ ԼՈՒՍՆԻ		Նոյեմ.	Ե. Տ.	Ե. Գ.																																									
		ժ. ր.	ժ. ր.																																										
⊕	Ե. Լ. յ' 8	Նոյեմբեր	յ' 12 ժ. 50 ր.	4 9,38 14,22																																									
⊕	Ա. Բ. յ' 15	»	յ' 17 ժ. 40 ր.	6 9,32 14,28																																									
⊕	Լ. Լ. յ' 22	»	յ' 13 ժ. 49 ր.	11 9,24 14,36																																									
⊕	Վ. Բ. յ' 30	»	յ' 7 ժ. 14 ր.	16 9,16 14,44																																									
				21 9,13 14,47																																									
				26 9,10 14,50																																									

Ըստ Հին Տոմարի	Մեասաներորդ ամիս			Աւարդ Գարդի	Ծագումն Արեգական		Կէս օր ի Գ. Պոլիս. միջին հաշուով		
	Պատմական Օրագրութիւն	Աւրբ. Հր. ամ.			Տօնք Հրեից եւ Մահմեականաց	Ըստ Երուս.	Ըստ Թրք.	Ըստ Երուս.	Ըստ Թրք.
1	1862. Ման Լուրվ. Ունլանի՝ քերթողին Գերմանաց:	23	23	Հր. Խէտուն: Մ. Ռամազան:	7	6, 47	2, 15	11, 44, 28	7, 12
2	1716. Ման Լայպնիցի՝ եւ	24	24		8	6, 48	2, 16	11, 44, 37	7, 12
3	1831 Ման Հէկէի՝ փիլիսո- այից Գերմանացոց:	25	25		9	6, 49	2, 18	11, 44, 47	7, 13
4		26	26		10	6, 50	2, 20	11, 44, 58	7, 14
5		27	27	Մ. Գատըր Կիճէսի:	11	6, 51	2, 22	11, 45, 10	7, 15
6		28	28		12	6, 53	2, 25	11, 45, 23	7, 16
7		29	29		13	6, 54	2, 25	11, 45, 36	7, 16
8	1815. Դաւեանդ. Բարիզի ի մէջ դաւնակից տէրութեանց եւ Գաղղիոյ:	30	30	Մ. Արիֆէ:	14	6, 55	2, 27	11, 45, 51	7, 17
9		1	1	Հր. Քասդե	15	6, 55	2, 27	11, 46, 6	7, 17
10	1793. Ա. փորձ օդայու մա- տու ի ձեռն՝ Մոնկլովիէի ի Բարիզ:	2	2	(29 օր): Մ. Շէվվալ (30 օր) և Պայրամ 3 օր:	16	6, 57	2, 29	11, 46, 22	7, 18
11		3	3		17	6, 58	2, 31	11, 46, 39	7, 19
12		4	4		18	6, 59	2, 32	11, 46, 56	7, 19
13	1795. Անկումն ի զահէ Սահախա Բոնեադովսիի՝ վերջին արքային Լեհաց:	5	5		19	7, 0	2, 33	11, 47, 14	7, 20
14	1812. Ճակաս Պերեգինայի:	6	6		20	7, 1	2, 34	11, 47, 33	7, 20
15	1838. Ասումն Վերա-Գրի- զի (Մեգսիկոյ) ի Գաղղիաց- ոց:	7	7		21	7, 2	2, 36	11, 47, 53	7, 21

ՏՕՆԱԽՄԱՍԱՆ

Նոյեմբ. 3. 10.º Տարե. Գահակ. Բրիսքիան Թ. ի՝ արքային Տանիմարգայի:

» 20. 48.º » Ծննդ. Տոն Բերդ Բ. ի՝ կայսեր Պրազիլիայ:

» 25.º » Գահակ. Ֆրանց ժողէժի Ա. ոյ՝ կայսեր Աւստրիոյ:

» 28. 8.º » Լեոբոլտի Բ. ի՝ արքային Պելիոյ:

» 30. 72. » Ծննդ. Յովհաննու՝ արքային Սափաւիոյ:

ԱՌՅԵՄԲԵՐ			1873 (առաջ 50)	Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եւթնեակաց	Տոմար	Տոմար
320	16	Ուր.	խոստովանողի և Հիւսիքոսի զինաւորին:	Սկիզբն քառաս- նորեայ պահոց:
321	17	Շր.	դձ. Պահոց: Ա. Համիրայ	* Մատենոսի ա- ւետարանչին:
322	18	Կիր.	դկ. Առաքելոցն Անդրէի և Փի- լիպոսի:	Անդրէի առաքե- լոյն:
323	19	Բշ.	Ք. աձ. Ժ. զկնի Խաչին: Բա- րեկենդան Յիսնակաց Պահոց:	* Իեկտեմբեր. (30 օր): Մարտունոյ կուսին:
324	20	Դշ.	ալ. Ա. օր Պահոց Յիսնակ:	* Պ. Հ. Ընծա- յուն:
325	21	Դշ.	Ք. Բ. օր Պահոց Յիսնակ:	
326	22	Եշ.	Ք. Բ. օր Պահոց Յիսնակ:	
327	23	Ուր.	Ք. Բ. օր Պահոց Յիսնակ: Ըն- քանալ:	
328	24	Շր.	դձ. Գրիգորի սրանչեւագոր- ծին, Նիկողայոսի հայրապետին և Միլոնայ եպիսկոպոսին:	Նիկողայոսի հայ- րապետին: և Պ. Հ.
329	25	Կիր.	Ք. դկ. Ա. Յիսնակաց: Հա- սանի:	Ամբրոսիոսի:
330	26	Բշ.	աձ. Կոստանացն Յուլիանայ և Վաթիկոնոյ:	* Յղութիւն Աստ- ուածածնի:
331	27	Դշ.	ալ. Դուսկիանոսի քահանային Տորագրոսի, Պրորոսի, Անդրո- նիկոսի, Ոնեսիմեայ և այլոց ա- շակերտացն Ս. Պօղոսի:	
332	28	Դշ.	Ք. Պահոց:	
333	29	Եշ.	Ք. Կղեմայ հայրապետին և Բագրատայ՝ Տոռոմեայ եպիս- կոպոսին:	
334	30	Ուր.	Ք. Պահոց:	* Անդրէի առա- քելոյն:

ՕԴԵՐԵՆՈՒԹԱԿԱՆ		ՕԴԱՅԱԳԱՆԱԿԱՆ	
Յ' 8 Նոյեմ. Խոնաւ աւուրք:		Միջին Ամսական	
Յ' 15	»	Ծանրաչափ	763.3;
Յ' 22	»	Ջերմաչափ	40.9;
Յ' 30	»	Բարձրութիւն ջրոյ պամած:	Յ' հազարորդամեղր 84.5
Յ' 30	»	Զիւնաբեր հողմուրք:	

Արեգակն յ'Աղեղնաւորն 'ի 10			Առաջ Պահոցի	Ծագումն Արեգա- կան	Կէս օր 'ի Կ. Պոլիս. միջին հաշուով
Պատմական Օրագրու- թիւն	Աւրբ. Հր. ամ.	Տոմար և Մահալե- սականաց	Ըստ Եւթնա- կայ	Ըստ Տոմար.	Ըստ Եւթնա- կայ
16	8 8		22 7, 3	2,36	41,48,14 7,21
17	1830. Ապստամբութիւն 'ի Վարսովիա:	9 9	23 7, 4	2,37	41,48,35 7,21
18	1853. Պարսութիւն Թրքաց առ Սինոբի:	10 10	24 7, 5	2,38	41,48,57 7,21
19	1825. Ման Աղեղնաւորի Ա. այ՝ կայսեր Ռուսիոյ:	11 11	25 7, 7	2,40	41,49,19 7,21
20	1848. Ման Շարապիւմու: մատենագրին Գաղղիացոց:	12 12	26 7, 7	2,40	41,49,42 7,21
21		13 13	27 7, 8	2,40	41,50, 5 7,22
22	1409. Հաստատութիւն հա- մայաւորնին Լայպցիկի:	14 14	28 7, 9	2,41	41,50,29 7,22
23	1833. Հաստատ. մահալային միութեան 'ի Գերմանիա:	15 15	29 7,11	2,41	41,50,54 7,22
24	1315. Ճակաս Մարկարդընի (ի Հեյլեքիա):	16 16	30 7,11	2,42	41,51,20 7,22
25		17 17	31 7,12	2,43	41,51,45 7,22
26	1869. Բացումն սիեզերա- կան ժողովին 'ի Հնում:	18 18	32 7,13	2,43	41,52,12 7,22
27		19 19	33 7,14	2,45	41,52,37 7,23
28	1848. Ընտրութիւն Լուդվիգ Նաբոլեոնի 'ի նախագահու- թիւն համապետութեան Գաղ- ղիոյ:	20 20	34 7,15	2,46	41,53, 6 7,23
29		21 21	35 7,16	2,47	41,53,33 7,23
30		22 22	36 7,17	2,47	41,54, 1 7,22

ԱՌԱՅԵՄԵՐ	
Յ' բանալ ուրու գ'սիս իւր առ մին 'ի իրից՝ այլ եւ խոմեն 'ի ներս:	Մարք է առնել բարիս այլոց, եւ եւ յ'աղբաւորեան:
Սկսանի յանցանել միսանգամ՝ որ մոռանայ զյանցան իւր:	Զկանգ գրին 'ի պղնձի, եւ յաւիտի յ'աւաղի:

ԱՌՈՒՐԲ		ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1873 (առուր 51)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Ծովնակայ	Տոկ Զայոց	Տոկ Եռնաց	Տոկ Լասինաց
335	1	Շր.	գկ. Սրբոց առաքելոց և առաքիւն լուսաւորչացն մերոց Թաղէտի և Բարձրորիմէտի:		Դեկտեմբեր: և Լուչիա կուսին:
336	2	ԿԻՐ.	Ճ. դձ. Բ. Յիսնակաց: Հրանգ:		
337	3	ԲՂ.	դկ. Գննարիտի եպսկ. Մերկեռիտի, Յակով. և Իրաւաբառ:		
338	4	ԴՂ.	աձ. Նախավկայ Թագաւորին մերոյ Ս. Արգարու:	* Վառվառեայ կուսին:	
339	5	ԴՂ.	ալկ. Պահոց:	* Հօրն Սաբայի:	
340	6	ԵՂ.	բձ. Հարցն Եգիպտացոց՝ Պողոսի, Պողայ, Մակարայ, Եւագրի, Յովճ. Գրնեցոյն, Յովճ. կարճահասակ. Նեղոսի, Արսէնի, Սիսիանու, Դանիէլի, Սրապիոնի, Մակարիտի, Պիմէնի և Լէն:	* Նիկողայոսի հայրապետին:	
341	7	Ուր.	քկ. Պահոց:		
342	8	Շր.	գձ. Նիկողայոսի Զմիւռնացոյ՝ սքանչելագործ հայրապետին:		
343	9	ԿԻՐ.	Ճ. գկ. Գ. Յիսնակաց: Յղուծիւն Ս. Աստուածածնի՝ ի յ'Աննայէ: Բարեկենդան Ս. Յակոբայ: Յայտն Բաղդոց (30 օր):	Յղուծիւն Աստուածածնի:	Թովմայի առաք: Պ. Հ. Յղուծիւն Աստուածածնի:
344	10	ԲՂ.	դձ. Պահոց: Մինասայ, Երմոգինեայ, Գրաբոսի, Յովհաննու և Ալէքսիանոսի: Զմեռնամոս և Լուսնայաձ Այծեղջեր:		
345	11	ԴՂ.	դկ. Պհց. Կուռնելիտի, Շմաւոնի, Պօղիկարպոսի և վկայիցն որք յ'Արեւելս կատարեցան:		
346	12	ԴՂ.	աձ. Պահոց:	* Սպիրիտոնի և պիսկոպոսին:	
347	13	ԵՂ.	ալկ. Պհց. Եւստրատիոսի, Օգսենտիոսի, Եւգինէոսի, Ուրբեստեսի և Մարգարիտի: Տոմ. Բաղդոց (30 օր):		Ծնունդ Տեառն:
ՇՐՋԱՆԻ ԼՈՒՍՆԻ			Դեկտ.	Ե. Տ.	Ե. Գ.
⊕ Ե. Լ. յ' 8 Դեկտ.			4	9, 8	14, 52
⊙ Ա. Բ. ի 15			6	9, 7	14, 53
⊙ Լ. Լ. ի 22			11	9, 9	14, 51
⊙ Վ. Բ. յ' 30			16	9, 13	14, 47
			21	9, 18	14, 42
			26	9, 23	14, 37

Երկոսասաներորդ ամիս			Աւրբ. Գաւառի	Մագունն Արեգական	Կէս օր ի Գ. Պոլիս. միջին հաշուով
Պատմական Օրագրութիւն	Աւրբ. Լուսնին	Տոկ Զրեկի և Մահմեդականաց	Ըստ Եւրոպ.	Ըստ Թրք.	Ըստ Եւրոպ.
1 1545. Բացումն Տրիսենդեան ժողովի:	23 23		37 7,17	2,45	11,54,30 7,22
2	24 24		38 7,18	2,45	11,54,59 7,22
3 1840. Հանդէս յուղարկաւորութեան Նաբոլեոնի Ա. ոյ ի Բարիզ:	25 25	Հր. Խանուկայ որ է Գանտիլ պայրամը:	39 7,19	2,45	11,55,28 7,21
4	26 26		40 7,20	2,46	11,55,57 7,21
5 1830. Մահ Սիմոն Պոլիվա-	27 27		41 7,20	2,46	11,56,26 7,21
6 ի ի Գոլումպիա:	28 28		42 7,21	2,46	11,56,56 7,21
7 1812. Վերադարձ Նաբոլեոնի Ա. ոյ ի Բարիզ:	29 29	Հր. Թէրէթ (29 օր):	43 7,22	2,45	11,57,26 7,20
8	30 30		44 7,22	2,45	11,57,56 7,20
9	2 1	Մ. Զիւլգատէ (29 օր):	45 7,23	2,45	11,58,26 7,20
10	3 2	Մ. Էվվէլի էրպային. Գարաղը:	46 7,23	2,44	11,58,56 7,19
11	4 3		47 7,24	2,44	11,59,26 7,19
12 1799. Նաբոլեոն Պոնաբարդ կոչի առաջին Հիպատոս:	5 4		48 7,24	2,43	11,59,56 7,18
13 1800. Թագադրութիւն Մեծին Կարոլոսի ի Հոմ:	6 5		49 7,25	2,42	12, 0,26 7,17
ՏՕՆԱՆՄԱՍԿԱՆ			Դեկտ. 12. 28.0 Տարե. Ծննդեան Գեորգայ Ա. ոյ՝ արքային Յունաստանի:		
			» 21. 12.0 » Գահակալ Վիլհելմայ Ա. ոյ՝ արքային Բուսիոյ:		
			» 21. 2.0 » » Ամադէոսի Ա. ոյ՝ արքային Սպանիոյ:		

ԱՌՈՒԲԻ			ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1873 (առուր 51)			Ըստ Նոր Տոմարի
Տարւոյ	Ամսոյ	Եօմեակաց	Տօնի Հայոց	Տօնի Յունաց	Տօնի Լատինաց	
348	14	Ուր.	ղձ. Պահոց:		Ստեփ. նախավկ:	26
349	15	Շր.	ղկ. Ս. Յակոբայ Մձբնայ հայրապետին, Մարուգէի հզնաւորին և Մեղիտոսի եպիսկոպոսին:		Յովն. աւետարնչին:	27
350	16	Կիր.	Ճձ. Գ. Յիսնակաց: Հարսանիք: Ա. Արամ (30 օր):		Պ. Հ. * Յակոբ Մձբն	
351	17	Բշ.	ղկ. Հյուպոցն. Իգնատիոսի, և Աղդէի և Մարուսայի եպոսկ:		Մանկանցն Բեմ-դեհեմի:	28
352	18	Գշ.	ղձ. Թէոփոսայ, Թէոփոսայ, Բաստի, Եւսեբի, Եւտիքի, և Բասիլիդեայ:		Պ. Հ. Բարեկենդան Ծննդեան:	29
353	19	Դշ.	ղկ. Պահոց:		Պ. Հ. Ա. օր պոց. Ծննդեան:	30
354	20	Եշ.	ամ. Կուսանացն Ինդոսի և Դոմնայի, և Կղերիկոսի և երկուց բիւրոցն որք ի Նիկիոմիդեայ կատարեցան:		Սեղեաստրոսի հայրապետին:	31
355	21	Ուր.	ան. Պահոց:		Յունվար 1874	1
356	22	Շր.	ղձ. Հյուպոց. Բարսղի և եղբոր նորա Գրիգորի, Սեղեաստրոսի, Եփրեմի և Եւսեբի Ասորոյ:		Յունվար 1874 Յունականին և տօն Տնօրէնութեան Տոն	2
357	23	Կիր.	Ճձ. Գ. Յիսնակաց:		Պ. Հ. * Ե. օր պոց. և Դաւթի մարգ. և Յակոբայ առաք:	3
358	24	Բշ.	ղձ. Դաւթի մարգարէին և Յակոբայ առաքելոյն:	Ճրագալոյց Ծննդ:	Պ. Հ. Ճրագալոյց Ծննդեան:	4
359	25	Դշ.	ղկ. Ստեփանոսի նախավկային:	* Ծնունդ Տեառն:	Պ. Հ. * Ծնունդ Տոն	5
360	26	Դշ.	ղձ. Պահոց:	* Բ. օր Ծննդեան:	Պ. Հ. * Բ օր Ծննդ:	6
361	27	Եշ.	ղկ. Առաքելոցն Պետր. և Պօղ:	* Գ. օր Ծննդեան	Պ. Հ. * Գ. օր Ծննդ:	7
362	28	Ուր.	ամ. Պահոց:	և Ստեփանոս նախավկային:	և Պետրոսի և Պօղոսի:	8
363	29	Շր.	ան. Ողղ. որոտ. Յակոբ. առաք. և Յովն. Աւետա: Բարեկ. Ծննդ:			9
364	30	Կիր.	Ճձ. Բ. Յիսնակաց: Ա. օր Պահոց Ծննդեան:			10
365	31	Բշ.	ղկ. Բ. օր Պահոց Ծննդեան:			11
					Պ. Հ. * Ե. օր Ծննդ: Յակոբ. առաք. և Յովն. աւետարնչին	12

ՕԴԵՐՆԵՐՈՒԹԱԿԱՆ

յ' 8	Գեղի.	Յրտին օրք:
յ' 15	»	Ձիւնաբեր օրք:
յ' 22	»	Խոնաւ աւուրք:
յ' 30	»	Յրտաշունչ օրք:

ՕԴԱՍԶԱԳԱԿԱՆ

Միջին աւետարնի.	
Ծանրաչափ	763. 5;
Ձեւմաչափ	6. 6;
Բարձրութիւն ջրոյ ի հազարորդամեղր	445. 6;

Արեգակն յ'Ա. յժեղջիւրն յ'9 և			Աւուրք		Ծագումն Արեգական		Կէս օր յ' Կ. Պոլիս. միջին հաշուով	
Պատմական Օրագրութիւն			Աւրք. Եր. ամ.	Տօնի Հրեից և Մահմեդականաց	Ըստ Եւրոպայի	Ըստ թրք.	Ըստ Եւրոպայի	Ըստ թրք.
14	1840. Դասապարսուքին քլ	7	6		50	7,25	2,42	12, 0,56
15	Լամբնէի:	8	7		51	7,25	2,40	12, 1,26
16		9	8		52	7,26	2,38	12, 1,55
17		10	9		53	7,26	2,38	12, 2,24
18	1870. Սպանումն Բրիտ մարաշխիւն ի Մասիս:	11	10		54	7,27	2,37	12, 2,53
19	1832. Ջնշումն Սալիսեան օրինաց յ' իսպանիա:	12	11	Հր. Ծով վասն պաշարմանն Եւրոպայի ի Նարուզողոնոստայ:	55	7,27	2,37	12, 3,22
20	1804. Բագումն աւագածո-ղովին Լիւնէվիլի:	13	12		56	7,27	2,36	12, 3,57
21		14	13		57	7,27	2,34	12, 4,25
22	1804. Առումն Բաղախի Էրեւնա ի Բաղլիաւոց:	15	14		58	7,27	2,33	12, 4,53
23		16	15		59	7,27	2,31	12, 5,20
24		17	16		60	7,27	2,30	12, 5,47
25		18	17		61	7,27	2,28	12, 6,14
26		19	18		62	7,27	2,27	12, 6,40
27		20	19		63	7,27	2,26	12, 7, 5
28		21	20		64	7,26	2,23	12, 7,30
29		22	21		65	7,26	2,22	12, 7,54
30	1780. Բերոն բերդն անճնա-սուր լինի:	23	22		66	7,25	2,19	12, 8,18
31	1870. Իսլամն Ֆրէդերիկ Կարոլոս առնու գ' լը Ման:	24	23		67	7,25	2,17	12, 8,41

ԱՌԱՇԻՐ

Մեծամեծ վսանգ քան զգալ գ' պիտա-
նութիւն մեծաց հանճարոց:

Կիրք եւս ունին ջան' որ կուրացու-
ցանէ փոխանակ լուսաւորելայ:

Սլաւումն մեծանն ողոյ է' հաւա-
սալ նոցա երախագիտութեան:

Ի մեծ վսանգ, մեծ լանդգութիւն
իմաստութիւն է:

ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆԻ ԵԿԵՂԵՑԵԱՅ ՀԱՅՈՑ

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ ԵՒ ՅԱՐՈՒԱՐՁԱՆՍ ՆՈՐԱ

Ազատը	Տօն	Վերափոխման	յ'Օգոստոսի	12
Ալդը մէռմէն	»	Ս. Յակոբի	'ի Դեկտեմբերի	29
Ա. յ Սթեֆանոյ	»	Ս. Ստեփաննոսի	»	25
Բէրա	»	Յարութեան Գրիստոսի	յ'Ապրիլի	8
»	»	Ս. Երրորդութեան	'ի Մայիսի	27
Գանտիլի	»	Երկոտասան Առաք.	'ի Յուլիսի	7
Գասըմ բաշա	»	Ս. Յակոբայ	'ի Դեկտեմբերի	15
Գատըգիւղ	»	Վերափոխման	յ'Օգոստոսի	12
Գարակէօմբիւք	»	Յովհ. Ոսկեբերանի	'ի Նոյեմբերի	1
Գարդալ	»	Խաչվերացի	'ի Սեպտեմբերի	16
Գընալը կղզի	»	Գիւտ Նշխ. Ս. Լուս.	'ի Յունիսի	25
Գուգկունճուք	»	Ս. Լուս. ելն 'ի Վերապէն	»	9
Գումգարու	»	Յարութ. Գրիստոսի	յ'Ապրիլի	8
»	»	Վերափոխման	յ'Օգոստոսի	12
Գուրուչէշմէ	»	Երեւման Խաչի	'ի Մայիսի	6
Դորգարու	»	Ս. Նիկողայոսի	'ի Նոյեմբերի	24
Ենիգարու	»	Առաք. Թադ. եւ Բարթ.	'ի Դեկտ.	1
Ենիգիւղ	»	Գիւտ Տի. Ս. Աստուած.	'ի Յուլիսի	1
Ետիգուլէ	»	Համբարձման (Փրկչի)	'ի Մայիսի	17
»	»	Ս. Յակոբայ	'ի Դեկտեմբերի	15
Էմիրկէն	»	Երից Մանկանց	'ի Յունիսի	26
Էյուպ	»	Եղիային Մարգարէին	»	5
Իսդէնիա	»	Ս. Յովհ. Կարապետի	'ի Յունիսի	7
Իսկիւտար	»	Վարդապետի (Ս. Կար.)	'ի Յուլիսի	15
»	»	Խաչվերացի	'ի Սեպտեմբերի	16
Խասգիւղ	»	Ս. Ստեփաննոսի	յ'Ապրիլի	15
Կէտիկ բաշա	»	Յովհ. Աւետարանչի	'ի Հոկտեմբ.	20
Հիսար	»	Սանդխտոյ կուսին	'ի Յուլիսի	21
Հալադիա	»	Գիւտ Նշ. Ս. Լուսաւ.	'ի Յունիսի	25
Մաբրիգիւղ	»	Ծննդ. Ս. Աստուած.	'ի Սեպտ.	8
Նառլըգարու	»	Յովհ. Ս. Ետարանչի	'ի Հոկտեմբ.	20

Պալադա	»	Հրեշտակապետացն	'ի Նոյեմբերի 10
Պէշիկդաշ	»	Գիւտ Գօտույ	յ' Օգոստոսի 26
Պէօյիւքտէրէ	»	Հռիփսիմեայ կուսին	'ի Յունիսի 4
Սամաթիա	»	Ս. Գէորգայ	'ի Սեպտեմբերի 29
Օրդազիւղ	»	Վերափոխ. (յետ 8 օր)	յ' Օգոստ. 19
Ֆէրիզիւղ	»	Ս. Վարդանանց	'ի Փետրուարի 15

ՏՕՆԱՎԱՃԱՌԻ (Բանայիր) 'ի ԹՈՒՐԻՒՄՈՒ

ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐԻՒՄՈՒ

Ամասիա	Ապրիլ	15
Պալքէսէր	Խըսրէկէզի	11
Ճէմաթ եւ Գոշու	»	51
Պողա շէհիր	»	54
Սարը քէյ Կաճըսը	»	41
Տէօնիւլ	»	44
Ըլընա	»	45

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹՈՒՐԻՒՄՈՒ

Իզտին բանայըրը	Մարտի	6
Դըմըշվար	Մայիս 22, Սեպտեմբեր 18, Դեկտեմբեր	6. 11
Դըննովա	Ապրիլ	25
Ճումաա ('ի Շումլա)	»	27
Նիքիսքա	Ապրիլ 30, Սեպտեմբեր	19
Բաղարճըք	Մայիս	4
Եափրաքը	»	5
Իսլիմեայ	Չափի	30
Քուլմուլընեայ	Յուլիս	17
Շիշդով	Օգոստոս	2
Ալասոնեա	»	6
Եանեա	»	18
Չաթալա	»	20
Ուղունճաովա	Սեպտեմբեր	12
Օլսրիա	»	9
Դըննովա	»	9

ԱՆՈՒԱՆՔ ՍՐԲՈՑ

Տօնեղոց 'յ Եկեղեցիս Հայաստանեայց

յ' ամին 1873

Աբգար	Դեկտ. 4	*Անառողա	Սեպտ. 4
Աբդիա	Յուլիս 51	Անգէս	Յուլ. 51
Աբդըլմեհ	Փետր. 12	Անդրէաս	Սեպտ. 5
Աբեղնադով	Յունիս 26		Նոյեմբ. 17
Աբէլ	Յուլիս 26	Անդրոնիկոս	Նոյեմբ. 27
Աբիբաս	Նոյեմբ. 15	Անթիմոս	Սեպտ. 27
Աբիսողոմ	Յունիս 16	Անիքտոս	Յուն. 25
Աբրահամ Յուլ. 26.	Սեպ. 6	*Աննա Մարտ 5.	Օգոստ. 21
*Ագապէ	Օգոստ. 2	Անտոն	Յունիս 18
Ագամ	Յուլիս 26		Հոկտ. 15
Ադդէ	Դեկտ. 17	Անտոնիէոս	Յուն. 25
Ադոկտոս	Սեպտ. 29	*Ալիսէն	Յուն. 50
Ադրիանոս	Սեպտ. 4	Ապիտոն	Յունիս 25
Ազարիա տես Միսաք		Աստուածատուր	Սեպտ. 6
Աթանազիէ	Յունիս 7	Ատովմ	Փետր. 5
	Յուլիս 24	Արիստակէս	Յուլ. 28
Աթանաս Յունիս 27.	Հոկտ. 27	Արսէն	Դեկտ. 6
Ալեքսիանոս	Դեկտ. 10	Արտեմիս	Հոկտ. 25
Ակակիոս	Յուն. 11	Բաբէլ Յուն. 18.	Հոկտ. 50
*Ակիւլիէ	Հոկտ. 25	Բագարատ	Նոյեմբ. 29
Ակիւղաս	Յունիս 25	Բագոս	Յուն. 14
Ակիփսիմոս	Նոյեմբ. 6	Բառնափաս	Հոկտ. 16
Ահարոն	Յուլ. 26	Բասիլիդէս	Դեկտ. 18
Ադեքսանդրոս	Հոկտ. 8	Բասիլիսկոս	Նոյեմբ. 15
Ամբակում	Յուլ. 51	Բասոս	Դեկտ. 18
Ամովս	Յուլ. 51	Բարակ	Յուլ. 26
Այիթալաս	Նոյեմբ. 6	Բարաղամ	Սեպտ. 27
Անանիա	Հոկտ. 16	Բարթողիմէոս	Դեկտ. 1
Անաստաս	Հոկտ. 29	Բարսեղ Հոկտ. 27.	Դեկտ. 22

Բենիամին	Փետր. 12
Բուրա	Նոյեմբ. 12
Գաբրիել	Նոյեմբ. 10
*Գայիանէ	Յուն. 5
Գեղէոն	Յուլ. 26
Գեննարիոս	Դեկտ. 3
Գէորգ	Սեպտ. 29
*Գոհարինէ	Օգոստ. 27
Գորգիոս	Յունվ. 22
Դուրիաս	Նոյեմբ. 15
Դրաբոս	Դեկտ. 10
Դրիգոր	Յունվ. 27
Մարտ 10 եւ 24. Յուն. 9 եւ 25.	Հոկտ. 15. 15 եւ 27
Նոյեմբ. 24.	Դեկտ. 22
Դրիգորիոս	Յունվ. 22
	Յուլ. 28
Դամիանոս	Սեպտ. 6
Դանիէլ	Յուն. 26
Յուլ. 28.	Դեկտ 6.
Դաւիթ	Հոկտ. 1 եւ 15
	Դեկտ. 24
Դեմետրիոս	Նոյեմբ. 15
Դիոմիտէս	Սեպտ. 3
Դիոնեսիոս	Հոկտ. 18 եւ 27
*Դոմնա	Դեկտ. 20
Եգեկիէլ	Օգոստ. 28
Եզր	Օգոստ. 28
Ելէթիւրոս	Սեպտ. 4
*Ելլիս	Օգոստ. 2
Եղիա	Յուն. 3
Եղիազար	Յուլ. 26 եւ 30
Եղիշէ	Հոկտ. 15
Եղիսէ	Յուլիս 5

Ենովս	Յուլիս 26
Ենովք	Յուլիս 26
Եպիփան	Յունիս 18
	Հոկտ. 27
Եսայէ կամ Եսայիաս	
Երանոս	Սեպտ. 27
	Հոկտ. 8
Երեմիա	Օգոստ. 25
Երմոգինէս	Դեկտ. 10
Երմոդիոս	Հոկտ. 11
*Երմոնէ	Հոկտ 2
Եւագր.	Դեկտ. 6
Եւգինէոս	Յունվ. 25
	Դեկտ. 15
*Եւգինէ	Յունվ. 25
Եւդոկիոս	Հոկտ. 25
*Եւպրաքսիա	Հոկտ. 11
Եւսիբիոս	Դեկտ. 18
Եւստաքէոս	Հոկտ. 2
Եւստրատիոս	Դեկտ. 15
Եւտիքոս	Դեկտ. 18
*Եւփիմէ	Յուլիս 25
Եփրեմ Հոկ. 27.	Դեկտ. 22
Զաքարիա	Յուլիս 5 եւ 31
	Օգոստ. 28
Զենոն	Հոկտ. 25
Թադէոս	Յուլ. 21
	Դեկտ. 1
Թաթուլ	Հոկտ. 15
Թալիցոս	Յունիս 21
*Թեկղ	Հոկտ. 9
Թէոդիտոն	Յունիս 21
	Հոկտ. 23
Թէոդոս	Յունվ. 20

*Թէոդորիտէ	Հոկտ. 29
Թէոդորոս	Փետր. 24
	Սեպտ. 4
*Թէոպիստէ	Հոկտ. 2
Թէոպոմպոս	Դեկտ. 18
Թէոփլաս	Դեկտ. 18
Թէոփիլոս	Յունիս 25
Թովմաս	Օգոստ. 25
Թուամաս	Հոկտ. 15
Իգնատիոս	Դեկտ. 17
*Ինդոս	Դեկտ. 20
Իսահակ	Փետր. 9
	Յուլիս 26
Իրաւափառ	Դեկտ. 3
Խաղ	Յունիս 16
Խարիթաս	Հոկտ. 25
*Խոսրովիդուխտ Յուն.	50
Խորէն	Սեպտ. 6
Մամինդոս	Օգոստ. 27
*Կալինիկէ	Հոկտ. 25
Կալինիկոս	Սեպտ. 3
Կալիստրատոս	Յուլիս 2
Կանդիտոս	Յունվ. 25
*Կատարինէ (Նեքտառինէ)	
Կիպրիանոս	Յուլիս 25
Կիրակոս	Յունվ. 22
Կիւրեղ	Յունվ. 27
	Փետր. 12
Մարտ 3.	Հոկտ. 27
Կղեմէս	Նոյեմբ. 29
Կղերիկոս	Դեկտ. 20
*Կղոդիա	Յունվ. 25
Կոդրատիոս	Յունիս 11
Կոզմաս	Սեպտ. 6

Կոստանդիանոս Յունիս	19
Կուռնելիոս	Դեկտ. 11
Կրոնիդէս	Հոկտ. 15
Համազասպ	Հոկտ. 4
*Հեղինէ	Յունիս 19
Հիպերիքոս	Հոկտ. 30
Հիւսիքոս	Նոյեմբ. 15
*Հռիփսիմէ	Յունիս 4
Ղազարոս	Մարտ 31
	Հոկտ. 22
Ղամբէոս	Հոկտ. 1
*Ղամբէուհի	Հոկտ. 1
Ղեւոնդ	Փետր. 15
Ղուկաս	Հոկտ. 20
Ղուսկիանոս	Յուլիս 2
Հոկտ. 22.	Նոյեմբ. 27
Մակարիոս	Յունվ. 25
	Դեկտ. 6
Մակար Հոկտ. 25.	Դեկտ. 6
Մաղաքիա	Յուլիս 31
Մամաս	Սեպտ. 24
*Մանէ	Յունիս 12
Մանուկ	Նոյեմբ. 15
Մատթիա	Հոկտ. 16
Մատթէոս	Հոկտ. 20
Մարգարիոս	Դեկտ. 15
*Մարթա	Հոկտ. 22
*Մարիամ	Հոկտ. 22
*Մարիանէ	Սեպտ. 25
Մարկիանոս	Նոյեմբ. 8
Մարկոս	Փետր. 12
	Հոկտ. 20
Մարուգէ	Դեկտ. 15
Մարութայ	Դեկտ. 17

Մարտիրոս	Փետր.	5
Մարտիրոս	Նոյեմբ.	8
Մելիսոս	Նոյեմբ.	12
	Դեկտ.	15
Մելքիսեդեկ	Յուլիս	26
Մեսրոպ	Յունիս	28
	Հոկտ.	15
Մետրոփանոս	Նոյեմբ.	8
Մերկեռիոս	Դեկտ.	5
Մինաս	Նոյբ.	12. Դեկտ. 10
Միսաք (Ազարիա)	Յնս.	26
Միւռոն	Նոյեմբ.	24
Միքայէլ	Նոյեմբ.	10
Միքիա	Յուլիս	31
Մովկիմոս	Յունիս	11
Մովսէս Յուլ.	26. Հոկտ.	15
Յակոբ Յուլ.	26. Օգոստ.	25
	Դեկտ.	15, 24 եւ 29
Յակովիկ	Դեկտ.	5
Յեսու	Յուլիս	26
Յեփթայէ	Յուլիս	26
Յոբ	Օգոստ.	30
Յովակիմ.	Օգոստ.	21
Յովելիաս	Յուլիս	31
Յովհաննէս	Յունվ.	15
Մարտ	10. Ապրիլ	14
Յունիս	7. Օգոստ.	30
Հոկտ.	16, 20 եւ	27
Նոյեմբ.	1. Դեկտ.	6, 10 եւ 29
Յովիան	Փետր.	2
Յովսէփ	Յունիս	14
Յուլիս	26. Հոկտ.	22
	Նոյեմբ.	6

*Յուլիանէ	Նոյեմբ.	26
*Յուդիտա	Յունւմլ.	22
Յուսիկ	Յուլիս	28
Յուստիանէ	Յուլիս	25
Նաւում	Յուլիս	31
Նեղոս	Դեկտ.	6
Ներսէս Յնս. 16.	Հոկտ.	15
*Նեքտառինէ (Կատարինէ)	Հոկտ.	2
Նիկողայոս	Նոյեմբ.	24
	Դեկտ.	8
Նոյ	Յուլիս	26
*Նունէ	Յունիս	12
*Շամունէ	Յուլիս	30
Շիղա	Հոկտ.	16
Շինու	Նոյեմբ.	12
Շմաւոն Օգոս.	25. Դեկ.	11
*Շողակաթ	Օգոստ.	11
*Շուշան	Սեպտ.	25
Ոնեսիմոս	Նոյեմբ.	27
Ոնոփրիոս	Յունւմլ.	18
Ոսկի (Ոսկեանք) Փետր.		8
Ովսէէ	Յուլիս	31
Ովրեստէս	Դեկտ.	15
Որմզդան	Փետր.	12
Պանդալէոն	Հոկտ.	11
Պարսամ	Յունւմլ.	18
*Պեղադիա	Հոկտ.	9
Պետրոս	Յունւմլ.	16
	Դեկտ.	27
Պիմեն	Դեկտ.	6
Պիոն	Փետր.	12
*Պիստոս	Օգոստ.	2
Պլատոն	Նոյեմբ.	6

Պողիկարպոս	Դեկտ.	11
Պողիկոս	Յունվ.	22
Պրորոս	Նոյեմբ.	27
Պօղ	Դեկտ.	6
Պօղոս Յուլ. 7.	Նոյեմբ.	8
	Դեկտ.	6
Ռամելաս	Հոկտ.	25
	Դեկտ.	27
Ռատիկոս	Օգոստ.	27
Ռեթէոս	Հոկտ.	27
Ռոմանոս	Սեպտ.	29
	Նոյեմբ.	15
Սահակ Յունիս 14 եւ		28
	Հոկտ.	4
Սամուէլ	Յուլիս	26
Սամոնաս	Նոյեմբ.	15
Սամիսոն	Յուլիս	26
Սայէն	Փետր.	12
*Սանդուխտ	Յուլիս	21
Սարգիս	Փետր.	5
	Յունիս	14
Սեդրաք(Անանիա)Յնս.		26
Սեթ	Յուլիս	26
Սեղբեստրոս	Հոկտ.	27
	Դեկտ.	22
Սերգիոս	Յունվ.	25
Սեւերիանոս	Հոկտ.	30
Սիդիանոս	Հոկտ.	16
Սիմէոն	Սեպտ.	24
Սիսիանոս	Դեկտ.	6

Սուքիաս	Փետր.	6
*Սոփիա	Օգոստ.	2
Սսիոնիա	Յուլիս	31
Ստեփանոս	Օգոստ.	27
	Նոյեմբ.	5. Դեկտ. 25
Սրապիոն	Դեկտ.	6
Վահան	Յունվ.	25
Վաղերիոս	Յունվ.	25
*Վառվառէ	Հոկտ.	9
*Վասիլուհի	Նոյեմբ.	26
Վարդան	Փետր.	15
Վարոս	Հոկտ.	15, 29
Վասիոս կամ Վլաս	Յունվ.	16
Վրթանէս	Յուլիս	28
Տարազրոս	Նոյեմբ.	27
Տիմոթէոս	Հոկտ.	18
Տիտոս	Հոկտ.	18
Տուքիկոս	Օգոստ.	27
Տրդատ	Յունիս	30
Տրիփոն	Յունվ.	18
*Փեբրոնէ	Սեպտ.	25
Փիլիկտիմոն	Սեպտ.	24
Փիլիպպոս	Յունվ.	25
	Հոկտ.	16. Նոյեմբ. 17
Փոկաս	Հոկտ.	8
Փոտրիոս	Յունիս	25
Քրիստափոր	Հոկտ.	25
*Քրիստինէ	Յուլիս	25
Օգոստինոս	Դեկտ.	15

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ. — Են տօնք ինչ որոց անուանք իբրեւ յատուկ անուն զոր-
ծածին, որպէս՝

Ազաւնի 'ի յիշատակ մկրտութեան Քրիստոսի տօնելի 'ի 6
յունուարի.

Առաքել կամ Առաքեալ,	'ի յիշատակ գլխաւոր առաքելոցն	
Պետրոսի եւ Պօղոսի	'ի 27 Դեկտեմբերի.	
Աւետիս 'ի յիշատակ Աւետման	յ' 7 Ապրիլի.	
Գալուստ » Գալստեան Բրիստոսի	'ի 27 Մայիսի.	
*Երանուհի » Վերափոխման Ածածնի	յ' 12 Օգոստոսի.	
*Թագուհի » Վերափոխման »	յ' 12 Օգոստոսի.	
*Իսկուհի » Վերափոխման »	յ' 12 Օգոստոսի.	
*Իւղարբեր » Իւղարբեր կանանց	'ի 21 Օգոստոսի.	
Խաչատուր » կամ Խաչերես . Խաչվերացի	'ի 16 Սեպտ.	
Կարապետ » Յովհաննու Կարապետին	'ի 15 Յունվ.	
Համբարձում » Համբարձման Բրիստոսի	յ' 17 Մայիսի	
Հայրապետ » Հայրապետին Յակոբայ	'ի 15 Դեկտ.	
Մանուկ » Բառասնից Մանկանց	յ' 17 Մարտի.	
Մարգար » կամ Մարգարէ » Դաւթի մար.	'ի 24 Դեկտ.	
*Մաքրուհի » Վերափոխման Ածածնի	յ' 12 Օգոս.	
Մկրտիչ » Մկրտութեան Բրիստոսի	'ի 6 Յունվ.	
Յարութիւն » Յարութեան Բրիստոսի այն է	'ի 2 Զատիկի.	
*Սրբուհի » Վերափոխման Ածածնի	յ' 12 Օգոս.	
Վարդերես » Վարդավառի	'ի 15 Յունիսի.	
*Տիրուհի » Վերափոխման Ածածնի	յ' 12 Օգոս.	

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆ ԳԼԽԱԻՈՐ ԱՆՑԻՑ
Բ. ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՏՈՄԱՐԱԿԱՆ
Գ. ԳԼԽԱԻՈՐ ԹՈՒԱԿԱՆՔ

Ա.

ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆ ԳԼԽԱԻՈՐ ԱՆՑԻՑ

Ազգային, Աշխարհագրական, Կրօնական, Ուսումնական
Պատանական եւ Քաղաքական .

Ի ստեղծմանէ աշխարհի ց'այժմ' մմբ	} Անժանօթ ըստ նոր խուզարկութեանց .
Ըստ յուլիական տոմարի, 9 մայիս 5871 նախ	
Քան զ'Բրիստոս	7744
Ըստ Եօթանասնից	7607
Ըստ ժամանակագրութեան յունական եկեղեցւոյ . .	7471
Ըստ աղեքսանդրեան ժամանակագրութեան	7381
Ըստ անտիոքեան ժամանակագրութեան	7375
Ըստ յուլիական ժամանակագրութեան	6586
Ըստ պետական սրբագրեալ հաշուոյ	5859
Ըստ Կալվիսեայ եւ Ըսքալիկերի	5822
Ըստ ժամանակագրութեան Հրէից 'ի 5 սեպտ.	5634
Յետ աւարտման Ոսկեդարու	5598
Ի ջրհեղեղէ	5520
Ի սկզբնաւորութենէ հարստութեան Հայկազանց . . .	5980
Յ'եւրոյն Իսրայէլի յ'Եգիպտոսէ	5740
Ի սկզբ. Թագաւորութեան Ասորեստանի 'ի Նինոսէ . .	5702
Ի չինութենէ քաղաքին Սպարտայ	5389
Ի դեւկալիոնեան ջրհեղեղէ ('ի Թեսաղիա)	5455
Յետ աւարտման արծաթեայ Դարու	5452
Ի սկզբ. Թագաւորութեան Իսրայէլի	2964
Ի մահուանէ Դաւթի մարգարէի	2889
Ի չինութենէ առաջին տաճարին յ'Երուսաղէմ . . .	2860
Ի մահուանէ Սողոմոնի Իմաստեոյ	2839
Ի ծաղկելոյ Հոմերոսի՝ քերթողահօրն Հելլենաց . . .	2807
Յ'ոլիմպիական թուականէ	2652

Ի շինութենէ քաղաքին Հռոմայ	2626
Ի սկզբ. Թագաւորութեան Հայոց 'ի Պարուրայ	2622
Ի սկզբ. Թագաւորութեան Մարաց	2616
Ի սկզբ. Թագաւորութեան Պարսից	2428
Ի Թագաւորութենէ Աղեքսանդրի մեծի Մակեդոնացոյ	2204
Ի Թարգմանութենէ Եօթանասնից	2146
Յ'առաջին փիւնիկեան պատերազմէ	2155
Ի շինութենէ Արտաշատ քաղաքի	2056
Յ'երկրորդ նորոգութենէ Թագաւորութեան Հայոց 'ի Վաղարշակայ Արշակունւոյ	2021
Յ'աշխարհակալութենէ Տիգրանայ Բ. 'ի արքայի Հայոց	1961
Ի մահուանէ Յուլիոսի Կեսարու	1918
Ի ծաղկելոյ Վիրգիլիոսի՝ քերթողահօրն Հռոմայեցւոց	1902
Ի ծննդենէ Յիսուսի Քրիստոսի 'ի Բեթղեհէմ Հրէաստանի	1875
Ի յարութենէ Քրիստոսի եւ 'ի սկզբ. քրիստոնէութեան	1840
Ի հաւատալոյ Աբգարու՝ արքային Հայոց 'ի Քրիստոս	1840
Ի նահատակութենէ Թադէոսի Առաքելոյն եւ Սանդիստոյ Կուսին 'ի Հայս	1822
Ի մեծ հրդեհէն Հռոմայ որ տեւեաց աւուրս վեց	1809
Յ'ի սպառ. ցրուելոյ Հրէից առ Պարգոքալա	1658
Ի լուսաւորութենէ Հայոց 'ի ձեռն Ս. Գրիգորի Լուսաւորչի	1575
Ի շինութենէ Էջմիածնի	1566
Յ'առաջին հալածմանէ քրիստոնէից	1562
Ի շինութենէ Կոստանդնուպոլսի	1551
Ի տիեզերական ժողովոյն Նիկիոյ	1548
Ի տիեզերական ժողովոյն Կոստանդնուպոլսի	1477
Ի տիեզերական ժողովոյն Եփեսոսի	1442
Յ'արշաւանաց Ատտիլայ՝ արքային Հոնաց	1440
Ի գիւտոյ հայերէն տառից 'ի Ս. Մեսրոպայ	1459
Ի ծաղկելոյ առաջին մատենադրացն Հայոց Նշնրկայ Կող- բացոյ եւ Մովսիսի Սորենացոյ	1450

Ի մեծէ պատերազմէն Ս. Վարդանանց ընդդէմ Պարսից	1422
Ի նորոգութենէ Տոմարին Հայոց	1522
Յ'արշաւանաց Լոմպարտաց յ'իտալիա	1515
Ի փախստենէ Մուհամմէտի եւ 'ի սկսանելոյ Հիճրէթի՝ Թուականին Մահմետականաց յ' 8 յուլիս	1290
Յետ աւարտման պղնձեայ Դարու	1285
Ի մահուանէ Մուհամմէտի	1241
Յ'առմանէ Սպանիոյ յ'Արաբաց	1162
Ի նորոգութենէ արեւմտեան կայսրութեան 'ի մեծէն Կարոլոսէ	1075
Ի բաժանմանէ եկեղեցեացն Յունաց եւ Լատինաց	1015
Ի հաւատալոյ Պուլկարաց 'ի Քրիստոս	1008
Յ'ամբառնալոյ Վապի Ա. ոյ 'ի հայ Արշակունի ցեղէ 'ի գահ կայսերութեան Յունաց 'ի Կոստանդնուպոլիս	1006
Յ'երրորդ նորոգութենէ Թագաւորութեան Հայոց յ'Ա- շտոյ Բագրատունւոյ	988
Ի գիւտոյ Թղթոյ	825
Յ'առմանէ Երուսաղէմի 'ի Սաջակրաց	774
Ի սկզբ. իտալական հանրապետութեանց	767
Ի գիւտոյ Կողմնացուցի	695
Ի շինութենէ քաղաքին Սոյ 'ի Լեւոնէ Բ. Է Ռուբինեան	687
Ի չորրորդ նորոգութենէ Թագաւորութեան Հայոց 'ի Լե- ւոնէ Գ. Է Ռուբինեան	675
Յ'առմանէ Կոստանդնուպոլսի 'ի Գաղղիացւոց եւ 'ի Վե- նետկեցւոց	670
Յ'ութերորդ եւ 'ի վերջին արշաւանէ Սաջակրաց յ'Արե- ւելս	605
Ի սկզբ. տէրութեան Թրքաց	572
Ի սկզբ. հելլուետական դաշնակցութեան	565
Ի կործանմանէ մայրաքաղաքին Հայոց Անւոյ	554
Ի գիւտոյ վառօղի	548

Ի բարձմանէ հարստութեան Գաբէթեանց 'ի Գաղղիա	545
Ի հաստատութենէ համալսարանին Բրակայ՝ մայրաքաղաքին Պոհեմիոյ	513
Ի բարձմանէ կայսրութեան Մողոլաց 'ի Շին	505
Յ' ամբառնալոյ Ըսդուարդեան ցեղին 'ի գահ Սկովտիոյ	502
Ի բարձմանէ հարստութեան Ռուբինեանց եւ սկսանելոյ այժմու անտերնչութեան ազգիս	500
Ի սկզբ. արշաւանաց Լանկթիմուրայ	495
Ի քաջագործութեանց Յովհաննայ տ'Արգ օրիորդին 'ի Գաղղիա	444
Ի գիւտոյ տպագրութեան 'ի ձեռն Կուդդեմպերկի . .	453
Յ' առմանէ Կոստանդնուպոլսի 'ի Թրքաց եւ 'ի բարձմանէ կայսրութեանն Յունաց	420
Յ' առմանէ Պելկրատ քաղաքին 'ի Թրքաց	417
Ի գիւտոյ հրուանդանին Բարեյուսոյ	387
Ի գիւտոյ Ամերիկայ	381
Ի գիւտոյ Ժամացուցի	372
Ի սկզբ. քարոզութեան Լուտերայ 'ի Գերմանիա . . .	356
Ի հաստատութենէ Յիսուսեան ընկերութեան	352
Ի կրօնական դաշնադրութենէ Աւստրիայի ('ի Պաւլիէրա)	318
Ի սկզբ. տպագրութեան 'ի Հայս	306
Ի կոտորածէ գիշերոյն Ս. Բարդուղիմէոսի 'ի Բարիզ . .	301
Ի սաստիկ սովոյ եւ 'ի Ժանտախտէ 'ի Մեծն Հայս եւ յ'Աղուանս	295
Ի նորոգութենէ Գրիգորեան Տոմարին	291
Ի բարձմանէ հարստութեան Վալուաեան տանն 'ի Գաղղիա եւ յ'ամբառնալոյ Պուրպուրեանց 'ի գահ	284
Ի բարձմանէ հարստութեան Դիւտորեանց յ'Անգղիա .	270
Ի գաղթելոյ Հայոց Դրխու . 'ի Լեհաստան	259
Ի սկզբ. երեսնամեայ պատերազմին 'ի Գերմանիա . . .	255
Ի քաղաքական պատերազմէն ընդդէմ Հուկենոգեաց 'ի	

Գաղղիա	251
Ի գլխատութենէ Կարոլոսի Ա. ոյ արքային Անգլիոյ . .	254
Ի գիւտոյ առաջին չոգեչարժ մեքենայի	210
Ի սկզբ. տպագրութեան Ս. Գրոց 'ի ձեռն Ոսկանայ վարդապետի 'ի քաղաքին Ամսդերտամ	206
Յ' առմանէ Քանտիս քաղաքին 'ի Թրքաց	204
Ի պաշարմանէ Վիէննա քաղաքին 'ի Թրքաց	190
Յ' արտաքսմանէ Ըսդուարդեան՝ արքայազն ցեղին յ'Անգլիոյ	185
Ի հաստատութենէ Միսիթարեան միաբանութեան . . .	172
Ի շինութենէ Ս. Բէդէրսպուրկ մայրաքաղաքին Ռուսիոյ 'ի Մեծէն Պետրոսէ	170
Ի նորոգութենէ Թագաւորութեան Անգլիոյ 'ի գերմանական ցեղէն Պրուսիայի	159
Ի զօրանալոյ Դաւթի Սիւնեոյ իշխանին 'ի Հայս	149
Ի գիւտոյ աւերակաց քաղաքին Պոմպէի յ' Իտալիա . .	122
Ի մեծ երկրաշարժէն Լիսպոնայի՝ մայրաքաղաքին Լուսիտանիոյ	118
Ի մեծ երկրաշարժէն Կոստանդնուպոլսի	107
Ի սկզբ. անկախութեան Միացեալ-Նահանգաց Ամերիկայ	98
Ի գիւտոյ օդապարիկ գնտոյն	91
Ի մեծ յեղափոխութենէն Գաղղիոյ	84
Ի գլխատմանէ Լուդովիկոսի Ժ. Զ. ի՝ արքային Գաղղիաց-ւոց եւ 'ի հաստատութենէ առաջին հանրապետական կառավարութեան 'ի Գաղղիա	81
Ի գիւտոյ վիմադրութեան	71
Յ' ինքնակալութենէ Մեծին Նաբոլէոնի	69
Ի գիւտոյ չոգեչարժ նաւաց	69
Ի վերադարձէ Պուրպուրեանց 'ի Գաղղիա	59
Յ' անկմանէ Մեծին Նաբոլէոնի 'ի կայսրութենէ	58
Ի բարձմանէ բանակին Ենիշէրաց 'ի Թուրքիա	47

Յ'առնելոյ Ռուսաց զ'երիւան եւ զ'չրջակայս նորա 'ի ձե- ռաց Պարսից	46
Ի մեծ ապստամբութենէն Յունաց եւ 'ի հաստատու- թենէ թագաւորութեան նոցա 'ի Յունաստան	45
Ի պաշտօնական բաժանմանէ Պապական Հայոց 'ի Լուսա- ւորչական մասնէ	45
Ի վախճանելոյ Յարութիւն ամիրայի Պէզճեան նշանաւոր Հայ բարերարի դարուս	41
Ի հաստատութենէ օրէնսդրութեան Թրքաց 'ի Կիւլճանէ Ի պաշտօնական բաժանմանէ Բողոքական Հայոց 'ի Լու- սաւորչական մասնէ	54 26
Յ' արտաքսմանէ Լուդովիկոսի Փիլիպպեայ 'ի Գաղղիոյ եւ 'ի հաստատութենէ երկրորդ Հանրապետութեան Գաղ- ղիացւոց	25
Ի գիւտոյ ելեքտրական հեռագրութեան	24
Ի հաստատութենէ երկրորդ կայսրութեան Գաղղիոյ 'ի Լուդովիկոս Նաբոլէոնէ Գ. է	21
Ի սկզբ. Արեւելեան պատերազմին	19
Ի Բարիզեան դաշնադրութենէ վասն Արեւելեան խնդրոյ Ի վախճանելոյ Ներսիսի Ե. Ի Աշտարակեցւոյ՝ հայրենասէր Կաթողիկոսի Հայոց	17 16
Ի հաստատութենէ Սահմանադրութեան Հայոց Թուրքիոյ Ի գահակալութենէ Ապտիւլ Ազիզի՝ այժմու Սուլթանի Թրքաց	15 12
Ի բարձմանէ գերութեան 'ի Միացեալ Նահանգս Ամե- րիկայ	8
Ի վախճանելոյ Կարապետի Շահնազարեանց՝ հայրենասէր վարդապետի Հայոց	7
Ի վախճանելոյ Հ. Արսենայ Կ. Բագրատունւոյ՝ նշանաւոր հայ մատենագրի դարուս	4
Ի բացմանէ պարանոցին Սիւէիչայ	4

Ի տիեզերական ժողովէ Հռոմայ վասն անսխալականու- թեան Պապին	4
Ի Ֆրանգո-գերմանական պատերազմէն , եւ յ'անկմանէ Նաբոլէոնի Գ. ի	2
Ի մերժելոյ Պապական Հայոց զ'միջամտութիւն Հռո- մայ յ'ազգային վարչութեան իւրեանց	2
Ի վերահաստատութենէ գերմանական կայսրութեան 'ի Վիլհելմայ Ա. ոյ	2
Ի մերժելոյ Պուլկարաց զ'իրաւասութիւն Պատրիար- քարանին Յունաց յ' ազգային վարչութեան իւրեանց եւ 'ի հաստատութենէ Պուլկար Էկզարքութեան . .	1

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՏՈՄԱՐԱԿԱՆ

Ի ԹՈՒԻՆ ԳՐԻՍՏՈՍԻ 1873 ՆԻ ՀԱՅՈՑ ՌԵԻՐ

ՅՈՒԼԻԱԿԱՆ ԿԱՄ ՀԻՆ ՏՈՄԱՐ .

Գիր տարւոյն է՝	2
Եօրներեակն	Ա.
Վերադիրն	ԺԱ.
Իննեւսաններեակն	10

ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ ԿԱՄ ՆՈՐ ՏՈՄԱՐ

Ոսկեքիւ կամ Երջանն	
Լուսնի	12
Շրջանն արեգակնային	6
Կիրակագիր կամ Եօր- ներեակ	Ե
Վերադիրն	Ա.
Ինդիկսիոնն հռոմէական	1

Բուն ձայնքն աձ, բձ,
գձ, դձ, ձաղակողմեան դա-
սուն են, սկսեալ 'ի բուն
Բարեկենդանէ :

Իսկ Զատիկ Լաւինաց միով
Եօրներեակ յառաջ է քան ըզ'
Հայոցն :

Գրեթէ ամենայն Գրիստոնեայ ազգք, սակաւ ինչ տարբե-
րութեամբ հաշուեն զ'սկիզբն, զ'տեւոդութիւն եւ զ'բա-
ժանմունս տարւոյ ըստ Հռոմայեցոց Տոմարին որ ուղղեցաւ
նախ 'ի ձեռն Յուլիոսի Կեսարու եւ ապա 'ի ձեռն Գրիգորի
ԺԲ. 'ի Պապին Հռոմայ :

Տարին Հռոմայեցոց էր խառնակ յոյժ մինչեւ 'ի Յուլիոս
Կեսար, յ'անուանի զօրապետն եւ յիկսարոր Հռոմայեցի :
Սա յ'ամին 54 նախ քան զ'Գրիստոս կամելով ուղղել զ'տա-
րին՝ ետ հաշուել զ'նա 365 օր եւ 6 ժամ, եւ վասն այսր 6
ժամու եղ 'ի չորս ամս միանգամ օր մի յաւելուլ յ'ամիսն
Փետրուարի, հաշուելով զ'նա 29 օր, վասն այսր պատճառի
կոչեցաւ տարին այն նախանջ : Ուստի Յուլեան տարի կոչի
տարին՝ որ պարունակէ աւուրս 365 եւ ժամս 6 :

Սակայն Բուն կամ Արեգակնային տարին լինելով, ոչ թէ
565 օր եւ 6 ժամ, այլ 365 օր, 5 ժամ, 48 վայրկեան եւ 48
մանրերկրորդ, 11 վայրկեան եւ 12 մանրերկրորդ կարճ է քան
զ'Յուլեան տարին : Այս 11 վայրկեանք եւ 12 մանրերկրորդք
առնեն մի օր յ'լուրաքանչիւր 128 ամս. ուստի եւ յ'ընթացս 128
ամաց մի օր աւելի սարդէր 'ի Յուլեան տարին : Այսպէս
յ'ուղղութենէ Յուլեան Տոմարին, այն է 'ի 55 է նախ քան
զ'Գրիստոս մինչեւ զ'ամս 1582 յետ Գրիստոսի, Յուլեան տա-
րին տարբերեցաւ 'ի Բուն տարւոյ 10 աւուրքք. այսինքն՝ Քա-
ղաքական տարին փոխանակ սկսանելոյ 10 աւուրքք յառաջ
ըստ Արեգակնային տարւոյ՝ սկսանէր 10 աւուրքք յետոյ Գրի-
գոր ԺԲ. Պապ առ 'ի բառնալ զ'այս սխալ հրաման ետ յ'ա-
մին 1582 աւուրս տասն յաւելուլ 'ի տարին, զ'4 Հոկտեմբե-
րի՝ որ էր ուրբաթ՝ կոչելով 15 Հոկտեմբերի : Եւ զի հարկ էր
բառնալ զ'տարբերութիւնն 11 վայրկեանից եւ 12 մանրերկ-
րորդից, զի մի նոյն սխալ սարդէր յետոյ յ'ընթացս դարուց,
որոշեցաւ չ'համարել նահանջ զ'դարադուլսս որ չ'են բաժա-
նելի 400իւ : Այնուհետեւ Յուլեան Տոմարն կոչեցաւ Հին Տո-
մար, եւ Գրիգորեանն՝ Նոր : Արեւելեան Գրիստոնեայք, որպէս
Հայք, Յոյնք, Ռուսք, Վրացիք, Պուլկարք եւն. պահեցին զ'Յուլ-
եան կամ զ'Հին Տոմարն, ուստի եւ զ'տարբերութիւնն 10 ա-
ւուրքք, յ'որ յաւելան այլեւս 2 աւուրքք 'ի 1582 ամէն մինչեւ
ց'այժմ : Այս է պատճառն զի ամառդուլսք ըստ Հին Տոմարի
տարբերին այժմ 12 աւուրքք 'ի Նոր Տոմարէ :

ՏԱՐԵԳՐԻ. — Յ'լուրաքանչիւր 55 ամս միանգամ տօն Զատիկն
պատահի 'ի 22 Մարտի 2՝ 55 ամս նշանակելով 55 տառիւք
այբուբենի մերոյ, այն է՝ յ'Աէ մինչեւ 'ի Փ, որպէս տեսանի
'ի հետագայ աղիւսակին, Ա. ցուցանէ զ'տարին յ'որում Զա-
տիկն պատահի 'ի 22 Մարտի, Բ. ցուցանէ զ'նոյն տօն 'ի 25
նորին ամսոյ, Գ. նոյնպէս զ'նոյն տօն 'ի 24 նորին ամսոյ,
այսպէս հետզհետէ մինչեւ 'ի Փ որ ցուցանէ զ'Զատիկն պա-

տաճեալ 'ի 25. Ապրիլի՝ որ է վերջին սահման Ձատկի : Այսպէս յետ գտանելոյ յաղիւսակին զ'որ ամսոյն յորում գիտելոց է Ձատկին՝ գտանի Տարեգիրն հաշուելով յ'Ա. տառէ կամ յ'ամէն յորում պատահեալ է Ձատկին 'ի 22ն Մարտի : Զորօրինակ՝ յ'այսմ ամի (1875) Ձատկին է յ'8 Ապրիլի , 'ի 22 է Մարտի մինչեւ յ'8ն Ապրիլ եւ թիւք 18՝ որ պատասխանեն 7 տառի, ապա Տարեգիրն 1875 ամին է 7 :

Ա.Ղ.Ի.Ի.ՍԱ.Կ ՏԱՐԵԳԻՐ

Մ. 22 Ա	25 Բ	24 Գ	23 Դ	26 Ե	27 Զ	28 Է
29 Ը	30 Թ	31 Ժ	Ա. 1 Ի	2 Լ	3 Ն	4 Ս
5 Կ	6 Հ	7 Ձ	8 Ղ	9 Ճ	10 Մ	11 Յ
12 Ն	13 Շ	14 Ո	15 Զ	16 Պ	17 Ջ	18 Ռ
19 Ս	20 Ղ	21 Տ	22 Ը	23 Ց	24 Ի	25 Փ

ԿԻՐԱԿԱԳԻՐ. — Կիրակագիր կամ Եօթներեակ կոչի թառն առաջնոյ կիրակէի տարւոյն, Զորօրինակ՝ առաջին օր 1875 տարւոյն ըստ Հին Տոմարի է երկուշաբթի. համարելով զ'աւուրն եօթներեկի այբուբենական տառիւք Ա, Բ, Գ մինչեւ Է, գիր առաջ-

նոյ կիրակէին լինի է. ապա Կիրակագիր 1875 տարւոյն է է : 'ի նաճանջ տարիս յ'ամսեանն Փետրուարի լինելով մի օր աւելի՝ Եօթներեակն լինի կրկին :

Իսկ ըստ Հայոց՝ Եօթներեակն գտանի, հանելով 'ի Թուականէն Հայոց այս ինչ տարւոյ զ'թիւն 1155 եւ զ'մնացորդն բաժանելով 28 իւ, եւ թողեալ զ'քանորդն ըստ թուոյ մնացորդին թուել խորանս յ'աղիւսակին որ զինի Գիրն այնր խորանին է Եօթներեակ տարւոյն : 'ի նաճանջ տարիս, Եօթներեակն է կրկին գիր :

Ա.Ղ.Ի.Ի.ՍԱ.Կ ԵՓՈՆԵՐԵԱԿ

Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Զ	Է	Ա
ԲԳ	Դ	Ե	Զ	ԷԱ	Բ	Գ	
Դ	ԵԶ	Է	Ա	Բ	ԳԴ	Ե	
Զ	Է	ԱԲ	Գ	Դ	Ե	ԱԷ	

ՎԵՐԱԳԻՐ. — Վերագիրն ցուցանէ թէ որչափ աւուրք անցեալ են 'ի վերջին նոր Լուսնէ այս ինչ տարւոյ մինչեւ 'ի տարեգրութիւնն յաջորդ. նոր տարւոյ, կամ զ'տարբերութիւնն որ է 'ի մէջ Արեգականային եւ Լուսնական տարւոյ : Արեգականային տարին 11 աւուրք աւելի է քան զ'Լուսնական տարին : Առ 'ի գտանել զ'վերագիրն տարւոյ, պարտ է 'ի Թուականէն Հայոց այս ինչ տարւոյ հանել զ'թիւն 1162, եւ զ'մնացորդն բաժանել 19 իւ, ապա պարտ է թուել կարգաւ այնչափ խորանս 'ի հետեւեալ աղիւսակին՝ որչափ թիւք են 'ի մնացորդին բաժանման. թիւն նշանակեալ 'ի խորանին է Վերագիր այնր տարւոյ Զորօրինակ՝ Թուականն Հայոց 1875 ամին է 1522. ապա 1522—1162=160 :

եւ 160 : 19 = 8 եւ լինի մնացորդ 8. արդ յ' 8 երորդ խորանի աղիւսակին գտանեմք ժԱ. ապա վերադիր 1875 ամին է ժԱ.

ԱՂԻՒՍԱԿ ՎԵՐԱԴԻՐԱՅ

ԻԴ	Ե	ԺԶ	ԻԷ	Ը	ԺԹ	Լ	ԺԱ	ԻԲ	Գ
ԺԴ	ԻԵ	Զ	ԺԷ	ԻԸ	Թ	ԻԱ	Բ	ԺԳ	—

ՈՍԿԵԹԻՒՆ. — Ոսկեթիւ կոչի այն թիւ որ ցուցանէ թէ տառ- ջիկայ տարին քաներորդ տարին է յ' 19 ամեայ Շրջանին Լուս- նի. քանզի յ' իւրաքանչիւր 19 ամս Բաւորդք Լուսնի պատա- ճին 'ի նմին աւուր տարւոյ. զոր օրինակ՝ եթէ յ' այս ինչ տարւոյ Լրումն Լուսնի է 'ի 15 Մարտի, յետ 19 ամաց դարձ- եալ 'ի նմին աւուր Մարտի պատահի Լրումն Լուսնի : Զ'այս Շրջան Լուսնի եգիտ Մետոն աստեղագէտ Աթենացի 452 ա- մօք յառաջ քան զ'Բրիստոս : Վասն այսր գիւտի Աթենացիք կանգնեցին նմա արձան, յ'որոյ վերայ գրէին ոսկեղէն տառ- իւք զ'թիւ տարւոյ Լուսնական Շրջանին, աստի սկիզբն եղեւ կոչել զ'թիւն զ'այն Ոսկեթիւ : Ոսկեթիւն ըստ Հին եւ ըստ Նոր Տոմարի միեւնոյն է յ'իւրաքանչիւր ամի, այլ ոչ պատահի յ'եր- կոսին եւս 'ի նմին աւուր. 'ի 1900 ամի միանգամ միայն լինի այս պատճառումն : Առ 'ի գտանել զ'Ոսկեթիւն այս ինչ տար-ւոյ, պարտ է 'ի թիւ տարւոյն յաւելու 1, եւ զ'գումարն բաժանել 19-իւ. եթէ չիք մնացորդ, 19 է Ոսկեթիւն, իսկ ե- թէ գոյ մնացորդ, մնացորդն այն է Ոսկեթիւն : Զորօրինակ՝ 1875 + 1 = 1874, եւ 1874 : 19 = 98 եւ մնայ 12. ապա 12 է Ոսկեթիւն 1875 տարւոյ :

Ոսկեթիւն տակաւին գործածական է առ Լատինս, այլ ոչ առ Հայս, որ 'ի կիր արկանեն փոխանակ այնր զ'ԻննեթԻՏԱՍ- ՆԵՐԵԱԿՆ. Առ 'ի գտանել զ'Իննեւտասներեակն յ'այս ինչ

ամի՝ պարտ է հանել 'ի Թուակոնէն Հայոց այնր ամի զ'թիւն 1142 եւ զ'մնացորդն բաժանել 19-իւ : Եթէ չիք մնացորդ, 19 է Իննեւտասներեակն յաւելու 1 ու, ապա եթէ յաւելու մնացորդ ինչ, պարտ է յաւելու 'ի վերայ նորա 1, գումարն է Իննեւտասներեակն : Զորօրինակ՝ Թուական Հայոց առաջի- կայ 1875 թարւոյն է 1522 (ՌՅԻԲ), ապա 1522 — 1142 = 180. 180 : 19 = 9, եւ մնայ 9, ապա 9 + 1 = 10 է Իննեւտասներ- եակն 1875 տարւոյ : Պատճառ յաւելու զ'թիւն 1 այն է, զի Թուականն Հայոց որ սկսաւ 'ի Ժամանակս Մովսիսի Եղիվար- դեցւոյ կաթողիկոսի չ'ունելով ամենեւին Նահանջ, մինչեւ ց'այժմ դրեալ թէ 1 տարի աւելի պարունակէ :

ԱՂԻՒՍԱԿ ԶԱՏԿԻ. — Զատիկն տօնելի է միշտ յ'այնմ կիրակէի որ անմիջապէս զհետ Լրման Լուսնի՝ որ պատահի յ'աւուր Դիշերահաւասարին 'ի 21 Մարտի, եւ կամ հետ այնր աւուր : Օրինակի աղագաւ՝ զիցուք թէ 'ի 21 Մարտի որ է Դիշերահա-ւասար, իցէ շաբաթ միանգամայն Լրումն Լուսնի, հետեւեալ օրն որ է կիրակէ՝ լինի տօն Զատիկի : Եթէ Լրումն Լուսնին պա- տահի 'ի 20 Մարտի, պարտ է սպասել մինչեւ 'ի յաջորդ կիրա- կէ միւս Լրման Լուսնի, այսինքն մինչեւ 'ի 25 Ապրիլի, քանզի ոչ յառաջ քան զ'22ն Մարտի կարէ լինել Զատիկ, եւ ոչ յե- տոյ քան զ'25ն Ապրիլի :

ՇԲՁԱՆ ԱՐԵԳԱԿՆԱՅԻՆ. — Արեգակնային Շրջանն է 28 ամաց պարբերութիւն, որ իբրեւ լրանայ, աւուրք եօթնեկին սկսա- նին միւսանգամ պատահիլ 'ի նոյն աւուրս ամեան : Առ 'ի գտա- նել զ'թիւ տարւոյ Արեգակնային Շրջանին, պարտ է յաւելու 'ի թիւ ներկայ տարւոյն զ' 9, եւ զ'գումարն բաժանել 28-իւ, եթէ չիք մնացորդ, թիւ տարւոյ Արեգակնային Շրջանին է 28. ապա եթէ յաւելու մնացորդ ինչ, մնացորդն այն է թիւն տար- եաց Արեգակնային Շրջանին այնր տարւոյ : Զորօրինակ՝ 1875 + 9 = 1882. եւ 1882 : 28 = 67, եւ յաւելու մնացորդ 6. ապա 6 է թիւ Արեգակնային Շրջանի 1875 ամին : Թիւ Արեգակնա-

յին Շրջանին միեւնոյն է վասն Հնոյ եւ Նորոյ Տոմարի :
ԻՆԴԻԿՏԻՈՆ. — Ինդիկտիոնն առ Հռոմայեցիս յետ Բրիստոնէ-
ութեան՝ էր Շրջան Հնդեւտասնամեայ, եւ հնարեցաւ յ'աւուրս
Մեծին Կոստանդիանոսի յառաջ քան զ'Դիոնիսեան Թուակա-
նըն, 'ի յիշատակ Ծննդեան Բրիստոսի : Առաջին Ինդիկտիոնն
սկսանի 5 ամօք յառաջ քան զ'Դիոնիսեան Թուականն : Առ 'ի
գտանել զ'Ինդիկտիոնն, պարտ է յաւելուլ 'ի վերայ Թուոյ
տարւոյն զ'Թիւն 5, եւ զ'գումարն բաժանել 15 իւ. քանորդն
ցուցանէ 'զ'Թիւ Շրջանին, իսկ մնացորդն զ'Թիւ տարւոյ վերջ-
նոյ Ինդիկտիոնին : Զորօրինակ՝ 1875 + 5 = 1876, 1876 : 15
= 125. եւ մնացորդն է 1. ապա 1875 տարին է առաջին Ին-
դիկտիոն 125 երորդ Շրջանին :

Գ.

ԳԻԽԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆՔ

ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ. — Չ'է յայտ թէ զի՞նչ Թուական գործածէին
Հայք 'ի հին ժամանակս, այն է 'ի ժամանակս Ասորեստան-
եայց, Մարաց եւ Պարսից : Ըստ ոմանց՝ ունէին Հայք առանձի-
նըն Թուական զ'որ հաշուէին 'ի Հայկայ, կամ յ'2492 ամէն
յառաջ քան զ'Բրիստոս, եւ անուանէին Հայկայ կամ Հայկա-
կան Թուական, որ էր Շրջան 1460 ամաց ըստ Յուլեան նա-
հանջաւոր տարեաց, այսինքն յետ 1460 կամ 1461 Յուլեան ա-
մաց տարին Հայոց լինէր նոյն ընդ Արեւականային տարւոյ : Յետ
անկանելոյ ընդ իշխանութեամբ Հռոմայեցւոց, ուսան Հայք 'ի
նոցանէ թուել զ'տարին ըստ օրինակի նոցա 565 օր առանց
նահանջի, եւս եւ յետ Բրիստոնէութեան. իսկ Թուական նո-
ցա էին ամբ իշխանութեան Թաղաւորաց կամ Կաթողիկոսաց :
Ըստ այսմ դրութեան տարին Հայոց ունէր աւուրս 565, եւ զի
բ'րաքանչիւրն յ'երկոտասան ամսոց ունէր աւուրս 50, էր
միւս եւս երեքտասաներորդ ամիս 5 օրեայ՝ որ կոչէր Աւելեաց :

Բուն Հայոց Թուականն՝ կոչեցեալ Հին Տոմար, սկսանի 'ի 552
տարւոյ Թուականին Բրիստոսի ըստ Յուլեան Տոմարի, եւ է
Շրջան 552 ամաց : Պատճառ այսր նորոյ Թուականին 'ի Հայս
եղեւ Մովսէս Բ. Կաթողիկոս Եղիսիարեցի որ ետ առնել նո-
րոգութիւնս ինչ տոմարականս յ'ամին շինութեան Հռոմայ
1506, եւ սահմանեաց սկսանել անտի նոր Թուական Հայկա-
կան որ պատահէ 552րորդ ամի Թուականին Բրիստոսի : Այլ
զի չէր անշարժ տարեգրութիւն, որպէս է այժմու Լուսնական
տարին, վասն հաստատելոյ զ'տարեգրութիւն ամի ամի անշարժ 'ի 11
Օգոստոսի, Յովհաննէս վարդապետ աւարկաւագ կոչեցեալ՝ 'ի
Հաղբատայ վանաց, յ'Ա.Բ. դարու, կարգեաց զ'նահանջ տարին
'ի չորս ամս միանգամ : Այս նահանջաւոր Թուականն կոչեցաւ
Աւարկաւագայի Թուական, եւ յ'օրացոյցս ըստ Յայտնաւորաց
կոչեցեալ Թուականն նշանակէ զ'այս Թուական :

Է միւս եւս Թուական Հայոց, կոչեցեալ Փոքր Թուական
կամ Թուական Ազարիայի, յ'անուն Ազարիա վարդապետի՝ որ
եղեւ հեղինակ այսր Թուականի : Յ'ամի 1605 Շահապարս առ-
քայ Պարսից տարաւ գաղթականս 'ի Հայոց եւ բնակեցոյց մերձ
'ի Սպահան : Սոքա մեծացեալ շինեցին զ'նոր Զուղա՝ 'ի յիշա-
տակ այս գիւղաց վերոյիշեալ վարդապետն յ'ամին 1615 հրա-
մանաւ Կաթողիկոսացն Դաւթի եւ Մեղքիսեղեկի հաստատեաց
զ'Թուականն Փոքր, որոյ նահանջաւոր տարիքն ունին աւուրս
565 եւ ժամս 6 ըստ Յուլեան Տոմարի, իւրաքանչիւրն յ'եր-
կոտասան ամսոց ունենալով աւուրս 50 եւ Աւելեաց տմիսն
աւուրս 5, 'ի նահանջ ամս՝ աւուրս 6 :

ԹՈՒԱԿԱՆ ՀՈՌՄԱՅԵՆՈՑ. — Թուականն Հռոմայեցւոց էր Թուա-
կան շինութեան քաղաքին Հռոմայ 'ի Հռոմուլոսէ : Շինութիւն
Հռոմայ ասի լեալ 754 ամօք յառաջ քան զ'Բրիստոս : Տարին
Հռոմայեցւոց ունէր 'ի սկզբան, որպէս ասի, ամիսս 10, սկըս-
եալ 'ի Մարտէ : Յաջորդն Հռոմուլոսի՝ Նումա, յաւել այլեւս
երկուս ամիսս զ'Յունուար եւ զ'Փետրուար, եւ այսպէս 12 ա-

միսք եղեն տարւոյ, Չորք ամսոց աստի 'ի սկզբան ունէին աւուրս 50, մին այն է Փետրուարն՝ ունէր աւուրս 28, իսկ մընացեալ եօթն ամիսք ունէին մէն մի աւուրս 29, եւ այսպէս տարին Հռոմայեցւոց բաղկանայր 355 աւուրց, Յուլիոս Կեսար արարեալ փոփոխութիւնս ինչ տոմարականս, ետ Հաշուել զ'տարին 365 օր եւ 6 ժամ: Այս նորոգեալ տարին Հռոմայեցւոց կոչեցաւ Յուլեան տարի: Տես 'ի վեր անդր:

ԹՈՒԱԿԱՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ. — Մեծ մասն Քրիստոնէից, մանաւանդ յ'Արեւմուտս, դործածէր զ'Թուականն Հռոմէական եւ զ'տարին ըստ Յուլեան Հաշւոյ: Քաջանայ ոմն Դիոնեսիոս անուն, փոխ մականունեալ վասն կարճութեան Հասակին, 'ի սկզբան 2. դարու հնարեաց զ'այժմու սովորական Թուականն Քրիստոնէից: Թուականս այս սկսանի 'ի Քրիստոսի ծննդենէն զ'որ Դիոնեսիոս եղ. յ'754 ամի շինութեանն Հռոմայ: Դիոնեսիոս չ'արար ինչ փոփոխութիւն տոմարական, եւ Յուլեան տարին պահեցաւ մինչեւ ց'ամս 1582, այսինքն՝ մինչեւ 'ի նորոգութիւնըն Գրիգորեան: Թուականն Քրիստոսի ծառայէ 'ի պատմութեան ոչ միայն 'ի ծննդենէ անտի նորա այսր դէպ 'ի մեղ, այլեւ անտի անդր 'ի վեր, եւ առ 'ի յայտ առնելոյ զ'երկուս ուղղութիւնս զ'այսօսիկ՝ սովորութիւն է յաւելլուլ զ'բանս յառաջ քան զ'Քրիստոս եւ յէս Քրիստոսի:

ԹՈՒԱԿԱՆ ՀՐԷԻՑ. — Հրէից Թուականն է Թուական ստեղծման աշխարհի ըստ նոցա, իսկ տարի նոցա, որպէս հաւանական է, բաղկանայր յ'12 արեգակնային ամսոց:

ԹՈՒԱԿԱՆ ՄԱՀՄԵՏԱԿԱՆԱՑ. — Թուականն Մահմետականաց որ կոչի Հիմրէք այսինքն փախուստ՝ սկսանի 'ի փոխելոյ Մուհամէտի 'ի Մէքքայէ 'ի Մետինէ 'ի 622 ամի Թուականին Քրիստոսի, ուստի եւ անտի մինչեւ ց'այժմ եւ ամբ 1231 ըստ Արեգակնային տարւոյ, եւ 1290՝ ըստ Լուսնական տարւոյ, տարբերութիւն 59 ամաց, զի Լուսնական տարին լինելով 11 աւուրք պակաս քան զ'Արեգակնային տարին, յ'ընթացս 15 ամաց՝ մի ամ յաւելլու 'ի Թուականին Մահմետականաց որ վարին Լուսնական ամսօք, եւ այսպէս 'ի 622 ամէն մինչեւ 'ի 1873 սպըրդեալ է տարբերութիւնն այլ 59 ամաց:

ԱՍՏԵՂԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ Զ'ԱՍՏԵՂԱԳԻՏՈՒԹԵՆԷ

Որպէս սկիզբն պատմութեան ամենայն գիտութեանց, աստեղագիտութեանն եւս մնացեալ է անծանօթ եւ չ'է յայտ թէ երբ էառ սկիզբն Ըստ ոմանց Չինք համարին լեալ զ'առաջինն ծանօթ այսր գիտութեան, զի գտանեմք արդէն առ նոսա իբրու 25 դարուք յառաջ քան զ'Բրիտոս Սլաֆ Արեգակնային առ 'ի չափել զ'տեւոյութիւն ժամանակի. եւ սկիզբն թուելոյ զ'Լուսնական տարին աւուրս 554 անկանի գրեթէ 'ի նոյն ժամանակս առ իշխանութեամբ Եայ կայսեր նոցա Եւսայն յ'ընթացս դարուց չ'եղեն կարեւոր գիւտք 'ի ձեռն սոցա, եւ ոչ 'ի ձեռն Հնդկաց եւ Եգիպտացոց՝ առ որս միայն կայր ուսումն աստեղագիտութեան, մինչեւ 'ի ժամանակս Յունաց, յ'որոց Թաղէս եւ Պիւթակորաս իբրու 6 դարուք յառաջ քան զ'Բրիտոս, վարժեալք առ Եգիպտացիս մուծին յ'այս գիտութիւն բարեկարգութիւնս կարեւորս, եւ յ'այնմ հետէ աստեղագիտութիւն դասեցաւ 'ի կարգս գիտութեանց ։

'ի թիւս աստեղագիտաց նախնեաց մինչեւ ց'մեծ բարեկարգիչն Պտղոմէոս՝ որ եկաց յ'Բ. դարու յետ Բրիտոսի են՝ Անաքսիմենէս (550 ամօք յառաջ քան զ'Բրիտոս), Մեղոն (550), Եւտոքսոս (570), Երատոսթենէս (276—195), Արիտարքոս (260), Հիպպարքոս (160—125), Սոսիգենէս (45) որ ձեռնտու եղեւ Յուլիոսի Կեսարու 'ի շինութեան Յուլեան Տոմարի ։ Պտղոմէոս արար Ասեղացոցակս 1026 աստեղաց եւ հնարեաց նոր դրութիւն աստղային՝ որ 'ի գործ ածաւ բազում ժամանակս ։ Առ Հռովմայեցոյք չ'եղեն ինչ 'ի մասին աստեղագիտութեան, որպէս 'ի մասին ամենայնի որ ոչ վերաբերէր զուարճութեանց եւ զբօսանաց ։

'ի Միջին դարու գտանեմք զ'Արաբացիս՝ որ ջանիւք Ալմանջոր խալիֆային (754—775) եւ հանրածանօթ Հարուն Ալ Ռաշիտի ծաղկեցուցին եւս առաւել զ'այս գիտութիւն՝ կանգնելով

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

- Ա. ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ Զ'ԱՍՏԵՂԱԳԻՏՈՒԹԵՆԷ
- Բ. ՆՇԱՆՔ ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՄԱՐԻՆ
- Գ. ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄՈԼՈՐԱԿԱՅ ԱՐԵՒՐԻ
- Դ. ՓՈՔՐ ՄՈԼՈՐԱԿ
- Ե. ԺԱՄՔ ԳԼԽԱԻՈՐ ՔԱՂԱՔԱՅ ԹՈՒՐՔԻՈՅ
- Զ. ԺԱՄՔ ԳԼԽԱԻՈՐ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԱՅ

դիտանոցս եւ գործիս աստղադնականս երեւելիք յ'աստեղագիտաց Արաբացւոց են՝ Ալ-Ֆէրկանի (855), Ալ-Պադանի Մոհամմէտ անուանեալ Հիպարքոս Արաբիոյ (850—929), Հալիտ Պէն Ապտիւլ Մելք (865), Ալտֆի (905—986), Ապտիւլ Վէֆա (959), Իպրահիմ Արզաբէլ որ յօրինեաց «գ'ցուցակս Թոլէսեան» (1080) եւ Ավէրրոնի Մարոգզոցի (1149—1225)։ Ի Պարսկիս երեւելի հանդիսացան մանաւանդ Էօմէր Շիան (1050) եւ Ուլուպէյ (1450) որ էր թոռն Լանկիթիմուրայ եւ եղբւ վերջինն արեւելեան աստեղագիտաց, Յ'Արեւմուտս եղեն միայն Փրեդերիկոս Բ. Կայսր (1219—1250), եւ մանաւանդ Ալփոնսոս Ժ. արքայ Դասդիլիայ (1255—1284) Իմաստան անուանեալ որ յօրինեաց «գ'ցուցակս Աշիոնսեան» եւ զարգացոյց զ'աստեղագիտութիւն։

Ջանիւք Նիկողայոսի Կոպեռնիկոսի (1475—1545) եւ Դիքոյ Պրահէի (1546—1601), որպէս եւ գիւտիւ դիտակին, նոր կերպարանս էառ աստեղագիտութիւն։ Արդի դրութիւն Արեգակնային, այսինքն թէ Արեգակն է կեդրոն զ'որով շուրջ զան մոլորակք հանդերձ դառալմամբ զ'առանցիւք իւրեանց՝ է մտածութիւն Կոպեռնիկոսի, եւ մեկնէ յստակ զ'ամենայն երեւոյթս երկնային մարմնոց, Իսկ Դիքոյ ուսոյց այնպէս ճշգիւ գննել զ'Լուսաւորս՝ որպէս ոչ ոք կարաց առնել յառաջ քան զ'նա նախ քան զ'գիւտն դիտակի։ Յ'ամին 1608 Հոլանդացի աստեղագետք ետուն նոր տեղեկութիւնս զ'հանգամանաց Լուսնի եւ Արեգական, եւ ճշգրտոյնս ցուցին զ'մեծութիւն եւ զ'տեւոթութիւն թաւալման մոլորակաց զ'առանցիւք իւրեանց։ Կալիլէոս Կալիլէի Իտալացի (1564—1642) եգիտ զ'արբանեակս Լուսնի թաւալման, զ'ըրծս Արեգական եւ հնարեաց զ'դիտակն կոչեցեալ յ'իւր անուն (Sidereus Nuncius)։ Սա՝ վասն պաշտպանելոյ զ'դրութիւնն Կոպիւռնիկեայ կրեաց հալածումն սաստիկ ի կղերէն, որպէս թէ ուսուցանէր հակառակ Աստուածաշունչ գրոց որ զ'Արեգակն համարին գնայուն, որպէս յայտ է ի բանից

Յետուայ թէ Կլացցէ Արեգակն)։ Ժամանակակից էր Կալիլէի նշանաւորն Յովհաննէս Քէլքէր Գերմանացի (1571—1650) որ եցոյց զ'ստութիւն աստեղագիտութեան (Astrologie), ուղղեաց զ'Տոմարն եւ նշանաւոր եղեւ մանաւանդ գտանելով զ'երկս չափաբանական օրէնս ընթացից մոլորակաց, այն է՝ զ'ճուռածեութիւն շրջանի նոցա շուրջ զ'Արեգակամբ, զ'չափ եւ զ'համեմատութիւն ժամանակի ընթացից նոցա ընդ հեռաւորութեան նոցա յ'Արեգակնէ։ Այս երեք օրէնք կոչին Քեպլերեան օրէնք, Հոյլիէնս (1629—1695) գտիչ ճոճականաւոր ժամացուցի։ սա ետես զ'առաջինն զ'ճարանեակն Կոռնոսի եւ զ'մանեակ նորա Կրիմալտի (1650) արար զ'տեղագրութիւն Լուսնի եւ եղ անուանս բծից նորա։ Օլաւ (1700) ի խաւարմանէ արբանեկաց Լուսնի զ'հաշուեաց զ'արագութիւն Լուսոյ։ Հեւէլ (1680) գրեաց զ'Գիսաւորաց։

Այլ պակասէր տակաւին մի ինչ կարեւոր, այն է՝ հարկ էր զ'չարժմունս երկնային մարմնոց ածել ի միաբանութիւն ընդ ընդհանուր օրինաց շարժման, օրէնք՝ որում հնազանդին ամենայն մարմնք, որպէս ասէ Լարլաս, ի չամանդաղէ մինչեւ յ'երկնային մարմնս։ Չայս պոկասութիւն ելից Իսահակ Նիւթոն (1642—1726) Անգլիացի՝ յայտնելով զ'օրէնս տիեզերական ճգողութեան (Gravitation) յ'անմահ մատենին իւրում որ կոչի «Մաթեմատիկեան սկզբունք բնական փիլիսոփայութեան»։ Առնոլտ (1650—1695) եգիտ Գիսաւոր մի մեծ յ'ամին 1685։ Ֆլամսդիտ (1646—1729) յօրինեաց Աղլաս մեծ աստեղաց, Եւլէր, Քէլոյ եւ Տալամպէր լուսաւորեցին զ'դրութիւնն Նիւթոնի յ'ժԸ. դարու։ Առ հաստատել զ'չաշիւս զ'այսոսիկ գործնական դիտողութեամբ՝ գիտունք ԺԸ. դարու հնարեցին աստեղագնական գործիս կարեւորս։ Այսպէս Յրետերիկ Վիլհէլմ Հէրշէլ (1758—1822) յօրինեաց Հայելադիսակ մեծ որով ետես զ'Ուրանոս եւ զ'6 արբանեակս նորա։ Լամպէրդ (1771—1782) ուսոյց զ'հանգամանս չափելոյ զ'սաստիկութիւն Լուսոյ։

Յովսէփ Ֆրանսուա Լալանտ եգիտ Հսկանկիւն (Parallaxe) Լուսնի, Լապլաս 'ի գլուխ Բարեյուսոյ յ'Արիկէ ծանոյց զ'համաստեղութիւնս հարաւային կիսագնդոյ որ ց'այնժամ սակաւ ծանօթ էին, Հանրապետական կառավարութիւնն Գաղղիոյ 1792ի ետ գիտնոց ոմանց նշանաւորաց գտանել զ'ճիշդ չափ աստիճանի՝ առ որոշելոյ զ'ձեւ եւ զ'մեծութիւն երկրի։ Մօտ 'ի վախճան ժ.՝ դարու գտին Բիացցի, Օլպէրս եւ Հարտինկ զ'փոքր մոլորակսն զ'Դեմետր (Ceres), զ'Սրէս (Pallas), զ'Հերա (Juno) եւ զ'Վեստա, որպէս եւ Օլպէրս, Բոնս, Մէչէն եւ այլք գտին Գիսաւորս։ Պետրոս Սիմոն ալ Լաբլաս (1749—1827) եւ Լակրանժ զ'ընթացս հին մոլորակաց ճշգիւ ցուցին։ մանաւանդ մեծն յ'աստեղագէտս Լաբլաս 'ի սքանչելի մատենին իւրում որ կոչի «Երկնային մեքենականութիւն» (Mécanique céleste) լուսաւորեաց որ ինչ էր մութ յ'աստեղագիտութեան, եւ սղարգեաց յոյժ զ'ուսումն նիւթոնի։

Զ'գործնական աստեղագիտութիւն, կամ որ նոյն է զ'գննութիւնս աստեղագիտական յառաջացոյց Պէսսէլ (1784—1846), եւ հնարելով նոր գործի որ կոչի Արեւաչափ յետ բազմամեայ զգուշաւոր զննութեան յաջողեաց չափել զ'հեռաւորութիւնն միոյ 'ի հաստատուն աստեղաց որ կոչի Կառապ։ Դիտակք եւ այլ եւս գործիք աստեղագիտութեան կատարելագործեցան յոյժ 'ի ձեռն անուանի աստեղագիտաց եւ ակնոցագործաց, որպիսիք էին Տոլլոնտ Սնգլիացի (1774—1852) Ֆրանսիոֆէր (1787—1826), Մէրց (1795) եւ Սթայնհայլ (1804) Գերմանացիք։

Ի կարգս աստեղագիտաց չ'է պարտ մոռանալ զ'Ֆրանսուա Արակոյ Գաղղիացի (1786—1855) անուանի վասն բազում գլոխածոցն զ'աստեղագիտութենէ, զ'Ֆրանց էնքէ Գերմանացի (1791—1865) որ եցոյց զ'հաշիւ շրջանի կանոնաւոր Գիսաւորաց, զ'Սամուէլ Հայնրիխ Շվապէ Գերմանացի (1789) որ զ'առաջինն ծանեաւ զ'ձուածեութիւն մանեկին Կոռնոսի եւ

զ'պարբերութիւն թաւալման Արեգական զ'առանցիւք իւրովք, զ'Կարոլինէ Հերշէլ քոյր մեծին Հերշէլի (1750—1848) որ եգիտ Գիսաւորս ութ, զ'միւս Հերշէլ զ'որդի մեծին Հերշէլի (1792) որ եգիտ բոյլս աստեղաց եւ կրկնաստեղս, զ'Արկէլանդէր Գերմանացի, (1799), զ'Իւրպէն լը Վերրիէր (1811) որ գուշակեաց զ'հեռաւորագոյնն 'ի մոլորակաց զ'Նեպտուն, զ'երկոսին Լիդերովս Վիէննացիս (1781—1840 եւ 1811), զ'Կոդֆրիտ Կալլէ Գերմանացի (1812) որ եգիտ յ'ամին 1846 զ'Նեպտուն զ'կանխասացեալն 'ի լը Վերրիէրէ, զ'Անճելոյ Մէքքի՝ կրօնաւոր Յիսուսեան Իտալացի (1818) զ'Տէկասարիս Իտալացի (1819) գլտիչ 7 փոքր մոլորակաց, զ'Էրնսդ թէմբէլ (1821) գլտիչ բազում Գիսաւորաց եւ մոլորակաց ինչ փոքունց, զ'Րոպերդ Լութէր Գերմանացի (1822) գլտիչ բազում մոլորակաց փոքունց, զ'Լուի տ'Արէսդ (1822) գլտիչ Գիսաւորաց բազմաց, յ'որոց միոյն շրջան է կարճ յոյժ, զ'Րոսսէլ Հինտ (1825) Անգլիացի, գլտիչ 11 փոքր մոլորակաց, զ'Կարլ Պրուս Գերմանացի (1850) գլտիչ Գիսաւորաց բազմաց։

Ոչ անդէպ համարիմք յիշել եւս աստ 'ի տեսութեան մերում, զ'գլխաւորս 'ի գիտանոցաց աստեղագնական՝ յ'որոց են՝ Ա. Գիտանոցն Բուլգովայի մօտ 'ի Բեդերսպուրկ՝ շինեալ 1854—1859, Բ. Գիտանոցն Դիւրյ Պրահէի (1589), Գ. Գիտանոցն Կլըրինվիլի (1675), ուստի սկսանին ոմանք զ'առաջին միջօրէականն 'ի հաշուել զ'երկայնութիւն աշխարհագրական, Դ. Գիտանոցն Թրիվանտէրամի 'ի Հնդկաստան, շինեալ յ'ամին 1857 'ի Ռամա Վուռնա Ռանայէն (իշխան) Թրալանդուր նահանգի (յ'Արեւելեան Հնդկաստան)։

Յ'ամէն 1845 մինչեւ ց'ամն 1857 գտան 'ի ձեռն Հէնքէի, Հինտի, Կրահամի եւ Լութէրի 59 փոքր մոլորակք։ Ետ այնորիկ գտան եւ այլք, եւ այժմ թիւ մոլորակաց փոքունց հասանէ մինչեւ 'ի 121, յ'որոց տես 'ի ստորեւ։

Կալլէ եգիտ յ'ամին 1846 զ'Նեպտուն, զ'գուշակեալն 'ի լը

Վերրիներէ եւ յ'Ատամէ: Հէրշէլ զննեաց զ'միգամածս, Սըրու-
վէ՝ զ'կրկնաստեղս, եւ այլք յ'աստեղագիտաց զ'Արեգակն 'ի
խաւարմունս նորա: Այս զննութիւնք սփռեցին նոր լոյս 'ի վե-
րայ հին դիտողութեանց աստեղագիտաց զ'երկնային մարմնոց,
ի ձեռն Րեփրիդիտ անուանեալ մեծի դիտակին զ'որ ետ շի-
նել Լորտ Րոսսէ, եւ 'ի ձեռն նոր եղանակին որ կոչի «Անալիզ
Սքիփրայ» որով զննեն այժմ աստեղագէտք զ'երկնային մար-
մինս, յաջողեցան գիտունք ճանաչել զ'նիւթս հեռաւորագոյն
մարմնոց, մանաւանդ Արեգական, որոյ բնութեանն եւ հան-
գամանաց յուսան տեղականալ այնպէս ճշդիւ եւ հաւաստեալ,
որպէս ոչ ոք երբէք ակն ունէր մինչեւ ց'այժմ: Միով բանիւ,
'ի տասն ամաց հետէ եղեւ յ'աստեղագիտութեան փոփոխու-
թիւն ու յառաջագիմութիւն մեծ որոց արդիւնքն երեւելոց
են 'ի մօտոյ:

ՆՇԱՆՔ ԿՆՆԴԱՆԱԿԱՄԱՐԻՆ

0	Խոյ	0°	6	Կշիւ	180
1	Ցուլ	30	7	Կարիճ	210
2	Երկաւոր	60	8	Աղեղնաւոր	240
3	Խեցգետին	90	9	Այծեղջիւր	270
4	Աւիւծ	120	10	Ջրհոս	300
5	Կոյս	150	11	Զուկն	330

ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄՈԼՈՐԱԿԱՑ ԱՐԵՒՈՒ

ԱՆՈՒՄՆԵՐ	ՄԻՋԻՆ ՀԵՌԱՌՈՐՈՒԹԻՒՆ	ԺԱՄԱՆԱԿ ԱՍՏԵՂ ՇՐՋԱՆԻ	ՏՐԱՄԱՆԻՐ	ՏԱՐԱՆՈՑ	ՀԱՎ. ՊԱՐՈՆԱԿԱՑ
Արեւ		s. 0	or. 87	112.06	1407124.0
Փայլածու	0.5871	0	25 $\frac{1}{4}$	0.591	0.06
Արուսեակ	0.7253	0	224	0.983	0.957
Երկիր (1 Արբա- նեակ. Լուսին)	1.0000	1 կամ 563	6 $\frac{1}{6}$	1.000	1.000
Հրաւ	(յ'Երկրի 0.0025)	1	27	0.275	0.020
120 Փոքր	1.5257	1	524	0.519	0.140
Մոլորակ	2.2017	5	95	Փոքր փակ	0 41
Լուսնեագ (4 Ար.)	3.4941	6	151	զ'Փայլածու	54 45
Երեւակ (8 Արբ.)	5.2028	11	514	11.225	1 19
Ուրանոս (8 Արբ.)	9.5588	29	166	9.022	2 29
Պլանիդոն (1 Արբ.)	19.1827	84	5	4.544	0 46
	50.04	164	225	4.719	1 47

ՓՈՔՐ ՄՈԼՈՐԱԿՔ

1 Դեմետր (Ceres)	32 Պոմոնե (Pomona)
2 Պալլաս (Pallas)	33 Պոլիմնիա (Polyhymnia)
3 Յունոն (Juno)	34 Կիրկե (Circe)
4 Վեստա (Vesta)	35 Լեուկոթեա (Leucothea)
5 Աստրեա (Astrea)	36 Ատալանտա (Atalanta)
6 Հեբե (Hebe)	37 Փիդես (Fides)
7 Իրիս (Iris)	38 Լեդա (Leda)
8 Փլորա (Flora)	39 Լետիսիա (Loetitia)
9 Մետիս (Metis)	40 Հարմոնիա (Harmonia)
10 Հիգիա (Hygeia)	41 Դափնե (Daphne)
11 Պարթենոպե (Parthenope)	42 Իսիս (Isis)
12 Վիկտորիա (Victoria)	43 Արիանե (Ariadne)
13 Եգերիա (Egeria)	44 Նիսա (Nysa)
14 Իրենե (Irene)	45 Եւգենիա (Eugenia)
15 Եւնոմիա (Eunomia)	46 Հեստիա (Hestia)
16 Փսիքե (Psyche)	47 Ագլայա (Aglaia)
17 Թետիս (Thetis)	48 Դորիս (Doris)
18 Մելպոմենե (Melpomene)	49 Պալես (Pales)
19 Փորտունա (Fortuna)	50 Վիրգինիա (Virginia)
20 Մասսալիա (Massalia)	51 Նեմաուսա (Nemausa)
21 Լուտեսիա (Lutetia)	52 Եւրոպա (Europa)
22 Կալիոպե (Calliope)	53 Կալիպսո (Calypso)
23 Թալիա (Thalia)	54 Ալեքսանդրա (Alexandra)
24 Փոկեա (Phoebe)	55 Պանդորա (Pandora)
25 Թեմիս (Themis)	56 Մեթես (Melete)
26 Պրոսերպինե (Proserpine)	57 Մնեմոսինե (Mnemosyne)
27 Եւտերպե (Euterpe)	58 Կոնկորդիա (Concordia)
28 Պելլոնա (Pellona)	59 Ոլիմպիա (Olympia)
29 Ամփիտրիտե (Amphitrite)	60 Երատո (Erato)
30 Ուրանիա (Urania)	61 Եփո (Echo)
31 Եւփրոսինե (Euphrosyne)	62 Դանայե (Danaë)

63 Աւսոնիա (Ausonia)	92 Ունդինա (Undina)
64 Անգելինա (Angelina)	93 Միներվա (Minerva)
65 Մաքսիմիլիանե (Maximiliana)	94 Աւրալոյս (Aurora)
66 Մայա (Maia)	95 Արեթուսա (Arethusa)
67 Ասիա (Asia)	96 Եգլե (Aegle)
68 Լետո (Leto)	97 Կլոթո (Clotho)
69 Հիսպերիա (Hesperia)	98 Թանթե (Ianthé)
70 Պանոպեա (Panopea)	99 Դիկե (Dike)
71 Նիոպե (Niobe)	100 Հեկատե (Hecate)
72 Փերոնիա (Feronia)	101 Հելենա (Helena)
73 Կլիսիա (Clytie)	102 Միրիամ (Miriam)
74 Գալատեա (Galatea)	103 Հերա (Hera)
75 Եւրիսիկե (Eurydice)	104 Կլիմենե (Clymene)
76 Փրեյա (Freia)	105 Արտեմիս (Artemis)
77 Փրիգգա (Frigga)	106 Դիոնե (Dione)
78 Դիանա (Diana)	107 Կամիլլա (Camilla)
79 Եւրինոմե (Eurynome)	108 Հեկուբա (Hecuba)
80 Սափփո (Sappho)	109 Փելիկիդաս (Felicitas)
81 Տերփսիփոր (Terpsichor)	110 Լիդիա (Lydia)
82 Ալկմենե (Alcmene)	111 Ատե (Ate)
83 Բէատրիկս (Beatrix)	112 Իփիգենիա (Iphigenia)
84 Կլիո (Clio)	113 Ամալթեա (Amalthoea)
85 Հոլ (Io)	114 Կասսանդրա (Cassandra)
86 Սեմելե (Semele)	115 Թիրա (Thyra)
87 Սիլվիա (Sylvia)	116 Սիրոնա (Sirona)
88 Թիսպե (Thysbe)	117 Լոմիա (Lomia)
89 Յուլիա (Julia)	118 Պեիթո (Peitho)
90 Անտիոպե (Antiope)	119
91 Եգինա (Aegina)	120 Լաֆեսիս (Lachesis)
	121

ՀԱՄԱՐ ԳԼԽԱՆՈՐ ՔԱՂԱՔԱՅ ԹՈՒՐԲԻՈՅ

ՀԱՄԱՐԱՆՈՒՄ

ԸՆԴ ՄԵՆԶՈՐԵՆ Կ. ՊՈԼՍԻ.

ԵՐԱՊԱԿԱՆ ԹՈՒՐԲԻՈՅ.

Ըստ Երապական ժամանակ

	Առաջ
Պանեպոլա	11.12.57
Մանասիր	11.15. 7
Վալոնա	11.21. 0
Ըզգոսա	11.22.11
Սեբասիոն	11.26.11
Բեթլեհա	11.26.16
Նանես	11.27.57
Բեթգրին	11.27.59
Բեթգրինա	11.29. 9
Գրիգորա	11.50.29
Նիշ	11.52. 5
Վոսիմա	11.52.45
Լարիսա	11.55.56
Վիսին	11.55.54
Սալոնիկե	11.55.53
Վոլո	11.56.55
Սոֆիա	11.57.55
Սերէս	11.58.25
Տրամա	11.40.46
Գալալա	11.41.45
Ռեթիմո	11.41.57
Ֆիլիպե	11.45.51
Ննիսե	11.45.50
Գանեսիա	11.44. 5
Հանես	11.44.56
Շիբոլ	11.45.11
Թրեմովա	11.45.59

	Առաջ
Ուզունովա	11.46.42
Ռուսնուգ	11.47.50
Դեկեսոս	11.48.21
Քիոս (Սագրո)	11.48.26
Տեմոդիա	11.50. 5
Ադրիանուպոլիս	11.50.26
Կելիպոլոս	11.50.57
Մալկարա	11.51.25
Շումա	11.51.57
Պապա Էսփի	11.52.18
Գրոգ Բիլիսե	11.52.51
Լիւլե պուրկազ	11.55.50
Սիլիսոքե	11.55.55
Ռոսոսոլո	11.54.15
Էնոս	11.55.47
Վառնա	11.55.55
Միսիա	11.56.29
Ռոսոս	11.56.48
Պէօլիս Զեմեմե	11.58.22
	Երկրոյ
Թեբաբիա	12. 0.18
	ԳԱՆՈՒԹԵԱՆ ԻՆՊԱՆՈՒԹԻՆԵՔ
	Առաջ
Պելլիս	11.25.56
Պուրաբուդ	11.49. 5
Նաե	11.54.22
Կալազ	11.56.15

ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐԲԻՈՅ

Ըստ Երապական ժամանակ

	Առաջ
Դարդանել	11.49.56
Մեդելին	11.50. 2
Սյվալը	11.51. 5
Ասրամիդ	11.52. 9
Զմիւռնիա	11.52.57
Այսքն	11.54.29
	Երկրոյ
Տեմիզի	12. 0.52
Պրուսա	12. 0.55
Պիլեհի	12. 5. 1
Քիւրդանես	12. 5.17
Ամիոն Գարա հիւս.	12. 6.55
Էսփի-Էնիւր	12. 7. 9
Պոլի	12.11.55
Գոնիա	12.14.45
Անկիւրիա	12.15.21
Գաստամունի	12.19.55
Էրէֆի	12.20.25
Դուզիա	12.20.48
Կիպրոս (Կղզի)	12.22.25
Նաֆա	12.25. 0
Ամասիա	12.25.57
Դարսուս	12.25.57
Անիոն	12.24.45
Երուսաղէմ	12.24.50

	Առաջ
Սուր	12.24.54
Նաբլուզ	12.25. 9
Ասանա	12.25.15
Պելլիս	12.25.21
Տեյրէլ Քեմար	12.26.51
Լադազիա	12.27. 7
Գրիբոլի	12.27.21
Պալպեֆ	12.28.21
Իսկէնսէրուն	12.28.45
Դամասկոս (Շամ)	12.29.51
Դոզադ	12.30.55
Բերիա (Հալէպ)	12.32.25
Սեբասիա (Սրվազ)	12.32.51
Ուրֆա	12.39.25
Կիւմիւս հանէ	12.41.59
Տրապիզոն	12.45. 5
Երզնկեսան	12.45.57
Տիգրանակերտ	12.45.59
Կարին (Երզնում)	12.49.15
Մուս	12.50. 5
Պաղուս	12.50.45
Կարս	12.56.45
Մոսուլ	12.56.51
Վան	12.56.57
Պալազիս	1. 0.49
Պաղսոս	1. 1.54
Պասուրան	1.15.50

ԺԱՄԲ ԳԼԽԱՒՈՐ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԱՅ

ՀԱՄԵՄԱՏԵԱԼ

ԸՆԴ ՄԻՋՕՐԷԻՆ Կ. ՊՈԼՍԻ.

Հուայն կղզի (Մեծ Ովկեան) Կես զիշեր	Ըստ Եւրոպական ժամանց.		
Ծոց Պէհրիկի (Ս.մերիկա)	12 ժ.	19 ր.	Սուսւոս
Սան Ֆրանցիսկոյ	1	54	»
Վաւիկոն	4	55	»
Նոր— Եորֆ	5	8	»
Պուդոն	5	20	»
Լիսպոնա (Եւրոպա)	9	28	»
Մասրիս	9	49	»
Լոնսոն	10	4	»
Բարիզ	10	15	»
Պրիսէլ	10	21	»
Ամստըրսամ	10	25	»
Պէնն	10	54	»
Գոթէնհակ	10	55	»
Հոում	10	55	»
Պեռլին	10	58	»
Վիէննա	11	10	»
Սդոֆհոլմ	11	15	»
Աքենֆ	11	59	»
Բեդերսպուրկ	12	5	Երեկոյ
Դեհերան (Ս.սիա)	1	50	»
Պումպայ	2	55	»
Կալկադա	5	57	»
Բէքին	7	50	»
Պրս (Սանսովիէան կղզիք)	11	16	»

ՊԱՐՏԻՉՊԱՆԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ ՊԱՐՏԻՉՊԱՆԱԿԱՆՔ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Կակղել բրջաւ զ'գետին՝ ցանելի 'ի Մարտի եւ յ'Ապրիլի : — Արկանել աղբ : — Կազմել ածուս (թարլա) : — Յանել հազար (մարուլ) եւ ստեպղին (հալուճ) վաղահաս յ'ածուս : — Օգոյ տալ (հավալանորմագ) զ'կանկարս (էնկինար), երբ սարգ է օգն : — Յանել զ'մաշ վաղահաս (պեզէլեա) յ'ածուս : — Տնկել ծառս պողատուս 'իջոր գետնի, եթէ ցուրտն չ'է սաստիկ մինչեւ ց'սառել : — Տալ կրաջուր (քիրէճ սու) պողատու ծառոց՝ որ ծածկեալ են լօռիւ (թօսուն) եւ մամռով : — Յատանել (պուտամագ) խնձորենիս եւ տանձենիս :

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

Շարունակել, բրբել կամ կակղել զ'գետին : — Յանել 'իհասարակ գետնի պրաս (բրասա), ազատքեղ (մաղտանոս), ջրկոտիմ (սու թէրէսի), մաշ վաղահաս եւ սոխ սպիտակ, եւ ոլոռն (բազլա) : — Յանել յ'ածուս սելս (գալուն), դկուղ՝ (Փասուլեա) քաղելի դալար (թագէ, եշիլ), եւ բողի (թուրբ) : — Օգոյ տալ զ'կանկարս : — Քաղել զ'կաղամբ (լահանա) : — Շարունակել, տնկել եւ յատանել պողատու ծառս որ ունին կորիզս, որպէս տանձենին եւ խնձորենին : — Սկսանել յատանել զ'ծառս որ ունին կուտ, որպէս սալորենին, դեղձին եւ ծիրանենին : — Կտուել (մաքրել) զ'թրթուրս ծառոց : — Տնկել եւ յատանել զ'այգի :

ՄԱՐՏ

Շարունակել սլատրաստել ածուս : — Յանել յ'ածուս կամ լամբ եւ կաղունդ (կառնապիտ) : — Յանել 'իհասարակ գետնի ճակընդեղ (բանճար), ստեպղին, մաշ, եղերդ (հինտիպա) եւն :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ ՊԱՐՏԻՉՊԱՆԱԿԱՆՔ

— Տնկել գետնախնձոր (եքէլէմսը) վաղահաս, խստոր (սարմուսաք) եւ մանրասոխ (արբաճըգ սողանը) : — Բանալ զձածկոցս կանկարաց : — Վերստին արկանել աղբ յ'ածուս : — Տալ օդոյ զձածկեալ տունկս : — Աւարտել զ'յատուռն (սլուտամա) պտղատու ծառոց : — Տաշտաթաղ առնել (տալտըրմա) զ'հաղարջենիս (ֆըրէնկ իւզիւմի) : — Պատսպարել 'ի ցրտոյ զ'դեղձենիս (չէֆտալի աղածը) եւ զ'ծիրանենիս (դէրտալի, գայըսը աղածը) որ 'ի ծաղկել են :

Ա Պ Ր Ի Լ

Յանել յ'ածուս լախուր (քէրէվիզ), եղերդ, մեղրադդում (պալգապագ), դդում (դապագ) եւ մանր վարունգ (խըյար) : — Յանել 'ի հասարակ գետնի զ'ամենայն ընդեղէն բաց 'ի դիլոյ կամ լուբիայէ (ֆասուլեա) : — Ոռոգել (սուլամագ), եթէ պիտոյ է : — Մշակել եւ խել զ'աւելորդ շառաւիղս (չախ) կանկարաց : — Տնկել զ'ելակ (չիլէք) : — Պատսպարել զ'պտղատու ծառս, որպէս զ'դեղձենիս եւ զ'ծիրանիս որ 'ի ծաղկի են : — Սկսանել պատուաստել (աշլամագ) :

Մ Ա Յ Ի Ս

Յանել կաղունդ եւ սեաւ կաղամբ (գարալահանա) : — Հանել յ'ածուսաց եւ տնկել ուր պիտոյ է զ'հաղար, զ'գնդահաղար (թօի սալաթա) եւ զ'եղերդ : — Մայրատել զ'բողբոջս ոլոռան (բալլայի) : — Կապել 'ի նեցուկ կամ 'ի խէչ (տայագ, տէսթէկ) զ'մաշ : — Յանել դիւղձ քաղելի չոր : — Տնկել սոխ դալար (թաղէ սողան) եւ պրաս : — Բաժանել (բոլորտիքը փորել) զ'սոխս : — Տնկել 'ի հասարակ գետնի զ'տիմորմ (թումաթէս) : — Ոռոգել ստէպ եւ առատ : — Քշտել կամ խել զ'աւելորդ շառաւիղս պտղատու ծառոց : — Կապել կամ տաբածել զ'որթս (սամա) 'ի խէչ :

Յ Ո Ւ Ն Ս

Շարունակել ցանել զ'դիւղձ : — Կապել զ'գնդահաղար եւ զ'եղերդ : — Հանել եւ տնկել ուր պիտոյ է զ'կաղամբ, զ'կաղունդ, զ'սոխ, զ'պրաս եւն, որք 'ի գարնան ցանեցան յ'ածուս : — Կապել 'ի նեցուկ զ'մաշ եւ զ'դիւղձ : — Խել զ'աւելորդ շառաւիղս ելակաց : — Մայրատել զ'բողբոջս տիմորմի : — Քաղել զ'կանկար, զ'ելակ եւ զ'սելս վաղահաս որ մշակեցան ընդ ծածկոցաւ : — Ոռոգել զ'ելակենիս եւ զ'ամենայն ընդեղէնս որ խնդրեն առատ ջուր : — Կակղել զ'հողն եւ քաղ հանել (զէչ խտտերը փրցնել) : — Խել զ'աւելորդ շառաւիղս պտղատու ծառոց, եւ կապել 'ի նոսա 'ի նեցուկս : — Սկսանել քաղել զ'կեռասենիս (քիրաղ աղածը) :

Յ Ո Ւ Լ Ս

Յանել զ'մաշ անագանահաս (սօն թուրֆանտա) : — Միւսանգամ ցանել զ'սոխ : — Կապել զ'եղերդ : — Քաղել զ'գետնախնձոր անագանահաս, զ'մանրասոխ եւ զ'խստոր : — Միւսանգամ յատանել զ'սոխ : — Քաղել զ'մանր վարունգս : — Ոռոգել զ'լախուր եւ կապել 'ի նեցուկս : — Քաղ հանել եւ կակղել զ'հող ստեպղնի, ճակնդեղի եւ այլոց նմանեաց : — Սկսանել առնուլ զ'սերմանս եւ զ'հատս : — Պատուաստել պտկովք (գալէմ աշը) եւ քակել զ'կապս պատուաստից գարնան : — Յատանել եւ կապել 'ի նեցուկ զ'դեղձենիս, զ'որթս, եւն : — Խել զ'տերեւս որ ծածկեն 'իսպառ զ'դեղձս եւ զ'ծիրանս :

Օ Գ Ո Ս Տ Ո Ս

Յանել եղերդ, չորդգամ (չալկամ), ծմել (լսպանագ) : — Ոռոգել առատ : — Յանել սոխ սպիտակ վաղահաս : — Կակղել զ'հողն եւ քաղ հանել : — Քաղել սոխ : — Շարունակել պատուաստել պտկովք, կապել 'ի նեցուկ : — Սկսանել յապաւել զ'աւելորդ բարունակս որթոց : — Ստալիլ զ'որդս եւ զ'միջառոս որ վնասեն հասուն պտղոց :

Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

Յանել կաղունդ կարծր, հազար ձմեռնային, բողկ սեռ, ծմել վասն Մարտ եւ Ապրիլ ամսոց : — Տնկել կաղամբ եւ եղերդ վասն ձմեռան : — Քաղել զ'ընդեղէնս : — Տնկել թըրթընդ (դուզու գուլաղը) եւ ելակ : — Մշակել զ'ածուս դատարիս եւ արկանել աղբ 'ի նոսա : — Քաղել զ'սոխ : — Շարունակել յապաւել զ'աւելորդ բարունակս որթոց : — Քաղել եւ ցամաքեցուցանել զ'սալորս : — Կակղել զ'հող ածուաց, ուր պատրաստեցոց են տունկը 'ի սերմանէ : — Քաղել զ'տանձս :

Հ Ո Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

Խլել զ'հնացեալ կանկարս : — Տնկել զ'կաղամբ դարնանային եւ զ'հազար ձմեռնային : — Քայքայել զ'հին տծուս : — Քաղել զ'չողգամ : — Շարունակել քաղել զ'պտուղս որ ունին կորիզ, որպէս տանձ, խնձոր, եւն :

Ն Ո Յ Ե Մ Բ Ե Ր

Յանել մաշ վաղահաս եւ ստեպղին : — Կապել 'ի նեցուկ զ'կանկարս : — Տնկել 'ի պատշաճ տեղիս զ'կաղամբ ցանեալ յ'ամսեանն Օգոստոսի : — Վերստին տնկել թրթընդ : — Մուծանել 'ի մառան զ'եղերդ, զ'լախուր, զ'կաղունդ եւ զ'վերջին կանկարս : — Քաղել զ'ստեպղին, զ'ճակնդեղ եւ զ'չողգամ : — Շարունակել, եթէ պարտ է, տնկել ծառս պտղատուս : — Պատրաստել ծակս 'ի տնկել ծառատունկս 'ի դարնան : — Ժողովել զ'տերեւս անկեալս եւ պատրաստել զ'նոսա յ'աղբ (կիւլբէ կարմադ) :

Դ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

Մածկել զ'կանկարս տերեւովք եւ աղբով : — Այց առնել ընդեղինաց որ 'ի մառանս, եւ օդոյ տալ զ'նոսա 'ի տուրնձեան : — Սկսանել զ'մշակութիւն ձմեռան : — Շարունակել տնկել ծառս որ ունին կորիզ եւ սկսանել յատանել զ'նոսա :

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ
ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

- Ա. ՄԵԴՐԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ
 Բ. ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԶԱՓԲ
 Գ. ԿԱՆԳՆԱԶԱՓԲ ԳԼԽԱՒՈՐ ԱԶԳԱՅ
 Դ. ՈՒՂՂԵԶԱՓԲ ԳԼԽԱՒՈՐ ԱԶԳԱՅ
 Ե. ԶԱՓԲ ՇԵՂԱՆԻԹՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ԱԶԳԱՅ
 Զ. ԿՇԻՌՔ ԳԼԽԱՒՈՐ ԱԶԳԱՅ
 Է. ԴՐԱՄՔ ԳԼԽԱՒՈՐ ԱԶԳԱՅ
 Ը. ՇԵՌԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ
 Ա. ՑՈՒՑԱԿ ԳՆՈՑ ՎԱՍՆ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑՅՈՒՐՔԻՈՅ
 Բ. » » » ԱՅԼԵԻԱՅԼ ՏԵՂԵԱՅ ԱՐՏԱՔՈՅ ԹՈՒՐՔԻՈՅ
 Գ. » » » ԱՄԵՐԻԿԱՅ
 Դ. ՇԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱՅԱՐԱՆՔ 'Ի Կ. ՊՈԼԻՍ
 Թ. ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՍՈՒՐՉԱՆԴԱԿՔ
 Ա. ԸՆԴՉԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ ԶՉԱՆԳԱՄԱՆԱՅ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՍՈՒՐ-
 ՉԱՆԴԱԿԱՅ
 Բ. ՑՈՒՑԱԿ ՇԵՌԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՑ ՔԱՂԱՔԱՅ ԹՈՒՐՔԻՈՅ
 Դ. ՏԵՂԱԿԱՆ ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ 'Ի Կ. ՊՈԼԻՍ
 Դ. ՑԱՄԱՔԱՑԻՆ ՍՈՒՐՉԱՆԴԱԿՔ
 Ե. ԾՈՎԱՅԻՆ » 'Ի Կ. ՊՈԼԻՍ
 Ժ. ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆՔ ՕՏԱՐ ՏԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
 Ա. ՑՈՒՑԱԿ ԳՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ
 Բ. » » ԱԻՍՏՐԻԱԿԱՆ »
 Գ. » » ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ »
 Դ. » » ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ »
 Ե. » » ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ »
 Զ. » » ՑՈՒՆԱԿԱՆ »
 Է. » » ԴՈՒՍԱԿԱՆ »
 ԺԱ. ՑՈՒՑԱԿ ՎԻՃԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆՑ, ՅՄԱՄԻՆ 1873

ՄԵԴՐԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ

Մեդրական դրութիւնն է՝ առանց ընդ բանս ինչ ածելոյ, մի
 'ի նշանաւոր եւ հանրագումար գիւտից, զոր արարեալ է հան-
 ճարեղ ազգն Գաղղիացոց։

Մեդրական դրութիւն կոչի տասնորդական դրութիւնն Գաղ-
 ղիական չափոց եւ կշռոց։

Յառաջ քան զ'ամս 1790 այլեւայլ տեսակք չափոց եւ կշռոց
 կային 'ի Գաղղիա։ Սահմանադրական ժողովն Գաղղիոյ կամե-
 ւով 'ի մի նոր տեսակ վերածել զ'ամենայն, յանձն արար զ'այս
 գործ ճեմարանին Գիտութեանց որ հնարեաց զ'Մեթրն։

Առ որոշել զ'չափ մեդրին հարկ եղեւ յանձն առնուլ աշխա-
 տութիւն մեծ եւ գործն յառաջ մղեցաւ բազում խնամով, եւ
 մասնակից եղին Սպանիա, Տանիմարգա, Բիէմոնդէ, Դոսդանա,
 Հելլենտիա (Չուիցերա), Հռոմ, յետոյ նաեւ Անգլիա եւ
 Բրուսիա, զ'ընտիրս 'ի գիտնոց իւրեանց առաքելով 'ի ժողով։

Դրութիւնն տասնորդական 'ի գործ ածի այժմ 'ի Գաղղիա,
 'ի Լուսիտանիա (Բորդուգալ) յ'Իտալիա, 'ի Հելլենտիա, 'ի Յու-
 նաստան, 'ի Պելճիա, 'ի Սպանիա եւ 'ի Չիլի (ՅՄ.մերիկա)։
 Իսկ մեդրական կշիռքն 'ի գործ ածին 'ի Հոլլանդա, 'ի Հելլեն-
 տիա, 'ի Բրուսիա, 'ի Տանիմարգա եւ յ'իշխանութիւնս ինչ
 Գերմանիոյ։ Յուսողի է թէ ժամանակաւ բոլոր աշխարհ ըն-
 դունելոց է զ'այս դրութիւն պարզ եւ դեղեցիկ։ Եւ, քանզի
 կառավարութիւնն Թուրքիոյ եւս դիւրամէտ գտանի 'ի կիր
 առնուլ 'ի սակաւ ժամանակի զ'նոր դրութիւնս հանրածանօթ,
 ոչ անդէպ համարիմք 'ի հանդէս ածել մերայնոց զ'որպիսու-
 թիւն այսր դրութեան։

ՄԵՌՐ. — Մեծութիւն միոյ մեդրի է հաւասար տասն միլեոնե-
 րորդ մասին Աղեղան Միջօրէի երկրիս 'ի հասարակածէ մինչեւ

ի բեւեռ, Գիտունք չափելով զտան զ՝մեծութիւն տասն միլիոններորդ մասին նոյն աղեղան, եւ, որպէսզի չ'այլայլեսցի ժամանակաւ ճիշդ մեծութիւն մեղրին, երկու մեղր իրլադինէ պահեցան, մին ի Դիւանին Գաղղիոյ, եւ միւսն ի Թանգարանի արուեստից։

Մեղրիւ չափին երկայնութիւնք։ Մեղրն ունի զ՛իւր տասնորդական բազմապատիկսն, այսինքն՝ տասնամեղր որ է չափ տասն մեղր երկայնութեամբ, հարիւրամեղր՝ հարիւր մեղր երկայնութեամբ, տասն հազարամեղր կամ բիւրամեղր՝ տասն հազար մեղր երկայնութեամբ։ Մեծամեծ երկայնութիւնք չափին այս չափովք։ Մեղրն ունի նաեւ զ՛իւր տասնորդական նուազականսն, այսինքն՝ տասնորդամեղր՝ որոյ մեծութիւնն հաւասար է տասներորդ մասին միոյ մեղրի, հարիւրորդամեղր՝ հաւասար հարիւրերորդ մասին միոյ մեղրի, հազարորդամեղր՝ հաւասար հազարերորդ մասին միոյ մեղրի, եւլ Ս.յս չափովք չափին երկայնութիւնք որ փոքրագոյն են քան զ՛մի մեղր։

Որպէս երկայնութիւնք՝ մեղրիւ, նոյնպէս տարածութիւնք չափին քառակուսի մեղրիւ։ Մի քառակուսի մեղր կոչի տարածութիւն մի որոյ իւրաքանչիւր կողմն է մի մեղր։

ԱՐ. — Արն է չափ քառակուսի որոյ իւրաքանչիւր կողմն հաւասար է տասն մեղրի. հարիւրարն կամ հէկտարն է տասնապատիկն արի, այսինքն՝ քառակուսի չափ որոյ իւրաքանչիւր կողմն է հաւասար տասն արի։ Ընդարձակ մակերեսովք չափին արիւ կամ հէկտարիւ։ Ս.յսպէս մի հէկտար գետինն պարունակէ հարիւր ար կամ տասն հազար քառակուսի մեղր։

ԽՈՐԱՆԱՐԻ ՄԵՂՐ. — ՍԳԵՐ. — ԼԻՂՐ. — Զորօրինակ մեղր է միութիւն կամ չափ երկայնութեան, եւ քառակուսի մեղրն՝ միութիւն մակերեսութի կամ տարածութեան, նոյնպէս խորանարդ մեղրն է միութիւն կամ չափ ծաւալի։ Ուստի մի խորանարդ մեղրի վեց երեսքն եւս են հաւասար միոյ քառակուսի մեղրի։ Մեծամեծ ծաւալք չափին խորանարդ մեղրիւ. բայց

բազում անգամ հարկ լինի չափել այնպիսի մարմինս, զորօրինակ հեղանիւթս, որոց ծաւալն փոքր է քան զ՛մի խորանարդ մեղր։ Վասն չափելոյ զ՛այսպիսի մարմինս հարկ լինի առնուլ զ՛մին ի նուազական տասնորդականաց խորանարդ մեղրի։ Ս.յսպէս սովորութիւն է առնուլ իբրեւ միութիւն զ՛հազարերորդ մասն միոյ խորանարդ մեղրի։ Միութիւնս այս կոչի ԼիՂՐ, եւ է խորանարդ չափ, որոյ վեց երեսաց իւրաքանչիւրն հաւասար է միոյ քառակուսի հազարորդամեղրի։ Բազմապատիկքն լիղրի են՝ տասնալիղրն եւ հարիւրալիղրն։ Տասնալիղրն պարունակէ տասն լիղր, հարիւրալիղրն՝ հարիւր լիղր։ Ս.յսպէս աւելի դիւրին է իմանալ ասելով՝ այս ինչ տակառ դիւնոյ պարունակէ 2 հարիւրալիղր գինի, քան թէ ասել՝ պարունակէ Հինգերորդ մասն միոյ խորանարդ մեղրի, եւ կամ թէ այս ինչ անօթ կաթին կամ ձիթոյ պարունակէ մի լիղր, քան թէ ասել՝ պարունակէ զ՛հազարերորդ մասն միոյ խորանարդ մեղրի։

ՍԳԵՐ. — Է չափ փայտի, եւ է հաւասար միոյ խորանարդ մեղրի. ուստի փոխանակ ասելոյ այս ինչ փայտաշէղջն պարունակէ տասն խորանարդ մեղր, ասի՝ պարունակէ տասն սղեր։ Բազմապատիկն սղերի է տասնասղերն, որ է տասն խորանարդ մեղր։

ԿՐԱՄ. — Կրամն է միութիւն ծանրութեան կամ կշռոյ, եւ է հաւասար ծանրութեան միոյ խորանարդ հարիւրորդամեղր զտեալ ջրոյ։ Կրամն եւս ունի բազմապատիկս որ են՝ առանակրամ, այսինքն՝ կշիռ հաւասար տասն կրամոյ, հարիւրակրամ, հաւասար հարիւր կրամոյ, հազարակրամ, հաւասար հազար կրամոյ եւ բիւրակրամ, հաւասար բիւր կամ տասն հազար կրամոյ։ Իսկ նուազականք կրամոյ են՝ տասնորդակրամն որ է կշիռ հաւասար տասներորդ մասին միոյ կրամոյ. հարիւրորդակրամն՝ հաւասար հարիւրերորդ մասին միոյ կրամոյ, եւլն։

Չ Ա Փ Ք Դ Ա Ղ Ղ Ի Ա Կ Ա Ն

ՄԵՏՐ. METRE, Չափ երկայնութեան.

Բազմապատկի մեղրի

Տասնամեղր, Decamètre, 5՝ տասն մեղր.
Հարիւրամեղր, Hectomètre, » հարիւր մեղր.
Հազարամեղր, Kilomètre, » հազար մեղր.
Բիւրամեղր, Myriamètre » բիւր կամ տասն հազար մեղր.

Նուագական մեղրի

Տասնորդամեղր, Décimètre, 5՝ տասնորորդ մասն մեղր.
Հարիւրորդամեղր, Centimètre, » հարիւրորդ » »
Հազարորդամեղր, Millimètre, » հազարորդ » »

ԱՐ, ARE, Չափ մակերեսութի կամ տարածութեան, նշանակէ հարիւր մեղր քառակուսի.

Բազմապատկն արի

Հարիւրար, Hectare, նշանակէ հարիւր ար կամ տասն հազար մեղր քառակուսի.

Նուագական արի

Հարիւրորդար, Centiare, նշանակէ հարիւրերորդ մասն արի, կամ մի մեղր քառակուսի.

ԼԻՏՐ, LITRE, Չափ ծաւալի վասն հեղանիւթոց եւ արմըտեաց, նշանակէ հազարերորդ մասն խորանարդ մեղրի.

Բազմապատկի լիտրի

Տասնալիտր, Décalitre, 5՝ տասն լիտր կամ տասնամեղր խորնդ.
Հարիւրալիտր, Hectolitre, » հարիւր լիտր կամ մի » »

Նուագական լիտրի

Տասնորդալիտր, Décilitre, նշանակէ տասներորդ մասն լիտր.

ՍՏԵՐ, STERE, Չափ ծաւալի վասն փայտի, նշանակէ մի մեղր խորանարդ.

Բազմապատկն սղերի

Տասնասղեր, Décastère, նշանակէ տասն սղեր կամ տասն մեղր խորանարդ.

Նուագական սղերի

Տասնորդասղեր, Décistère, նշանակէ տասներորդ մասն սղերի

ԿՐԱՄ, GRAMME, Չափ կշռոյ կամ ծանրութեան, հաւասար խորանարդ հարիւրորդամեղր զտեալ ջրոյ.

Բազմապատկի կրամոյ

Տասնակրամ, Décagramme, 5՝ տասն կրամ.
Հարիւրակրամ, Hectogramme, » հարիւր կրամ.
Հազարակրամ, Kilogramme, » հազար կրամ.
Բիւրակրամ, Myriagramme, » բիւր կրամ.

Նուազականի կրամայ

Տասնորդակրամ, Décigramme, է՝ տասներորդ մասն կրամայ
Հարիւրորդակրամ, Centigramme, յ Հարիւրորդ մասն կրամայ
Հազարորդակրամ, Milligramme, յ Հազարերորդ մասն կրամայ

ՖՐԱՆԿ, FRANC, Չափ դրամայ, հաւասար հինգ կրամայ,
եւ է խառնուրդ ինչ ինն մասն ՚ի զուտ
արծաթոյ եւ մին ՚ի պղնձոյ.

Նուազական փրանգի

Հարիւրորդ կամ Հարիւրորդափրանգ, Centime, է՝ Հարիւ-
րորդ մասն փրանգի.

ԿԱՆԳՆԱԶՍՓԲ ԴԼԽԱԴՈՐ ԱԶԳԱՑ

ՀԱՄԵՄՍՏԵԱԼ ԸՆԴ ԶԱՓՍ ԳԱՂՂԻՍԿԱՆՍ

	Մեդր.
Անգլիա	1 Եարոտ = 16 Նէլ. 91,438
	1 Կանգուն Անգլ. = 20 Նէլ 114,50
Աւստրիա	1 Կանգուն Վիենայի 77, 92
Բորդուալ	1 Վարա 110,—
Գաղղիա	1 Մեդր = 10 Տասնորդամեդր = 10 Հարիւրորդամեդր = 10 Հազարորդամեդր 100,—
Գերմանիա	Նոր Դրոքիւն Գաղղ.
Բրուսիա	1 Կանգուն = 2 Ոտն 66,694
Լիսպի	1 » = 2 » 57,524
Հանկուրկ	1 » = 2 » 57,284
Պասքն	1 » = 2 » 60,
Պալիերա	1 » = 2 » 83,501
Վիտրենայի	1 » = 2 » 61,424
Ֆրանգֆորդ	1 » = 2 » 54,75
առ Մայնի	1 » = 2 » 56,658
Սաֆունիա	1 » = 2 » 57,87
Պրեմըն	1 Բիգ = 8 Բուպ. 68,07
Եգիպտոս	1 Կանգուն = 2 Ոտն 60,—
Զախցերա	1 Սըլըն = 8 Բուպ 68,579
Թուրքիա	1 Էնտաղէ = 8 Բուպ 65,247
Իտալիա	Որպես Գաղղիա
Հոլլանդա	»
Միացեալ Նահ.	Որպես Անգլիա 91,438
Յուճասան	1 Բիբի (Մեդր) 100
Շուեհ	1 Կանգուն = 2 Ոտն 59,58
Պարսկաստան	1 Կէօղ շահի 112,—
Պելիա	Որպես Գաղղիա
Պրագիլիա	1 Վարա որպէս Բորդուալ 110,—
Ռումանիա	1 Էնտաղէ 66,22
Ռուսիա	1 Սըլին 71,119
Սերայիա	1 Սըլին 71, 1
Սպանիա	Որպես Գաղղիա 100,—
Տանիմարգա	1 Կանգուն = 2 Ոտն 62,771

ՈՒՂՂԵԶԱՓԻ ԳԼԽԱՒՈՐ ԱԶԳԱՅ

ՀԱՄԵՄԱՏԵԱԼ ԸՆԴ ԶԱՓՍ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆՍ

	Հազարամեղր	
Անգլիա	1 Մղոն Անգլ. = 1760 եարտա	1,60952
Աւստրիա	1 Մղոն Սուրհանդ. = 24000 ոտն	7,58664
Բորդուգալ	1 Մեծ մղոն	6,19696
Գաղղիա	1 Հազարամեղր	1,
	1 Հասարակ փարսախ (Lieue commune)	4,4444
	1 Ծովային փարսախ (Lieue marine)	5,5555
Գերմանիա	1 Ալխարհգր. մղոն = 24 ոտն	7,40740
	1 Ծովային մղոն	1,85185
Զուիցերա	1 Ժամ ճանապարհ = 16000 ոտն	4,800
Թուրքիա	1 Աղաճ	5,554
Իսպիա	1 Մղոն	1,85185
Հոլլանդա	1 Մղոն	1,
Ճաբոն	1 Ռի	4,12286
Միացեալ Նահգ.	Որպես Անգլիա	
Յուճասան	1 Արքունի մղոն (սղատիոն)	1,
Շուեց	1 Մղոն — 1800 կանգուն	10,688
Չին	1 Լի	0,5755
Պելնիա	Որպես Գաղղիա	
Ռուսիա	1 Մղոն (վերստ) = 5500 ոտն	1,06678
Սպանիա	1 Մղոն = 8000 ոտն	6,680
Տանիմարգա	1 Մղոն = 24000 ոտն	7,55248

ԶԱՓԻ ՀԵՂԱՆԻԹՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ԱԶԳԱՅ

ՀԱՄԵՄԱՏԵԱԼ ԸՆԴ ԶԱՓՍ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆՍ

	Լիդր
Անգլիա	1 Իմբերեալ կալոն = 4 զէնդ = 2 բինդ 4,54546
Աւստրիա	1 Այմլը գինւոյ = 41 մասս (չափ) = 4 սայտըլ 58,02
Բորդուգալ	1 Ալմուտա = 2 բադա = 6 զանատա 16,74
Գաղղիա	1 Հարիւրալիդր = 10 տանորդալիդր = 10 լիդր = 10 տանորդալիդր եւայլն 100,
Գերմանիա (Հիմ)	Նոր Դրոքիւն Գաղղ. 1 Օքսնֆդ = 1½ Օհմ = 2 այմլը = 2 անքըր = 50 գարդ 206,1057
Զուիցերա	1 Սաւմ = 100 մասս = 4 շորբէ 150,
Իսպիա	Որպես Գաղղիա
Հոլլանդա	1 Վադ = 10 գան = 10 մադեր 100,
Միացեալ Նահգֆ.	Որպես Անգլիա
Յուճասան	1 Արքունի քիւլյ = 100 լիդրա 100,
Շուեց	1 Օհմ = 4 անքըր = 15 գան = 2 սղուբ 157,051
Պելնիա	Որպես Գաղղիա
Ռուսմանիա	1 Վիատրա = 10 հոխա 14,15
Ռուսիա	1 Վէտրոյ = 10 գրուչկա 12,299
Սպանիա	Որպես Գաղղիա
Տանիմարգա	1 Օհմ = 4 անքըր = 77½ գան. 149,748

Ծանօթ. — յ'Արեւելեան երկիրս՝ որպէս յ'եգիպտոս, ՚ի Թուրքիա, ՚ի Չին, ՚ի Պարսկաստան և այլուր սովոր է վաճառել զ'հեղանիւծս կշռօք :

ԿՇԻՌԻ ԳԼԽԱԽՈՐ ԱԶԳԱՅ

ՀԱՄԵՄԱՏԵԱԼ ԸՆԴ ԿՇԻՌԻ ԳԱՂՂԻՍԿԱՆՍ

Անգլիա	1 Ֆուլդ = 16 Օնս = 16 Տրամ	435,598
Աւստրիա	1 Ֆուլդ = 32 Լոթ = 4 Գէնդ	560,012
Բորդուգալ	1 Արադեւ = 16 Օնս = 8 Օյ- դալոս.	439,
Գաղղիա	1 Հաղարակրամ = 10 Հարիւրա- կրամ = 10 Տասնակրամ = 10 կրամ.	1000,
Գերմանիա	1 Ֆուլդմաքսական (Zollpfund) = 50 Լոթ = 10 Գէնդ = 10 Սանդիմ.	500,
Եգիպտոս	1 Հոթս = 400 Տրամ	1255,56
Ջուիցերա	1 Ֆուլդ = 32 Լոթ = 4 Գէնդ	500,
Քուրիա	1 Հոթս = 400 Տրամ	1278,48
Իսպիա	Որպէս Գաղղիա	
Հոլլանդա	1 Բոն = 10 Օնս = 10 Լոտ = 10 Վիկտիէ	1000,
Միացեալ Նահգ.	Որպէս Անգլիա	
Յունաստան	1 Արքուսի Մինէ = 1500 Տրամ = 10 Օպլի	1500,
Շուեյ	1 Էսդալբուլ = 100 Գորն = 100 Արդ	425,54
Չին	1 Գէդդի = 16 Դաէլ	604,787
Պելիա	Որպէս Գաղղիա	
Պրագիլիա	Որպէս Բորդուգալ	
Ռումանիա եւ Սերպիա.	Որպէս Թիւրքիա	
Ռուսիա	1 Ֆուլդ = 32 Լոթ կամ 96 Սո- լոդնիք = 96 Տոլի	409,52
Սպանիա	Որպէս Գաղղիա	
Տանիմարգա	1 Ֆուլդ = 16 Օնս = 2 Լոդ	500,

ԴՐԱՄԻ ԳԼԽԱԽՈՐ ԱԶԳԱՅ

ՀԱՄԵՄԱՏԵԱԼ ԸՆԴ ԴՐԱՄԻ ԳԱՂՂԻՍԿԱՆՍ

Անգլիա	1 Ոսկի Անգլ. (L. Sterling) = 20 Շիլլին (Shilling) = 12 = Բէնս.	25	20
Աւստրիա	Որպէս Անգլիա		
Աւստրիա	1 Ֆիորին (Gulden) = 100 Նոր Դրէյցլը (Neukreuzer)	2	46,51
Բորդուգալ (Լուսիսանիա)	1 Ոսկի Բորդուգ. (Milreis) = 1000 Բէյս	5	57
Գաղղիա	1 Ֆրանկ (Franc) = 100 Սան- դիմ (Centime)	1	
Դանստ (Յ'Ամե- րիկա)	Որպէս Անգլիա եւ Միացեալ Նահանգ.		
Գերմանիա	Նոր Դրոպիւն Գաղղ.		
Բրազիլ	1 Թալեր (Thaler) = 50 Արծաթ- կրոշ (Silbergroschen) = 12 Ֆեննիկ. (Phennig)	5	70,57
Լիւպեկ	1 Թալեր = 40 Շիլլին = 12 Ֆեն- նիկ. 1 Մարգ Գուրան = 16 Շիլլին = 12 Ֆեննիկ.	5	70,57
Համպուրկ	1 Մարգ Պանդո = 16 Շիլլին = 12 Ֆեննիկ. 1 Մարգ Գուրան = 16 Շիլլին = 12 Ֆեննիկ.	1	51
Պասըն	1 Ֆիորին (Gulden) = 60 Դրէյցլը = 4 Ֆեննիկ.	1	87,27
Պաշտ	Որպէս Պասըն	1	51 —
Պաշտ	» »	2	11,64
Վիւրդենպերկ	» »		
Ֆրանկֆորդ	» »		
Սախսի	» »		
Սախսի	1 Թալեր = 50 Նորկրոշ (Neu- groschen) = 10 Ֆեննիկ	5	70,57
Պրեմըն	1 Թալեր ոսկի = 72 Կրոդ (Grote) = 5 Շեվարըն (Schevaren).	4	10

	Հրուշ		Հրուշ
Սեւանիկ	25	Վիտին	25
Սէրայեվո	55	Վոլո	55
Սէրէս	25	Տուրացցո	55
Սուլինա	25	Քէօլիլիւլիւ	25
Վալունա	55	Քէօսդէնճէ	25
Վառնա	25	Ֆիլիպէ	15

ՅՈՒՅԱԿ ԳՆՈՅ

ՎԱՍՆ ԱՅԼԵՒԱՅԼ ՏԵՂԵԱՅ ԱՐՏԱԲՈՅ ԹՈՒՐԲԻՈՅ

	Յրանգ
Այնտիւս եւ Դունուզեան Իշխանութիւն.....	15
Անգլիս	11
Աւստրո—Հունկարիս	7
Բորդուզալ.....	15,50
Դադդիս.....	10
Դերմանիս.....	7
Եգիպտոս	50
Զուիցերա.....	45
Իսպիս.....	42,50
Լիւսանպուրի.....	8
Լիւսանպուրի.....	7
Լիւսանպուրի.....	7,50
Հնդկաստան	27,50
Հնդկաստան	62 —
Հնդկաստան	67 —
Հնդկաստան	7 —

	Յրանգ
Գէֆալունիա.....	5,50
Գորֆու.....	8 —
Զանդէ.....	5,50
Իթադա.....	5,50
Սիրա.....	7 —
Յունաստան.....	4 —
Նորվեկիս.....	10 —
Շուէս.....	9,50
Պարսկաստան.....	25 —
Պելճիս.....	8 —
Ռումանիս.....	4
Ռումանիս	9 —
Ռումանիս	12 —
Ռումանիս	17 —
Ռումանիս	25 —
Սերայիս.....	4 —
Սպանիս.....	12 50
Տանիւնարգա.....	8 —

ՅՈՒՅԱԿ ԳՆՈՅ ՎԱՍՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅ

Գին իւրաքանչիւր հեռագրի 'ի 10 բառից է՝ Փր. 50,50 վասն Պոսդոնի եւ Նոր—Եորքի, եւ Փր. 5՝ առ մէն մի բառ յաւելեալ վասն հեռաւորագոյն քաղաքաց քան զՊոսդոն եւ Նոր—Եորք, որպէս՝ Դուլս Պրիդսն, Գանատա, Գոննեգգիգուդ, Մասաչուսեդ, Գոլումպիա, Ալապամա, Ինտիանա, Իլլինուա, Լուիզիանա, Միսիսիբի, Ուիլի, Վիրժինիա, Գալիֆորնիա, Վաշինգտոն, Ֆլորիտա, Օրէկոն, Գուալա եւն, գին իւրաքանչիւր հեռագրի 'ի 10 բառից է՝ 'ի 50 Փրանդէ ց'78,15 Փր. եւ առ մէն մի բառ յաւելեալ 'ի 5 Փրանդէ ց'7,80 Փր.:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱՅԱՐԱՆՔ 'ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Բէրա, Գալադա, Գարդալ, Թէրաբիա, Իսկիւտար, Մեծ կղզի, Պէօլիւք տէրէ և Ստանպոլ:
Գին իւրաքանչիւր հեռագրի 'ի 20 բառից, զրուշ 5:

ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻՐ

Կնդրոնման կայսրան 'ի Կ. Պոլիս. 'ի Փողոցն Ենիմամի.

**Ընդհանուր տեղեկութիւնք զհանգամանաց Կառավարական
Սուրհանդակաց:**

Նամակի. — Ամենայն Նամակ, Լրագիր եւ որ եւ իցէ նիւթ
յանձնելի թղթատարութեանց Թուրքիոյ պարտի լինել կան-
խաւ ազատ յամենայն ծախուց ճանապարհի:

Դին իւրաքանչիւր Նամակի կշռելոյ տրամն 5 (կրամ 10) է՝
ցամաքային Սուրհանդակաւ 60 բարա առ իւրաքանչիւր հեռա-
ւորութիւն 100 ժամուց, 5 զրուշ առ իւրաքանչիւր հեռաւո-
րութիւն 'ի 100 է ց' 200 ժամուց եւ 6 զրուշ առ իւրաքանչիւր
հեռաւորութիւն առաւել քան զ' 200 ժամուց: Վասն նամա-
կաց կշռելոյ առաւել քան զ' 5 տրամն, հատուցանի կէս դին
հեռաւորութեան առ իւրաքանչիւր տրամ յաւելեալ:

Ծովային Սուրհանդակաւ, դին իւրաքանչիւր Նամակի կշռ-
ուելոյ տրամն 5 է՝ 40 բարա վասն ամենայն ծովեղերեայ տեղ-
եաց 'ի Թուրքիա:

Թերթի սպարեալի. — Ծախս ճանապարհի լրագրաց 5 տրամ
ծանրութեամբ է 5 բարա, 10 տրամ ծանրութեամբ՝ 10 բա-
րա եւ առաւել քան զ' 10 տրամ՝ 20 բարա: Վասն տղազոր-
եալ տետրից մինչեւ ց' 25 տրամ ծանրութեամբ՝ հատուցանի
20 բարա:

Նիւթի ծանրագինի, ծրարի ոսկոյ եւ արծաթոյ. — Ծախս ճա-
նապարհի մինչեւ ց' 1000 զրուշ գումարի է՝ 2 բարա առ իւ-
րաքանչիւր ժամու հեռաւորութիւն:

Օրինակի վաճառաց կամ այլ նիւթի դիւրասար. — Ծախս ճա-
նապարհի 1 հոխայ ծանրութեամբ՝ 10 բարայ առ իւրաքան-
չիւր ժամու հեռաւորութիւն:

Աստիւտագործիւն. — Առաքողք ծանրագին նիւթոց, որ-

պէս եւ ամենայն նիւթոց տանելի թէ ծովային եւ թէ ցամա-
քային Սուրհանդակօք, կարեն տալ տալահովադրել զ'նիւթս
զոր առաքեն, հատուցանելով 6 բարա առ իւրաքանչիւր գու-
մար 1000 զրուշ:

**Յուցակ հեռաւորութեանց քաղաքաց Թուրքիոյ 'ի Կոստանդու-
պոլսէ, Կառուեալ 'ի ժամն ձիւտուր Սուրհանդակի:**

ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐԿԻԱ	Ժամի	Դարադէքէ	456
		Դըրէկնի	118
Ալանասան	215	Դոնեա	140
Ալանեա	170	Դոզ ճիսար	107
Ալուսն քաւ	58	Դուլէ	116
Ալլուն քաւ	595	Դուրս գուլաղը	210
Ակն (Էկին)	259	Դամասկոս	345
Ամասիա	154	Դարապոլս	587
Այաւ	79	Դարաղը	56
Այնքապ	286	Դոզմագ	108
Այսքն	118	Դոսիա	117
Անկիւրիա	88	Դուզլա	205
Անիսի (Անքափեա)	240	Դոզաղ	175
Ասարազար	50	Ենիքէ պազար	457
Ասալեա	157	Ենի խան	185
Ասանա	202	Եոզլաք	118
Արաքիլի	251	Երուսաղէմ	414
Արղանամասէն	68	Զաֆրանգոլ	99
Ափեա	401	Էսկի շէփի	62
Ափէկիլի	115	Էրէկլի	172
Բերիա (Հալէպ)	265	Էրզինկեան	148
Բէեաս	217	Զմիւռնիա	95
Դասասմաղ	129	Հսպարդա	118
Դարամուսալ	15	Իզմիլ	24
Դարահիսար	92	Իսկէնտէրու	220
Դարանալիւրան	99	Լէֆէ	59
Դարաման	158	Խայֆա	400

Կարս	114	Պրուսա	32
Կեսառիա	150	Պոլս	63
Կէշլէ	30	Սեբասիա	196
Հանի ֆէօյ	82	Սանսրգլը	101
Համս	312	Սապաննա	26
Հիւնֆեար	290	Սիւլէյմանիէ	428
Ճէզիրէ	333	Վան	252
Մալադիա	263	Տէնիզլի	138
Ղարբուղ	250	Տիգրանակէրս	281
Հէնսէֆ	36	Տիւրիֆ	217
Մանիսա	83	Տրապիզոն	100
Մարաօ	304	Փէօդանեսա	74
Մարսըվան	136	Օսմաննըզ	133
Մուհալին	44		
Մուշ	182	ԵՐԻՈՊԱԿԱՆ ԹՈՒՐԻԻԱ	
Մուսուլ	367	Ագուրնիֆ	233
Մուսուրլու	51	Ալեքսանդ	142
Նալլի խան	61	Անգրիանուպոլիս	44
Նէվլէնիւր	134	Արկի	194
Նիյսէ	132	Բալանգա	117
Ուտաֆ	83	Բըրլէքէ	141
Ուրֆա	309	Բըրլէվնէ	111
Չայֆէօյիւ	104	Բրէվլէզա	76
Չըլսըր	218	Բրիզսին	133
Չէրֆէս	93	Գալգանսէլէն	143
Պալը ֆէսէր	36	Գալալլա	82
Պադաս	463	Գըզանլըֆ	75
Պայպուրդ	232	Գըրֆ Գիլիսէ	42
Պայէզիս	200	Դըրնալա	137
Պանաւ	364	Դըրնուլա	91
Պէլքազար	72	Դուլչա	184
Պէյրուք	369	Եանեսա	183
Պիլէնիկ	38	Եաւ (Ռումանիա)	193
Պիրիսիֆ	333	Ենիքազար	169

Ենիսէ	73	Շումլա	82
Ենիլէնիւր Ֆէն	146	Չորլու	20
Ենիվարոս	183	Պանեալուգա	253
Զադարա (հին)	69	Պար	203
Էլպասան	173	Պէլկրաս (Սերպիա)	148
Էնոս	48	Պէնֆէ	271
Ըֆոսոսա	307	Պէրաք	198
Թաքար բազար	84	Պէրֆոննա	124
Թաւլընա	190	Պուրաբեդ (Ռումանիա)	123
Թէրապին	239	Պոսնա Սարայ	317
Թիւրան	173	Ռոստոք	24
Թրավնիֆ	233	Սամազոն	98
Իյէնպոլի	63	Սէլանիֆ	104
Ինոզ	48	Սէրվի	99
Իսլիմեսա	66	Սիլիսդրէ	110
Իվրանիյէ	133	Սիլիվրի	13
Իւսֆիւպ	137	Սէրէզ	98
Իսիէֆ	139	Սոֆիա	108
Լէսֆոնչա	144	Վանոնա	102
Լիւլէպուրկաս	30	Վիչկրաս	201
Լոմ	134	Վիսին	143
Լոնչա	133	Վոսինա	118
Կէլիպոլու	48	Տիմիոքա	130
Կիւմիւլնիսէ	66	Տուպիսինէ	103
Հասֆէօյ	62	Տրամա	90
Հէզարկրաս	100	Բահովա	123
Ճումաա (հին)	86	Բուսնուֆ	113
Մանասդըր	133	Փէօքիւլիւ	143
Մէֆրի	36	Փէօքլէնիլ	111
Մոսդար	241	Փէօքլէննէ	138
Նաւրա	194	Օլսի	133
Նիօ	136	Օսմանքազար	83
Շէնիւր ֆէօյիւ	124	Ֆէրէնիֆ	48
Շիօքոն	103	Ֆիլիպէ	78

ՏԵՂԱԿԱՆ ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գին իւրաքանչիւր նումակի կշռելոյ մինչեւ ց'՞ արամս է՝ 40 բարա վասն ամենայն տեղեաց գտանելոց ընդ սահմանաւ տեղական թղթատարութեան, այն է վասն ամենայն թաղից մայրաքաղաքիս, արուարձանաց նորա եւ դիւղօրէից որ առ եզերք Վոսթրի եւ Մարմարայի, որպէս նաեւ վասն կղզեաց Իշխանաց :

ՅԱՄԱՔԱՅԻՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Մեկնումն

Վասն Եւրոպական Թուրքիոյ, չորեքշաբթի :

Ժամանումն

յ'Ադրիանուպօլսէ, Երկուշաբթի :

յ'Ադրիանուպօլսէ, 'ի Ֆիլիպէ, 'ի Սոֆիաէ եւ 'ի Նիշէ, չորեքշաբթի :

'ի Կեսարիոյ եւ 'ի Քիւղահեաէ, Երկուշաբթի :

'ի Պաղտատէ, Հինգշաբթի :

ԾՈՎԱՅԻՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Վասն ԶԱՒԻՌՆԻՍ, Կալիբոլի (Կէլիպօլու), Դարդանեւ, Մեդելին եւն. Մեկնումն, Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի : Ժամանումն, Երկուշաբթի եւ ուրբաթ :

» ԿէՄԼԵՑԻՔ, Մուտանիա, Պրուսա եւն. Մեկնումն, Երեքշաբթի, ուրբաթ եւ կիրակի առաւօտ : Ժամանումն, Երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ շաբաթ :

» ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ, Տարքճա, Դարամուսալ, Մեկնումն, ա-

մենայն առաւօտ : Ժամանումն, ամենայն Երեկոյ : 'ի Ճմեռան, Երկիցս միայն յ'Եօթնեկին :

» ՊԱՆՏՐՄՍ, Պաղքէսէր, Էրտէք եւն. Մեկնումն, Հինգշաբթի, առաւօտ : Ժամանումն, Կիրակի առաւօտ :

» ՌՈՏՈՍԴՈ (Թէքիրտաղ), Սիլիվրի եւ Հերակլէ. Մեկնումն, Երեքշաբթի եւ շաբաթ, առաւօտ : Ժամանումն, Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի Երեկոյ :

» ԹԵՍԱԼՈՆԻԿԷ (Սեւնիկ). Մեկնումն, ուրբաթ : Ժամանումն, Հինգշաբթի :

» ՎԱՌՆՍ, Շուսֆա եւ Ռուսնուգ, Մեկնումն, Երեքշաբթի եւ ուրբաթ : Ժամանումն, Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի :

» ՎՈՂՈ եւն. Մեկնումն, շաբաթ : Ժամանումն, Երկուշաբթի :

» ՏՐԱՊԻԶՈՆ, Էրէկի, Ինէպօլու, Սինօր, Սամուռն, Օրտու, Ունեա, Քիրասուն եւն. Մեկնումն, չորեքշաբթի : Ժամանումն, կիրակի :

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆՔ ՕՏԱՐ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Դրասենակ յ'փողոցն Մեքեւե, Ղալադա :

ՑՈՒՑԱԿ ԳՆՈՑ

Անգլիա	Օկս.	Շիլին	Քենս
Աւստրալիա	1/3	—	4
Աւստրիա	»	—	10
Բէրոս	»	1	2
Գուպա	»	2	6
	1/4	1	6

	Օնս.	Շիլին	Քենս
Գերմանիա	1/2	1	2
Գլուխ Բարեյուսոյ	»	1	5
Գանատա	»	—	8
Հայդի	»	1	6
Հոլանդա	»	—	6
Ճիւրալդար	1/4	—	5
Մալդա	.	—	5
Մեկսիգոյ	.	—	6
Միացեալ Նահանգք	1/2	1	8
Շուեու	»	1	2
Հնդկաստան Արեւել.	»	1	10
Արեւմտ.	»	1	6
Պրազիլիա եւ Պուէնոս—Այրէս	»	1	6
Պելճիա	»	1	—
Չին	»	—	10
Սպանիա	1/4	1	—
Ռուսիա	1/2	1	5 1/2
Տանիմարդա	1/4	1	2

ԱԻՍՏՐԻԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Գրասենեակի փողոցն Դոմ—Դոմ, Քերա.

ՅՈՒՅԱԿ ԳՆՈՅ

	Լոթ	Սոյսի
Անգլիա	1	55
Աւստրալիա	1	50
Աւստրիա	1	15
Բորդուգալ 10 Կրաւ	6/10	40
Բէրու	1	40
Գաղղիա 10 Կրաւ	6/10	40
Դանատա	1	40
Դերմանիա	1	15
Զուիցերա	1	20
Իտալիա	1	25
Հոլանդա	1	20
Մեկսիգոյ	1	55
Միացեալ Նահանգք	1	50

	Լոթ	Սոյսի
Շուեու	1	25
Պելճիա	1	20
Պրազիլիա 10 Կրաւ	6/10	57
Չին	1	15
Ռուսիա (Մոլտո—Վալաքիա.)	1	50
Ռուսիա	1	15
Սերպիա	6/10	40
Սպանիա 10 Կրաւ	1	20
Տանիմարդա	1	50

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Գրասենեակի փողոցն Դոմ—Դոմ, Քերա.

ՅՈՒՅԱԿ ԳՆՈՅ

	Կրաւ.	Յուանգ.	Սանդիւ.
Անգլիա	7 1/2	—	60
Բորդուգալ	7 »	1	—
Գաղղիա	7 »	—	80
Դերմանիա	7 »	—	60
Դանատա	7 »	1	20
Եսպանիա (Ճաքոն)	7 »	—	80
Զուիցերա	7 »	—	60
Իտալիա	7 »	—	60
Մատակասպար	7 »	1	20
Միացեալ Նահանգք	7 »	1	20
Յուանատան	7 »	—	40
Հնդկաստան Արեւել.	7 »	1	20
Հոնկոնգ (Չին)	7 »	1	20
Հոլանդա	7 »	—	60
Շանհայ (Չին)	7 »	—	80
Շուեու	7 »	—	90
Սպանիա	7 »	1	—
Ռուսիա	7 »	1	20
Պրազիլիա	7 »	1	20
Պելճիա	7 »	—	60
Տանիմարդա	7 »	—	80

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆԱԽԱԿԱՏՈՒՆ

Գրասենեակի 'ի Փողոցն

Բերա.

ՅՈՒՅԱԿ ԳՆՈՅ

	Լոր.	
Անգլիա	1	4 $\frac{1}{2}$
Բորդուգալ	$\frac{6}{10}$	8—
Գաղղիա	$\frac{6}{10}$	6 $\frac{1}{2}$
Գերմանիա	1	5
Զուիցերա	1	4
Հոլլանդա	1	4
Միացեալ Նահանգք	1	5
Ա. Համպուրիի ճանապարհիւ	1	6
Բ. Անգլիոյ ճանապարհիւ	1	5
Շուեա	1	4
Պելճիա	$\frac{6}{10}$	8
Սպանիա	1	6
Ռուսիա	1	4
Տանիմարգա	1	4

ԵԴԻՊՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱԿԱՏՈՒՆ

Գրասենեակի 'ի Փողոցն Դոքմուլար, Դալարա.

Գին նամակի միոյ կշռելոյ մինչեւ ց'10 կրամն է՝ 1 դահեկան եզիպտական :

Տպագրեալ թերթից կշռելոյ մինչեւ ց'40 կրամն է՝ 5 բարա եզիպտական :

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՆԱԽԱԿԱՏՈՒՆ

Գրասենեակի 'ի Փողոցն Մարի, Բերա.

Դաղղիական Թիքասարիւ

Գին նամակի միոյ կշռելոյ մինչեւ ց'10 կրամն է՝ 45 լբդա :

Տպագրեալ թերթից՝ մինչեւ ց'40 կրամն է՝ 7 լբդա :

Աւստրիական Թիքասարիւ

Գին նամակի միոյ կշռելոյ մինչեւ ց'10 կրամն է՝ 40 լբդա :

Տպագրեալ թերթից՝ մինչեւ ց'40 կրամն է, 7 լբդա :

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆԱԽԱԿԱՏՈՒՆ

Գրասենեակի 'ի Փողոցն Գիւնգարու, Դալարա.

Գին նամակի միոյ կշռելոյ 1 լբ է՝

Վասն ծովեղերեայ քաղաքաց Սեաւ ծովու եւ Ազովի, 10 գոպէկ :

Վասն ներքին տեղեաց 'ի Ռուսիա, 20 գոպէկ :

Գին տպագրեալ թերթից եւ լրագրոց է՝

1 գոպէկ առ իւրաքանչիւր թերթ :

Վ Ա Ս Ն 1873

Աւարդ Վիճակահա- նութեանց	ՏԵՍԱԿԻ		Անունական արժեքներ	Քանակութիւն արժեքը ընդամենը	Քանակութիւն արժեքը ընդամենը	Քանակութիւն արժեքը ընդամենը	Շահելի գումարը	
	Ա.	Բ. Ժ. Ե. Թ. Գ. Թ. Ո. Կ.					Մեծ	Փքր
ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆՔ								
Յուճի.	1	Պուրբաբեղ բաղաբի	1869ի	Յր. 20	750000	3300	75000	20
»	2	Գրետիղոզէ Աւստրիոյ	1858ի	Յի. 100	420000	1500	200000	190
Փեհսր.	1	Ռումէլեան երկամուղ.	1870ի	Յր. 400	1980000	350	300000	400
»	1	Ֆիորենցա բաղաբի	1868ի	Յր. 250	117740	20	40000	500
»	15	Պրիւսէլ բաղաբի	1868ի	Յր. 100	250000	281	25000	125
»	15	Հունկարական Կառվր.	1870ի	Յի. 100	300000	900	100000	112
Մարտ	1	Սղաղսլոզէ Աւստրիոյ	1864ի	Յի. 100	400000	800	200000	175
»	1	Պուրբաբեղ բաղաբի	1869ի	Յր. 20	750000	4900	50000	20
»	16	Միլան բաղաբի	1866ի	Յր. 10	750000	500	50000	10
Ապրիլ	1	Գրետիղոզէ Աւստրիոյ	1858ի	Յի. 100	420000	1500	200000	190
»	1	Ռումէլեան երկամուղ.	1870ի	Յր. 400	1980000	350	600000	400
»	15	Սղաղսլոզէ Աւստրիոյ	1864ի	Յի. 100	400000	900	220000	175
Մայիս	1	Սղաղսլոզէ Աւստրիոյ	1860ի	Յի. 500	400000	1500	300000	600
»	1	Ֆիորենցա բաղաբի	1868ի	Յր. 250	117470	20	100000	500
»	1	Պուրբաբեղ բաղաբի	1869ի	Յր. 20	750000	1400	100000	20
»	15	Հունկարական Կառվր.	1870ի	Յի. 100	300000	900	150000	112
»	15	Պրիւսէլ բաղաբի	1868ի	Յր. 100	250000	281	25000	125
Յուճիս	1	Ռումէլեան երկամուղ.	1870ի	Յր. 400	1980000	350	300000	400
»	3	Սղաղսլոզէ Աւստրիոյ	1864ի	Յի. 100	400000	600	250000	180
»	16	Միլան բաղաբի	1866ի	Յր. 10	750000	500	100000	10
Յուլիս	1	Գրետիղոզէ Աւստրիոյ	1858ի	Յի. 100	420000	1500	200000	190
»	1	Պուրբաբեղ բաղաբի	1869ի	Յր. 20	750000	3300	75000	20
Օգոստ.	1	Ֆիորենցա բաղաբի	1868ի	Յր. 250	117470	20	35000	500
»	1	Ռումէլեան երկամուղ.	1870ի	Յր. 400	1980000	350	600000	400
»	15	Պրիւսէլ բաղաբի	1868ի	Յր. 100	250000	281	25000	125
»	16	Հունկարական Կառվր.	1870ի	Յի. 100	300000	600	250000	116
Սեպտ.	1	Սղաղսլոզէ Աւստրիոյ	1864ի	Յի. 100	400000	800	200000	180
»	1	Պուրբաբեղ բաղաբի	1869ի	Յր. 20	750000	4900	50000	20
»	16	Միլան բաղաբի	1866ի	Յր. 10	750000	500	30000	10
Հոկտ.	1	Գրետիղոզէ Աւստրիոյ	1858ի	Յի. 100	420000	1500	200000	190
»	1	Ռումէլեան երկամուղ.	1870ի	Յր. 400	1980000	250	300000	400
Նոյեմբ.	1	Ֆիորենցա բաղաբի	1868ի	Յր. 250	117470	20	50000	500
»	1	Պուրբաբեղ բաղաբի	1869ի	Յր. 20	750000	1400	100000	20
»	3	Սղաղսլոզէ Աւստրիոյ	1860ի	Յի. 500	400000	1500	300000	600
»	15	Պրիւսէլ բաղաբի	1868ի	Յր. 100	250000	281	25000	125
»	17	Հունկարական Կառվր.	1870ի	Յի. 100	300000	750	100000	116
Դեկտ.	1	Սղաղսլոզէ Աւստրիոյ	1864ի	Յի. 100	400000	600	250000	180
»	1	Ռումէլեան երկամուղ.	1870ի	Յր. 400	1980000	350	600000	400
»	16	Միլան բաղաբի	1866ի	Յր. 10	750000	500	50000	10

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳԼԽԱԻՈՐ ԱՆՑԻՑ
1870 ՅՈՒՆՈՒԱՐ I—30 ՅՈՒՆԻՍ 1870

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳԼԽԱԻՈՐ ԱՆՑԻՑ

Յ'1 ոյ Յունուարի 1870 մինչև ց'վերջ Յունիս ամսոյ 1871

ԱՄԵՐԻԿԱ

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԻ

1870 Յունիլ. 15. Յազատեալ սեաւ գերեաց Բէվէլ ընտրի
անդամ Մերակուտի 'ի Միսիսիբբի .

— 31. 'ի Սորհրդարանին երեսփոխանաց լինի վէճ վասն
խնդրոյն հատուցանելոյ զ'պարտս Տէրութեան թղթադրամով .

Փետր. 24. Սորհրդարանն երեսփոխանաց ընդունի զ'առա-
ջարկութիւնն դնելոյ օրէնս հակառակ բազմակնութեան Մոր-
մոնաց .

'ի վերջ կոյս Մայիսի. Ֆէնիանք յարձակին 'ի Գանատա եւ
յետս մղին . Կառավարութիւնն ձերբակալ առնէ զ'բազումս
'ի նոցանէ .

Յուլ. 15. Գերմանացիք ժողովեալ 'ի բազում քաղաքս յայտ
առնեն զ'համակրութիւն իւրեանց վասն Բրուսիոյ եւ Գերմա-
նիոյ .

Սեպտ. 6. Գերմանացիք կատարեն տօն ցնծութեան 'ի լուր
անձնատուութեան Սետանի եւ ժողովեն նպատաս վասն փա-
սելոց 'ի պատճառս պատերազմի .

Հոկտ. 15. Կրանդ Նախագահն արգելու նահանգաց առա-
քել զօրս ընդդէմ բարեկամ Տէրութեանց .

— » 25. Զէնք եւ մթեր պատերազմական առաքին 'ի Գաղղիա, Նոյեմբ. 18. Լինի Դեսպանաժողով 'ի Վալինկոն վասն Հաստատելոյ խաղաղութիւն տեւական 'ի մէջ Սպանիոյ եւ Հանրապետութեանց հարաւային Ամերիկայ :

— 19. Ընտրութիւն անդամաց վասն Ազգային Ժողովոյ. 127 հանրապետականք եւ 95 ռամկապետականք :

Դեկտ. . Ազգային Ժողովն գումարի : Նախագահն ծանուցանէ թէ Կառավարութիւնն խօսի 'ի պաշտօնէ ընդ Անգլիոյ վասն խնդրոյն Արապաւայի, թէ ծանեաւ զ'նոր հանրապետական Կառավարութիւնն Գաղղիոյ միջնորդութեամբ դեսպանին իւրոյ եւ թէ Գաղղիա խնդրեաց զ'միջնորդութիւն Կառավարութեան Միացեալ Նահանգաց վասն հաստատութեան խաղաղութեան, այլ Կառավարութիւնն ոչ էառ յանձն միջամտել ասելով թէ հակառակ է սկզբանց Միացեալ Նահանգաց խառնել 'ի քաղաքական գործս եւրոպայ :

1871 Փետր. 6. Նախագահն առաջարկէ Ազգային Ժողովոյ, զի հայեցեալ 'ի մեծութիւն նորոյ Կայսրութեան Գերմանիոյ, առաքեսցի անգր դեսպան առաջին կարգի :

— 10. Նախագահն անուանէ անդամս վասն մասնաժողովին 'ի բառնալ զ'վէճն որ 'ի մէջ Անգլիոյ եւ Ամերիկայ :

Մարտ. 10. Դեսպանն Գերմանիոյ ծանուցանէ Նախագահին 'ի պաշտօնէ զ'կայսրութիւն Արքային Բրուսիոյ, եւ Նախագահն յայտնէ զ'իւր համակրութիւն :

— 15. Խորհրդարանն Երեսփոխանաց հաւանի ընդ օրէնս բարձման հարկաց աղի, ածխոյ, թէյի եւ սրճոյ :

Ապրիլ 10. Նոյն Խորհրդարանն հաճի տալ Ժողովութիւն մասնակցելոց ընդ Հարաւայինս 'ի մեծ պատերազմին :

Մայիս 8. Լինի դաշնադրութիւն 'ի մէջ Անգլիոյ եւ Ամերիկայ վասն կարգելոյ երկուս մասնաժողովս յորոշումն խնդրոյն Արապաւայի : Ժողովքն բաղկանալոց էին 'ի 5 անդամոց. Թագուհին Անգլիոյ, Կրանդ Նախագահ, Հելուետիա, Պրագլիլիա եւ

Իտալիա ընտրելոց էին մի մի անդամս : Ազգային Ժողովն վաւերացուցանէ զ'դաշնադիրն եւ Նախագահն ստորագրէ :

Մ Ե Կ Ս Ի Գ Ո Յ

1870 Դեկտ. 15. Ժուարէզ յ'Ազգային Ժողովին խօսի 'ի նըպաստ կապելոյ զ'երկոսին Ովկիանոսն ջրանցիւ :

1871 Յունիս. Խռովութիւնք 'ի բաղում քաղաքս 'ի պատճառս ընտրութեան նորոյ Նախագահի :

Հ Ա Ր Ա Ի Ս Յ Ի Ն Ա Մ Ե Ր Ի Կ Ա

1870. Յունվ. Ազգային Ժողովն Դոլումպիոյ ընդունի զ'առաջարկութիւնն բանալոյ զ'պարանոցն Տարիէնի :

Յունիս 20. Հաստատի դաշն խաղաղութեան 'ի մէջ Պրագլիլիոյ եւ Արկենդինեան Հանրապետութեան աստի, եւ 'ի մէջ Հանրապետութեան Բարակուայի՝ անտի :

Հոկտ. 7. Պրագլիլիա. — Պաշտօնէից փոփոխութիւն : Նոր պաշտօնեաց խոստանան ազատութիւն գերեաց :

1871 Յունվ. Յեղափոխութիւն յ'Ուրուկուայ :

Մարտ 7. Դարձեալ փոփոխութիւն պաշտօնէից 'ի Պրագլիլիա :

— » Ողտըումն մեծ 'ի Բերու :

Ապրիլ. Կառավարութիւնն Պրագլիլիոյ թոյլ տայ առաքել Նպաստս վասն այրեաց եւ որբոց անկեղոցն 'ի Ֆրանգո — Գերմանական պատերազմին :

— 12. Զինադադար 'ի մէջ Սպանիոյ եւ Հանրապետութեանց հարաւային Ամերիկայ :

Ապրիլ. Դեղին տենդն առնէ կոտորած մեծ յ'Արկենդինեան երկիրն : 26 հազար անձինք մեռանին 'ի 100 աւուրս :

Մայիս 5. Պրագլիլիա. — Յ'Ազգային Ժողովին առաջարկին օրէնք վասն ազատութեան գերեաց :

— 7. Պրագլիլիա — Առաջարկի Ազգային Ժողովոյ հրաման տալ Կայսեր երթալ յ'Եւրոպա :

— 25. Որոշի յ'Ազգային Ժողովին ազատութիւն գերեաց
'ի միջոցի 7 ամաց, եւ փոխարինութիւն տէրանց գերեաց :

Ա Ս Ի Ա

1870 Ապրիլ. Անգլիացի ճարտարագետը Հասանէն 'ի Ճա-
բոն վասն սկսանելոյ զ'շինութիւն երկաթուղւոյն :

Յուլիս . 2իւն. — Սուովութիւն վասն օտարականաց, Բա-
զումը 'ի Գաղղիացւոց, ընդ որս եւ Հիւսպատոն Գաղղիոյ եւ
կանայք եւս սպանանին 'ի Դիէնդսին :

Յուլիս . 2իւն. — Դեսպանը առաքին 'ի Գաղղիա 'ի խնդրել
ներումն վասն սպանման Գաղղիական Հիւսպատոնին 'ի Դիէնդսին :

Օգոստ. Գրգուութիւն ընդդէմ օտարականաց (Եւրոպացւոց) :
Կուսակալն Նանքինի սպանանի վասն լինելոյ նորա բարեկամ
օտարականաց :

Սեպտ. Գրգուութիւնն ընդդէմ օտարականաց սաստկանայ :
Նաւը Եւրոպական Տէրութեանց գան Հանդէպ ծովեզերեաց
քաղաքաց առնուլ զ'Հսպատակս իւրեանց 'ի լինել Հարկի, Կա-
ռավարութիւն Զինու սպանանէ 15 անձինս մասնակիցս 'ի մահ
դեսպանին Գաղղիոյ :

Հոկտեմբ. Կառավարութիւնն Ճաբոնի Հրետարակէ զ'իւր
չէզոքութիւն 'ի Յրանդս — Գերմանական պատերազմին, եւ
առաքէ պաշտօնակալս ակնատես լինել պատերազմին :

Նոյեմբ. 2իւն. — Բազում Եւրոպացիք սպանանին 'ի Գան-
դոն : Սպաննողքն դատապարտին 'ի մահ :

1871 Մարտ. 2իւն. — Կառավարութիւնն ծանուցանէ Եւ-
րոպական դեսպանաց եթէ արդեւեալ է քարոզել Հակառակ
կրօնից երկրին. եւ թէ Միտիոնարը Համարելոյ են Հսպատակը
Զինական Կառավարութեան :

Ե Ի Ր Ո Պ Ա

Ա Ն Գ Լ Ի Ա

1870 Յունիւլար. Սուովութիւն գործաւորաց 'ի Թոռնգլիֆ
մերձ 'ի Շէֆֆիլտ :

Փետր. 8. Բացումն Բարլամէնդի (Խորհրդարան) :

— 15. Կլատսդոն առաջարկէ Հասարակաց Խորհրդարանին
տալ դիւրութիւնս Իրլանտացի Հողագործաց գնելոյ Կալուածս :

Յուլիս 12. Կառավարութիւնն Անգլիական ջանայ Համադել
'ի ձեռն դեսպանին իւրոյ զ'Կառավարութիւնն Գաղղիոյ բա-
ւական Համարել զ'Հրաժարումն Հոկէնցոլլեոնեան իշխանին :

— 15. Կառավարութիւնն Անգլիական ջանայ Հաւանեցու-
ցանել զ'Գաղղիա եւ զ'Իրլանդիա ընդունել զ'միջնորդութիւն բա-
րեկամ Տէրութեանց :

— 19. Անգլիա ծանուցանէ զ'չէզոքութիւն իւր :

— 25. Խորհրդարանն խնդրէ տեղեկութիւն 'ի Կառավարու-
թեան զ'նսպատակէն Նաբոլէոնի միացուցանելոյ ընդ Գաղղիոյ
զ'Պելճիա :

— 30. Կառավարութիւնն ծանուցանէ երկուց մարտնչող Տէ-
րութեանց զ'դիտաւորութիւն իւր օգնելոյ զինուք Պելճիոյ,
եթէ մին յ'երկուց կամիցի յարձակել 'ի վերոյ նորա :

Օգոստ. 1. Կառավարութիւնն ըստ խնդրոյ ազգին դնէ
զ'նաւատորմիլն 'ի վիճակի պատերազմելոյ. եւ արգելու տա-
նել ածուխ եւ մթերս պատերազմի 'ի բանակս երկուց մար-
տնչող Տէրութեանց :

Սեպտ. 1. Դեսպանն Բրուսիոյ յ'անուն Գերմանական Տէ-
րութեանց գանդատի զ'առաքմանէ զինուց եւ մթերից պա-
տերազմի 'ի Գաղղիա :

— 13. Լորտ Կրանվիլ տայ պատասխանի գանգատանաց դեսպանին Գերմանիոյ, ժողովուրդն Անգլիոյ ցուցանէ համակրութիւն առ Գաղղիա :

Հոկտ. 31. Ծանուցումն Կորչագոֆ իշխանին զ'ոչ-պարտաւորութենէ Ռուսիոյ 'ի պահել զ'դաշնադրութիւն 1856ի վասն Սեաւ ծովու: Անգլիացիք խռովին յոյժ ընդ այս լուր :

Նոյեմբ. 10. Լորտ Կրանվիլ տալով պատասխանի առ իշխանըն Կորչագոֆ ասէ, թէ Ռուսիա պարտի յայտնել զ'պատճառըս իւր Տէրութեանց որ ստորագրեցին զ'դաշինս 1856ի, եւ խնդրել 'ի նոցանէ փոխօրհութիւնս ինչ 'ի պայմանս այնր դաշնադրութեան, փոխանակ հրատարակելոյ զ'անձն ազատ 'ի պահել զ'պայմանս նորա : Առաջարկութիւն Պիզմարք կոմսի 'ի կազմել Դեսպանաժողով վասն Արեւելեան խնդրոյ ընդունելի լինի այլոց Տէրութեանց :

Դեկտեմբ. 20. Բողոք Անգլիոյ ընդդէմ Գերմանացւոց վասն ընկղմելոյ նոցա նաւս ինչ անգլիականս մօտ 'ի Տիւրքի :

1871 Յունվ. 8. Պիզմարք խոստանայ հատուցումն վասն նաւացն ընկղմելոց :

Փետր. Դեսպանաժողովն վասն Արեւելեան խնդրոյ սկսանի 'ի Լոնտոն առանց Գաղղիացի ներկայացուցչի :

— Անգլիացիք խռովին 'ի լսելն թէ Գերմանիա պահանջէ երկիր 'ի Գաղղիոյ:— Պաշար բազում առաքել յ'Անգլիոյ 'ի Գաղղիա :

— 14. Լորտ Կրանվիլ ասէ 'ի Խորհրդարանին եթէ չէզոքութիւն Սեաւ ծովու չ'է ինչ կարեւոր զի Թուրքիա ունի այժմ նաւատորմիլ մեծ :

— 24. Լորտ Կրանվիլ ծանուցանէ Գերմանական Տէրութեանց յ'անուն Գաղղիոյ, թէ Գաղղիա չ'է կարող հատուցանել միլեարս վեց :

Մարտ 15. Դեսպանաժողովն Լոնտոնի հանդերձ դեսպանաւ Գաղղիոյ ստորագրէ զ'նոր դաշնադրութիւնն՝ ուր ջնջեալ հրատարակի չէզոքութիւն Սեաւ ծովուն :

— 20. Նարոյէոն հասանէ 'ի Տուվր Գահագուրի ընտանիքն կայսերական Գաղղիացւոց եւ Թագուհին Վիկտորիա առնեն այցելութիւնս իրերաց :

Յունիս 24. Լինի խորհրդակցութիւն 'ի Ստորին Խորհրդարանին վասն շինութեան երկաթուղոյ յ'Եգիպտոս Միջերկրական ծովու մինչեւ 'ի Ծոցն Պարսից : Առ 'ի քննել զ'այս խնդիր հաստատի մասնաժողով :

ԱՒՍՏՐՈ—ՀՈՒՆԿԱՐԻԱ

1870. Յունվար 17. Պաշտօնեայք կոմսն Դաաֆ, Պէրկըր եւ Բողոքի տան հրաժարական : Պաշտօնեայն Բլէնըր առնու հրաման կազմել նոր պաշտօնեայս :

Մարտ 22. Կայսրն ընդունէ զ'հրաժարումն 'ի պաշտօնէ Կիսքրա կոմսին :

Ապրիլ 4. Խորհուրդն պաշտօնէից տայ զ'իւր հրաժարական. Բողոքի յանձն առնու կազմել զ'նա միւսանգամ :

Մայիս 7. Պարոն Բէդրինո (ազգաւ Հայ 'ի Պուգովինա Գաւառէն) անուանի պաշտօնեայ երկրագործութեան, Հոլցկէթան՝ գանձուց, Վիտման՝ պատերազմի :

Յունիս 18. Կառավարութիւնն Աւստրո-Հունկարական ծանուցանէ զ'չէզոքութիւն իւր 'ի Ֆրանսոյ—Գերմանական պատերազմին :

— 30. 'ի հրատարակել Անխաղաղանութեան 'ի Հռոմէ, Կառավարութիւնն ջնջէ զ'ամենայն դաշինս իւր ընդ Հռոմայ : Առաջին պաշտօնեայն յայտ առնէ թէ 'ի զուր եղեւ ամենայն ջանք Աւստրո-Հունկարական Կառավարութեան 'ի խախտել զ'վճիռ անխաղաղանութեան Պապին :

Օգոստ. 30. Բացումն Խորհրդարանին Պոնէմիոյ :

Նոյեմբ. 8. Վերստին բացումն Ռայխստաթի (Խորհրդարան) :

— 16. Պատասխանի տուալին պաշտօնէին առ Կորչագոֆ իշխան զ'խնդրոյ չէզոքութեան Սեաւ ծովուն :

Դեկտեմբ. 14. Պիզմարք կոմս 'ի գրութեան իւրում առ դեսպանն Գերմանիոյ որ 'ի Վիեննա առաջարկէ սերտ բարեկամութիւն 'ի մէջ երկուց Տէրութեանց :

— 26. Առաջին պաշտօնեայն, Պայսղ կոմսն տայ պատասխանի Պիսմարք կոմսի 'ի նպատտ նամակի նորա :

1871 Յունիւ. 2. Կայսրն հասանէ յ'Սինսրբուդ :

— 17. Առաջին պաշտօնեայն ծանուցանէ առ խորհրդարանըն զբարեկամութիւնն ընդ Բրուսիոյ եւ ընդ Իտալիոյ, եւ արդարացուցանէ զ'Կառավարութիւնն վասն բարձման դաշանցըն ընդ Պապին :

Փետ. 5. Մահ էօդվէօսի, պաշտօնէի Հունկարացւոյ :

— 27. խորհրդարանն Երեսփոխանաց տայ քուեայս վասն առեւտրական դաշանց ընդ Զինու, Ճաքոնի եւ Սիամու :

Մայիս 12. Դսան եւ ութ եպիսկոպոսունք խնդրեն 'ի Կայսերէ զ'միջամտութիւն Կառավարութեան 'ի նպատտ Պապին, Կառավարութիւնն յայտ առնէ թէ չ'կարէ փոխել զ'ընթացս իւր :

Յունիս 20. Կոմս Պայսղ ծանուցանէ առ մասնաժողովն խորհրդարանին եթէ Տէրութիւնն բարեկամութեամբ է ընդ Ռուսիոյ եւ թէ որոշմունք Դեսպանաժողովոյն Լոնտոնի զ'անդրոյ Սեաւ ծովուն՝ են 'ի նպատտ Աւստրիոյ :

Գ Ա Ղ Ղ Ի Ա

1870 Յունիւ. 3. Նոր պաշտօնեայք ընտրին ընդ նախագահութեամբ էմիլ Օլիվիէի Արտաքին գործոց պաշտօնեայ՝ Տարիւ. ելեւմտից՝ Պիւֆէ. պատերազմի՝ Լը Պէօֆ, եւն :

— 10. Պետրոս Պոնաբարդ իշխանն սպանանէ զ'Լիկտոր Նուար լրագրապետ որ հրաւիրէր զ'նա 'ի մենամարտութիւն : Յուզմունք վասն այսր, Իշխանն կոչի 'ի դատաստան :

— 12. Թազումն Լիկտոր Նուար 'ի Նէօյլի մեծ հանդիսիւ :

Սառվութիւնն յարուցեալ այսու առթիւ 'ի քաղաքին զսպի զինու զօրութեամբ :

— 17. Օրէնսդիր ժողովն ընդունի զ'ամբաստանութիւնն ընդդէմ Ռոչֆորի :

— 22. Ռոչֆոր դատապարտի 'ի բանտարկութիւն զ'ամիսս վեց եւ 'ի տալ տուգանս ֆրանգս երեք հազար :

Փետ. 7. Բանտարկութիւն Ռոչֆորի, Սառվութիւնն վասն այսր 'ի Բարիզ զսպի զինու զօրութեամբ :

Մարտ 22. Կայսրն գրելով նամակ առ Օլիվիէ՝ առաջին պաշտօնեայն, տայ Երեսփոխանական ժողովոց զ'իշխանութիւն օրէնսդրութեան զ'որ մինչեւ ց'այնժամ վարէր Մերակոյտն :

— 27. Պետրոս Պոնաբարդ վճռի անպարտ 'ի դատաստանի : Ապրիլ 11. Պիւֆէ եւ Տարիւ պաշտօնեայք հրաժարին : Փոխանակ Տարիւ՝ Օլիվիէ լինի պաշտօնեայ արտաքին գործոց :

— 15. Կառավարութիւնն որոշէ զի Օրէնսդիր ժողովն բացցի յետ Բլեյսլիի (ընդհանուր քուէարկութիւն) :

— 25. Կայսրն հրաւիրէ զ'Իսաղիական ազգն 'ի Բլեյսլիի : Ազգն յայտնէ զ'հաճութիւն իւր վասն ազատութեան շնորհելոյ 'ի Կայսրէն : Յայտարարութիւն Կայսեր առ ժողովուրդն :

Մայիս 8. Ազգն եօթն միլիոն քուէիւ յայտնէ զ'հաճութիւն իւր զ'Կառավարութեանն Նաբոլէոնի :

— 15. Դուքսն Կրամոն անուանի պաշտօնեայ արտաքին գործոց :

Յունիս 1. Ժէրոմ Նաբոլէոն Պոնաբարդ մեռանի 'ի Պալդիմոր՝ յ'Ամերիկա :

— 5. Դաւաճանութիւն մի 'ի յայտ դայ ընդդէմ Կառավարութեան, 72 անձինք ամբաստանեալ մատնին 'ի ձեռս արդարութեան :

(Դեպք որ 'ի Յունիս 1870 մինչեւ ց'վերջ Փետրուարի 1871, յիշատակեալ են 'ի Պաւսմուքեան Ֆրանկո-Գերմանական պատերազմի) :

1871 Մարտ 1. Ազգային ժողովին որ 'ի Պորտոյ որոշէ զ'պայմանս խաղաղութեան ընդ Գերմանիոյ 546 քուէիւք հակառակ 107 քուէից, Մասն մի ազգային սահապան զօրաց գրաւէ թընդանօթս բազումս պատճառանօք՝ հակառակ կալոյ Գերմանացւոց 'ի մոտանել նոցա 'ի Բարիզ :

— 2. Ժիւլ Սիմոն ծանուցանէ ազգին զ'վճիռ Ազգային ժողովոյն յ'իսպառ զրկումն Նաբոլէոնեան ցեղին 'ի գահէն Գաղղիոյ :

— 6. Նաբոլէոն բողոքէ ընդդէմ վճռոյ Ազգային ժողովոյն :

— 10. Ազգային ժողովին որոշէ նստիլ 'ի Վէրսայլ :

— 18. Կառավարութիւնն ջանայ բռնութեամբ առնուլ զ'թնդանօթն 'ի ձեռաց ազգային սահապանաց , եւ 'ի չ'յաջողելն՝ սկսանի ապստամբութիւնն 'ի Բարիզ :

— 19. Ապստամբք հրատարակեն զ'Հասարակականութիւն , հաստատեն կառավարութիւն առժամանակեայ «կեդրոնական մասնաժողով» անուամբ որ բաղկանայ յ'57 անդամոց Համայնազգային ընկերութեան գործաւորաց եւ գործաւորն Աստիլինի նախագահ :

— 28. Այլեւայլ կարգադրութիւնք հասարակականաց :

Ապրիլ 2. Սկսանին կռիւք 'ի մէջ զօրաց Կառավարութեան եւ հասարակականաց :

— 5. Հասարակականք խաղան 'ի վերայ Վէրսայլի :

— 6. Հասարակականք բանտարկեն զ'արքեպիսկոպոսն Բարիզի եւ զ'այլս 'ի կղերէն :

— 11. Մարաջախտ Մադամհոն լինի հրամանատար 80 հազար զօրաց Կառավարութեան :

— 22. Խռովութիւնք յ'Ալժէրիա , 'ի մեծամեծ քաղաքս Գաղղիոյ յուզմունք հասարակականք :

Մայիս 8. Թիէր յորդորէ գրով զ'ժողովուրդն Բարիզի հակառակ կալ հասարակականաց : Սուքա 'ի վրէժխնդրութիւն՝ կործանեն զ'տուն Թիէրի 'ի Բարիզ :

— 9. Անմիաբանութիւն եւ անկարգութիւն 'ի մէջ հասարակականաց :

— 16. Հասարակականք կործանեն զ'սիւնն Վանտոմ :

— 19. Հասարակականք գրաւեն զ'արծաթեղէնս եւ զ'այլ գանձս եկեղեցւոյն Երրորդութեան 'ի Բարիզ , եւ որոշեն կողոպտել զ'այլ եւս եկեղեցիս եւ փակել զ'նոսա :

— 21. Զօրք Կառավարութեան մոտանեն 'ի Բարիզ ընդդուռն Սէն Գլուի : Հասարակականք կռուին յուսահատաբար եւ այրեն քարիւղիւ (Բէդրոլ) զ'սպարանն Թիւյեըրի, զ'Լուվր, զ'Քաղաքապետարանն (Օդէլ տը Վիլ) եւ զ'այլս երեւելի շինուածս :

— 29. Վախճան կռուոյն 'ի Բարիզ : 50 հազար անձինք անկանին 'ի ձեռս Կառավարութեան , յ'որոց բազումք՝ կանայք : Հասարակականք սպանանեն զ'արքեպիսկոպոսն Բարիզի եւ զ'այլ պատանդս աւելի քան 65 : Բազումք 'ի զլխաւորաց հասարակականաց սպանանին հրացանաւ :

Յունիս 8. Ժիւլ Ֆալլը ծանուցանէ թէ պատճառ այսր ապստամբութեան էին 500 հազար գործաւորք ապաստանեալք 'ի Բարիզ 'ի պատճառս պատերազմին : Խորհրդարանն ջնջէ զ'օրէնս աքսորման Պուրպոնեանց 'ի Բարիզ :

— 12. Պաշտօնարանք Կառավարութեան 'ի Բարիզ սկսանին 'ի գործ :

— 27. Մեծ զօրահանգէս 'ի Լոնչան 'ի ներկայութեան Թիէրի եւ բազմաց Երեսփոխանաց Ազգային ժողովոյն :

Գ Ե Ր Մ Ա Ն Ի Ա

1870. Յունիս 7. Սախտնիս .— Առաջին Խորհրդարանն հաճի բառեալ զ'պատիժ մահու :

— Բրուսիս .— Զինաց դեսպանն հասանէ 'ի Պեռլին :

— 25. Արքի դուքս Կարլոս Լուդովիկոս Աւստրիոյ դայ յ'այցելութիւն արքունեաց Պեռլինի :

Մարտ 1. Ռայխսդակ Բրուսիոյ (Տէրութեան Ժողով) հաճի բառնալ զ'պատիժ մահու։ Կոմս Պիսմարք ասէ թէ Ժողովն Դաշնակցական չ'է ընդունելոց զ'այն որոշումն։

Մարտ 3. Պասըն.— Երեսփոխանաց երկրորդ Խորհրդարանն վճռէ ջնջել զ'պատիժ մահու։

— 7. Պալիերա.— Թագաւորն ընդունի զ'հրաժարականն Հոհէնլոհէ իշխանին եւ անուանէ զ'կոմս Պրայ նախագահ պաշտօնէից Ժողովոյն։

— 8. Վիւրդեկերկ.— Բացումն Լանտգալի (Խորհրդարան)։

— 18. Պասըն.— Երեսփոխանաց առաջին Խորհրդարանն մերժէ զ'ջնջումն պատժոյ մահու։

Յունիս 2—5. Բրուսիա.— Թագաւորն այց առնէ Կայսեր Ռուսիոյ յ'Էմս։

— 20. Վիւրդեկերկ.— Կայսրն Ռուսիոյ այց առնէ արքունեաց Սղուդկարդի։

(Դեպք Ֆրանկո—Գերմանական պատերազմի յիշատակեալ եւ առանձինն 'ի Պասմութեան Ֆրանկո Գերմանական պատերազմի։)

Յունիս 16. Պալիերա.— Անդրալեոնական լրագիրք խօսին սատկութեամբ ընդդէմ դաշնակցութեան Պալիերայի ընդ Բրուսիոյ, Կառավարութիւնն արգելու զ'լրագիրսն։

— 16 եւ 17. 'ի Սղուդկարդի եւ 'ի Միւնիխ Ժողովուրդն յայտնէ զ'հանութիւն իւր ընդ դաշնակցութիւնն ընդ Բրուսիոյ։

— 18. Պալիերա.— Խորհրդարանն Երեսփոխանաց յայտ առնէ թէ յառաջիկայ պատերազմն ընդհանուր ազգային է, այսինքն Գերմանական եւ ոչ լոկ Բրուսիական։ Զ'նոյն առնեն եւ այլ հարաւային Տէրութիւնք Գերմանականք։

— 19. Բրուսիա.— Կառավարութիւնն խնդրէ 120 միլիոն թաւելու վասն ծախուց պատերազմին։

— » Կոմս Պիսմարք ծանուցանէ չրջաբերականաւ զ'հրատարակումն պատերազմին 'ի Կողմանէ Գաղղիոյ, յայտ առնելով զ'պատճառսն։

— 22. Պալիերա.— Սեծագոյն մասն ուսուցչաց համալսարանին Միւնիխի հակառակին վարդապետութեան անսխալականութեան Պապին։

— 25. Բրուսիա.— Միքայէլիս, մին յ'ուսուցչաց ճեմարանին Պրաւնսպէրկի հրատարակէ հերետիկոս զ'Պապն։

Օգոստոս 9. Պալիերա.— Կառավարութիւնն արգելու հրատարակել զ'որոշմունս Տիեզերական Ժողովոյն Հոռմայ, առանց հաճութեան Կառավարութեան։

— 18. Արքեպիսկոպոսն Միւնիխի առանց հրամանի Կառավարութեան (placetum regium) հրատարակէ զ'որոշմունս Տիեզերական Ժողովոյն։

— 30. Բրուսիա.— Քաղաքացիք Պեռլինի բողոքեն ընդդէմ օտար միջամտութեանց 'ի դործս Գերմանիոյ։

— 31. Գերմանացի եպիսկոպոսունք ժողովեալք 'ի Ֆուլտա ճանաչեն զ'անսխալականութիւնն Պապին։

Սեպտեմբեր 5. Ընկերականք (սոսիալիստք) Գերմանիոյ բողոքեն ընդդէմ շարունակութեան պատերազմին եւ գրաւելոյն Գերմանիոյ զ'Սլզաս—Լորէն։ Վարդապետ իրաւաբանութեան Եաքոպի' բանտարկի վասն ատենաբանութեանն զ'որ արար այսու առթիւ 'ի 20 Սեպտ. 'ի Գէօնիկսպէրկ։

Հոկտ. 12. Մասն ինչ Պապական Գերմանացւոց դումարելոց 'ի Ֆուլտա բողոքեն ընդդէմ Իտալիոյ՝ իբրեւ հարստահարչի Պապին։

— 20. Ժողովուրդք հարաւային Գերմանիոյ ընդունին զ'միութիւն համերէն Գերմանիոյ ընդ միով սահմանադրութեամբ։

— 25. Գերմանական Տէրութիւնք խորհրդակցին 'ի բանաւատեղին որ 'ի Վէրսայլ վասն նորոյ սահմանադրութեան։

Նոյեմ. 4. Բրուսիա.— Կոմս Լէտոգուսքի՝ արքեպիսկոպոս Կնէզընի եւ Բողընի խնդրէ զ'միջամտութիւն Բրուսիոյ 'ի նըպաստ աշխարհական իշխանութեան Պապին։

— 22. Վարդապետք ոմանք աստուածաբանութեան գրկին

յ'եկեղեցական պաշտօնէ հրամանաւ իշխան—եպիսկոպոսին Պը-
րեպարի վասն չ'հնազանդելոյ նոցա վարդապետութեան ան-
սխալականութեան, Զ'նոյն պատիժ եկեղեցական կրեն այլը
'ի կղերականաց :

— 22—55—25. Այլեւ այլ հարաւային Տէրութիւնք Գեր-
մանականք ստորագրեն ընդհանուր սահմանադրութեան :

— 24. Բրուսիա. — Կառավարութիւնն խնդրէ այլեւ 100
միլիոն առ կարող լինելոյ յառաջ մատուցանել զ'պատերազմն :

— 26. Կոմս Պիսմարք առաջարկէ մեծազօր Տէրութեանց
Դեսպանաժողով վասն Արեւելեան խնդրոյ :

— 30. Լինի վէճ 'ի Խորհրդարանին Գերմանական Դաշնակ-
ցութեան զ'խնդրոյ Սեաւ ծովու :

Դեկտ. 4. Սախտնիս. — Կառավարութիւնն արդելու զ'ըն-
թերցումն հովուական նամակի եպիսկոպոսին Ֆորվէրքի
'ի նպատակ Պապին :

— 4. Թագաւորն Պաւլերայի առաջարկէ Գերմանական Տէ-
րութեանց տալ տիտղոս «Գերմանական Կայսեր» Թագաւորին
Բրուսիոյ :

— 14—50. Խորհրդարանք Հարաւային Տէրութեանց վաւե-
րացուցանեն զ'դաշնակցութիւնն ընդ Հիւսիսային Գերմանիոյ :

— 14. Կոմս Պիսմարք ծանուցանէ Աւստրո—Հունկարական
Տէրութեան զ'նոր սահմանադրութիւն Գերմանիոյ, եւ կամի
ունել հաստատուն զ'բարեկամութիւն 'ի մէջ երկուց Տէրու-
թեանց :

— 28. Միւհլէր՝ պաշտօնեայ կրօնից 'ի Բրուսիա, պաշտ-
պանէ զ'անձն ընդդէմ յարձակմանց իշխան—եպիսկոպոսին Պը-
րեպարի :

— 50. Միւհլէր տայ պատասխանի գանգատանոց համալ
սարանին Պոնի զ'ընթացից եպիսկոպոսին Գոլնիոյ (Գ'օլն) :

1871 Յունուար 18. Նոր Կայսրութիւնն Գերմանական հը-
րատարակի 'ի հայելագործ սրահին պալատան որ 'ի Վէրսայլ :

— 31. Ապրիլ—Ապրիլ, Կայսր Թուրքիոյ առաքէ Թուրք
խնդակցութեան առ նորընտիր Կայսրն Գերմանիոյ՝ Վիլհէլմ Ա :

Փետ. 20. Կոմս Պիսմարք հրաւիրէ զ'պաշտօնեայս Հարա-
ւային Տէրութեանց 'ի Վէրսայլ մասնակից լինել բանակցու-
թեան խաղաղութեանն ընդ Գաղղիոյ :

— 21. Բանակցութիւնք խաղաղութեան սկսանին 'ի Վէր-
սայլ ընդ Գաղղիոյ :

— 27. Կայսրն Գերմանիոյ ծանուցանէ Կայսեր Ռուսիոյ
զ'պայմանս խաղաղութեան, եւ շնորհակալ լինի զ'նմանէ զի
ոչ խառնելով 'ի գործ պատերազմին չ'եղեւ նմա պատճառ
ընդարձակելոյ :

Մարտ 1. Զօրքն Գերմանական մտանեն 'ի Թաղս ինչ Բարիլի :

— 2. Գահաժառանգ իշխանն Գերմանիոյ, ընդ մեծ դքսին
Պատընի այց առնէ Գերմանական զօրուն որ 'ի Բարիլ :

— 3. Գերմանացի զօրն ելանէ 'ի Բարիլի :

— 5. Բանակն Գերմանական սկսանի դառնալ 'ի Գերմանիա :

— 11. Դաշնակցութիւն վասն զօրաց Գերմանացւոց մնացե-
ոց 'ի Գաղղիա :

— 17. Կայսրն եւ իշխանն գահաժառանգ մտանեն յաղթա-
նակաւ 'ի Պեռլին :

— 18. Վրանիէլ զօրապետն գայ 'ի շնորհաւորութիւն Կայ-
սեր Գերմանիոյ 'ի Պեռլին 'ի կողմանէ Կայսեր Ռուսիոյ :

— 19. Գահազուրկն Նաբոլէօն մեկնի 'ի Վիլհէլմսհէօհէն եր-
թալ յ'Անգլիա :

— 21. Բացումն առաջնոյ Գերմանական Ազգային Ժողովոյ
(Ռայխսդակ) :

— 2. Կոմս Պիսմարք ընդունի տիտղոս «Իշխանի» :

— 22. Պէլկարդ Կոմս բերէ նամակ շնորհաւորութեան 'ի
կողմանէ Կայսեր Աւստրիոյ առ նորընտիր Կայսրն Գերմանիոյ :

— 28. Առաջին նիստ Դեսպանաժողովոյն Պրիւսիլի վասն
դաշնաց խաղաղութեան :

— 29. Անդրալեռնականք եւ ընկերականք յ'Ազգային Ժողովի ցուցանեն դժկամակութիւն ընդ կայսրութիւնն Գերմանական :

Մայիս 4. Սահմանադրութիւն Գերմանական կայսրութեան սկսանի գործադրիլ :

— 5. Առաջին պաշտօնեայն Գերմանիոյ , Պիամարք իշխանն երթայ 'ի Ֆրանքֆորդ առ Մայնի խորհրդակցիլ ընդ ժիւլ Ֆալրի եւ Բույէ—Գէրդէի :

— 10. Դաշնադրութիւնն որ 'ի մէջ Գերմանիոյ եւ Գաղղիոյ ստորագրի : Դաղղիա թողու Գերմանիոյ զ'Ալսաս եւ զ'մասն ինչ Լորէնի , եւ յանձն առնու հատուցանել իբրեւ ծախս պատերազմի միլեարս 5 յ'երկա ամս : Տեղիք ինչ Գաղղիոյ մնան 'ի ձեռս Գերմանացւոց իբրեւ երաշխաւորութիւն հատուցման ծախուց պատերազմին :

— 16. Կայսրն Գերմանիոյ վաւերացուցանէ զ'դաշնադրութիւնն խաղաղութեան 'ի մէջ Գերմանիոյ եւ Գաղղիոյ :

— 18. Ազգային Ժողովն Գաղղիոյ վաւերացուցանէ եւս ըզդաշնադրութիւնն 440 քուէիւ փոխանակ 98 քուէից :

Յունիս 1. Փառաւոր հանդէս նուիրման արձանին Հէկէլփիլիսոփային 'ի Պեռլին :

— 8. Կայսրն Ռուսիոյ այց առնէ 'ի Պեռլին յ'երթալ իւրում յ'էմս :

— 15. Փակումն Ռայխսդակի :

— 28. Պիամարք իշխանն ստանայ 'ի կայսերէ նուէր կալուածական 'ի դքսութեան Լաւընպուրկի :

ԶՈՒԻՅԵՐԱ (Հեղուէսիա)

1870 Յունուար. 24. Լինի Ժողով Երեսփոխանաց Նահանգացն սահմանակցաց Սէն—Կոթարտի 'ի Պէռն առ 'ի խորհել 'ի վերայ միջոցաց հատուցանելոյ զ'20 միլիոն ֆրանգսն , զոր

խոստացեալ էին տալ նպաստ 'ի շինութիւն երկաթուղոյն Սէն—Կոթարտի :

Յուլիս 14. Դաշնակցական Ժողովն յանձն առնէ Կառավարութեան հոգ տանել չէզոքութեան երկրին 'ի Ֆրանգո—Գերմանական պատերազմին :

— 19. Դաշնակցական Ժողովն անուանէ զ'գորապետն Հէրցոկ , ընդհանուր հրամանատար Հելլուետական բանակին :

— 22. Դաշնակցական Խորհուրդն վաւերացուցանէ զ'դաշնադրութիւն երկաթուղոյն Սէն—Կոթարտի :

Օգոստ. Ժողովք Նահանգաց Թեմին Սուլթուռնի յղեն նամակ առ Եպիսկոպոս Թեմին այնորիկ ասելով թէ , որովհետեւ Ժողովն Հռոմայ չ'է ճշմարիտ տիեզերական Ժողով , չ'է պարտ հրատարակել զ'որոշմունս նորա . որոշեն եւս խնդրել 'ի Դաշնակցական Ժողովոյն առնուլ զ'առաջս այնպիսի հրատարակութեան :

Սեպտեմբ. 8. Դաշնակցական Խորհուրդն ընդունի զ'Դաղղիական Հանրապետութիւնն 4 Սեպտեմբերի :

Հոկտեմբ. 28. Կառավարութիւնն Յիւրիխ Նահանգի ոչ հաճի ընդ հրատարակութիւնն հովուական նամակաց Եպիսկոպոսաց Գուարի եւ Կլարիսի :

Նոյեմբ. 14. Վարչական Խորհուրդն Ուրի Նահանգի որոշէ առաքել նամակ կարեկցութեան առ Պապն :

1871 Յունուար 21. Դաշնակցական Խորհուրդն վաւերացուցանէ զ'դաշնադրութիւնն 'ի մէջ Հելլուետիոյ , Աւստրիոյ եւ Պաւիերայի վասն շինութեան երկաթուղոյն շուրջ զ'Էլզին Կոստանցիոյ (Պոտընսէ) :

Փետրուար 1. Բանակն Դաղղիական ընդ գորավարութեամբ Պուրպաքիի՝ 84 հազար զօրօք եւ 10 հազար երիւարօք ապաստանի 'ի Հելլուետիա եւ ստիպի թողուլ զ'զէնս :

Մարտ. 4. Մթերմեծ վառօդոյ Դաղղիացւոց պայթի 'ի Մորթ , — 9. Յառնել Գերմանացւոց բնակելոց 'ի Յիւրիխ տօն 'ի

յիշատակ խաղաղութեանն ընդ Գաղղիոյ, զինուորք Գաղղիացիք եւ մասն մի ժողովրդեան յարուցանեն աղմուկ, Հարկ լինի Կառավարութեան միջամտել վասն հաստատելոյ զբարեկարգութիւն :

— 10—12. Գաղղիացի զօրն որ ապաստանաւ էր 'ի Հելուստիա, մտանէ 'ի հայրենիս իւր :

Մայիս 29. Ի խնդրին փախստէից հասարակականաց Բարիզի, Դաշնակցական ժողովն որոշէ քննել զփախստեայս, եւ ըզյանցաւորսն միայն տալ 'ի ձեռս :

Թ Ո Ի Ր Ք Ի Ա

1870 Յունուար 21 Հրատարակին օրէնք ընդունելութեան տասնորդական դրութեան հափուց եւ կշռոց 'ի Տէրութեան :

Փետրուար 15. Ռուսանիա. — Պաշտօնեայք փոխին, Կոնստանդինի նախագահ նորոց պաշտօնէից :

Մայիս 2. Ռուսանիա. — Կրկին փոփոխութիւն պաշտօնէից, նախագահ՝ Էյուրէանոյ :

— 15. Բարձրագոյն Դուռն բառնայ զ'արդեւն անցանելոյ նաւաց 'ի գիւլերի ընդ Վոստոր եւ ընդ Դարդանեւ :

Յունիս 5. Հրդեհ մեծ 'ի Բերա որ տեւեաց 12 ժամ :

Յուլիս. Փոխարքայն Եգիպտոսի գայ 'ի Կ. Պոլիս :

Օգոստոս 19. Մուսդաֆա Ֆազլ բաշա կարգի պաշտօնեայ ելեւմտից :

Դեկտեմբ. Աստամբուլութիւն յ'Արաբիա :

— 29. Ռուսանիա. — Կազմութիւն նորոց պաշտօնէից :

1871 Յունուար. Նուաճի աստամբուլութիւնն Արաբիոյ :

— 18. Սայիտ էֆէնտի լինի պաշտօնեայ ներքին գործոց եւ Մէհէմմէտ Ռիւշտի բաշա՝ պաշտօնեայ ելեւմտից :

Մարտ 22. Ռուսանիա. — Խուժանն 'ի Պուքարեսդ յարձակի 'ի վերայ Գերմանացւոց 'ի կատարել նոցա զ'տօն կայսերն Գերմանիոյ :

— 25. Ռուսանիա. — Պաշտօնեայք հրաժարին :

Ապրիլ 18. Զօրապետ Էօմէր փաշա մեռանի :

Մայիս 12. Բարձրագոյն Դուռն միաբանի ընդ Ռուսիոյ 'ի խնդիրն Սեաւ ծովու. որոշի երկուց Տէրութեանց եւս ունել նաւս յ'այնմ ծովու որչափ եւ իւրաքանչիւրն կամիցի : Բարեկամութիւնն սերտանայ 'ի մէջ երկուց Տէրութեանց եւ Սուլթանն տայ կայսերն Ռուսիոյ զ'պատուանշանն Օսմանիէի :

Յունիս 7. Այլեւայլ հրդեհք յ'արուարձանս Կոստանդնուպոլիս :

Ի Տ Ա Լ Ի Ա

1870 Յունուար. Հոռոմ. — Գրուած մի 'ի նպաստ անխաղաղանութեան Պապին առաջի դնի անդամոց ժողովոյն. ոչ սակաւք չ'կամին ստորագրել այնմ, Երեւելի Եպիսկոպոսունք Գերմանիոյ, Աւստրիոյ եւ Հունկարիոյ մատուցանեն առ Պապն 154 ստորագրութեամբ այլ գրութիւն հակառակ անխաղաղանութեան : Պապն ոչ ընդունի զ'այն գրութիւն :

Փետրուար. Ազգային շարժական պարտք յաւելուն, Կառավարութիւնն դնէ 'ի գրաւ մասն մի եւս յ'եկեղեցական ստացուածոց :

— 25. Հոռոմ. — Ժողովն հրատարակէ նոր կանոն որոշել մեծագոյն մասին քուէիւ զ'առաջարկութիւնս մատուցեալս առ ժողովն :

Մարտ 10. Հոռոմ. — Եպիսկոպոսունք հակառակ կողման բողոքեն ընդդէմ այսր նորոյ կանոնի :

— 28. 'ի վիճաբանութիւնս որ եղեն 'ի Խորհրդարանի թէ զինչ առնել արժան էր Կառավարութեան նկատմամբ Տիեզերական ժողովոյն Հռոմայ, Վիսգոնդի Վէնոսդա՝ պաշտօնեայն արտաքին գործոց, ծանոց թէ Կառավարութիւնն ըստ սկզբանց իւրոց նկատելով զ'եկեղեցին ուրոյն 'ի Տէրութենէ՝ հանդարտութեամբ սպասելոց է վախճանի ժողովոյն :

— Ի վերջ կոյս Մարտի. Յառնեն հանրապետական յուզմունք 'ի Բաւիա, 'ի Բիաչենցա եւ այլուր :

Մայիս 15. Համալսարանն Նէապոլի (Նաբոլի) միակի: ոչ սակաւք յ'ուսանողաց, որոց հազարք լեալ էր յուզմանց՝ բանտարկին :

— 14. Հոռոմ. — Ժողովն սկսանի խօսել զ'անսխալականութենէ:

— 27. 'ի պաշտօնակալաց եւ 'ի զինուորաց, որոց մասնակից լեալ էր յուզմանն որ 'ի Բաւիա՝ ոմանք դատապարտեցան 'ի մահ, այլք 'ի բազմամեայ բանտարկութիւն :

Յունիս 5. Հոռոմ. — Եպիսկոպոսն Մարէ 'ի խօսելն ընդդէմ անսխալականութեան՝ լուել բռնադատի 'ի կուսակցաց անսըխալականութեան :

Յուլիս 5. Հոռոմ. — Պապն արգելու եպիսկոպոսաց թողուլ զ'Հռոմ:

— 15. Հոռոմ. — Ժողովն Տիեզերական ընդունի զ'վարդապետութիւն անսխալականութեան Պապին, 'ի 601 եպիսկոպոսաց 88 միայն տան հակառակ բուեայս :

— 18. Հոռոմ. — Պապն հրատարակէ 'ի պաշտօնէ զ'որոշմունս ժողովոյն :

— 18. Կառավարութիւնն հրատարակէ լինել չէզոք 'ի Յըրանդո—Գերմանական պատերազմին :

Օգոստոս 2. Գաղղիոս ծանուցանէ թէ հանելոց է զ'զորս իւր 'ի Հռոմայ :

— 2. Հոռոմ. — Գաղղիացի զօրն ելանէ 'ի Հռոմայ :

— 11. Հոռոմ. — Կարդինալ Անդոնէլի ծանուցանէ նուիրակաց Պապին թէ վճիռ անսխալականութեան Պապին է պարտաւորիչ, եւ թէ չէ պարտ անսալ հաճութեան Կառավարութեանց :

— 19—51. Զախակողմեանք 'ի Խորհրդարանին եւ Ժողովուրդն 'ի քաղաքս ստիպեն զ'Կառավարութիւնն գրաւել ըզՀռոմ :

Սեպտեմբեր 8. Թագաւորն ծանուցանէ Պապին եթէ հարկ է գրաւել զ'Հռոմ վասն խաղաղութեան Իտալիոյ :

— 11. Պապն մերժէ զ'առաջարկութիւնս եղեալս առ Նա 'ի կողմանէ Թագաւորին :

— 19. Իտալական զօրն հասանէ առաջի Հռոմայ : Գանցէր զօրապետն Պապին ջանայ զդէմ ունել նոցա, այլ 'ի զուր : Իսաալացիք մտանեն 'ի Հռոմ :

— 21. Հոռոմ. — Կարդինալ Անդոնէլի բողոքէ առ դեսպանս օտար Տէրութեանց վասն գրաւման տէրութեան Պապին յ'Իտալացոց :

29. Հոռոմ. — Պապն բողոքէ առ կարդինալս վասն առնելոյ 'ի նմանէ Իտալացոց զ'աշխարհական իշխանութիւնն. եւ կոչէ զ'անձն բանտարկեալ 'ի տան իւրում :

Հոկտեմբեր 2. Ժողովուրդ տէրութեան Պապին տայ քուէ 'ի յայտնել զ'կամս իւր 'ի խնդիր միութեան Հռոմայ ընդ Իտալիոյ : 155681 քուէք հակառակ 1507 քուէից են 'ի նպաստ միութեան :

— 8. Վիկդոր Էմմանուէլ Բ. հրատարակէ զ'միութիւն տէրութեան Պապին ընդ Իտալիոյ եւ կարգէ հրամանատար Հռոմայ զ'զօրապետն Լամուրմորա : Ընդհանուր թողութիւն շնորհի 'ի Թագաւորէն քաղաքական յանցաւորաց 'ի Տէրութեան Պապին միացելոյ ընդ Իտալիոյ :

— 25. Պատճառաւ թողութեան արձակի Մացցինի :

— 26. Սրտաքին գործոց պաշտօնեայն Իտալիոյ, Վիադոնդի Վէնոսդա ծանուցանէ օտար Տէրութեանց զ'միացումն Հռոմայ ընդ Իտալիոյ :

Նոյեմբեր 1. Պապն հրատարակէ բռնադրանս ընդդէմ այնոցին որ եղեն սլաոճառ եւ գործակից միացուցանելոյ զ'տէրութիւն իւր ընդ Իտալիոյ :

Դեկտեմբեր 22. 'ի Խորհրդարանին խնդիր լինի առնել մայրաքաղաք զ'Հռոմ : Որոշի այս խնդիր 205 քուէիւք հակառակ

119 քուէից եւ զճոի առնել զ'փոխադրութիւնն յ'50 Յունուարի 1871. 17 միլիոն ֆրանք չնորհի վասն ծախուց այսր փոխադրութեան :

— 25. Ծակունքն Մոն—Սէնիի յաջողի :

— 31. Թագաւորն այց առնէ Հռոմայ 'ի պատճառս մեծի ողորմանն որ բազում ֆլասս դործեաց քաղաքին :

1871 Յունուար 25. Թագաւորազուն իշխանն Հանդերձ կը նաւ իւրով երթայ բնակել 'ի Հռոմ :

Մայիս 2. Խորհրդակցութիւնք վասն տալոյ Երաշխաւորութիւն Պապին՝ վերջնան 'ի Խորհրդարանն :

— 27. Ոմանք յ'ազգային Երեսփոխանաց յայտնեն կասկած զ'դիտաւորութենէն Գաղղիոյ ընդդէմ Իտալիոյ :

Յունիս 16. Հռոմ.— Պապն կատարէ զ'տօն 25 ամեայ տարեդարձի Պապութեան իւրոյ : Դրեթէ ամենայն Բրիտոնեայ Տէրութիւնք յայտնեն նմա զ'ուրախակցութիւն իւրեանց 'ի ձեռն դեսպանաց :

Հ Ո Լ Լ Ա Ն Դ Ա

1870 Յունիս 15. Կառավարութիւնն յայտ առնէ զ'չէզոքութիւն իւր 'ի Ֆրանսոս—Գերմանական պատերազմին :

Սեպտ. 15. Խորհրդարանն տայ քուեայս վասն բարձման պատժոյ մահու :

Դեկտեմբեր 19. Ի վիճաբանութեան Խորհրդարանին վասն աշխարհական իշխանութեան Պապին՝ Կառավարութիւնն յայտ առնէ թէ չ'կարէ եւ չ'է արժան միջամտել :

Յ Ո Ւ Ն Ա Ս Տ Ա Ն

1870 Յունուար 9. Փոփոխութիւն պաշտօնէից :

Մարիլ 11. Անգլիացիք ոմանք երեւելիք , ընդ որս եւ քարաւորաբք Անգլիական եւ Իտալական դեսպանատանց , 'ի գալ

իւրեանց 'ի Մարաթոնէ յ'Աթէնս անկանին 'ի ձեռս աւազակաց :

— 21. Ըմբռնեալքն խոստանան տալ 25 Հազար ոսկի անգլիական զ'որ պահանջէին աւազակք , բայց եւ այնպէս սպանանին , զի Կառավարութիւնն ոչ Հաճի չնորհել նոցա զ'թողութիւնն զ'որ խնդրէին նոքա :

Յունիս 20. Փոփոխութիւն պաշտօնէից 'ի ստիպելոյ Անգլիոյ վասն խնդրոյ աւազակացն Մարաթոնի :

Օգոստ. Բննութիւն իրացն Մարաթոնի : Աւազակք թուին ունել պաշտպանս 'ի մէջ պաշտօնէից եւ ազնուականաց Աթինայ :

Դեկտեմբեր. 'ի 114 կասկածելի անձանց զ'սակաւս կոչէ 'ի Հարցախորձ Կառավարութիւնն : Դեսպանն Անգլիոյ գանգաւի զ'այսմանէ :

1871 Յունուար 5. 'ի Խորհրդարանին լինի առաջարկութիւն 'ի մեծագոյն մասէն Երեսփոխանաց զի ամենայն քաղաքացի Յոյն ուսցի զինուորութիւն :

Մարտ. 31. Խորհրդարանն որոշէ կատարել զ'յիսնեմեակն անկախութեան Յունաստանի եւ բերել յ'Օտէսայէ յ'Աթէնս զ'մարմին Դրիգորի Պատրիարքին իւրեանց սպանելոյն 'ի Կոստանդնուպոլիս յ'ամին 1821 :

Շ Ո Ւ Ե Տ Ե Ւ Ն Ո Ր Վ Ե Կ Ի Ա

1870 Յունիս 25. Կառավարութիւնն յայտ առնէ զ'չէզոքութիւն իւր 'ի Ֆրանսոս—Գերմանական պատերազմին :

Դեկտեմբեր 18. Առաջարկութիւն լինի առնել նոր կարգադրութիւն զինուորական եւ զ'ծառայութիւնն զինուորական առնել պարտաւորիչ :

1871 Յունուար 18. Թագաւորն բանայ զ'Ռիկտակ (Խորհրդարան) :

Փետր. 6. Բացումն Շէֆթիինկի (Ազգային ժողով) Նորվեգիացոց :

Մայիս. Ազգային ժողովն Շուկեթի ոչ հաւանի ընդ նորոգ կարգադրութիւնն բանակին :

Պ Ե Լ Ճ Ի Ա

1870 Յուլիս 16. 'Ի սկսանել թշնամութեանց, Գերմանիա եւ Գաղղիա ծանուցանեն Պելճիոյ թէ յարգելոյ են զչէզոքութիւն նորա :

— 50. Անգլիա ծանուցանէ երկուց մարտնչող Տէրութեանց եթէ կառավարութիւնն թագուհւոյն կամի զի յարգեսցի չէզոքութիւնն Պելճիոյ :

Սեպտ. 1—2. Յետ ճակատամարտին որ առ Սէտանիւ, 10 հազար Գաղղիացի զինուորք մտան են 'ի Պելճիա, այլ ստիպին ընկենուլ զգէսն իւրեանց :

1871 Մարտ 28. Բանակցութիւնք 'ի մէջ լիազոր դեսպանաց Գերմանիոյ եւ Գաղղիոյ զ'պայմանաց խաղաղութեան սկսանին 'ի Պրիւսէլ :

Մայիս 25. Պաշտօնեայն արտաքին գործոց տ'Անէթան ծանուցանէ եթէ բանտարկելոյ է իբրեւ ոճրագործս զհասարակական Բարիզի փախստեայս 'ի Պելճիա :

— 16. 'Ի պատճառս Յորելեան տօնի Պապին լինին յուզմունք յայլեւայլ կողմանս Տէրութեան :

Ռ Ռ Ի Ս Ի Ա

1870 Յունուար. Կառավարութիւնն ջանաց առնել այնպէս զի վրանաբնակքն հարաւային Ռուսիոյ յ'Ասիա եղիցին հաստատուն բնակիչք :

Փետր. 2. Դեսպանն Չինաց առաջնորդութեամբ Պըրլինկէմի Ամերիկացւոյ՝ հասանէ 'ի Բեդերսպուրկ :

— 22. Մահ Պըրլինկէմի :

Յունիս. Ծովապետ մեծ դուքս Կոստանդին Նիքոլայեւիչ այց

առնէ երեւելի քաղաքաց եւ տեղեաց որ առ եզերք Կասպից ծովու :

Յուլիս 22. Կառավարութիւնն հրատարակէ լինել չէզոք 'ի Ֆրանգո-Գերմանական պատերազմին :

Սեպտեմբեր. Կայսրն Ռուսիոյ տայ զնշան Ս. Գէորգայ առ բազումս 'ի զօրապետաց Գերմանիոյ :

Հոկտեմբեր 31. Պաշտօնեայն արտաքին գործոց՝ իշխան Կորչագոֆ ծանուցանէ մեծազոր Տէրութեանց զեղծումն դաշանց 1856 ամին նկատմամբ Սեաւ ծովու :

Նոյեմբեր. Կայսրն կամի առնել զգինուորական ծառայութիւնն պարտաւորիչ :

— Կառավարութիւնն ընդունի զ'առաջարկութիւն Պիամարայ կոմսին կազմելոյ Դեսպանաժողով 'ի պատճառս Արեւելեան խնդրոյ :

1871 Մարտ 2. Գերութիւնն ջնջեալ հրատարակի կայսերական հրովարտակաւ (Իւֆալ) 'ի Կովկասեան գաւառս :

— 15. Նոր դաշինք ընդ մեծ Տէրութիւնս վասն խնդրոյ Սեաւ ծովու :

— 18. Առանձին դաշնադրութիւն լինի ընդ Բարձրագոյն Դրան իբր յաւելուած դաշանց 1856 ի 'ի պատճառս թուոյ նաւաց զորոս ունեւոյ են երկու Տէրութիւնք Սեաւ ծովու :

Մայիս 12. Կայսրն ընդունի 'ի Սուլդանէն զմեծ նշանն Օսմանիէ :

Ս Պ Ա Ն Ի Ա

1870 Յունուար 10. Ազգային ժողովն մերժէ զ'առաջարկութիւնն զրկելոյ 'ի սպառ զ'տունն Պուրպոնեան յիրաւանց թագաւորութեան Սպանիոյ :

Փետրուար 21. Սուլմէ մի գործաւորաց ժողովեալ 'ի Մատրիտ խնդրեն գործ 'ի պաշտօնէն հասարակաց շինութեան :

Մարտ 12. Մենամարտութիւն 'ի մէջ դքսին Մոնբանսիէի եւ Պուրպոնեան Հենրիկոսի : Վերջինս այս սպանանի :

— 19. Կառավարութիւնն ստիպէ զ'կղերն երդնուլ 'ի պահպանութիւն սահմանադրութեան 'ի միջոցի երկուց ամսոց :

Ապրիլ 15. Դուքսն Մոնբանսիէի վասն սպանանելոյն զ'Հենրիկոս Պուրպոնեան 'ի մենամարտութեան , բռնադատի ելանել 'ի Մատրիտէ եւ հատուցանել 50 հազար Փրանքս ընտանեաց սպանելոյն :

— . Խռովութիւնք յառնեն 'ի Պարսելոնա , 'ի Սէվիլլա եւ այլոք : Զօրքն հազիւ կորողանայ նուաճել զ'ապստամբս :

Յուլիս 5. Բրիմ մարաջախտն ծանուցանէ դեսպանին Գաղղիոյ զ'չընդունել Հոհենցոլեռնեան իշխանին զ'Թագն Սպանիոյ :

— 12. 'ի յառնել դժուարութեանց 'ի կողմանէ Գաղղիոյ իշխանն Հոհենցոլեռնեան հրաժարի 'ի գահէն Սպանիոյ :

— 27. Սպանիա ծանուցանէ զ'չեզոքութիւն իւր 'ի Ֆրանգո-Գերմանական պատերազմին :

Նոյեմբեր. Դուքսն Աոսդի (Ամադէոս՝ որդի Թագաւորին Իտալիոյ) ընդունի զ'Թագն Սպանիոյ :

— 16. Ազգային ժողովն ընտրէ զ'դուքսն Աոսդի 'ի Թագաւոր 191 քուէիւք ընդդէմ 98 քուէից :

Դեկտեմբեր 27. Բրիմ առնու մահացու վէրս :

— 30. Բրիմ մարաջախտ մեռանի :

1871 Յուլիս 2. Նորընտիր Թագաւորն հասանէ 'ի Մատրիտ :

Փետրուար 3. Հանրապետականք բողոքեն ընդդէմ ընտրութեան տանն Սալուայ 'ի Թագաւորութիւն Սպանիոյ :

Մարտ 8. Թագուհին մեկնի յ'Իտալիոյ երթալ 'ի Սպանիա :

Ապրիլ 5. Թագաւորն բանայ զ'Ազգային ժողովն :

— 29. Կառավարութիւնն չ'կամի պաշտպանել հասարակականաց Բարիզի փախստէից 'ի Սպանիա :

— 30. Լինի վէճ յ'Ազգային ժողովի վասն հասարակակա-

նաց Բարիզի : Ոմանք խօսին 'ի նպաստ նոցա , Մեծագոյն մասն ժողովոյն դատապարտէ զ'գնացս նոցա :

Յուլիս 16. 'ի պատճառս Յորբէլեան տօնի Պապին յուզմունք լինին 'ի Մատրիտ :

Տ Ա Ն Ի Մ Ա Ր Գ Ա

1870 Յուլիս 25. Կառավարութիւնն յայտ առնէ զ'դիտաւորութիւն իւր պահելոյ չեզոքութիւն 'ի Ֆրանգո-Գերմանական պատերազմին :

— Գահաժառանգ իշխանն Անգլիոյ այց առնէ 'ի Գորենհակ :

Հոկտեմբեր 5. Բացումն Ռիկստակի (Խորհրդարան) :

1871 Յուլիս 24. Լինի վիճաբանութիւն 'ի Ֆրանսիայի (Ազգ. ժողով) վասն արտաքոյ կարգի ծախուց պատերազմական մթերաց , Պաշտօնեայն պատերազմի ջանայ ցուցանել Թէ ոչ միայն մեծ Տէրութիւնք , այլ փոքունք իսկ առ 'ի պահել զ'անկախութիւն իւրեանց , պարտին ունել բանակ բարեկարգ եւ կանոնաւոր :

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա. ԱՄԵՐԻԿԱ

Ա. ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ. — Ա. ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ. — Բ. ՄԵԿՍԻԳՈՅ.
Բ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱ. — Ա. ԳՁՍԴԱՐԻԳԱ. — Բ. ԿՈՒԱԴԷՄԱԼԱ.
Գ. ՇՈՆՏՈՒՐԱՍ. — Դ. ՆԻԳԱՐԱԿՈՒԱ. — Ե. ՍԱՆ ՍԱԼՎԱՏՈՐ.

Գ. ՀԱՐԱԻԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ. — Ա. ԱՐԿԵՆԴԻՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ. —
Բ. ԲԱՆԱՄԱ. — Դ. ԲԱՐԱԿՈՒԱՅ. — Դ. ԲԷՐՈՒ. — Ե. ԳՈԼՈՄՊԻԱ. — Ջ. ԷԳՈՒԱ-
ԴՈՐ. — Է. ՀԱՅԴԻ. — Ը. ՈՒՐՈՒԿՈՒԱՅ. — Թ. ԶԻԼԻ. — Ժ. ՊՈԼԻՎԻԱ. — ԺԱ.
ՊՐԱՋԻԼԻԱ. — ԺԲ. ՎԷՆԷՑՈՒԷԼԱ.

Բ. ԱՍԻԱ

Ա. ՃԱԲՈՆ. — Բ. ԶԻՆ. — Դ. ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ. — Դ. ՍԻԱՄ.

Դ. ԱՓՐԻԿԱ

Ա. ԴՈՒՆՈՒՋ. — Բ. ԵԳԻՊՏՈՍ. — Դ. ԶԱՆՋԻՊԱՐ. — Դ. ԼԻՊԵՐԻԱ. — Ե. ՄԱ-
ՏԱԿԱՍԳԱՐ. — Ջ. ՄԱՐՈԳ.

Դ. ԵՒՐՈՊԱ

Ա. ԱՆԳԼԻԱ. — Բ. ԱՒՍՏՐՈ—ՇՈՒՆԿԱՐԻԱ. — Դ. ԲՈՐԴՈՒԳԱԼ. — Դ. ԳԱՂ-
ՂԻԱ. — Ե. ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Ջ. ԶՈՒԻՑԵՐԱ. — Ե. ԹՈՒՐԳԻԱ. — Ը. ԻՏԱԼԻԱ.
— Թ. ԼԻԽԴԵՆԸՍԴԱՅՆ. — Ժ. ՀՈԼԼԱՆՏԱ. — ԺԱ. ՄՈՆԱԳՈ. — ԺԲ. ՄՈՆ-
ԴԷՆԷԿՐՈ. — ԺԳ. ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — ԺԴ. ՇՈՒԵՏ ԵՒ ՆՈՐՎԵԿԻԱ. — ԺԵ. ՊԵԼՃԻԱ.
— ԺՋ. ՌՈՒՄԱՆԻԱ. — ԺԵ. ՌՈՒՍԻԱ. — ԺԸ. ՍԵՐՊԻԱ. — ԺԹ. ՍՊԱՆԻԱ.
— Ի. ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ.

Ե. ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

ԱՄԵՐԻԿԱ

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳ

Դաճակցական Հանրապետիւն

(Սկիզբն Անկախութեան. 4 Յուլիս 1776.)

Մայրաքաղաք Քալանկյական. — Վաշինկտոն :

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ. — Ուլիս Ս. ԿՐԱՆԴ, զօրապետ, յ'Ունիո Նահան-
գէ. Ծնեալ 'ի 27 Ապրիլի 1822, ընտրեալ 'ի 4 Մարտի 1869
վասն 4 ամաց :

Փոխ-Նախագահ. — Շույլըր Դոլֆաքս, յ'Ինտիանա Նահան-
գէ. ընտրեալ 'ի 4 Մարտի 1869 վասն 4 ամաց :

Գործադիր Վարչութիւն

Քարտուղար Պետութեան (Secretary of State) Է. Պաշ-
տօնեայ Արտաքին գործոց. — Հ. Ֆիլչ :

Քարտուղար (Պաշտօնեայ) Ելեւմտից. — Կ. Ս. Պուդֆէլ :

Քարտուղար Պատերազմի. — Կ. Կ. Պէլզհար :

Քարտուղար Ծովային գործոց. — Կ. Մ. Ռուպէսոն :

Քարտուղար Ներքին գործոց. — Դ. Տէլանո :

Ընդհանուր Տնօրէն Թղթատարութեանց. — Ժ. Ա. Ժ. Գրէսպէլ :

Ընդհանուր Փաստաբան. — Կ. Հ. Վիլիամս :

Օրէնդիր Վարչութիւն

Ծերակոյտ (Senate). Անդամք 74: Ատենապետ. — Շույլըր
Դոլֆաքս :

Ատենադպիր. — Կ. Գ. Կորհամ :

Խորհրդարան Երեսիոխանաց (House of Representation).
Անդամք 292 :

Ատենապետ. — Ժ. Կ. Պէլչն, Ատենադպիր. — Մաքֆէրսոն :

Ձինուորական վարչություն

Զորապետ եւ ընդհանուր հրամանատար. — Զորապետ Կ. Դ. Շերման :

Ընդհանուր Տեսուչ. — Աւագ սպայ Բ. Պ. Մարիս :

Դիվանապահ. — Գնդապետը՝ Ժ. Մազգույ, Ժ. Դուրդըղդ, Ժ. Աւարդընիս :

Թիւ կանոնաւոր զօրաց 'ի խաղաղութեան 52512

Նաւաստութիւն

Մովապետ. — Տ. Տ. Բորդըր :

Փոխ-ծովապետ. — Ս. Գ. Ռովան :

Թիւ պատերազմական նաւաց 176 : Տակառաջաւի 178460

Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսա 1590

Երեւանական

(վասն 1870—1871)

Եկամուտք Տոլլար 552,829815

Ելք Տոլլար 422,912555

Վաճառականական

Թիւ վաճառատար նաւաց. 29527 : Տակառաջաւի 4,111412

Վաճառաբերութիւն (Exportation), Տոլլար 551,5 միլիոն :

Վաճառահանութիւն (Importation), Տոլլար 515, միլիոն :

Երկաթուղիք

Երկայնութիւն դժից 'ի շահաբերութեան (Exploitation) հաշարամեդր 100818 :

Թղթատարական գրասենեկաց,

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց, 50045

Հեռագրութիւնք

Երկայնութիւն դժից, հաշարամեդր 115728

Թիւ հեռագրական գրասենեկաց, 5888

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 38,877000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 109199

Ստորաբաժաններ Երկրին

57 Նահանգք. — Սլավամա, Արդանաս, Բէնսիլվանիա, Գալֆորնիա, Գանասա, Գարոլին Հիւսիս, Գարոլին Հարաւ, Գէնտուգի, Գոննեզգիգուդ, Գէորգիա, Գէննէսի, Գէքսաս, Իլլինուա, Ինտիանա, Իովա, Լուիզիանա, Մայնէ, Մարիլանտ, Մասսչուսեդ, Միչիկան, Միննէսոդա, Միսիսիբբի, Միսսուրի, Նեպրասքա, Նէվադա, Նոր—Համբլիր, Նոր—Ճէքսէյ, Նոր Եորգ, Ուկոն, Որէկոն, Ռոտեան կղզիք, Վէրմոն, Վիրգինիա, Վիրգինեա արեւմտ., Վիսգոնսին, Տըլաւար, Յըրրիտա :

Գլխաւոր Քաղաք

Նոր—Եորգ, 942292 : Ֆիլատեֆիա, 674022 : Սէն—Լուի, 510864 : Շիգակո, 298977 : Պալդիմոր, 267554 : Պոսդոն, 250526 : Չինչիննադի, 246259 : Նոր—Թրէան, 191418 : Սան—Ֆրանչիսկո, 149475 : Պուֆալտ, 117714 : Ռիչմոնտ, 51058 : Չարլսդոն, 48956 :

Ներկայացուցիչ օտար Տերութեանց

Անգլիա. — Է. Թոռնդոն, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ :

Աւստրո—Հունգարիա. — Պարոն Կարոլուս Փոն Լէտէրըր, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ :

Բորդուգալ. — Ասպետ Ժ. տէ Սուդա Լոպա, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ :

Գաղլիա. — Մարգիդ տը Նոայլ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ :

Գերմանիա. — Վրդ. Պարոն Գ. Փոն Շլէօցըր, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ :

Զուիցերա. — Ժ. Հից, Ընդհ. Հիւսպ :

Թուրքիա. — Պազ—Պէյ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ : Ընդհ. Հիւսպ. 'ի Նոր—Եորգ, — Ս. Ոսկանեան :

Իտալիա. — Կոմս Լ. Գորդի, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ :

Հոլանտա. — Մ. Վէսդընպէրկ, Տեղիւ պաշտ :

Յունաստան. — Գ. Բ. Ռանկապէ, Գործկար. առժամ :

Շուկետ եւ Նորվեկիա.—Արքունի սենեկապան 0. Սդեներ-սըն, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :

Պեճիա.—Մ. Տէլֆոս, Տեղիլ. պլտ :

Ռուսիա.—Պարոն տ'Ոֆընպուրկ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :

Սպանիա.—Ծովապետ Տոն Բոլո տէ Պէրնապէ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :

Տանիմարդա.—Սենեկապան, Ֆ. է. տը Պիլ. Տեղիլ. պլտ :

Այլ եւս 24 Ներկայացուցիչք չուր Տէրութեանց :

Մ Ե Կ Ս Ի Գ Ո Յ

Դաւնակցական Հանրապետիւն

Մայրաքաղաք Քաշակցական.—Մեկսիգոյ :

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ.—Սէպանդիան ԼէֆՏՈ Տէ ԴէՅԱՏԱ. ընտրեալ 'ի Հոկտեմբերի 1872 :

Գործադիր Վարչութիւն

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց.—Ժ. Մ. Լաֆրակուա :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց.—Կոմէշ Տէլ Բալասիո :

Պաշտօնեայ Արդարութեան.—Բ. Ալքարազ :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից.—Ֆ. Մէլսիա :

Պաշտօնեայ Պատերազմի եւ Ծովային գործոց.—Զօրապետ Ժ. Մէլսիա :

Պաշտօնեայ Հասարակային շինութեանց.—Պ. Պալքարսէլ :

Զինուորական Վարչութիւն

Հրամանատար Հիւսիսային զօրաբանակի.—Զօրապետ Ռոխա :

Հրամանատար Կեդրոնական զօրաբանակի.—Զօրապետ Ա. Կարսիա :

Հրամանատար արեւելեան զօրաբանակի.—Զօրապետ Ալա-դօրէ :

Հրամանատար արեւմտեան զօրաբանակի.—Զօրապետ Բ. Գորոնա :

Ելեւմտական

(Վասն 1869—1870)

Եկամուտք ,

Տողար 14, 420576

Ելք ,

Տողար 13, 046742

Երկարուիք

Երկայնութիւն գծից 'ի Հաշարեթեան, Հազարամէդր 392

Հեռագրութիւնք

Երկայնութիւն գծից, Հազարամէդր 5200

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 9,175052

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 200000

Ստորաբաժանմունք երկրին.—25 Նահանգք :

Գլխաւոր Բաղաւք

Սանլուի Բողոզի, 55581 : Բուէպլա, 75500 : Կուանեուդո, 65000 : Գուէրէգարո, 47570 : Մէրիտա, 25500 : Վէրա-դըիւզ, 10000 :

14 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

Գ Ո Ս Դ Ա Ր Ի Գ Ս

Հանրապետիւն

Մայրաքաղաք.—Սան—Ճոզէ :

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ.—Ժ. Մ. ԿՈՒԱՐՏԻՍ :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 165000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 25000

15 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Կ Ո Ւ Ա Դ Է Մ Ա Լ Ա

Հանրապետութիւն

Մայրաքաղաք. — Նոր Կուսակալա (լա նուէվա):

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ առժամակ. — Միկէլ Կարսիա ԿՐԱՆԵՏՈՍ:

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 1,180000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 40000

9 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց:

Հ Ո Ն Տ Ո Ւ Ր Ա Ս

Հանրապետութիւն

Մայրաքաղաք. — Նոր Վալլասոլիս:

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ առժամակ. — Գ. ԱՐԻԱՍ:

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 350000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 8000

8 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց:

Ն Ի Գ Ա Ր Ա Կ Ո Ւ Ա

Հանրապետութիւն

Մայրաքաղաք. — Մանակուա:

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ. — Վիլհելմ ԳՈՒՍՏՐԱ:

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 400000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 10000

10 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց:

Ս Ա Ն Ս Ա Լ Վ Ա Տ Ո Ր

Հանրապետութիւն

Մայրաքաղաք. — Սան Սալվատոր:

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ. — Զօրապետ Ժ. ԿՈՆՉԱԼԷՋ:

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 600000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 20000

15 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց:

ՀԱՐԱԻԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ԱՐԿԵՆԴԻՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Մայրաքաղաք դաշնակցական. — Պուէնոս-Այրէս:

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ. — Վրդպ. Տ. Ժ. ՍԱՐՄԵՆԳՈՒ, ընտրեալ յ'12
Հոկտեմբերի 1868 վասն 6 ամաց:

Փոխ-Նախագահ. — Վրդպ. Ա. Ալիւնա:

Գործադիր Վարչութիւն

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Վրդպ. Հ. Զրիազ:

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Վրդպ. Գ. Դէյէտոր:

Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Լ. Լ. Տոմինկէզ:

Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Վրդպ. Ն. Ավէլլանետա:

Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Գնդապետ Մ. տէ Կայնզա:

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Ծերակոյտ. անդամք 28, Ատենապետ. — Վրդպ. Ա. Ալիւնա:

Խորհրդարան Երեսփոխանաց. անդամք 54: Ատենապետ. —
Վարդ. Օ. Կարրիկոս:

Զինուորական վարչութիւն
Թիւ կանոնաւոր զօրաց 'ի խաղաղութեան 6482

Նաւասորմիդ
Թիւ պատերազմական նաւաց 7
Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսա 12

Ելեմեական
(վասն 1871-1872)
Եկամուտք, Բէզո ֆուէրդէ 16,160000
Ելք, Բէզո ֆուէրդէ 26,810058

Վանառականական
Վաճառարեւութիւն, Բէզո ֆուէրդէ 59,01 միլիոն,
Վաճառահանութիւն, Բէզո ֆուէրդէ 25,09 միլիոն,

Երկաթուղիք
Երկայնութիւն գծից 'ի չափարեւութեան, հաղարամեղր 985

Հեռագրութիւնք
Երկայնութիւն գծից, հաղարամեղր 2400

Վիճակագրական
Թիւ բնակչաց երկրին 1,877490
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 177787
Ստորաբաժանմունք երկրին.—14 նահանգք:

Գլխաւոր Բաղաւթ
Սանդաֆէ, 10670: Գորրիկնդէս, 11218: Գորտովա,
28525: Սանդիակոյ, 7775:

21 ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց:

Բ Ա Ն Ա Մ Ա
Հանրապետիւն

Մայրաքաղաք. — Բանամա:

Գլուխ Կառավարութեան
Նախագահ. — Զօրապետ ՆէՅրմ:

Վիճակագրական
Թիւ բնակչաց երկրին 2,900653

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 18578
21 ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց:

Բ Ա Ր Ա Կ Ո Ի Ա Յ

Հանրապետիւն
Մայրաքաղաք. — Ասունսիոն:

Գլուխ Կառավարութեան
Նախագահ. — Տոն Սալվատոր Ժոզեֆ ԼԼԱՆՈՍ, ընտրեալ յ'12
Դեկտեմբերի 1871:

Վիճակագրական
Թիւ բնակչաց երկրին 1,000000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 10000
2 ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց:

Բ Է Ր Ո Ի

Հանրապետիւն
Մայրաքաղաք. — Լիմա:

Գլուխ Կառավարութեան
Նախագահ. — Մ. ԲԱՐՏՈ, ընտրեալ յ'2 Օգոստոսի 1872:

Գործադիր Վարչութիւն
Նախագահ Ժողովին եւ Պաշտօնեայ Պատերազմի եւ Ծովա-
յին գործոց. — Զօրապետ Մ. Մէտինա:

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Ժ. Տէլա Ռիվա-Ակիւէրս:
Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Ֆ. Ռոզաս:
Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Ժ. Է. Սանչէզ:
Պաշտօնեայ Ելեմտից. — Ժ. Մ. Լաժարա:

Զինուորական վարչութիւն
Ընդհանուր հրամանատար. — Նախագահն Հանրապետութեան,
Թիւ կանոնաւոր զօրաց 'ի խաղաղութեան 9192

Նա: աճարմիդ

Թիւ պատերազմական նաւաց 23
Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսս 62

Ելեւմտական

(Վասն 1871—1872)

Եկամուտք, Սու 58,982851
Ելք, Սու 57,915764
(1 սուլ=5 փրանք)

Վաճառականական

Վաճառարեւրութիւն, (1869) Սու 24,000000
Վաճառահանութիւն, Սու 48,000000
Թիւ վաճառականական նաւաց, 95: Տակառաջափ 9596

Երկարուիլիք

Երկարութիւն գծից 'ի չափարեւրութեան, հազարամեդր 488

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 2,500000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 160056
27 ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Գ Ո Ղ Ո Մ Պ Ի Ա

Հանրապետութիւն

Մայրաքաղաք. — Պոկոդա :

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ. — Մանուէլ ՄՈՒԹԻԼԼՈ ԱՐՈՒ ընտրեալ յ'1
Ապրիլի 1872 :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 1,951864
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 49000

Է Գ Ո Ի Ա Դ Ո Ր

Հանրապետութիւն

Մայրաքաղաք. — Գուիդո :

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ. — Վրդալ. Կարսիա ՄՈՒԲԷՆՈ :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 1,050000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 75000
15 ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Հ Ա Յ Դ Ի

Հանրապետութիւն

Մայրաքաղաք. — Բորդ—օ—Բրեսնա :

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ. — Զօրասկետ ՆԻՍՆԱ ՍՍՃԷԴ, ընտրեալ յ'18
Մարտի 1870 :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 572000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 21000
14 ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Ո Ի Ր Ո Ի Կ Ո Ի Ա Յ

Հանրապետութիւն

Մայրաքաղաք. — Մոնդելիսէն :

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ. — Լրդալ. Թ. ԿՈՄԵՆՍՈՐՈ, ընտրեալ յ'1 Մարտի 1872 :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 350000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 55000
19 ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

ՉԻԼԻ Կառմ ԳԻԼԻ

Հանրապետություն

Մայրաքաղաք. — Սանդիակո :

Գլուխ Կառավարության

Նախագահ. — Ֆ. Էրրեմոնիս, ընտրեալ յ'18 Սեպտ. 1871 :

Գործադիր Վարչություն

Պաշտոնեայ Ներքին գործոց. Է. Ալլամիրանո :

Պաշտոնեայ Արտաքին գործոց. — Ա. Իպանեզ :

Պաշտոնեայ Արդարութեան, Կրօնից եւ Կրթութեան. — Ա.

Չիֆուէնդէս :

Պաշտոնեայ Ելեւմտից. — Բ. Պարրոս—Լուգո :

Պաշտոնեայ Պատերազմի. — Ա. Բինդո :

Օրէնսդիր Վարչություն

Ծերակոյտ. անդամք 20

Երեսփոխանաց Խորհրդարան. անդամք 100

Ձինուորական Վարչություն

Թիւ Կանոնաւոր զօրաց 5916

Թիւ անզային պահապան զօրաց 54287

Նաւասորմիդ

Թիւ սլատերազմական նաւաց 10

Թիւ թնդանթաց 'ի նոսա 39

Ելեւմտական

(Վասն 1871)

Եկամուտք, Բէզո 11,788500 (1 Բէզո=5 Փրանգ.)

Ելք, Բէզո 12,542495

Վաճառականական

Թիւ վաճառատար նաւաց, 75: Տակառաջափ 15870

Վաճառաբերութիւն, Բէզո 28,22 միլիոն :

Վաճառահանութիւն, Բէզո 26,97 միլիոն :

Երկարութիւն

Երկայնութիւն գծից 'ի չըջաբերութեան, հազարամեդր 761

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 1,972458

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 115377

Ստորաբաժանմունք Երկրին

16 Նահանգք :

Գլխաւոր Քաղաք

Վալքարէզո, 70458 : Դալգա, 17900 : Գոնսէբսիոն, 15958 :

Լասէրէնա, 15550 :

26 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

ՊՈԼԻՎԻԱ

Հանրապետություն

Մայրաքաղաք. — Լաբալ :

Գլուխ Կառավարության

Նախագահ. — Զօրապետ Ա. ՄՈՐԱԼԷՍ :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 1,987352

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 76572

10 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

ՊՐԱՉԻԼԻԱ

Սահմանադրական Կայսրություն

Մայրաքաղաք. — Րիո Ժե Ժանէյրօ :

Գլուխ Կառավարության

Տոն ԲԵՏՐՈ Բ. տէ Ալքանդարա — Յովհաննէս — Կարոլոս — Լէոբոլտ — Սալվադոր — Պիպիանո — Քապիլէ — տէ Բաւլէ — Լէոգանտիո — Միքայէլ — Գաբրիէլ — Ռափայէլ — Կոնզա-կա, Կայսր Պրազիլիոյ, ծնեալ յ'2 Դեկտեմբերի 1825՝ որդի Կայսեր Տոն Բեառոյի Ա.ոյ, գահակալեալ յ'7 Ապրիլի 1851, ամուսնացեալ 'ի 4 Սեպտեմբերի 1845 ընդ Տոննա ԹԵՐԷԶԱ.

Քրիստինա — Մարիամու, (ծնեալ 'ի 14 Մարտի 1822, (շուստր Փրանկիսկոսի Ա. ոյ՝ թաղաւորին Սիկիլիոյ) :

Դուստր. Կայսերական իշխանուհի ԻԶԱՊԷԼԱ. — Քրիստինա Լէոբովնա — Աւիւստրիա — Միքէլլա — Գաբրիէլլա — Ռափայէլլա — Կոնզակա, ծնեալ 'ի 29 Յուլիսի 1846, ամուսնացեալ 'ի 15 Հոկտեմբերի 1864 ընդ Լուդովիկոս — Փիլիպ — Կասդոնի, իշխանին Օրլէանի :

Գործադիր վարչութիւն

Նախագահ Պաշտօնէից Ժողովոյն եւ Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Դեռակումն Տէ Ռիո Պրանդո :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Վրդպ. Ժ. Ա. Դորրէա տէ Օլիվէիրա :

Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Վրդպ. Մ. Ա. Տուարդէ տէ Ազէվէտո :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Մ. Յ. Դորրէա :

Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Ժ. Ժ. տէ Օ, Ժունգուէյրա :

Պաշտօնեայ Ծովային գործոց. — Ժ. Ը. Ռիպէյրո տա Լիւզ :

Պաշտօնեայ Հասարակային շինութեանց, վաճառականութեան եւ երկրագործութեան, — Պարոն տ'Իդաուենա :

Օրէնսդիր վարչութիւն

Ծերակոյտ Ժողով. անդամք 58, Ատենապետ. — Դեռակումն տ'Ապաէզէ :

Երեսօխոսանայ Խորհրդարան. անդամք 122, Ատենապետ. — Ժ. Ժ. Դէքսէյրա Ժունիոր :

Զինուորական վարչութիւն

Զորապետ. — Դուքս տէ Կաքսիաս :

Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան 24641

Թիւ զօրաց 'ի պատերազմի 75784

Թիւ զօրաց 'ի ստիպել հարկի 611241

Նաւաստամիտ

Ծովապետ. — Իշխան Աւիւստր Սաքս Դոպուրկիցի :

Թիւ պատերազմական նաւաց 87
Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսա 316

Ելեւմտական

(վասն 1870—1871.)

Եկամուտք, Միլիէյս 101,053695

Ելք, Միլիէյս 70,786952

Վաճառականական

(1868—1869)

Վաճառարեքութիւն, Միլիէյս 166, 7 միլիոն :

Վաճառահանութիւն, Միլիէյս 202, 7 միլիոն :

Երկարութիւն

Երկայնութիւն գծից 'ի շահաբերութեան, հազարամեդր 1004 :

Հեռագրութիւն

Երկայնութիւն գծից, հազարամեդր 2458

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 7,000000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 420000

Մտարաժամանումն Երկրին

20 Նահանգք :

Գլխաւոր Բազաւք

Պահիւ, 152000, Բէրնամպուգո, 100000 : Բորդո—ալէկրէ 24000 :

23 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Վ Է Ն Է Յ Ո Ւ Է Լ Ս.

Համրապետութիւն

Մայրաքաղաք. — Գարապա :

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ. — Զօրապետ Ա. ԿՈՒԶՄԱՆ ՊԼԱՆԿՈ, ընտրեալ յ'15 Յուլիսի 1870 :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 1,400000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 47597
15 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Ա Ս Ի Ա

Ճ Ա Բ Ո Ն

Միապետական Կառավարութիւն

Մայրաքաղաք. — ԵՏՏՈ :

Գլուխ Կառավարութեան

Միգատո (կայսր) ՄՈՒՅ ՀԻՊՈՅ, ծնեալ յ'ամին 1852, գա-
հակալեալ յ'ամին 1867 :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 18,000000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 672748
15 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Չ Ի Ն

Միապետական Կառավարութիւն

Մայրաքաղաք. — Բէլին :

Գլուխ Կառավարութեան

Կայսր ԳՈՒՆԿ-ՇԻ, ծնեալ 'ի 22 Ապրիլի 1856 , գահակալեալ
'ի 21 Օգոստոսի 1861 :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 446,000000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 1,500000
15 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Պ Ա Ր Ս Կ Ա Ս Տ Ա Ն

Միապետական Կառավարութիւն

Մայրաքաղաք. — Սպահան :

Գլուխ Կառավարութեան

Շահ (Թաղաւոր) ՆԱՍՐԷՏԻՆ , ծնեալ յ'ամին 1850. գա-
հակալեալ 'ի 10 Սեպտեմբերի 1848 :

Գործադիր Վարչութիւն

Մեծ Եպարքոս. — Միրզա — Հիւսէյին Խան :

Առաջին Պաշտօնեայ (Նազիր իւլ միւլէ). — Մելքոն Խան
(Հայ՝ աղգաւ) :

Զինուորական Վարչութիւն

Թիւ զօրաց 151500

Ելեւսական

(1868)

Եկամուտք, Դոման 4,912500
Ելք, Դոման 4,250000

Վանառականական

Վաճառաբերութիւն, Դոման 64,000000
Վաճառահանութիւն, Դոման 57,500000

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 4,400000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 85000
Թիւ Հայոց 'ի Պարսկաստան 40000

Գլխաւոր Քաղաք

Դավրէժ, 110000 : Իսպահան, 60000 : Մէշէք, 70000 : Եզա,
40000 : Համատան, 50000 : Քերմանշահ, 50000 : Ուրմիա, 50000,
Շիրազ, 25000 :

Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց

Անգլիա. — Դէյլըր Թոմսըն, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պշտ.
Աւստրիա. — Կոմս Պ. Տուպսքի, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պշտ.

Գաղիա.—Մէլինէ, Ներկ ւ. կ. եւ լիազօր պչտ :
Թուրքիա.—Միւնիք էֆէնտի, Ներկ ւ. կ. եւ լիազօր պչտ :
Պելճիա.—Քէօյն, Էնդէ. Հիւպ :
Ռուսիա.—Ա. տը Պէժէ, Ներկ ւ. կ. եւ լիազօր պչտ :

Ս Ի Ա Մ

Միապետական Կառավարութիւն

Մայրաքաղաք.—Պանգոկ.

Գլուխ Կառավարութեան

Ա. Թաքաւոր, ԶՈՎ ՖԱԶՈՒԼԱ ԼՈՇԳՈՒՆ, գահակալեալ յ'1
Հոկտեմբերի 1868 :

Բ. Թաքաւոր, ԳՐՈՄԱՄՈՒՄ ՊԱՐԱՎԻԶԱՅ ԶՈՎ, գահակալ-
եալ յ'1 Հոկտեմբերի 1868 :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 2,600000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 500000
9 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Ա Փ Ր Ի Կ Է

Դ Ո Ւ Ն Ո Ւ Ձ

Միապետական Կառավարութիւն

(Էնդ գերիշխանութեամբ Թուրքիոյ)

Մայրաքաղաք.—Դուսուզ :

Գլուխ Կառավարութեան

Պէյ, Մուհամմէտ ՍԱՏԳ Բաշա, իշխան Դունուզի, ծնեալ

յ'ամին 1815, որդի Պէյի Սիտի Ապինի, գահակալեալ 'ի 25
Սեպտեմբերի 1859 :

Գահաժառանգ իշխան.—Սիտի—Ալի, ծնեալ յ'ամին 1817,
կրտսեր եղբայր այժմու Պէյին :

Գործադիր Վարչութիւն

Առաջին Պաշտօնեայ եւ միանգամայն Արտաքին գործոց.—
Մուսղաֆա էլ խաղնատար :

Նախագահ Եւրոպական Յանձնաժողովոյն Ելեւմտից.—Զօ-
րապետ Խայրէտին :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց.—Զօրապետ Սիէլ Ագիզ Պու-
ադգուր :

Պաշտօնեայ Պատերազմի.—Զօրապետ Ռուսդնա :

Պաշտօնեայ Ծովային գործոց.—Զօրապետ Մուհամմէտ խաղ-
նատար :

Զինուորական Վարչութիւն

Թիւ կանոնաւոր զօրաց 4000
Թիւ անկանոն զօրաց 11500

Նաւաստութիւլ

Թիւ պատերազմական նաւաց 2
Թիւ թիւաւոր թիւաց 'ի նոսա 10
Թիւ նաւաստեաց 240

Վաճառականական

Վաճառարեութիւն, Գրանդ 9,821424
Վաճառահանութիւն, Գրանդ 9,521298
Թիւ վաճառատար նաւաց 100

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 1,200000
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 120000
15 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Ե Գ Ի Պ Տ Ո Ս

Միտայեսական Կառավարութիւն
(Ընդ գերիշխանութեան թուրքիոյ)

Մայրաքաղաք. — Գանիրէ :

Գլուխ Կառավարութեան

Խըտիվ, ԻՍՄԱՅԻԼ բաշա, իշխան Եգիպտոսի, որդի Իսլամհիմ բաշայի, ծնեալ յ'ամին 1850, դաճակալեալ յ'18 Յունվ. 1865 :
Գաճաժառանգ իշխան. — Մէհմէտ Գէվեթի բաշա :

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյն եւ Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Շէրիֆ բաշա :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Ն. Վ. Նուպար բաշա :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Էսմէր բաշա :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Իսմայիլ բաշա միւֆէդդի :

Պաշտօնեայ Հասարակաց կրթութեան. — Հիւսէյին բաշա :

Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Քէսիմ բաշա :

Պաշտօնեայ Ծովային Գործոց. — Լադիֆ բաշա :

Զինուորական Վարչութիւն

Ընդհանուր հրամանատար զօրաբանակին. — Ռադիֆ բաշա :
Թիւ կանոնաւոր զօրաց 14000

Նաւաստովոյ

Թիւ պատերազմական նաւաց 12

Ելեւմտական

(1874—1872

Եկամուտք, Բաակ 1,458729

Ելք, Բաակ 1,285850

(1 քսակ=500 դաճեկան.)

Վաճառականական

(1874)

Վաճառաբերութիւն Աղեքսանդրիոյ, Եգիպտ. դաճեկան
560,9 միլիոն :

Վաճառահանութիւն Աղեքսանդրիոյ, Եգիպտ. դաճեկան
999,5 միլիոն :

Թիւ վաճառատար նաւաց Կառավարութեան (Խէտիվեան) 26

Երկարուիւմ

Երկայնութիւն գծից ի շահաբերութեան, հազարամեդր 1056

Հեռագրութիւն

Երկայնութիւն գծից, հազարամեդր 6297

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 5,205405

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 555851

Գլխաւոր Բաղաւթ

Աղեքսանդրիա, 219602 : Տամիէդ, 28915 : Ռոզէդ, 14978 :
Սուէզ, 15625 : Բորդ—Սայիտ, 8859 :

Ներկայացուցիչք օսար Տէրութեանց (յ'Ա.դիֆաանդիա)

Անգլիա. — Գնդապետ Է. Սքանդոն, Դեսպլ. Գործկոր.
Եւ Ընդհ. Հիւպ,

Աւստրիա. — Ասպետ Ա. տէ Զիսդինի, Դեսպլ. Գործկոր.
Եւ Ընդհ. Հիւպ :

Բորդուգալ. — Կոմս Զոկէսլ, Ընդհ. Հիւպ :

Գաղղիա. — Դեռակոմս Պրէնիէ տը Մոնմորո, Դեսպլ. Գոր-
ծկոր. Եւ Ընդհ. Հիւպ :

Գերմանիա. — Ֆոն Եամմուտ, Դեսպլ. Գործկոր Եւ Ընդհ.
Հիւպ :

Իտալիա. — Ժ. տէ Մարդինո, Գործկոր. Եւ Ընդհ. Հիւպ :
Հոլլանդա. — Ս. Կ. Ռույսընէրս, Ընդհ. Հիւպ :

Միացեալ—Նահանգք. — Գնդապետ Պուլլըր, Դեսպլ. Գոր-
ծկոր. Եւ Ընդհ. Հիւպ :

Յունաստան. — Բ. Ա. Մանոս, Դեսպլ. Գործկոր. Եւ
Ընդհ. Հիւպ :

Շուեա. — Մուշ—Ռէօտըր, Ընդհ. Հիւպ :

Պարսկաստան. — (Գահիրէ) Միլլա Հիւսէյին խան, Ընդհ. Հիւպ :

Պեճիկա. — Կոմս տը Նուստան — Գալֆ, Ընդհ. Հիւսյ.
Պրագրիլիա. — Ընդհ. Հիւսյ.
Ռուսիա. — Ժ. Լէքս, Գործկոր. եւ Ընդհ. Հիւսյ.
Սպանիա. — Ժորտան ի Լորէնչէզ, Ընդհ. Հիւսյ.
Տանիմարգա. — Ա. Ֆ. Փոն Տումրայսըր — Սէրբալս, Ընդհ.
Հիւսյ.

ԶԱՆԶԻՊԱՐ

Միապետական Կառավարութիւն

Մայրաքաղաք. — Զանգիպար:

Գլուխ Կառավարութեան

Սուլթան, Պուրկուշ Պէն ՍԱՅԻՏ. գահակալեալ յ'ամին 1870.

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 400000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 80000

4 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց.

ԼԻՊԵՐԻԱ

Հանրապետութիւն

Մայրաքաղաք. — Մոնրովիա:

Գլուխ Կառավարութեան

Նախագահ. — Ժ. Ժ. Ռոպէրթ. ընտրեալ յ'ամին 1872.

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 750000

4 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց.

ՄԱՏԱԿԱՍԳԱՐ

Միապետական Կառավարութիւն

Մայրաքաղաք. — Դանանարիլո:

Գլուխ Կառավարութեան

Թագուհի, ՌԱՆԱՎԱՆ. Բ. գահակալեալ յ'Ապրիլի 1868.

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 5,000000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 70000

3 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց.

ՄԱՐՈԴ ԿԱՐՖԵՍ

Միապետական Կառավարութիւն

Մայրաքաղաք. — Ֆէս:

Գլուխ Կառավարութեան

Սուլթան, ՍԻՏԻ ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ. գահակալեալ յ'ամին 1859.

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 2750000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 90000

12 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց.

ԵՒՐՈՊԱ

ԱՆԳԼԻԱ

Սահմանագրական Թագաւորութիւն

Մայրաքաղաք. — Լոնսոն:

Գլուխ Կառավարութեան

ՎԻԿՏՈՐԻԱ. — Ալեքսանդրինա, Թագուհի Միացեալ Թագաւորութեան Մեծին Բրիտանիոյ եւ Իրլանտայի եւն. ծնեալ 'ի 24 Ապրիլի 1819, դուստր Եղուարդայ իշխանին՝ զքսին Դէնդի (4^{րդ} որդի արքային Դէորդայ Դ. ի) յաջորդէ հօրեղբոր իւրում՝ արքային Վիլիամայ Դ. ի 'ի 20 Յունիսի 1837. Թագաւորութեան Մեծին Բրիտանիոյ եւ Իրլանտայի եւն. ծնեալ 'ի 24 Ապրիլի 1819, դուստր Եղուարդայ իշխանին՝ զքսին Դէնդի (4^{րդ} որդի արքային Դէորդայ Դ. ի) յաջորդէ հօրեղբոր իւրում՝ արքային Վիլիամայ Դ. ի 'ի 20 Յունիսի 1837. Թագաւորութեան Մեծին Բրիտանիոյ եւ Իրլանտայի եւն. ծնեալ 'ի 24 Ապրիլի 1819, դուստր Եղուարդայ իշխանին՝ զքսին Դէնդի (4^{րդ} որդի արքային Դէորդայ Դ. ի) յաջորդէ հօրեղբոր իւրում՝ արքային Վիլիամայ Դ. ի 'ի 20 Յունիսի 1837.

գրութիւնն նորա 'ի 28 Յունիսի 1858, եւ ամուսնութիւնն 'ի 10 Փետրուարի 1840 ընդ Փրանկիսկոսի Ալփէրդէի, իշխանին Սաքս—Գոսլուրկ եւ Կոթայի : Մնայ այրի 'ի 14 Դեկտ. 1861: Գահաժառանգ իշխան. — Ա. Պէրֆ — Եդուարդ, իշխան Կալէսի (Prince of Wales), ծնեալ յ'9 Նոյեմբերի 1841, ամուսնացեալ 'ի 10 Մարտի 1865 ընդ Ալեքսանդրայ—Կարոլինայ — Մարիամու — Կարլոդէյայ — Լուիզայ — Յուլիայ, Թագաւորազն իշխանուհւոյն Տանիմարգայ :

Գործադիր Վարչութիւն

Առաջին Պաշտօնեայ գանձատան. — Կ. Է. Կլատտոն :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Ռ. Լոլլէ :

Դիւանապետ Պաշտօնեայ (Lord Chancellor). — Ռոնտէլ-

Բալմըր :

Կնքապահ Պաշտօնեայ (Garde des sceaux). — Կոմս Հալիֆաքս :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Է. Ա. Պրուս :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Կոմս Կրանվիլ :

Պաշտօնեայ Գաղթականութեանց. — Կոմս Բիմպլըլէյ :

Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Դուքս Արճիլի :

Պաշտօնեայ Ծովային գործոց. — Կ. Ժ. Կոչըն :

Ընդհանուր Տնօրէն Թղթատարութեանց. — Կ. Մոնտէլ :

Ատենապետ Առեւտրական Խորհրդոյ. — Դ. Ս. Ֆորդեսգիլ :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Խորհրդարան (Parliament)

Խորհրդարան Ազնուականաց (House of Peers), անդամք 466,

Ատենապետ. — Ռոնտէլ Բալմըր :

Խորհրդարան Հասարակաց (House of Commons). անդամք 658 : Ատենապետ. — Ժ. Է. Կլատտոն :

Ձինուորական Վարչութիւն

Ընդհանուր հրամանատար. — Իշխան Գէորգ, Դուքս Գամպ-րիճի :

Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան

197911

Նաւաստմիտ

Ծովապետ. — Կ. Ր. Սարդորիուս :

Թիւ սլատերազմական նաւաց 585

Թիւ նաւաստեաց 59800

Ելեւմտական

(Վասն 1872—1873)

Եկամուտք, Ոսկի Անգլ. 71,625000

Ելք, Ոսկի Անգլ. 71,515000

Վաճառականական

Վաճառքերութիւն, Ոսկի Անգլ. 529,80 միլիոն :

Վաճառահանութիւն, Ոսկի Անգլ. 222,52 միլիոն :

Թիւ վաճառատար նաւաց (1871) 25892. Տակառաչութիւն 5,694125.

Թիւ նաւաստեաց 195962

Երկարութիւն

Երկայնութիւն գծից 'ի շահաբերութեան, Հազարամեղր 24995

Հեռագրութիւն

Երկայնութիւն գծից, Հազարամեղր 55465

Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 5098

Թղթատարութիւն

Թիւ Թղթատարական գրասենեկաց 17741

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 51,817000

Միացեալ Թագուորութեան 11,945000

Գաղթականութեանց 159,666000

Հնդկաստանի 5,251804

Վկայութիւն

Լիվրբուլ, 495546. Կլատտոլ, 477144. Մանչեսթեր, 555665.

Պլըմլինկամ, 545696. Տուսկլի, 245722. Շէֆֆիլդ, 259947.

Էտիմպուրկ, 196500. Պրիստու, 182524. Պէլֆաուդ, 174594.

Պրատֆորտ, 145827. Նիուգասթըլ, 128160. Հուլ, 121598.

Ապըրտին , 88125 : Սութամբդոն , 54057 : Եորդ , 45796 :
 Զէսդըր , 55701 : Օքսֆորտ , 51554 : Գամպրիճ , 54074 :
 Հասդինկա , 29289 , Տովըր , 28270 : Վէքֆիլտ , 28079 : Դան-
 դըրպուրի , 20961 :

Ներկայացուցիչօօսար Տէրութեանց

Աւստրիա .— Կոմս ֆոն Պայսդ , Դեսպ :

Բորդուգալ .— Դուքս տէ Սալտանհա , Ներկ . ա . կ . եւ լիա-
 զոր պշտ :

Դադլիա .— Կոմս տ' Հարդուր , Դեսպ :

Դերմանիա .— Կոմս ֆոն Պէննսդորֆ , Դեսպ :

Զուիցերա .— Ա . Ըսդրէքայզըն , Ընդհ . Հիւսպ :

Թուրքիա .— Միւզիւրրիւս բաշա , Դեսպ :

Իտալիա .— Ասպետ . Գ . տէ Գատորնա , Ներկ . ա . կ . եւ
 լիազոր պշտ :

Հոլլանդա .— Կոմս տը Պիլանտդ , Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր
 պշտ :

Միացեալ Նահանգք .— Աւագ սպայ Գ . Ռ . Շէնք , Ներկ .
 ա . կ . եւ լիազոր պշտ :

Յունաստան .— Բ . Պրայլաս — Արմէնի , Ներկ . ա . կ . եւ
 լիազոր պշտ :

Շուեյտ .— Պարոն Գ . Ֆ . Լ . Հոխլիտ , Ներկ . ա . կ . եւ լիա-
 զոր պշտ :

Պելճիա .— Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր պշտ :

Պրագիլիա .— Ժ . տ' Ալմէյտա Արիաս , Ներկ . ա . կ . եւ լիա-
 զոր պշտ :

Ռուսիա .— Կոմս տը Պրունով , Դեսպ :

Սպանիա .— Տոն Մորէ Ի Բրէնտէրկասդ , Ներկ . ա . կ . եւ լիա-
 զոր պշտ :

Տանիմարդա .— Գ . Է . Ժ . տը Պիւլով , Ներկ . ա . կ . եւ լիա-
 զոր պշտ :

Այլ եւս 28 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

ԱԻՍՏՐՈ—ՀՈՒՆԿԱՐԻԱ

Սահմանադրական Կայսրութիւն

Գլուխ Կառավարութեան

Մայրաքաղաք .— Վիէննա :

Կարոլոս — Փրնկիսիսիս — Յովսէփ Ա . (Ֆրանց — Եոգէֆ) ,
 Կայսր Աւստրիոյ , աւագեւրկան Թագաւոր Հունկարիոյ , Թա-
 գաւոր Պոնէմիոյ , Տալմադիոյ , Գրուսդիոյ , Սլաւոնիոյ , Կա-
 լիցիոյ , Լոտովերիոյ եւ Իլլիրիոյ , Թագաւոր Երուսաղէմի , ար-
 քիդուքս Աւստրիոյ , աւագ դուքս Դոսդանայի եւ Գրագովիոյ ,
 դուքս Լորէնի , Սալցպուրկի , Սդիրիոյ , Գարինթիոյ , Գառ-
 նիոլի եւ Պուգովինայի , աւագ իշխան Դրանսլիվանիոյ , աւագ
 Կոմս Մորավիոյ , դուքս Վերին եւ Ստորին Շլէզիոյ , Մոտէ-
 նայի , Բարմայի , Բիւաշենցայի , Կուսագալլայի , Աւսլիցի ,
 Զագորի , Դէշլնի , Ֆրիուլի , Ռահուզայ եւ Զարայ , իշխա-
 նական Կոմս Հապսպուրկի , Դիրուլի , Դիւպուրկի , Կորիցի եւ
 Կրատիսգայ , իշխան Տրիտենդի եւ Պրիքսընի , աւագ Կոմս
 Վերին եւ Ստորին Լիւզասի եւ Իսդրիոյ , Կոմս Հոնընթմպսի ,
 Ֆելտքերլսի , Պրեկէնցի , Սոննընպէրկի , եւն . տէր Դրիեսդի ,
 Գագգարոյի . եւն . եւն . Ծնեալ յ' 18 Օգոստոսի 1850 , որդի
 արքիդէքսին Փրանկիսիսիս — Կարոլոսի — Յովսէֆայ ; յաջորդէ
 հօրեղբոր իւրում Կայսեր Փերդինանդի Ա . ոյ յ' 2 Դեկտեմբերի
 1848 . Կապէ Թագ իբրեւ Թագաւոր Հունկարիոյ յ' 8 Յունիսի
 1867 , ամուսնանայ 'ի 24 Ապրիլի 1854 ընդ ԵՂԻՍԱՔԷԹԻ —
 Ամէլիայ — Եւգինիոյ (ծնեալ 'ի 24 Դեկտ . 1857 , դուստր Մաք-
 սիմիլիանու — Յովսէֆայ) դքսին Պաիերայ) :

Դահաժառանգ իշխան . — Արքիդուքս ՌՈՏՈՒՓՈՍ — Փրան-
 կիսկոս — Կարոլոս — Յովսէֆ , Կայսերական իշխան Աւստրիոյ ,
 արքայական իշխան Հունկարիոյ , Պոնէմիոյ , եւն . ծնեալ
 'ի 21 Օգոստոսի 1858 .

Գործադիր Վարչութիւն

Վասն Աւստրիոյ և Հունկարիոյ

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց եւ Տանն կայսեր. — Կոմս Ժ. ՍՏՏՐԱՍԻ տը Զիգ—Յէնդ—Գիլրալի եւ Գրաննա—Հորդա,
 Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Պարոն Լ. Փոն Հոլցկէթան,
 Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Պարոն Ֆ. Գուհն Փոն Գուհնըն-
 ֆէլտ :

Իշխանութիւն յայտնոյս Լէյթայ (Cisleithan)

(Աւստրոյ Հունկարիոյ)

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյն. — Իշխան Ա. Փոն Աւըրս-
 բերկ :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Պարոն Ժ. Լասըր Փոն Պոն-
 հայմ :

Պաշտօնեայ Կրօնից եւ Հասարակաց կրթութեան. — Կ. Փոն
 Սդրեմայըր :

Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Ժ. Կլազըր :

Պաշտօնեայ Վաճառականութեան. — Ա. Պանհաուս :

Պաշտօնեայ Նրկրագործութեան. — Ասպետ Ժ. Գլումբերի :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Պարոն Փոն Բրէդիս—Գանեստո :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Խորհրդարան (Reichstag) Աւստրիոյ

Խորհրդարան Ազնուականաց (Herrenhaus) անդամք 181 :

Խորհրդարան Երեսփոխանաց (Abgeordnetenhaus). անդամք
 205 :

Իշխանութիւն յայտնոյս Լէյթայ (Transleithan)

(Հունկարիոյ)

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյն. — Կոմս Մ. Լոնեյ տէ
 Նաճի—Լոնեա եւ Վազարոս—Նամկնի :

Պաշտօնեայ Հասարակաց կրթութեան. — Դրէֆոր,

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Կ. տը Դոթ,

Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Գ. տը Գերգարուելի :

Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Վրդալ. Թ. Բաւլըր :

Պաշտօնեայ Նրկրագործութեան, եւն. — Ժ. տը Սլավի :

Պաշտօնեայ Գրուագիւղից եւ Սլավոնիոյ. — Կոմս Բէյազէվիչ :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Խորհրդարան (Reichstag) Հունկարիոյ

Խորհրդարան Ազնուականաց. անդամք 266

Խորհրդարան Երեսփոխանաց. անդամք 458

Զինուորական Վարչութիւն

(Աւստրո—Հունկարիա)

Ընդհանուր Տեսուչ զօրաբանակի. — Արքիդուքս Ալպերդ :

Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան 245090

Թիւ զօրաց 'ի պատերազմի 816244

Նաւաստովոյ

(Աւստրո—Հունկարիա)

Առ Ժամանակեայ Հրամանատար. — Փոխ—Մովապետ Պարոն
 Փոն Բէօք :

Թիւ պատերազմական նաւաց, 68 : Տակառաչաի 105750

Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսա, 475

Թիւ նաւաստեաց, 'ի խաղաղութեան 5702

Թիւ նաւաստեաց, 'ի պատերազմի 11552

Ելեւմական

(Աւստրիոյ 1872)

Եկամուտք, Ֆիորին 557,828240

Ելք, Ֆիորին 557,765546

(Հունկարիոյ 1872)

Եկամուտք , 310000 159,156556
Ելք , 310000 197,126520

Վաճառականական

(Աւստրո-Հունկարիա . 1871)

Վաճառքերութիւն , 310000 554,1 միլիոն .
Վաճառահանութիւն , 310000 506,5 միլիոն .

Երկաթուղիք

Երկաթուղիքի գծից 'իշահարքերութեան (Յունի . 1872) ,
Հազարամեկ 12047

Հեռագրութիւնք

Երկաթուղիքի գծից , 18664
Թիւ Հեռագրական գրասենեկաց , 615

Թղթատարական գրասենեկք

Թիւ Թղթատարական գրասենեկաց , 5504

Վիճակագրականք

Թիւ բնակչաց երկրին , յայտնոյս 1870-այ 20,594980
Թիւ բնակչաց երկրին յայտնոյս 1870-այ 15,509455

55,904455

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 854284

Թիւ Հայոց յայտնոյս 1870-այ 1208

Թիւ Հայոց յայտնոյս 1870-այ 1854 . . . 5162

Թիւ Պապական Հայոց յայտնոյս 1870-այ 5146

Թիւ Պապական Հայոց յայտնոյս 1870-այ 8279 11425

14587

Ստորաբաժանականք Երկրին

Վերին Աւստրիա , Ստորին Աւստրիա , Սալցպուրկ , Սգի-
րիա , Գարինթիա , Գառնիոլ , Մովլեդերեայ Գաւառք , Դիրոլ եւ

Ֆորարլպերկ , Պոհեմիա , Մորավիա , Շլեզիա , Կալիցիա , Պո-
զովինա , Տալմադիա , Հունկարիա , Գրուադիա եւ Սլավո-
նիա , Դրանսլլանիա եւ Զինուորական Սահմանադրութիւն :

Դիւանաւոր Դադարք

Բէշթ , 201911 : Բրակա , 157275 : Լէմպերկ , 87105 : Կրաց ,
80752 : Պրիւն , 75464 : Դրիեսդ , 70274 : Սցեկետին , 69041 :
Մարիա-Թէրէզիանուպոլիս , 56269 : Օֆըն (Պուտա) , 54577 :
Դրազովիա , 49854 : Բրէսպուրկ , 46544 : Տէպրէչին , 45517 :
Չեռնովից , 54000 : Դըմըշվար , 52754 : Արատ , 51796 : Լինց ,
50519 : Կրոսպարտին , 29240 : Գրոնզգատ , 28014 : Գլազգըն-
պուրկ , 25080 : Ֆիւնֆբերկ , 24014 : Լայպախ , 23052 :
Ակրամ , 20657 :

Ներկայացուցիչ Օսար Տէրութեանց

Անգլիա .—Ա . Պուխանան , Դեսպ . ա . Կ . եւ լիազոր պաշտ :
Բորգուգալ .—Ժ . Գոէլհո տէ Ալմէյտա , Ներկ . ա . Կ . եւ
լիազոր պաշտ :

Գաղղիա .—Մարգիդ տը Պաննըվիլ , Դեսպ .
Գերմանիա .—Զորապետ Փոն Շվայնից , Դեսպ .
Զուիցերա .—Ժ . Ժ . Փոն Զուտի , Ներկ . ա . Կ . եւ լիազոր պաշտ :
Թուրքիա .—Աարիֆի—պէյ , Դեսպ .
Իտալիա .—Զորապետ Կոմս Գ . Ֆ . Նիքոլիս տէ Ռուպիլան եւ
Զէրէպիս , Ներկ . ա . Կ . եւ լիազոր պաշտ :

Հոլլանդա .—Պարոն Ա . վան Էէէքէրըն վան Պէէլըրվարտ ,
Ներկ . ա . Կ . եւ լիազոր պաշտ :

Միացեալ Նահանգք .—Ժ . Ճայ , Ներկ . ա . Կ . եւ լիազոր պաշտ :
Յունաստան .—Իշխան Կ . Իսսիլանդի , Ներկ . ա . Կ . եւ լիա-
զոր պաշտ :

Շուեդ .—Կոմս Փոն Բիբլըր , Ներկ . ա . Կ . եւ լիազոր պաշտ :

Պելճիա .—Դեռակոմս տը Ժոնկ ա'Արտուա , Ներկ . ա . Կ . եւ
լիազոր պաշտ :

Պրազիլիա. — Ասպետ Ֆ. Ա. տէ վառնհակըն, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պլտ :

Ռուսիա. — Գ. տը Նովիգոֆ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պլտ :
Ապանիա. — Տոն Է. տէ Ասգուէրինո, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պլտ :

Տանիմարգա. — Գ. Ֆ. Ֆալպէ, Ներկ. ա. կ. :

Այլեւս 19 Ներկայացուցիչք փոքր Տէրութանց :

Բ Ո Ր Դ Ո Ւ Գ Ա Լ

Սանմանադրական Թագաւորութիւն

Մայրաքաղաք. — Լիսպոնա :

Գլուխ Կառավարութեան

ԼՈՒԴՈՎԿԻՈՍ — Փիլիպպոս — Մարի — Փերդինանդ — Պետրոս տէ Ալքանդարա — Անտոն — Միքայէլ — Ռաֆայէլ — Գաբրիէլ — Կոնզակա — Քսաւիէ — Փրանկիսկոս — տ'Ասսիզա — Յովհան — Յուլիոս — Օգոստոս — Վոլֆանտո տէ Պրականցա — Պուրպոն, Թագաւոր Բորդուգալի, տէր Կուխանայ, եւն. եւն. ծնեալ յ'31 Հոկտ. 1858, յաջորդէ եղբօր Իւրում Պետրոսի Ե. ի' 11 Նոյեմբ. 1861. ամուսնանայ ի' 6 Հոկտ. 1862 Ընդ ՄԱՐԻԱՄՈՒ — Պիոսի, (ծնեալ ի' 16 Հոկտ. 1847, դուստր Վիկտոր — Էմմանուէլի Բ. ի' Թագաւորին Իտալիոյ) :

Գահաժառանգ Իշխան. — ԿԱՐՈԼՈՍ — Փերդինան — Լուդովիկոս — Մարի — Վիկտոր — Միքայէլ — Ռաֆայէլ — Գաբրիէլ — Կոնզակա — Քսաւիէ — Փրանկիսկոս — տ'Ասսիզա — Յովհան — Սիմոն տէ Պրականցա, իշխան Սաւուայ, Պուրպոնի, Սաքս — Գոպուրկ եւ Կոթայի, Դուքս Պրականցայ. ծնեալ ի' 28 Սեպտ. 1865 :

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյն եւ Պաշտօնեայ Պատե-
րազմի. — Ա. Մ. տէ Ֆոնդէս Բէրէյրա :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Է. տէ Սէրրա Բիմէնդէլ :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Ա. Ռոտրիկէս Սամբայո :

Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Ա. Ժ. Պարթոնա տէ Ֆրէյ-
դաս :

Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Ա. Մ. տէ Ֆոնդէս Բէրէյրա :

Պաշտօնեայ Ծովային գործոց. — Ժ. Գ. տէ Ֆրէյդաս Մոնիզ :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Ժ. տ'Անտրէպէ Գորվո :

Պաշտօնեայ Հասարակաց շինութ. — Ա. Գարտուզո Ավէլինո :

Ազգային Խորհրդարան (Cortès)

Խորհրդարան Ազնուականաց. անդամք 100

Խորհրդարան Երեսփոխանաց. անդամք 107

Զինուորական Վարչութիւն

Ընդհանուր Հրամանատար. — Դուքս տէ Սալտանհա :

Թիւ զօրաց ի խաղաղութեան 51895

Թիւ զօրաց ի պատերազմի 70687

Նաւասորմիդ

Ծովապետ. — Ա. Ռ. Կրասա :

Թիւ պատերազմական նաւաց 45

Թիւ թնդանօթաց ի նոսա 566

Թիւ նաւաստեաց 3121

Ելեւմտական

(1872)

Եկամուտք, Միլիէյս 18,464594

Ելք, Միլիէյս 20,775629

Վաճառականական

(1869)

Վաճառարեւութիւն, 22,59 միլիոն :

Վաճառահանութիւն, 17,81 միլիոն :

Երկաթուղիք

Երկայնութիւն գծից 'ի շահագրեւութեան, հաշարամեդր 782

Հեռագրութիւնք

Երկայնութիւն գծից, հաշարամեդր 5111
Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 121

Թղթատարական գրասենեկաց

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց, 561

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 4,560974
Թիւ բնակչաց գաղթականութեանց 5,880227
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 224065

Պիստաւոր Քաղաք

Բորդո, 89194, Պրակա, 19514, Գոիմարէ, 18147, Սէդուպալ, 15154, Լուլէ, 12156, Էվորա, 11965, Ֆուլգալ, 18161.

Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց

Անգլիա. — Գ. Ա. Մուրրէյ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ. :
Աւստրիա. — Պարոն Ա. Ֆոն Տումայսլըր, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ. :
Գերմանիա. — Կոմս Կ. Ֆոն Պրանտլնպուրկ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ. :
Զուիցերա. — Ո. Ա. Տէկկէլըր, Ընդհ. Հիւպ. :
Թուրքիա. — Ֆ. Վան Յէլլըր, Ընդհ. Հիւպ. :
Իտալիա. — Մարքիզ Բ. Օլտոնինի, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ. :
Հոլլանտա. — Պարոն Լ. Ա. Հ. տ'Իդգերսսոմ, Տեղիլ. պաշտ. :
Յունաստան. — Կ. Դորլատէս Օ'Նէլ, Ընդհ. Հիւպ. :
Շուեդ. — Ժ. Ֆ. Ս. Գրուզընսդոլմէ, Տեղիլ. պաշտ. :
Պեճիա. — Պարոն Ա. տ'Անէթան, Տեղիլ. պաշտ. :
Պրազիլիա. — Պարոն տէ Ժաբուրա, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ. :
Ռուսիա. — Տ. տը Կլինքա, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ. :

Սպանիա. — Ա. Ֆէրնանտէզ տէ Լոս Ռիոս, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պաշտ. :
Տանիմարդա. — Կ. Դորլատէս Օ'Նէլ, Ընդհ. Հիւպ. :
Այլեւս 16 Ներկայացուցիչք լիազօր Տէրութեանց :

Գ Ա Ղ Ղ Ի Ա

Հանրապետութիւն

(Հրատարակումն այժմու Հանրապետութեան. 4 Սեպտեմբեր 1870)

Մայրաքաղաք. — Բարիլ :

Պիւլիս Կառավարութեան

Նախագահ. — Լ. Ատուլիոս Թիէր, ծնեալ 'ի 15 Ապրիլի 1797, ընտրեալ յ'51 Օգոստոսի 1871 :

Ընդհանուր Քարտուղար. — Յուլիոս Պարթեյլմի — Սէնդ — Հիլէր :

Գործադիր Վարչութիւն

Կնքապահ եւ Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Տիւֆօր :
Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Կարոլոս տը Ռէմիւզա :
Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Վիկտոր Լըֆրան :
Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Տը Կուլար :
Պաշտօնեայ Ծովային գործոց. — Փոլս — ծովապետ Բոթիլոն :
Պաշտօնեայ Հասարակաց կրթութեան, եւն. — Յուլիոս Սիմոն :
Պաշտօնեայ Երկրագործութեան եւ Վաճառականութեան. — Դէյսըրան տը Պոր :
Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Զօրապետ տը Սիւէ :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Ազգային Ժողով (Assemblée Nationale) . անդամք 758 :
Ատենապետ. — Յուլիոս Կրէմի :
Փոլս — ատենապետք. — Վիլիէ : Պէնուա տ'Ազի : Սէն Մարգ տը Ժիրարտէն :

Հոգաբարձութիւն

Պատույ Լէգէոնի (Légion d'honneur)

Մեծ—Դիւանապետ.—Չօրապետ Վինուա :

Հոգաբարձութիւն

Երամասեղանին Գաղղիոյ (Banque de France)

Կառավարիչ—Տնօրէն.—Ռուլան :

Զինուորական Վարչութիւն

Մարաշխտք Գաղղիոյ

Կոմս Ա. Պարակուէ տ'Իլլիէ :

Յ. Գ. Գանրոպէր :

Մ. Է. Բ. Մ. Մազ-Մահոն, դուքս Մաճէնդայի :

Յ. Ա. Պազէն :

Լըպէօֆ :

Ընդհանուր հրամանատար Վէրսայի զօրաբանակին.—Մա-
րաշխտ Մազ—Մահոն :

Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան 425000

Թիւ զօրաց 'ի պատերազմի (ըստ նոր կարգադր.) 1,100000

Նաւաստութիւն

Ծովապետք.—Ա. Կարոլոս Ռիկո տը Ժընույի :

Բ. Դրէհուար :

Փոխ—ծովապետք.—Իշխան տը Ժոանվիլ, Ֆուրիշոն, Կոմս տը
Կէյտոն, Ժիւրիշն տը լա Կրափիէր, Էւն, Էւն :

Թիւ պատերազմական նաւաց (Ա. եւ Բ. կարգի) 155

Թիւ պատերազմական նաւաց (Գ. կարգի Էւն 'ի փոփո-
խութեան) :

Ելեւմտական

(1872)

Եկամուտք, Ֆրանգ 2544,795959

Ելք, Ֆրանգ 2554,759208

Վաճառականական

(1871)

Վաճառաբերութիւն, Ֆրանգ 5595,2 միլիոն :

Վաճառահանութիւն :

Ֆրանգ 2865,6 միլիոն :

Թիւ վաճառատար նաւաց (1869) 15778, Տակառաչափ 1,074656.

Երկաթուղիք

Երկայնութիւն գծից 'ի շահաբերութեան, հազարամեդր 17666

Հեռագրութիւնք

Եկայնութիւն գծից, հազարամեդր 42504

Թիւ հեռագրական գրասենեկաց, 2625

Թղթատարութիւնք

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց 5200

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 56,594856

Գաղթականութեանց 5,518584

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 1,823274

Ստորաբաժանումներ Երկրին

87 նահանգք :

Ալլիէ, Ալպեանք (Ծովեզերեայ), Ալպեանք (Վերին),
Ալպեանք (Ստորին), Արիէժ, Արտէն, Արտէշ, Ալէյրոն,
Բա-տը-Գալէ, Բիւյ-տը-Տոմ, Գալլատոս, Գանդալ, Գոդ-տ'
Օր, Գոդ-տիւ-նոր, Գորսիկա, Գրէօզ, Դառն, Դառն-
է-Կարոն, Եոն, Էն, Էնտր, Էնտր-է-Լուար, Էսն, Էօր,
Էօր-է-Լուար, Ժէր, Ժիւրոնտ, Ժիւրա, Իզէր, Իլ-է-Վիլլէն,
Լանտ, Լո, Լո-է-Կարոն, Լոզէր, Լուար, Լուար-է-Շէր, Լուար
(Վերին), Լուար (Ստորին), Լուարէ, Կար, Կարոն (Բարձր),
Հէրո, Մայէն, Մանշ, Մառն, Մառն (Բարձր), Մէն-է-Լուար,
Մէօրդ-է-Մոզէլ, Մէօզ, Մորպիհան, Նիէվր, Նոր, Շարանդ,
Շարանդ (Ստորին), Շէր, Ուազ, Պէլլիւր, Պիլլէնեանք (Ա-
րեւելեան), Պիլլէնեանք (Վերին), Պիլլէնեանք (Ստորին),
Պուշ-տիւ-Ռոն, Ռոն, Սաոն (Բարձր), Սաոն-է-Լուար,
Սարթ, Սափուա, Սափուա (Բարձր), Սէն, Սէն (Ստորին),
Սէն-է-Մառն, Սէն-է-Ուազ, Սէվր, Սոմ, Վանտէ, Վար,
Վիլլէն, Վիլլէն (Բարձր), Վոզլիւզ, Վոսս, Տորտոնէք, Տուսս,
Տրոմ, Ֆինիսդէր, Օպ, Օտ, Օռն :

Գլխաւոր Բաղաւոր

Լիւն, 525954. Մարտիկա, 500151. Պորտո, 194241. Լիւլ, 154749. Դուրուզ, 126956. Նանդ, 111956. Ռուան, 100671. Սէնդ—Էդիէն, 96620. Պրեսդ, 79847. Դուրն, 77126. Լը Զափ, 74900. Ռուպէ, 65091. Ամիէն, 61063. Ռէյմս, 60754. Նիմ, 60240. Մոնթէլիէ, 55606. Անժէր, 54791. Լիմոժ, 55022. Նիցցա, 50180. Նանսի, 49993. Օրլէան, 49100. Պըզանսոն, 46961. Լը Ման, 45250. Վէրսայլ, 44021. Դուր, 42450. Գաէն, 41564. Կընոսլ, 40484. Պուլոնէր, 40251. Տիփոն, 59195. Դուրգուան, 58262. Գլէրմոն, 57690. Լորիան, 57655. Շէրպուրկ, 57215. Ավինեոն, 56407. Տիւնգէրդ, 55058. Սէն—Գանդէն, 52690. Բուադիէ, 51054. Ռուֆոր, 50151. Պուրժ, 50118. Ալճերիա, 52614. Կոտտանդին, 55417. Օրան, 54058.

Ներկայացուցիչ օտար Տէրութեանց

Անգլիա.—Լորտ Լայքնա, Դեսպ. :
Աւստրիա.—Կոմս ա' Սըրբոնէի, Դեսպ. :
Բորդուգալ.—Կոմս աը Սէյսալ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պաշտ. :
Գերմանիա.—Կոմս ֆոն Առնիմ, Դեսպ. :
Զուիցերա.—Լըգալ. Ժ. Գ. Բէնն, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պաշտ. :
Թուրքիա.—Սէրպէր բաշա, Դեսպ. ա. Կ. :
Իտալիա.—Ասպետ Գ. Նիկրա, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պաշտ. :
Հոլանդա.—Պարոն Ժ. Բ. Բ. վան Յուլլըն վան Նընվըլդ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պաշտ. :
Յունաստան.—Ռանկալէ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պաշտ. :
Շուեդ.—Պարոն Կ. Ն. Ատըլվէրդ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պաշտ. :
Պեճիա.—Պարոն Է. Պէյան, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պաշտ. :
Պրազիլիա.—Պարոն ա' Իգայուսա, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պաշտ. :

Ռուսիա.—Իշխան ա' Օրլոֆ, Դեսպ. :
Սալանիա.—Ս. ա' Օլոդակա, Դեսպ. ա. Կ. :
Տանիմարդա.—Կոմս Կ. Լ. վան Մոլլէքէ — Հիլիֆէլտ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պաշտ. :
Այլեւս 24 Ներկայացուցիչք փոքր Տէրութեանց :

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Սահմանադրական Կայսրութիւն

Մայրաքաղաք.—Պեռլին :

Պետիւ Կառավարութեան

Լուդովիկոս — Փրեզերիկոս — ԳՈՒԼԻԵԼՄՈՍ Ա. (Ֆրիտրիխ Վիլհէլմ), Կայսր Գերմանիոյ, Թագաւոր Բրուսիոյ, ծնեալ 'ի 22 Մարտի 1797, որդի Փրեզերիկոսի — Գուլիէլմոսի Գ. ի Թագաւորին, յաջորդէ եղբոր իւրում Փրեզերիկոսի Գ. ի յ' 2 Յունուարի 1861 իբրեւ արքայ Բրուսիոյ, առնու զ' տիտղոս Կայսեր Գերմանիոյ յ' 18 Յունուարի 1871 'ի Վէրսայլ, ամուսնանայ 'ի 11 Յունիսի 1829 ընդ Մարիամու — Լուիզայ — Ան-Կոնսուս — Կատարինեայ՝ Կայսրուհւոյն Գերմանիոյ եւ Թագուհւոյն Բրուսիոյ, (ծնեալ յ' 50 Սեպտեմբերի 1811, դուստր Կարոլոսի — Փրեզերիկոսի՝ մեծ դքսին Սաքս-Վայմարի) :

Գահաժառանգ իշխան. — Փրեզերիկոս — ԳՈՒԼԻԵԼՄՈՍ — Նիկոլայոս — Կարոլոս, Կայսերական իշխան Գերմանիոյ, Թագաւորազուն իշխան Բրուսիոյ, ծնեալ յ' 18 Հոկտեմբերի 1851 եւ ամուսնացեալ 'ի 25 Յունուարի 1858 ընդ Վիկտորիոյ — Ատէլայիտայ — Մարիամու — Լուիզայ, (ծնեալ 'ի 21 Նոյեմբերի 1840, դուստր Թագուհւոյն Անգլիոյ) :

Գործադիր Վարչութիւն

Կայսերական Դիւանապետ (Reichskanzler), Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյն եւ Պաշտօնեայ Արտաքին Գործոց. — Իշխան Ռիթն ֆոն Պիսմարք — Շէօնհաւզըն :

Ատենապետ Կայսերական Դիւանին .—Տէլըֆիւք :
Պաշտօնեայ Պատերազմի .—Կոմս Փոն Ռուն :
Պաշտօնեայ Վաճառականութեան , եւն . —Կոմս Հ. Փոն
Իցընբլից :
Պաշտօնեայ Ներքին գործոց .—Կոմս Ֆ. Ա. Փոն Էյլընպուրկ :
Պաշտօնեայ Երկրագործութեան .—Ֆոն Սէլբով :
Պաշտօնեայ Արդարութեան .—Վրդալ. Կ. Ա. Կ. Լէոնհարտ :
Պաշտօնեայ Ելեւմտից .—Գամբհաւզըն :
Պաշտօնեայ Կրօնական գործոց , Հասարակաց կրթութեան
եւ Բժշկական գործոց . —Վրդալ. Ֆալք :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Խորհրդարան Դաշնակցական (Bundesrath) . անդամք 58 :
Խորհրդարան Երեսփոխանաց (Reichstag) :

Զինուորական Վարչութիւն

Ընդհանուր հրամանատար .— Կայսր Գերմանիոյ :
Դիվանապահ կայսեր .— Զօրապետ կոմս Փոն տէր Կրէօպըն :
Զօրապետ Պարոն Փոն Մանդէօֆըլ : Զօրապետ Փոն Սլվընս-
լէպըն : Զօրապետ Փոն Պոյըն : Զօրապետ կոմս Փոն Միւնս-
դըր — Մայնհէօֆըլ : Տեղապահ — զօրապետ կոմս Փոն Պիւ-
մարք — Պոնլըն : Տեղապահ — զօրապետ Փոն տէր Կոլց : Տե-
ղապահ — զօրապետ Փոն Դրէսդով :

Հրամանատար պահապան բանակի Պեուլինի (Gardecorps) .—
Զօրապետ կոմս Փոն Վրանկըլ :

Ա. Տեսչութիւն բանակի (Armeeinspections) : Ընդհանուր
Տեսուչ .— Թագաւորազուն իշխան Սաքսոնիոյ :

Բ. Տեսչութիւն բանակի : Ընդհանուր Տեսուչ .— Մեծ գուքս
Մեգլենպուրկ-Շվերինի ,

Գ. Տեսչութիւն բանակի : Ընդհանուր Տեսուչ .— Իշխան
Փերեգերիկոս — Կարոլոս Բրուսիոյ :

Դ. Տեսչութիւն բանակի : Ընդհանուր Տեսուչ .— Դաշնա-
ռանգ իշխան Գերմանիոյ :

Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան	419120
Թիւ զօրաց 'ի պատերազմի	4,501367
Թիւ թնդանօդաց 'ի պատերազմի	2522
Թիւ ձիոց 'ի պատերազմի	285157

Բերգ Գերմանիոյ

Գոպլէնց , Էնրընպրայդսդայն , Գէօնիկսպերկ , Մակտէպուրկ ,
Մայնց , Մէց , Ուլմ , Սդեդդին , Սդրասպուրկ :

Նաւաստութիւն

Ընդհանուր հրամանատար .— Կայսր Գերմանիոյ :
Ծովապետ .— Տեղապահ — զօրապետ Փոն Սդոլ :
Փոխ — ծովապետ .— Հէնք :

Թիւ պատերազմական նաւաց	44
Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսա	560
Թիւ պատերազմական նաւաց ('ի չինութեան)	9
Թիւ նաւաստեաց	15591

Պաշտօնէութիւն Տանն Կայսեր

Դիւլխ Պաշտօնէից .— Պարոն Փոն Շլայնից , Ա. Սենեկապան
եւ մտերիմ խորհրդական :

Տնօրէն .— Մտերիմ խորհրդական Փոն Օպսդֆելտըր :

Ելեւմտական

(1872)

Եկամուտք ,	Թալեր 118,840489
Ելք ,	Թալեր 110,503466

Վաճառականական

Եկամուտք Մաքսական Միութեան (Zollverein) (1871)

Թալեր 28,500002

Թիւ վաճառատար նաւաց , 5122 : Տակաւաճափ 150786 .

Երկարութիւն

Երկայնութիւն գծից 'ի շահաբերութեան , հազարամետր
21121

Հեռագրաւորութիւնք

Երկայնութիւն դժից Հազարամեդր 55607

Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 5726

Թղթատարութիւնք

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց 6896

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 41,058196

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 823589

Ստորաբաժանումներ Երկրին

1. Բրուսիա, թաղաւորութիւն. Թաղաւոր. — Կայսր Դերմանիոյ :

2. Պալիերա, թաղաւորութիւն. Թաղաւոր — Լուիսօվիկոս Բ. Ոթոն — Փրեդերիկոս — Դուլիէլմոս, ծնեալ 'ի 25 Օգոստոսի 1845, գահակալեալ 'ի 10 Մարտի 1864 : Մայրաքաղաք. — Միւնիխ :

3. Սաֆունիա, թաղաւորութիւն. Թաղաւոր. — Յովհաննէս — Նէպոմիւկէն — Մարի — Յովսէփ — Անտոն — Բասպիէ — Վիլհելմ — Լուդուիկոս — Կոնզակա — Փրանկիսկոս — տէ Բաւլէ — Ստանիսլաւոս — Բեռնարդոս — Պօղոս — Փելիքս — Դաման, ծնեալ յ'12 Դեկտեմբերի 1801. գահակալեալ յ'9 Օգոստոսի 1854. Մայրաքաղաք. — Տրեսա :

4. Վիւրդեմպերկ, թաղաւորութիւն. Թաղաւոր. — Կարոլոս Ա. Փրեդերիկոս — Ալեքսանդր, ծնեալ 'ի 6 Մարտի 1825, գահակալեալ 'ի 25 Յունիսի 1864. Մայրաքաղաք. — Սդուդկարդ :

5. Պաշըն, մեծ դքսութիւն. Մեծ դուքս. — Փրեդերիկոս — Դուլիէլմոս — Լուդուիկոս, ծնեալ յ'9 Սեպտեմբերի 1826, գահակալեալ 'ի 24 Ապրիլի 1852. Մայրաքաղաք. — Գառլուհէ :

6. Հես, մեծ դքսութիւն. Մեծ դուքս. — Լուիսօվիկոս Գ. ծնեալ յ'9 Յունիսի 1806, գահակալեալ 'ի 16 Յունիսի 1848. Մայրաքաղաք. — Տարմսդադ :

7. Մեզլենպուրկ — Շվեդիոն, մեծ դքսութիւն. Մեծ դուքս.

Փրեդերիկոս — Փրուսիկոս Բ. ծնեալ 'ի 28 Փետրուարի 1825. գահակալեալ յ'7 Մարտի 1842. Մայրաքաղաք. — Շվեդիոն :

8. Սաֆա-Վայնար — Այզլնախ, մեծ դքսութիւն. Մեծ դուքս. — Կարոլոս — Ալեքսանդր — Աւուստ — Յովհանն, ծնեալ 'ի 24 Յունիսի 1818, գահակալեալ յ'8 Յունիսի 1855. Մայրաքաղաք. — Վայմար :

9. Մեզլենպուրկ-Սորելից, մեծ դքսութիւն. Մեծ դուքս. — Փրեդերիկոս — Գուլիէլմոս — Կարոլոս — Գէորգ — Էռնէստ — Ատոլֆոս — Կոստաւ, ծնեալ յ'17 Հոկտեմբերի 1819, գահակալեալ 'ի 6 Սեպտեմբերի 1860. Մայրաքաղաք. — Նոր Սորելից :

10. Օլշընպուրկ, մեծ դքսութիւն. Մեծ դուքս. — Նիկոլայոս — Փրեդերիկոս — Պետրոս, ծնեալ յ'8 Յունիսի 1827, գահակալեալ 'ի 27 Փետրուարի 1855. Մայրաքաղաք. — Օլշընպուրկ :

11. Պրաւընպայկ, դքսութիւն. Դուքս. — Աւուստ — Լուդուիկոս — Գուլիէլմոս — Մաքսիմիլանոս — Փրեդերիկոս, ծնեալ 'ի 25 Ապրիլի 1806, գահակալեալ 'ի 20 Ապրիլի 1851. Մայրաքաղաք. — Պրաւընպայկ :

12. Սաֆա — Մայնիմլըն — Հիլսպուրկհալըն, դքսութիւն. Դուքս. — Գեորգ, ծնեալ յ'2 Ապրիլի 1826, գահակալեալ 'ի 20 Սեպտեմբերի 1866. Մայրաքաղաք. — Մայնիմլըն :

13. Սաֆա-Այզլնապուրկ, դքսութիւն. Դուքս. — Էռնէստ Փրեդերիկոս — Պօղոս — Գէորգ — Նիկոլայոս, ծնեալ 'ի 16 Սեպտեմբերի 1826, գահակալեալ յ'5 Օգոստոսի 1855. Մայրաքաղաք. — Այզլնապուրկ :

14. Սաֆա — Դոպուրկ — Կոքա, դքսութիւն. Դուքս. — Էռնէստ Բ. Աւուստ — Կարոլոս — Յովհանն — Լէոպոլտոս — Ալեքսանդր — Եդուարդ, ծնեալ 'ի 21 Յունիսի 1818, գահակալեալ 'ի 29 Յունուար 1844. Մայրաքաղաք. — Դոպուրկ Է Կոքա :

15. Անհալց, դքսութիւն. Դուքս. — Լէոպոլտոս — Փրեդերիկոս — Նիկոլայոս, ծնեալ 'ի 29 Ապրիլի 1851. գահակալեալ 'ի 22 Մայիսի 1871. Մայրաքաղաք. — Տէսսա :

16. Շվարցպուրկ—Ռուսոլադադ , իշխանութիւն . իշխան .—
Գէորգ—Ալաբերդ , ծնեալ 'ի 25 Նոյեմբերի 1858 , գահակալեալ
'ի 26 Նոյեմբերի 1869 . Մայրաքաղաք .—Ռուսոլադադ .

17. Շպարցպուրկ—Սոնսքրահազըն , իշխանութիւն . իշխան .
—Կոնրիէ—Փրեդերիկոս—Կարոլոս , ծնեալ 'ի 24 Սեպտեմբերի
1801 , գահակալեալ յ'19 Օգոստոսի 1855 . Մայրաքաղաք .—
Սոնսքրահազըն .

18. Վալտեֆ , իշխանութիւն . իշխան .—Գէորգ—Վիկտոր ,
ծնեալ 'ի 14 Յունուարի 1851 , գահակալեալ 'ի 15 Մայիսի
1845 . Մայրաքաղաք .—Արուսըն .

19. Ռեոյս—Կրայց , իշխանութիւն . իշխան .—Հենրիկոս ԺԲ .
ծնեալ 'ի 28 Մարտի 1846 , գահակալեալ յ'8 Նոյեմբերի 1859 .
Մայրաքաղաք .—Կրայց .

20. Ռեոյս—Շրայց , իշխանութիւն . իշխան .—Հենրիկոս ԺԳ .
ծնեալ 'ի 28 Մայիսի 1852 , գահակալեալ 'ի 11 Յունուարի 1867 .
Մայրաքաղաք .—Շրայց .

21. Շաւանպուրկ—Լիքրե , իշխանութիւն . իշխան .—ԱՏՈՒՓՈՍ
—Գէորգ , ծնեալ յ'1 Օգոստոսի 1817 , գահակալեալ 'ի 21
Նոյեմբերի 1860 . Մայրաքաղաք .—Պիւլէպուրկ .

22. Լիքրե—Տեդմոյս , իշխանութիւն . իշխան .—Պօլոս—Փը-
րեդերիկոս—Էմիլ—ԼէոֆՈՒՏՈՍ , ծնեալ յ'1 Սեպտեմբերի
1821 , գահակալեալ յ'1 Յունուարի 1851 . Մայրաքաղաք .—
Տէդմոյս .

23. Լիւպեֆ , ազատ քաղաք . Բաղաքապետ—Նախագահ .—
Վրդալ . Թ . Պէհն .

24. Պրեմըն , ազատ քաղաք . Բաղաքապետ—Նախագահ .—
Վրդալ . Օ . Կիլտէմայսդըր .

25. Հաւանպուրկ , ազատ քաղաք . Բաղաքապետ—Նախագահ .
—Վրդալ . Կ . Հ . Գիրսընբաւըր .

26. Ալգաս—Լորեն , կայսերական գաւառ . Գլուխ կեդրոնա-
կան հոգաբարձութեան .—Իշխան Ո . ՊիՍՍԱՐԲ—ՇէՆՆԱԻՋԸՆ .

Վիսաւուր Բադաֆֆ

Համպուրկ , 240251 . Պրեսլաւ , 208025 . Տրեստա , 177089 .
Միւնիխ , 169478 . Գէօն (Գոլոնիա) , 129255 . Գէօնիկսպէրկ ,
112123 . Լայպցիկ , 106923 . Սգուգկարդ , 91625 . Ֆրանգ-
ֆորդ առ Մայնիւ , 90922 . Տանցիկ , 89121 . Հանովրա ,
87641 . Սգրասպուրկ , 85529 . Մակաէպուրկ , 84452 . Պրե-
մըն , 82950 . Նիւրնպէրկ , 82929 . Սգեդդին , 76149 . Պար-
մըն , 74496 . Էլպըրֆէլտ , 71594 . Աախըն (Էքս լա Շարէլ) ,
74528 . Ալդոնա , 74151 . Տիւրլոտորֆ , 69551 . Քեմնից ,
68229 . Պրաւնշլապկ , 57782 . Գրեֆէլտ , 57128 . Մայնց
(Մայոնս) , 55918 . Բոզըն , 55592 . Միւլհազըն (Միւլհոլ) ,
52825 . Հալլ , 52659 . Էսըն , 51525 . Մէց , 51558 . Աւիլա-
պուրկ , 51284 . Գասըլ , 46575 . Տորդմունտ , 44454 . Բոց-
տամ , 45784 . Էրֆուրդ , 45616 . Ֆրանգֆորդ առ Օտէրիւ ,
45211 . Կէօրլից , 42224 . Վիւրցպուրկ , 40008 . Լիւպէք ,
59745 . Մանհայմ , 59614 . Տարմշդադ , 59584 . Գառլարուհէ ,
56622 . Վիսապտըն , 55465 . Գոպլենց , 55565 . Գիլ , 51747 .
Էլպինկ , 51162 . Ռոսդոք , 50980 . Ռէկէնսպուրկ (Ռադիս-
պոն) , 29224 . Պրոմպէրկ , 27754 . Յիլքաւ , 27522 . Շվերին ,
26804 . Սգրալտունտ , 26751 . Կլատապա , 26526 . Ուլմ ,
26290 . Պոնն , 26200 . Պրանտընպուրկ , 25828 . Պամպէրկ ,
25748 . Հալպըրշդադ , 25121 . Միւնսդըր , 24816 . Ֆրայ-
պուրկ , 24599 . Օսնապրիւք , 25506 . Գոլմար , 25045 . Օֆ-
ֆընպախ , 22691 . Կլախաւ , 22056 . Պիւրֆէլտ , 21801 .
Ֆրայպէրկ , 21675 . Դրիլը (Դրէվ) , 21421 . Յիլնսպուրկ ,
21525 . Նորտհազըն , 21275 . Հիլտըսհայմ , 20804 . Կոթա ,
20591 . Հանաւ , 20278 . Հայտըլպէրկ , 19988 . Ալդընպուրկ ,
19966 .

Ներկայացուցիչօսառ Տէրաքեանց

Անգլիա . — Լորտ Օ . Կ . Լ . Ռեմէլ , Դեսպ .

Աւստրիա . — Կոմս Ա . Գարոլէի , Դեսպ .

Բորդուգալ. — Կոմս տէ Ռիլվաս, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր
պլտ :

Գալլիա. — Դեռակոմս տը Կոնդո—Պիրոն, Դեսպ :

Ղուիցերա. — Գնդապետ Համմըր, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :

Թուրքիա. — Ի. Արիսդարքի—Պէյ, Ներկ. ա. կ. եւ լիա-
զոր պլտ :

Իտալիա. — Կոմս է. տը Լոնէ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :

Հոլլանտա. — Կ. Ֆ. Ռոքուսէն, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :

Միացեալ Նահանգք. — Վրդպ. Կ. Պանգրոֆդ, Ներկ. ա. կ.
եւ լիազոր պլտ :

Յունաստան. — Իշխան Կ. Իբսիլանդի, Ներկ. ա. կ. եւ լիա-
զոր պլտ :

Շուետ. — Ֆ. Կ. Գ. Տիւէ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :

Պելճիա. — Պարոն Ժ. Պ. Նոթուպ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :

Պրաղիլիա. — Ասպետ. Գ. Ս. Վիաննա տէ Լիմա, Ներկ. ա. կ.
եւ լիազոր պլտ :

Ռուսիա. — Սենեկապան Բ. տ' Ուսլրիլ, Դեսպ :

Սպանիա. — Բ. տէ լա Էսգոդուրա, Դեսպ :

Տանիսարդա. — Սենեկապան Կ. Ժ. Գուաատէ, Ներկ. ա. կ.
եւ լիազոր պլտ :

Այլեւս 25 Ներկայացուցիչք յիւրը Տէրութեանց :

Ձ Ո Ի Ի Յ Ե Ր Ա

Հանրապետութիւն

Մայրաքաղաք դաշնակցական. — Պեռն :

Պուլս Կառավարութեան

(1872).

Նախագահ. — Է. Վէլ. Դի :

Փոխ—Նախագահ. — Բ. Ժ. Սէրէզլ :

Պործապիւր Վարչութիւն

(1872)

Ատենապետ Դաշնակցական Խորհրդոյն (Bundesrath) եւ
Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Նախագահն Հանրապետու-
թեան :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Վրդպ. Գ. Շէնք :

Պաշտօնեայ Արդարութեան եւ Ոստիկանութեան. — Ժ. Մ.
Գնիւզըլ :

Պաշտօնեայ Զինուորական գործոց. — Բ. Ժ. Սէրէզլ :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Ժ. Ժ. Շէրըր :

Պաշտօնեայ Վաճառականութեան. — Վրդպ. Կ. Նէֆ :

Պաշտօնեայ Թղթատարութեանց. — Ժ. Ժ. Շալէ—Վընէլ :

Դիւանապետ Դաշնակցութեան. — Վրդպ. Ժ. Ո. Շիս :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Ազգային Խորհրդարան (Nationalrath). անդամք 128, Ատե-
նապետ. — Գ. Յրիտրիգ :

Խորհրդարան Նահանգաց (Staenderath). անդամք 44, Ա-
տենապետ. — Գ. Գաբէլըր :

Զինուորական Վարչութիւն

Ընդհանուր Հրամանատար. — Զորապետ Հ. Հէրցոկ :

Թիւ զօրաց 201257

Ելեւմտական

(1874)

Եկամուտք ,

Ֆրանգ 27,515704

Ելք ,

Ֆրանգ 24,782566

Վաճառականական

(1862)

Վաճառաբերութիւն ,

Ֆրանգ 457,200000

Վաճառահանութիւն ,

Ֆրանգ 417,800000

Երկարութիւն

Երկայնութիւն գծից 'ի շահաբերութեան, հազարամեր 1472

Հեռագրութիւն

Երկայնութիւն գծից հազարամեր 5512
Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 625

Թղթատարական

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց 674

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 2,669147
Թիւ բնակչաց դաշնակցական մայրաքաղաքին 56001

Ստորաբաժանմունք Երկրին

22 Նահանգք (Canton) :

Աբընցէլ, Արկովիա, Դեսին, Թուրկովիա, Ժընէվ (Կէնֆ), Լուցեռն, Կլարիս, Կրաւսլինտըն (Կրիզոն), Նէօշադէլ, Շաֆֆուզ, Շվից, Ունդըրվալտ, Ուրի, Պազըլ (Պալ), Պեռն, Սէն-Կալ, Սոլըթուռն (Սոլէօր), Վալէ, Վո (Վաատ), Յուկ, Յիւրիս, Յրիպուրկ (Յրայպուրկ) :

Պիլատոս Գաղափ

Ժընէվ, 68465 : Յիւրիս, 56000 : Պազըլ, 44854 : Լոզան, 26520 : Լա Շո-տը-Ֆոն, 19950 : Սէն-Կալ, 16675 : Լուցեռն, 14524 : Նէօշադէլ, 15521 : Յրիպուրկ, 10904 : Լոզլ, 10554 : Շաֆֆուզ, 10505 :

Բաժանմունք ըստ ազգայնութեան

Գերմանական 1,840000
Դաղղիական 640000
Իտալական 144000
Ռոմանչ 42000

Ներկայացուցիչ օտար Տէրութեանց

Անգլիա.—Ա. Կ. Կ. Պոնար, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Աւստրիա.—Պարոն Մ. Փոն Օդդընֆէլս—Կլովինտ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Բորդուգալ.—Դեռակումա տէ Սանդա Իզապէլ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Դաղղիա.—Բ. Լանֆրէյ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Դերմանիա.—Տեղապահ—զօրապետ Փոն Ռէօտըր, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Իտալիա.—Լ. Ա. Մէլէկարի, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Հոլլանտա.—Ժ. Կ. Սուդդըր—Վերմէյլըն, Ընդհ. Հիւպ :

Միացեալ Նահանգք.—Հ. Ռուպլի, Տեղիւ պաշտ :

Յունաստան.—Է. Ա. Պէդան, Հիւպ :

Շուեյտ.—Ա. Շէօք, Հիւպ :

Պելճիա.—Հ. Տուլէզ, Դործկար. առժամ :

Պրագիլիա.—Ժ. Գ. տը Վիլնէօլ, Տեղիւ պաշտ :

Ռուսիա.—Սենեկապան իշխան Մ. Կորչագոֆ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Սպանիա.—Ասպետ տոն է. տէ Դորդինա 'ի Ռոտրիկէզ, Տեղիւ պաշտ :

Տանիմարգա.—Ժ. Պ. Կ. Կալիֆ, Հիւպ :

Այլեւս 4 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Թ Ո Ւ Ր Փ Ի Ա

Միապետական Կառավարութիւն

Մայրաքաղաք. — Կոստանդնուպոլիս :

Պիւլիս Կառավարութեան

Սուլդան ԱՊՏԻԻԼ—Ա.Ջ.Ջ. Խան, ծնեալ յ'9 Փետրուարի 1850 (15 Շապան 1245 ըստ Մ.) որդի Սուլդան Մահմուտի Բ. ի. 52⁰ Ինքնակալ 'ի սկզբնաւորութենէ ցեղին Օսմանի եւ 29⁰ յ'առմանէ Կոստանդնուպոլսի 'ի Թըքաց, յաջորդէ եղ-

բոր իւրում Սուլթանին Ապտիւլ—Մէճիտի 'ի 25 Յունիսի 1861.

Որդիք.—1. Եռսուֆ—Իզլէտտին էֆէնտի, ծնեալ յ'9 Հոկտ, 1857. Հրամանատար Կայսերական պահապան զօրաց, — 2. Սափհէ Սուլթանուհի, ծնեալ 'ի 10 Օգոստ. 1862. — 3. Մահմուտ—Ճէմիլէտտին էֆէնտի, ծնեալ 'ի 20 Նոյեմբ. 1862. — 4. Մէհմէմէտ—Սէլիմ էֆէնտի, ծնեալ յ'8 Հոկտ. 1866. — 5. Ապտիւլ—Մէճիտ էֆէնտի, ծնեալ 'ի 27 Յունիսի 1868.

Քոյր.—Ատիլէ Սուլթանուհի, ծնեալ 'ի 25 Մայիսի 1826.

Շղթորորդիք.—1. Գահաթաւանդ իշխան, Մէհմէմէտ—ՍՈՒՐՍ էֆէնտի, ծնեալ 'ի 21 Սեպտեմբերի 1840, որդի Սուլթանին Ապտիւլ—Մէճիտի. — 2. Ֆադիմէ Սուլթանուհի, ծնեալ յ'1 Նոյեմբ. 1840. — 3. Ռէֆիյէ Սուլթանուհի, ծնեալ 'ի 6 Փետր. 1842. — 4. Ապտիւլ—Համիտ էֆէնտի, ծնեալ 'ի 22 Սեպտ. 1842. — 5. Ճէմիլէ Սուլթանուհի, ծնեալ յ'18 Օգոստ. 1843. — 6. Մէհմէմէտ—Ռէշատ էֆէնտի, ծնեալ յ'3 Նոյեմբ. 1844. — 7. Ահմէտ—Գէմալէտտին էֆէնտի, ծնեալ յ'5 Դեկտ. 1847. — 8. Պէհլիզէ Սուլթանուհի, ծնեալ 'ի 16 Յուն. 1848. — 9. Մէհմէմէտ—Պուհրանէտտին էֆէնտի, ծնեալ 'ի 25 Մայ. 1849. — 10. Նուրէտտին էֆէնտի, ծնեալ 'ի 14 Ապր. 1851. — 11. Սէնիհէ Սուլթանուհի, ծնեալ 'ի 21 Նոյեմբ. 1851. — 12. Ֆէհիմէ Սուլթանուհի, ծնեալ 'ի 26 Յունիւ. 1855. — 13. Շէհիմէ Սուլթանուհի, ծնեալ յ'1 Մարտի 1855. — 14. Սիւլէյման էֆէնտի, ծնեալ յ'12 Յունիւ. 1861.

Փորձադիր Վարչութիւն

Մեծ Եպարքոս (Սատր-աղամ).—Մէհմէմէտ-Ռիւշտի բաշա, Կրօնապետ Մահմետականաց (Շէյխ-իւ-Իսլամ).—Ահմէտ Մուհդար էֆէնտի.

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց (Հարիճիյէ).—Հալիլ—Շէրիֆ բաշա.

Պաշտօնեայ Արդարութեան (Ահքեամը—Ատլիէ).—Սափֆէդ բաշա.

Պաշտօնեայ Պատերազմի (Մէրասիէր).—Էսատ բաշա.

Պաշտօնեայ Ելեւմտից (Մալիյէ).—Սատրգ բաշա.

Պաշտօնեայ Ծովային գործոց (Պահրիյէ).—Նամըգ բաշա.

Պաշտօնեայ Հասարակային շինութեանց (Նաֆիա).—Էտհէմ բաշա.

Պաշտօնեայ Վաճառականութեան (Իիճարէդ).—Մահմուտ բաշա.

Պաշտօնեայ Հասարակաց կրթութեան.—Բէմալ բաշա.

Պաշտօնեայ Թնդանութարանի (Իօբհանէ).—Հալիլ բաշա.

Պաշտօնեայ Ոստիկանութեան (Չարդիյէ).—Իսմայիլ բաշա.

Պաշտօնեայ Հեռագրութեանց եւ Թղթատարութեանց.—Ֆէյզիլ պէյ.

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Խորհրդարան Պետութեան (Շուրայի Տէվլէդ)

Ատենապետ.—Բեամիլ բաշա, Ատենադպիրք.—Էբրէմ պէյ եւ Սիւրէյա պէյ, Ընդհանուր քարտուղար.—Իզլէտտին պէյ, Բ. քարտուղար.—Սայիպ էֆէնտի.

Անդամք.—Նուրի բաշա, Էտհէմ բաշա, Իպրահիմ բաշա, Իսմայիլ բաշա, Հալիմի էֆէնտի, Նէճիպ էֆէնտի, Ահմէտ Վէֆիդ էֆէնտի, Ռէուֆ պէյ, Սայիտ էֆէնտի, Միհրան պէյ Տիւզեան, Եալէր էֆէնտի Թնկրեան, Գրիգոր էֆէնտի Օտեան, Շէվքէդ պէյ, Լոդսթեղի պէյ, Եանդո էֆէնտի Իքիստէս, Ալի Շէիք պէյ, Սարգիս էֆէնտի Աղարեկեան, Ահմետ պէյ, Պոխոր էֆէնտի.

Ձիւնուորական Վարչութիւն

Հրահանատար

Ա. զօրաբանակի (Կայսերական պահապան զօրք).—Կ.Ի.

Եռսուֆ—Իզլէտտին էֆէնտի.

Բ. » (Շոււմա).—Ալի Ռիզա բաշա.

Գ. » (Մանսուր).—Սամիհ բաշա.

Դ. » (Էրզինկեան).—Մէհմէտ բաշա.

Ե. Զօրաբանակի (Սիրիա). — Իզդէդ բաշա :	
Զ. » (Պաղտատ). — Ռաուֆ բաշա :	
Է. » (Եմէն). — Ահմէտ Մուհէդար բաշա :	
Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան	152000
Թիւ զօրաց 'ի պատերազմի	մինչեւ 700000
Շաւասորմիդ	
Թիւ պատերազմական նաւաց	168
Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսա	2090
Թիւ նաւաստեաց	24000
Պաշտօնէութիւն Տանն Կայսեր	
Ա. Պաշտօնեայ. — Ֆէրիտ բաշա :	
Ա. Սենեկապան. — Զիվէր պէյ :	
Ա. Գարտուղար սուլթանին. — Ռէֆիզ պէյ :	
Ա. Իմամ. — Հասան Հայրուլլահ էֆէնտի :	
Գըզլար — աղասը. — Դալհա աղա :	
Ա. Դիկնապահ. — Իպրահիմ բաշա :	
Ախուռապետ. — Հալիլ աղա :	
Գանձապետ. — Մէհմէտ Սալիկ էֆէնտի :	
Խաղնէ վէքիլի. — Ռամիզ աղա :	
Պաշ Մուսայիպ. — Սուրուր աղա :	
Ճարտարապետը. — Յակոբ եւ Սարգիս պէյք Պալեան :	
Ա. Բժիշկ սուլթանին. — Մարգո բաշա :	
Ա. Դեղադործ. — Տիամանտաքի էֆէնտի :	
Տնօրէն Երաժշտական իմրին. — Իպրահիմ բաշա :	
Գլուխ Կայսակ Ազգաց (Ռուսսայի — Միլէլ)	
ՊԱՏՐԻԱՐԻ ՀԱՅՈՑ. — ԱՄԵՆԱ. Տէր ՄԿՐՏԻՉ ԱՐԲԵ. ԽՐԻՄԵԱՆ :	
Պատրիարք Հայոց Պապականաց. — Գեր. Տէր Յովհան Նալիսկ :	
Գիւրջեան :	
Գլուխ Հայոց Բողոքականաց. — Տէր Յակոբ Մառթէոսեան :	
Պատրիարք Յունաց. — Սմեան. Տէր Անթիմոս Զ. Մայրա-	
գոյն Հայրապետ Յունական Եկեղեցւոյ :	

Պատրիարք (Եկեղարքոս) Պաղարաց. — Գեր. Տէր Անթիմոս Ա. Բարբուռապետ (Խախամաչի) Հրէից. — Տէր Ճադիր :

Ելեւսական

Ծրագիր Հաշուեցուցակ վասն ելեւսական ամի 1289 ըստ Թրքաց

(1871 Մարտ 1—28 Փետրուար 1873)

(1 Բասկ=500 Դահեկան)

ԵԿԱՄՈՒՏԻ.		Հանումն 5 % 'ի վերայ Թո-
Ա. Ուղղակի տուրք 782727		շակաց 5973
Անճնական տուրք (վէրկի) 651308		Վասն կալուածական մատենի 39766
Զինուորական պարտագանց. 131419		Նէճտ զաւառի 10000
Բ. Անուղղակի տուրք		Նոր տուրք ոգելի ըմպելեաց ե
2,787885		ծխախոտից 74000
Տասանորդք Հնձոց, Էն. 1,499135		Այլեայլ 72263
Բաժ խաշանց 409940		Դ. Հարկք 165544
Բաժ խոզանց 6708		Եզիպտոսի 150000
Բաժ մետաքսի 40849		Ռումանիոյ 8000
Բաժ ոգելի ըմպելեաց 49990		Սերպիոյ 4600
Մաքս 430284		Սամոսի (Սուսամ) 800
Տուրք ծխախոտի 105538		Աթոս Լերին 144
Կալուածական վարձք 105000		4287442
Դրոշմեալ Թուղթ 40000		Բարձունն բառորդ մասի տա-
Բաժ դաշանց 10000		սանորդաց 160000
Բաժ դատաստանական 23153		
Այլեայլ բաժք 97319		Գումար Եկամտից 4,127442
Դ. Այլեայլ եկամուտք		Ե Լ Բ
555288		Ա. Պարտք Հասարակաց 1890540
Աղահանքաց 164575		Արտաքին պարտք 1,303046
Կալուածոց 35848		Ընդհ. պարտք (Ներքին) 361653
Անտառաց 26000		Սէհիմ, Մուգաղա, Դիմար,
Ծով. Գործ. Պաշտօնատան 25310		Վազըֆ 114486
Վաճառական. » 2940		Անհաստատ պարտք 98848
Ոստիկանութ. » 804		Փոխառութիւնք կարճատե
Առողջապահական տեսչ. 7504		պայմանաժամի 12507
Հանքաց 17958		Բ. Ռոճիկք 585555
Հեռագրութեանց 48976		Արբունի Թոշակ 261773
Թղթատարութեանց 21371		

Վազըֆ	7000
Ամսականք և նուէրք	114530
Գ. Այլեւայլք	26005
Դ. Պաշտօնատուն ելեւ-	
մըտից	197511
Ելեւմտական	109947
Մարս և անուղղ. տուրք	80256
Հոգաբարձութիւն անտուաց	7308
Ե. Պաշտօնատուն ներ-	
քին գործոց	475021
Հոգաբարձ. ներքին գործոց	444677
Հոգաբարձ. Ոստիկանութեան	28544
Զ. Պաշտօնատուն Ար-	
դարութեան	78665
Է. Պաշտօնատուն Ար-	
տաքին գործոց	29105
Ը. Պաշտօնատուն Պա-	
տերազմի	689012
Թ. Թնդանօթարանի	95526

Ժ. Պաշտ. Ծովային գոր-	
ծոց	160000
ԺԱ. Պաշտ. Վաճառա-	
կանութեան	5135
ԺԲ. Առողջապահական	
տեսչութիւն	10035
ԺԳ. Պաշտ. Հասարկ.	
կրթութեան	16405
ԺԴ. Հասարակային շի-	
նութիւնք	228585
Պաշտօնատուն	14871
Հեռագրութիւնք և Թղթատա-	
րութիւնք	88497
Հոգաբարձ. Հանքաց	15283
Երաշխաւորութիւն տոկոսաց	
Երկամուղւոց	106932
Շինութիւն ճանապարհաց Տրա-	
պիզոնի, ևն.	5000
Գումար ելից	4,280890

Փոխառութիւնք Կառավարութեան Թուրքիոյ

Ա. 1854. — 500000 Ռսկ. Անգլ. առ 6%, Հատուցանելի մինչեւ 1889, երաշխ. հարկ Եգիպտոսի (Սակարկեալ ընդ սեղանաւորս Տէնդ, Բալմըր եւ Ընկ. 'ի Լոնտոն):

Բ. 1855. — 5,000000 Ռսկ. Անգլ. առ 4%, Հատուցանելի 1900, երաշխաւորեալ 'ի Կողմանէ Գաղղիոյ եւ Անգլիոյ (Ռոթշիլտ եւ որդիք, 'ի Բարիզ):

Գ. 1858. — 5,000000 Ռսկ. Անգլ. առ 6%, Հատուցանելի 1895, երաշխ. մաքս Կոստանդնուպոլսի (Տէնդ, Բալմըր եւ Ընկ. 'ի Լոնտոն):

Դ. 1860. — 101860 Պարտամուրհակք (Obligations) 'ի 500 Ֆրանք առ 6%, Հատուցանելի 1896, երաշխ. մաքս եւ այլեւայլ տասանորդք (Ժ. Միլրէս եւ Ընկ. 'ի Բարիզ):

Ե. 1862. — 400000 Պարտամուրհակք 'ի 500 Ֆրանք առ

6%, Հատուցանելի 1886, երաշխ. եկամուտք ծխախոտի, աղի, շրջակի եւ հրամանատուութեանց (Կ. Տըվո եւ Ընկ. 'ի Լոնտոն):

Զ. 1865. — 500000 Պարտամուրհակք 'ի 500 Ֆրանք առ 6%, Հատուցանելի 1887, երաշխ. այլ տուրքք անուղղակի (Օսմանեան Դրամասեղան 'ի Բարիզ եւ 'ի Լոնտոն):

Է. 1864. — 100000 Պարտամուրհակք 'ի 500 Ֆրանք առ 6%, Հատուցանելի 1887, երաշխ. որպէս նախընթացն (Օսմանեան Դրամասեղան):

Ը. 1865. — 40,000000 Ռսկ. Օսմ. առ 6%, Հատուցանելի 1902: Փոխառութիւնս այս կոչի նաեւ «Ընդհանուր Պարտք» (Dette Générale) (Է. Էրլանկըր եւ Ընկ. 'ի Բարիզ):

Թ. 1865. — 500000 Պարտամուրհակք 'ի 500 Ֆրանք առ 6%, Հատուցանելի 1887, երաշխ. խաշինք Ռումէլոյ, բերք պղնձահանքաց եւ այլ հարկք 'ի Սիրիա (Օսմ. Դրամասեղան 'ի Լոնտոն եւ 'ի Բարիզ):

Ժ. 1868. — 501280 Պարտամուրհակք 'ի 500 Ֆրանք առ 6%, Հատուցանելի 1875, «Վճարատուութեան Գանձատան» (Bons du Trésor) անուամբ, երաշխ. տասանորդք Դանուբի, Ադրիանուպոլսի եւ Թեսաղոնիկեայ դաւառաց եւ բաժխաշանց Ասիական Թուրքիոյ (Ընդհանուր Ընկերութիւն (Société Générale) 'ի Բարիզ):

ԺԱ. 1869. 1,111111 Պարտամուրհակք 'ի 500 Ֆրանք առ 6%, Հատուցանելի 1905, երաշխ. այլեւայլ եկամուտք (Հաշուարան Տոկոսեաց (Comptoir d'Escompte) 'ի Բարիզ եւ 'ի Կոստանդնուպոլսի):

ԺԲ. 1870. — Փոխառութիւն պարգեւաւոր, վասն շինութեան Ռումէլեան Երկաթուղւոց, 1,980000 Պարտամուրհակք 'ի 400 Ֆրանք առ 5 Հատուցանելի 1960, երաշխ. Հասոյթք նոյն Երկաթուղւոց (Ընկերութիւն Երկաթուղւոց Եւրոպական Թուրքիոյ):

ԺԳ. 1871. — Փոխառութիւն 570000 Ռսկ. Անգլ. առ 6

Հատուցանելի 1905, Երաշխ. հարկ Եգիպտոսի՝ յաւելեալ յետ 1866 ի (Տէնդ, Բալըր եւ Ընկ. 'ի Լոնտոն եւ 'ի Կ. Պոլիս) : Ժ. 1872.— Փոխառութիւն 10,000000 Ոսկ. Անգլ. առ 9% գին շրջահանման (Taux d'Emission) 98 1/2 (Ընդհանուր Վարկ Օսմանեան (Crédit Général Ottoman) եւ Դրամասեղան Աւստրո-Օսմանեան (Austro-Ottomanische Bank) 'ի Վիէննա) :

Բովանդակութիւն Պարտք

Թուրքիոյ Կառավարութեան յամին 1872

Ա. Արտաքին Պարտք. (Փոխառութիւնք 1854—1871)	
	1511,575000
Փոխառութիւն 1872 ի	250,000000
Բ. Ներքին Պարտք	1681,710557
Գ. Անհաստատ Պարտք	225,000000
Գումար	5668,085557

Վաճառականական

(1865)

Վաճառաբերութիւն՝	Ֆրանգ 516,7 միլիոն :
Վաճառահանութիւն ,	Ֆրանգ 153,5 միլիոն :
Թիւ վաճառատար Նաւաց	2200

Ներկայութիւն

(1871)

Երկայնութիւն գծից՝ չափաբերութեան, հազարամեդր 1045 : (Վառնա — Ռուսնուդ , 225 : Բէօսդէնճէ — Չէնհալուտա , 63 : Սիրքէճի խկէլէ — Չադալճա , 72 : Տէտէաղաճ — Ադրիանուպոլիս , 145 : Ադրիանուպոլիս — Հարմանլը , 60 : Հարմանլը — Դըռնուլա , 16 : Թեսաղոնիկէ — Միլլիկ , 102 : Նովի — Պանեպուդա , 104 : Հայտարբաշա — Բէնտիք , 25 : Զմիւռնիա — Այտըն եւ Զմիւռնիա — Դասապա , 251 : Ողջոյն հազարամեդր 1045) :

Հեռագրութիւն

Երկայնութիւն գծից , հազարամեդր 25487
Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 395

Թղթատարութիւն

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց անձանթ

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին	
Ասիական Թուրքիոյ	Իբրու 16,465000
Եւրոպական Թուրքիոյ	» 8,000000
Ալիւրիկեան Թուրքիոյ (Տրիպոլիս)	» 750000
	25,215000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին » 700000

Ստորաբաժանման Երկրին

25 Դաւառք (Կուսակալութիւնք) :

Ասիական Թուրքիա

Այտըն (Զմիւռնիա) .— Հիւսէյին Ալի բաշա :
Անկիւրիա (Անկիւրիա) .— Նիւսրէդ բաշա :
Ատանա (Ատանա) .— Նաչիտ բաշա :
Բաբելոն (Բաբելոն) .— Ռաուֆ բաշա :
Բերիա (Բերիա) .— Հաճի Ալի բաշա :
Դասդամպուլ (Դասդամպուլ) .— Բերդէվ բաշա :
Դոնեա (Դոնեա) .— Հալէդ բաշա :
Դամասկոս (Դամասկոս) .— Սուլէի բաշա :
Եմէն (Հոսէյյոտ) .— Ահմէտ Մուհապար բաշա :
Լիբանան (Տէյր-էլ-Դամր) .— Ֆրանգո-Նասր բաշա :
Կարին (Կարին) .— Սամիզ բաշա :
Հեճաղ (Ճիտտա) .— Մուհամմէտ Ռէշիտ բաշա :
Միջագետք (Տիգրանակերտ) .— Իսմայիլ բաշա :
Ուլիմպեան (Պրուսա) .— Համտի բաշա :
Սեբաստիա (Սեբաստիա) .— Սուրշիտ բաշա :
Տրապիզոն (Տրապիզոն) .— Ահմէտ Ռասիմ բաշա :

Արքիպիսկոպոս

Կղզիք Արքիպիսկոպոսի (Դարդանեղ) . — Ահմէտ բաշա Կեսաւ ,
Կրետէ (Հանեա) . — Սալֆէդ բաշա :
Սամոս (Սադըղ) . — Բաւլաքի Միւզիւրրիս Պէյ :

Ափրիկէ

Տրիպոլիս (Տրիպոլիս) :

Եւրոպական Թուրքիա

Ադրիանուպոլիս (Ադրիանուպոլիս) . — Էմին Մուհլիս բաշա ,
Բրիզըն (Բրիզըն) . — Ապրիւլ Ռահման բաշա :
Դանուբ (Ռուսճուգ) . — Համիտի բաշա :
Եանեա (Եանեա) . — Ռէտիֆ բաշա :
Ըշգոտուա (Ըշգոտուա) . — Շէվքէդ բաշա :
Թեսաղոնիկէ (Սէլանիկ) . — Էօմէր Ֆէվի բաշա :
Պոսնա (Պոսնա) . — Ասիմ բաշա :

Գլխաւոր Քաղաք

Զմիւռնիա , իբրու 150000 : Դամասկոս , 120000 : Բերիա ,
100000 : Կարին , 100000 : Բարեղն , 100000 : Պէյրուս , 100000 :
Պրուսա , 100000 : Սեբաստիա , 80000 : Կեսարիա , 60000 : Վան ,
60000 : Երուսաղէմ , 50000 : Ադրիանուպոլիս , 50000 : Թեսա-
ղոնիկէ , 50000 : Սէրայէվո , 50000 : Կալիբոլի , 50000 : Ռուս-
ճուգ , 50000 : Փիլիպպոպոլիս (Ֆիլիպէ) , 50000 : Սոֆիա ,
25000 :

Ներկայացոյցիւմ օսար Տէրութեանց

Անգլիա . — Տէր Հենրիկոս Գ . Էլիոդ , Դեսպ , Տէր Փիլիպպ
Ֆրանչիս , Ընդհ . Հիւսպ :

Աւստրիա . — Տէր Կոմս Լուտովֆ , Ներկ . ա . Կ . եւ լիազօր
պշտ : Տէր Ասպետ Ժ . Ֆոն Շվէկըլ , Ընդհ . Հիւսպ :

Բորդուգալ . — Տէր Բինդո տէ Սովէրալ , Տեղիլ . պշտ : Տէր
Ֆորդիւնէ Ժուրդան , Ընդհ . Հիւսպ :

Գաղլիա . — Տէր Կոմս Մեւրիոր տը Վոկէ , Դեսպ , Տէր Պէլէն ,
Ընդհ . Հիւսպ :

Դերմանիա . — Տէր Կոմս Ֆոն Քէյտէլ , Ներկ . ա . Կ . եւ
լիազօր պշտ : Տէր Ժ . Ֆրիտլէնտըր , Ընդ . Հիւսպ :

Իտալիա . — Տէր Կոմս Պարպուլանի , Ներկ . ա . Կ . եւ լիազօր
պշտ : Տէր Ասպետ Սեանեոլինի , Ընդհ . Հիւսպ :

Հոլլանտա . — Տէր Հէլտէվեր , Տեղիլ . պշտ :
Միսցեալ Նահանգք . — Տէր Կ . Պսքըր , Տեղիլ . պշտ : Տէր
Ժ . Լ . Կուտէնով , Ընդհ . Հիւսպ :

Յունաստան . — Տէր Սիմոս , Ներկ . ա . Կ . եւ լիազօր պշտ :
Տէր Գ . Աքսէլոս , Ընդհ . Հիւսպ :

Շուեետ . — Տէր Ս . տ'էնրընհոֆ , Տեղիլ . պշտ :
Պարսկաստան . — Տէր Միրզա Ահմէտ , Դեսպ . Սորհրդ .
Տէր Հաճի Միրզա Նէճաֆ Ալի , Ընդհ . Հիւսպ :

Ռուսիա . — Տէր զօրապետ Ն . Իկնադիէֆ , Դեսպ . Տէր
Հիդրովո , Ընդհ . Հիւսպ :

Սպանիա . — Տէր Մ . Ագարա , Ներկ . ա . Կ . եւ լիազօր պշտ :
Տանիմարգա . — Ներկայացուցիչն Շուեետի-Նորվեգիոյ է միան-
գամայն Գործակաւտար այսր Պետութեան :

Գործակալութիւն Զարկասու Էլխանուրեանց
Ռումանիա . — Տէր զօրապետ իշխան Ժ . Կիդա , Գործիլ .
Սերպիա . — Տէր Քրիստիչ , Գործիլ .

Կ Ո Ս Տ Ա Ն Գ Ն Ո Ւ Պ Ո Ւ Խ Ս

Քաղաքապետ . — Ալի բաշա :
Կառավարիչ Բէրայի . — Մէհմէտ բաշա :
Կառավարիչ Իսկիւտարի . — Դոսուն բաշա :
Ատենապետ Թաղապետութեան Զ . Շրջանի (Բէրա) . —
Մուհդար պէյ :

Պաշտօնատեղի Զաւասակ Ազգաց

ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ . — Գումարու , 'ի քաղաքին :
Պատրիարքարան Հայոց Պապականաց . — Բէրա , մեծ փողոց :
Դիւանատուն Հայոց Բողոքականաց . — Բ . Դուռն , 'ի քաղաքին :
Պատրիարքարան Յունաց . — Ֆէնէր , 'ի քաղաքին :

Պատրիարքարան (Եկեղեցարան) Պուլլարաց .— Օրդագիր ,
Բաբբունարան Հրէից .— Օրդագիր :

Պիւսանսունց օսար տէրութեանց
Անգլիա .— Փողոց Մէտրէսէ , Ղալադիա :
Աւստրո-Հունկարիա .— Փողոց Դոմ-Դոմ Թ. 4 , Բէրա :
Գաղղիա .— Փողոց Նամակատանց , Բէրա :
Գերմանիա .— Փողոց Եմենիճի Թ. 14 , Բէրա :
Իտալիա .— Փողոց Չըգուր , Բէրա :
Հոլանդա .— Մեծ Փողոց , Բէրա :
Միացեալ Նահանգք .— Փողոց Հէնտէք Թ. 11 , Բէրա :
Յունաստան .— Փողոց Նամակատանց Թ. 12 , Բէրա :
Շուետ .— Մեծ Փողոց , Բէրա :
Պարսկաստան .— Մերձ 'ի Բ. Դուռն , 'ի քաղաքին :
Պեճիկ .— Մեծ Փողոց Թ. 669 , Բէրա :
Ռումանիա .— Փողոց Ենի Չարչի Թ. 85 , Բէրա ,
Ռուսիա .— Մեծ Փողոց , Բէրա :
Սերպիա .— Փողոց Պրուսա Թ. 2 , Բէրա :
Սպանիա .— Մեծ Փողոց Թ. 364 , Բէրա :

Հայ Լրագիրք

Ասիա , Արարս , Աւեսաբեր , Եփրատ , Մամուլ , Ման-
գումէի Էֆեսար , Մասիս , Մեղու , Մէնմուլայի Հավաշիս , Սե-
սայր Հաղըգէդ , Փունջ , Օրագիր :

Անգլիաւէն եւ Պաղղիաւէն Լրագիրք

Լէվընդ-Հէրալտ , Լէվընդ-Դայմզ , Լա Թիւրքի , Գուրրիէ տ'
Օրիան , Ֆար տիւ Պոսփոր , Կազէդ Մէտիզալ տ'Օրիան , Մոնի-
դէօր տիւ Գոմէրս , Օրիան Իլիւսդրէ :

Ֆրանսիական Լրագիրք

Դագվիմի-Վէգայի , Ճէրիտէյի-Հափատիս , Ճէրիտէյի-Աս-
կէրիյէ , Հադայիդ-Լիւ-Վէգայի , Պասիրէդ , Իպրէդ , Լէդայի-
Ասար , Հատիդա , Տիոթէն , Էլ-Ճէվայիլ :

Յունաւէն Լրագիրք

Նէօլոդոս , Վիզանդիս , Դոնադանդինուբուլիս , Դիբոս-Դոնս-
դանդինուբուլէոս , Թէադիս , Անադոլիքոս-Ասդիր , Անադոլի ,
Տիոնիս :

Պաղղաւերէն եւ Եփրեյն-Սպանիական Լրագիրք

Պրավո (Պուլլ .) , Թուրչիա (Պուլլ .) , Ճիորնալ-Իսրայէլ
(Եփր-Սպն .) :

Դրամասեղանց

Կայսերական Դրամասեղան Օսմանեան (Banque Impériale
Ottomane) .— Փողոց Դրամասեղանի , Բէրչէմպէ-Բազար , Ղա-
լադիա :

Ընդհանուր Ընկերութիւն Օսմանեան Կայսրութեան (So-
ciété Générale de l'Empire Ottoman) .— Դամանտո-խան , Ղա-
լադիա :

Ընդհանուր Վարկ Օսմանեան (Crédit Général Ottoman) .—
Փողոց Չէմէ Թ. 15 , Բէրչէմպէ-Բազար :

Դրամասեղան Աւստրո-Օսմանեան (Banque Austro-Ottomane)
Դամանդո-խան , Ղալադիա :

Դրամասեղան Կոստանդնուպոլսի (Banque de Constanti-
nople) .— Փողոց Յուֆֆարիս , Ղալադիա :

Ընկերութիւն Վարկի Աւստրո-Թիւրք (Société de Crédit
Austro-Turque) .— Մէհմէտ-Ալի Բաշա խան Թ. 4 , Ղալադիա :

Ընկերութիւն Օսմանեան Փոխանակութեան եւ Արժէթիւթոց
(Société Ottomane de Change et de Valeurs) .— Փողոց Հաճի
Ֆոդէի , Թ. 12 , Ղալադիա :

Հաշուարան Կոստանդնուպոլսի (Comptoir de Constantino-
ple) .— Սափեար-խան , Ղալադիա :

Դրամական Աւարտանգ (Bourse de valeurs)

Գոմիսիոն-խան, Ղալադիա :

ՅՈՒՑԱԿ ԱՐԺԷՅՂՈՑ

Ընդհանուր Պարտք	(1865) :
Փոխառութիւն	(1865) :
»	(1865) :
»	(1869) :
»	(1872) :

Ռուսական Երկաթուղիք, Հին :

» » նոր :

Փոխառութիւն Յոլանդական Կուրս 9 %

» » » 8 %

Ընդհանուր Ընկերութիւն Օսմ :

Ընդհանուր Վարկ Օսմ :

Վարկ Աւստրո-թիւրք :

Դրամասեղան Կ. Պոլսի :

Ընկերութիւն Օսմ. Փոխանակիթ :

Տրամուղիք (Tramways) :

Ստորերկրեայ Երկաթուղիք (Ch. de fer Métropolitain).

Ընթացիկ Դրամք Ի Կ. Պոլսի.

(Ոսկի Օսմանեան 400 դահեկան հաշուով)

Ոսկի Անգլիական	դահեկան	109
Ոսկի Դադլիական 20 ֆրանգնոց	»	87
Ոսկի Ռուսական (Բոլ-Իմբերիալ)	»	89
Ոսկի Աւստրիական (Գրլմից)	»	51,20
Արծաթ (Մէճիտիյէ), Տարբերութիւն	»	101,20
Մետաղ (Մէդալիք), »	»	105—
Պղինձ (Պաքքր) »	»	120—

ԻՏԱԼԻԱ

Սահմանադրական Թագաւորութիւն

Մայրաքաղաք. — Հռոմ :

Պալատ Կառավարութեան

ՎԻԿՏՈՐ—ԵՄՄԱՆՈՒԷԼ Բ. Մարի—Ալպերտ—Եւգինէոս—

Փերդինանդ—Թովմաս, Թագաւոր Իտալիոյ, ծնեալ 'ի 14 Մարտի 1820, յաջորդէ հօր իւրում Կարոլոսի—Ալպերտի 'ի 25 Մարտի 1849 եւ առնու զ'տիտղոս «Թագաւոր Իտալիոյ» ըստ որոշման 17 Մարտի 1861 եւ ամուսնանայ յ'12 Ապրիլի 1842 ընդ Մարիամու—ԱՏԷԼԱՅԻՏԱՅ—Փրանկիսկեայ—Եղիսաբէթի—Գլոտիլդեայ (ծնեալ յ'5 Յունիս 1822, դուստր Ռէնիէի' արքիդքսին Աւստրիոյ), եւ մնայ այրի 'ի 20 Յունուարի 1855 :

Գահաժառանգ Իշխան. — ՀՈՒՄՊԵՐՏՈՍ—Ռէնիէ—Կարոլու—Էմմանուէլ—Յովհան—Մարի—Փերդինանդ—Եւգինէոս, Թագաւորազուն իշխան Իտալիոյ, իշխան Բիէմոնդի, ծնեալ 'ի 14 Մարտի 1844 եւ ամուսնացեալ 'ի 22 Ապրիլի 1868 ընդ Մարիամու—Մարգարիտայ—Թերեզայ—Յովհաննայ, (ծնեալ 'ի 20 Նոյեմբերի 1851, Դուստր Փերդինանդի' իշխանին Սաւոնայ) :

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյ եւ Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Ժ. Լանցա :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Է. Վիսզոնդի—Վէնոսդա :

Պաշտօնեայ Արդարութեան եւ Կրօնից. — Ժ. տէ Ֆալդո :

Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Տեղապահ—գորապետ Գ. Ֆ.

Ռիգորդի Մանիանի :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Գ. Սէլլա :

Պաշտօնեայ Հասարակաց կրթութեան : — Գ. Սէլլա. առժա.

Պաշտօնեայ Հասարակային շինութեանց. — Ժ. Տէվինչէնցի :

Պաշտօնեայ Մովային գործոց. — Տեղապահ—ծովապետ Ա.

Ռիպոդի :

Պաշտօնեայ Վաճառականութեան եւ Երկրագործութեան .
— Է . Գասղանեղա :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Մերակոյտ ժողով . անդամք 270 : Ատենապետ . — Մարգիզ
Ֆարտէլա տի Դորրէարսա :

Խորհ . Երեսփ . ամբամբ 508 : Ատենապետ . — Ժ . Պիանդէրի :

Զինուորական Վարչութիւն

Զօրապետ հրամանատարք . — Ա . Ֆէրրէրո տէլլա Մարմորա :
Կոմս Հ . Մորոցցո տէլլա Րոզզա . Հ . Զիալտինի :

Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան 335555

Թիւ զօրաց 'ի պատերազմի : 750000

Նաւաստովոյ

Մովապետ . — Իշխան Եւդինէոս տի Սավուա — Գարինեան :

Թիւ պատերազմական նաւաց 76

Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսա 655

Ելեւմական

(1872)

Եկամուտք , Ֆրանգ 1287,552590

Ելք , Ֆրանգ 1560,577072

Վաճառականական

(1871)

Վաճառարերութիւն , Ֆրանգ 1100, միլիոն :

Վաճառահանութիւն , Ֆրանգ 1085,5 միլիոն :

Թիւ վաճառատար նաւաց 18822 : Տակառահափ 1,015058

Թիւ նաւաստեաց 184050

Երկարուդիք

Երկայնութիւն գծից 'ի շահարերութեան , հզրմէր . 6578

Հեռագրութիւն

Երկայնութիւն գծից , հազարամէր 18459

Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 1277

Թղթատարական

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց 2504

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 26,716890

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 244484

Ստորաբաժանմունք Երկրին

69 Գաւառք :

Գլխաւոր Քաղաք

Նէապոլիս (Նաբոլի) , 448745 : Բալէրմո , 219598 : Դուրին , 207770 : Միլան , 200000 : Ֆիորենցա , 167095 : Ճէնովա , 150269 : Վենետիկ , 128901 : Պոլոնեա , 115957 : Մէսինա , 111854 : Լիվորնո , 97906 : Կադանէ , 84597 : Ֆէրրարա , 72447 : Լուզզա , 68204 : Վէրոնա , 67080 : Բոտոլա , 66007 : Ռափէննա , 58904 : Ալէսանտրիա , 57079 : Մոտէնա , 56690 : Ռէճճիո , 50657 : Պարի , 50524 : Բիզա , 50541 : Անգոնա , 45741 : Բարմա , 45509 : Արէցցո , 58907 : Պրեչիա , 57906 : Պէրկամո , 57565 : Ֆալէնցա , 56299 : Բիաչենցա , 54985 : Ուտինէ , 29650 : Բաւիա , 29618 : Սալէռնո , 27759 : Մանդուա , 26687 : Գիոնճա , 26556 : Գասղէլամարէ , 26581 : Դոմո , 24550 : Սինիկալիա , 22197 : Սիրազուզա , 22179 : Ռակուզա , 21546 : Սըոլէդո , 20748 : Ճիլրճէնդի , 20646 : Վիդէրպո , 20657 : Պարչելլոնա , 20464 : Պէնէվէնդո , 20153 :

Իշխանութիւն Պապին

Պիոս Թ . Պապ կամ Քահանայապետ Հռոմէական Եկեղեցւոյ , ծնեալ յ'15 Մայիսի 1792, ընտրի Պապ 'ի վախճանելոյն Գրիգորի Ժ.Զ.ի Պապին 'ի 16 Յունիսի 1846 :

Առաքելական Դիւանատուն (Cancellaria Apostolica)

Փոխ-դիւանապետ . — Կարդինալ Լ . Սմա տի Սան Ֆիլիբբո է Սորսո :

Քարտուղար Պետութեան (եւ Տնօրէն Արտաքին գործոց) :
— Կարդինալ Յակոբ Անդոնէլլի :

Ներկայացուցիչ օտար Յերուսաղեմ

Անգլիա. — Ա. Պ. Բաճէդ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ.
Աւստրո-Հունկարիա. — Կոմս ֆոն Վիմբլեն, Ներկ. ա. կ.
եւ լիազոր պլատ :
Բորդուգալ. — Դեռակոմս. Ժ. տէ Պորճէս տէ Գասդրո ,
Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :
Գաղղիա. — Հ. Ֆուռնիէ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :
Գերմանիա. — . . . Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :
Զուիցերա. — Ժ. Պ. Բիտտա, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :
Թուրքիա. — Սարգիս էֆէնտի Համամճեան, Ներկ. ա. կ.
եւ լիազոր պլատ :
Հոլլանդա. — Ասպետ Հէլտէվիւր, Տեղիլ. պլատ :
Միացեալ Նահանգք. — Կ. Բ. Մարշ, Ներկ. ա. կ. եւ լիա-
զոր պլատ :
Յունաստան. — Ա. Գունտուրիոդիս, Ներկ. ա. կ. եւ լի-
ազոր պլատ :
Շուեդ. — . . . Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :
Պելճիա. — Հ. Սորվինս, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :
Պրագիլիա. — Ասպետ Ա. Լուրէյրո, Տեղիլ. պլատ :
Ռուսիա. — Պարոն Ուզսքուլ—Կիլլընպանտ, Ներկ. ա. կ.
եւ լիազոր պլատ :
Սպանիա. — Մարգիլ Ծ. տա Մոնդէմար, Ներկ. ա. կ. եւ
լիազոր պլատ :
Տանիմարգա. — Սենեկապան Ծ. Ծ. տը Դըեաէր, Ներկ.
ա. կ. եւ լիազոր պլատ :
Այլեւս 24 Ներկայացուցիչք փոքր Տէրութեանց :

Լ Ի Խ Դ Ը Ն Ս Դ Ա Յ Ն

Սահմանադրական Իշխանութիւն

Մայրաքաղաք. — Վասուգ :

Գլուխ Կառավարութեան

ՅՈՒՀԱՆՆԵՍ Բ. Մարի — Փրանկիսկոս — Պլակիդա , իշխան
Լիխտենշայնի , դուքս Դորրաւի եւ Եկլընտորֆի , Կոմս
Ռիպերկի եւն. , ծնեալ 'ի Տ. Հոկտեմբերի 1840 եւ դաճակալ-
եալ յ'12 Նոյեմբերի 1858 :

(Բնակութիւն սորա է 'ի Ճմերան 'ի Վիէննա , յ'ամարան 'ի
Գըեկին Այսկրուպի 'ի Մորավիա) :

Գործադիր Վարչութիւն

Դլուխ Պաշտօնէից. — Կարոլոս Հաւս ֆոն Հաւսըն :

Ելեմսական

Տարեկան եկամուտք կառավարութեան , Ֆլորին 60000

Տարեկան ելք , Ֆլորին 56000

(Եկամուտք կալուածոց իշխանիս այսորիկ որ դատանին յ'Աւս-
տրիա , 'ի Բրուսիա եւ 'ի Սաքսոնիա՝ հաշուին իբրու Ֆիորինս
1,400000 առ ամ) :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին (հանդերձ մայրաքաղաքիւ) 8520

Հ Ո Լ Լ Ա Ն Դ Ա

Սահմանադրական Թագաւորութիւն

Մայրաքաղաք. — Ամսթըրսամ :

Գլուխ Կառավարութեան

ԳՈՒԼԻԵԼՄՈՍ Գ. Աղեքսանդր — Պօղոս — Փրեդերիկոս — Լու-
դովիկոս , Թագաւոր Հոլլանդայ , իշխան Օրանժ Նասաւի , մեծ
դուքս Լիւքսանպուրկի , ծնեալ յ'19 Փետրուարի 1817 , որդի
Դուլիէլմոսի Բ. ի , յաջորդէ նմա յ'17 Մարտի 1849 եւ ա-

մուսնանայ յ'18 Յունիսի 1859 ընդ ՍՈՓԻԱՅ—Փրեդերիկեայ—
Մադիլտայ (ծնեալ յ'17 Յունիսի 1818, դուստր Գուլիէլմոսի
Ա.ոյ՝ թագաւորին Վիլհելմայերի) :

Գահաժառանգ իշխան. — ԳՈՒԼԻԵԼՄՈՍ — Նիկողայոս — Աղեք-
սանդր — Փրեդերիկոս — Կարոլոս — Հենրիկոս , թագաւորազուն
իշխան , ծնեալ ի 4 Սեպտեմբերի 1840 :

Գործադիր Վարչութիւն

Պաշտօնեայ ելեւմտից. — Վրդպ. Իրւբ. Ա. վան Տէլտըն :

Պաշտօնեայ ներքին գործոց. — Վրդպ. Իրւբ. Ժ. Հ. Կէէրդ-
սէմա :

Պաշտօնեայ Գաղթականութեանց. — Վրդպ. Իրւբ. Ժ. Տ.
վան տէ Գուդդէ :

Պաշտօնեայ Ծովային գործոց. — Լ. Կ. Պրոքս :

Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Աւագ — սպայ կոմս տը Լիմպուրկ —
Սդիրուս :

Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Վրդպ. Իրւբ. Կ. տը Վրիլս :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Վրդպ. Իրւբ. Ժ. Լ. Հ.
Ա. պարոն Հէրլէքէ վան Հէրվինըն :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Խորհուրդ Պետութեան անդամք 16, Նախագահ. — Թագաւոր
Ա. Խորհրդարան. անդամք 59, Նախագահ. — Կոմս Է. վան
Պիլանտ :

Բ. Խորհրդարան. անդամք 80, Նախագահ. — Տուլլերդ :

Զինուորական Վարչութիւն

Ընդհանուր հրամանատար. — Թագաւոր :

Թիւ զօրաց 61864

Թիւ զօրաց ի գաղթականութիւնս 28748

Նաւաստիոյ

Ընդհանուր հրամանատար. — Թագաւոր :

Թիւ պատերազմական նաւաց 109

Թիւ թնդանութաց ի նոսա 1089

Ելեւմտական

(1872)

Եկամուտք , Ֆիորին 88,577459

Ելք , Ֆիորին 96,875092

Վաճառականական

Վաճառարեւութիւն , 507,62 միլիոն .

Վաճառահանութիւն , 399,37 միլիոն .

Թիւ վաճառատար նաւաց 1885, Տակառաչաւի 499506 .

Երկարուղիք

Երկայնութիւն գծից ի շահարեւութեան, հզրմիւր . 1458

Հեռագրութիւն

Երկայնութիւն գծից Հաղարամիւր 5121

Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 269

Թղթատարութիւն

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց 1110

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 5,618016

Թիւ բնակչաց գաղթականութեանց 25,424000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 264649

Աստղագիտական Երկրին

11 Գաւառք :

Գլխաւոր Քաղաք

Ռոդդէրտամ, 116252, Լա Հէյ, 90277, Ուդրեխտ, 59299,
Լայտէ, 58945, Կրոնինկ, 58528, Աւնհէմ, 51626, Հառլէմ,
50550, Մէսդրիխտ, 27808, Տորդէխտ, 24651, Դիլպուրկ,
24451 :

Ներկայացուցիչ օսար Տէրութեանց

Անգլիա. — Է. Ա. Ժ. Հորրիս, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ.
Աւստրո — Հունկարիա. — Ասպետ Փոն Հայմըլէ, Ներկ. ա.
Կ. եւ լիազօր պաշտ.

Բորդուգալ. — Ասպետ տ' Սնդաս, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ.

Գաղղիա. — Մարգիզ տը Կապրիազ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պշտ,
Գերմանիա. — Կոմս Կ. Փոն Բէրլոնիւր — Սէտլնիցքի, Ներկ.
ա. Կ. եւ լիազոր պշտ :

Չուիցերա. — Ժ. Ժ. Վարդման, Հիւպ,
Թուրքիա. — Դեսպանն որ 'ի Լոնտոն,
Իտալիա. — Պէրդինադէի, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պշտ,
Միացեալ Նահանգք. — Կ. Ֆ. Կորհամ, Տեղիլ. պշտ,
Յուճաստան. — Ընդհ. Հիւպ,
Շուեետ. — Կ. Բ. տը Պուրընսդամ, Տեղիլ. պշտ,
Պելճիա. — Կոմս Ա. վան տէր Սդրադէն — Բոնթոզ, Ներկ.
ա. Կ. եւ լիազոր պշտ :

Պրաղլիա. — Հ. Բ. Վուրֆսէն, Հիւպ,
Ռուսիա. — Ասպետ Ն. Սդուլիբին, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազոր պշտ,
Սպանիա. — Տոն Ժ. Ա. տէ Ակուիլար, Ներկ. ա. Կ. եւ
լիազոր պշտ :

Տանիմարդա. — Ժ. Ն. Վոլտսըն. Ընդհ. Հիւպ,
Այլեւս 9 Ներկայացուցիչք փոքր Տէրութեանց :

Մ Ո Ն Ա Գ Ո

Սահմանադրական Իշխանութիւն

Մայրաքաղաք. — Մոնագո:

Գլուխ Կառավարութեան

ԿԱՐՈՂՈՍ Գ. Հոնորէ, իշխան Մոնագոյի եւն., ծնեալ յ'8
Դեկտեմբերի 1818, յաջորդէ հօր իւրում 'ի 20 Յունիսի 1856
ամուսնանայ 'ի 28 Սեպտեմբերի 1846 ընդ իշխանուհւոյն Ան-
ՏՈՒԱՆԷԻԴԱՅ-Կիլիէնայ, եւ մնայ այրի 'ի 10 Փետրուարի 1864:
Գահաժառանգ իշխան. — ԱԼՊԵՐՏ-Հոնորէ-Կարոլոս, դուքս
Վալանդինուայ, ծնեալ յ'15 Նոյեմբերի 1848 :

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Պետութեան Խորհրդոյ եւ Ընդհանուր Կառա-
վարիչ. — Պարոն Իմպէրդի :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 3127
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 1887

Ներկայացուցիչ օսար Տէրութեանց

Գաղղիա. — Կոմս տը Ռայնոլ-Շովանսի, Հիւպ,
Դունուզ. — Տը Լոհ, Հիւպ,
Իտալիա. — Ասպետ Կալադէրի տի Ճէնոլա, Ընդհ. Հիւպ,
Սպանիա. — Ֆ. Կառլալտի, Հիւպ :

Մ Ո Ն Դ Ե Ն Ե Կ Ր Ո

Սահմանադրական Իշխանութիւն

Մայրաքաղաք. — Չէդիքիէ :

Գլուխ Կառավարութեան

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ Ա. Բէդրովիչ Նըեկոս, իշխան, ծնեալ յ'ամին
1840, յաջորդէ Տանիլո Ա. ոյ իշխանին 'ի 14 Օգոստոսի 1860
եւ ամուսնանայ յ'8 Նոյեմբերի 1860 ընդ Միլէնէի — Բեդրով-
նայ — Վուգոդիչովայ :

Գահաժառանգ իշխան. — ՍԳԱՆՍ, իշխան, ծնեալ յ'ամին
1867 :

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Մերակոյտ Ժողովոյ. — Պոցիտար Բէդրովիչ :

Նիւմսական

Եկամուտք, (Իբրու) Դրըմից Աւատր. 10000

Ելք, Նոյն

Իշխանս՝ արտաքոյ սովորական թուշակի իւրոյ (Դրըմից 6000)
ընդունէ եւս ամի ամի Դրըմիցս 8000 'ի կողմանէ Կառավարու-
թեան Ռուսիոյ :

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 120000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 20000

Յ Ո Ւ Ն Ա Ս Տ Ա Ն

Սահմանադրական Թագաւորութիւն

Մայրաքաղաք.—Արեւիկ :

Գլուխ Կառավարութեան

Գրիսթիան—Դուլիէլմուս—Փերդինանդ—Ատուլիոս—Գէորգ Ա. Թագաւոր Յունաստանի, (Թագաւորազուն իշխան Տանի-մարգայ) ծնեալ 'ի 24 Դեկտեմբերի 1845, ընդունէ 'ի 6 Յունիսի 1865 'ի Գորէնհակըն զ'Թագ Յունաստանի մատուցեալ յ'Ազգային Ժողովէն որ յ'Աթէնս, սկսանի իշխել անձամբ յ'31 Դեկտեմբերի 1865 եւ ամուսնանայ 'ի 27 Հոկտեմբերի 1867 ընդ Ուլկուս—Կոստանդինովայ՝ Կոյսերական իշխանուհւոյն (ծնեալ յ'3 Սեպտեմբերի 1851, դուստր Կոստանդնի—Նիգոլայեվիչի՝ մեծի դքսին Ռուսիոյ) :

Գահաժառանգ իշխան.—ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՍՆՈՍ, Թագաւորազուն իշխան, դուքս Սպարտայ, ծնեալ յ'2 Օգոստոսի 1868 :

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյ եւ Պաշտօնեայ Ներքին գործոց.—Տէլիեորիկիս :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց.—Սքիլիոդագիս :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից.—Գրիսթիտէս :

Պաշտօնեայ Հասարակաց կրթութեան.—Մարոգորոտադոս :

Պաշտօնեայ Պատերազմի.—Կրիվաս :

Պաշտօնեայ Մովային գործոց.—Տէրոսոս :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Խորհրդարան Երեսիլիսանայ, անդամք 187

Ատենապետ.—Գրիսթիտէս :

Զինուորական Վարչութիւն

Ընդհանուր Սպայակոյտ (Etat-major général).—Զորապետ Ռ. Զէօրչ :

Թիւ զօրաց

31500

Նաւասորմիդ

Ընդհանուր տեսուչ.—Փոխ-Ժովապետ Գանարիս :

Թիւ պատերազմական նաւաց

52

Նիււմսական

Եկամուտք,

Տրախմի 55,991000

Ելք,

Տրախմի 54,498262

Վանառականական

(1868)

Վաճառարերութիւն,

88,40 միլիոն :

Վաճառահանութիւն,

54,54 միլիոն :

Թիւ վաճառատար նաւաց 5422, Տակառաչաւի 554901

Թիւ նաւաստեաց

51299

Ներկայութիւն

Երկայնութիւն գծից 'ի շահաբերութեան, Հազարամեդր 12 :

Հեռագրութիւն

Երկայնութիւն գծից

Հազարամեդր 1600

Թիւ հեռագրական գրասենեկաց

36

Թղթատարութիւն

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց

123

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին

1,457894

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին

44510

Ստորաբաժանմունք Ներքին

15 Նահանգք :

Գլխաւոր Բաղաւթ

Սիրա, 20996, Բաղրաս, 19641, Զանդէ, 17516 :

Գործու, 15452 :

Ներկայացուցիչ օսար Տէրութեանց

Անգլիա.—Սղուարդ, Ներկ. ա.կ. եւ լիազօր պշտ :

Աւստրո-Հունկարիա.—Պարոն Ն.Փոն Բողղընպուրկ, Ներկ.

ա.կ. եւ լիազօր պշտ :

Բորդուգալ. — Ժ. Կալիան, Հիւսկ :
 Գաղղիա. — Յուլիոս Ֆերրի, Լիազոր պաշտ :
 Գերմանիա. — Է. Փոն Վալենըր, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր
 պաշտ :
 Թուրքիա. — . . . Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պաշտ :
 Իտալիա. — . . . Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պաշտ :
 Հոլանդա. — Բ. Կ. վան Լէննէր, Ընդհ. Հիւսկ :
 Միացեալ Նահանգք. — Գ. Բ. Դուքըրման, Տեղիւ. պաշտ :
 Շուեդ. — Սենեկապան Գ. Փոն Հայտընսդամ, Գործկտր. եւ
 Ընդհ. Հիւսկ :
 Պելճիա. — Ռ. Հէլման տը Կրիմպերկ, Ներկ. ա. կ. եւ լիա-
 զոր պաշտ :

ՇՈՒԷՏ եւ ՆՈՐՎԵԿԻԱ

Սահմանադրական Թագաւորութիւն

Մայրաքաղաք Շուեդ. — Սդոքհոլմ :
 Մայրաքաղաք Նորվեկիոյ. — Քրիստիանիա :

Գլուխ Կառավարութեան

Փրեզերիկոս — ՈՍԳԱՐ Բ. Թագաւոր Շուեդ. եւ Նորվեկիոյ,
 ծնեալ 'ի 21 Յունուարի 1829, յաջորդէ եղբոր իւրում Կարո-
 լոսի Ժե. 'ի յ'18 Սեպտեմբերի 1872. Ամուսնացեալ 'ի 6 Յու-
 նիսի 1857 ընդ ՍՈՓԻԱՅ—Վիլհէլմինայ—Մարիանայ—Հենրիադ-
 դայ (ծնեալ յ'9 Յուլիսի 1856, դուստր Գուլիէլմոսի՝ դքսին
 Նասաւի) :

Գահաժառանգ իշխան. — Ոսգար — ԿՈՒՍՏԱՎՈՍ—Ատոլփոս,
 Թագաւորազուն իշխան Շուեդ. եւ Նորվեկիոյ, դուքս Վէր-
 մլանտի, ծնեալ 'ի 16 Յունիսի 1858 :

Գործադիր Վարչութիւն

Պաշտօնեայ Արդարութեան. Ա. Փոն Ատլըդդէյց :
 Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Կոմս Պ. Ժ. Է. Փոն Բլադըն,

Թեկնոյի Վարչութիւն

Խորհրդարան Շուեդ. (Rigsdag) :
 Ազգային Ժողով Շուեդ. (Folkething) :
 Ազգային Ժողով Նորվեկիոյ (Storthing) :

Զինուորական Վարչութիւն

Ընդհանուր հրամանատար. — Է. Օ. Վայտընհայմ,
 Թիւ զորաց 'ի խաղաղութեան 44000
 Թիւ զորաց 'ի պատերազմի 145000

Նաւաստովոյ

Մովապետ. — . . .
 Թիւ պատերազմական նաւաց 252
 Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսա 1087
 Թիւ նաւաստեաց 'ի պատերազմի 45500

Երեսմասական

Եկամուտք Շուեդ. (1875) Ռիկստալըր 47,669400
 Ելք Շուեդ. , Ռիկստալըր 56,640255
 Եկամուտք Նորվեկիոյ (1870) Սթէցի տալըր 5,234900
 Ելք Նորվեկիոյ , Սթէցի տալըր 4,997400
 (1 Ռիկստալըր = Ֆրանք 1,42, 1 Սթէցի տալըր = Ֆրանք 5,79) :

Վաճառականական

(1870)

	Շուեդ.	Նորվեկիոյ
Վաճառաբերութիւն, Ռ. տ 141,7 միլիոն, Սթ. տ 26,2 միլիոն.		
Վաճառահանութիւն, , 152,4 միլիոն. » 20,2 միլիոն.		
Թիւ վաճառատար նաւաց 5576.		6992
Թիւ նաւաստեաց 12000.		49957

Երկարուղիք

	Շուեդ.	Նորվեկիոյ
Երկայնութիւն գծից 'ի շահր. հազարմ. 1866.		հազարմ. 422

Հեռագրութիւնք

Երկայնութիւն գծից հազարմ. 6858.	հազարմ. 5898
Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 117.	97

Թղթատարական գրասենեկաց,

Թիւ Թղթատարական գրասենեկաց, 540 : 596

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց Շուկատի 4,204177

Թիւ բնակչաց Նորվեկիոյ 1,750000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին Շուկատի 158512

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին Նորվեկիոյ 66657

Գլխաւոր Բաղաւթ

(Շուկատի) Կոթմալուրի, 57560, Մալմէօ, 26426, Նորգէօրենկ, 24916, Գաուգրոնա, 16254, Կէֆլը, 14712, Ուրսալա, 11705,

(Նորվեկիոյ) Պէրկըն, 50252, Տրոնդհայմ, 20858, Սիւվանկըր, 17655, Տրամմըն, 15458, Բրիսթիանսանտ, 11468 :

Ներկայացուցիչ օտար Տէրութեանց

Անգլիա.—Է. Մ. Էրսթին, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :
Աւստրո—Հունկարիա.—Պարոն Օ. Փոն Վալդըսգիրլըն, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Բորդուգալ.—Դեռակոմա Ա. տա Դունհա տա Սոդո Մայոր, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Գաղղիա.—Կոմս Ժ. Ա. տը Կոպինո, Լիազօր պաշտ :

Գերմանիա.—Պարոն Կ. Հ. Փոն Ռիխտհոֆըն, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Զուիցերա.—Դ. Ժ. Հէֆդի, Հիւպ :

Իտալիա.—Կոմս տը լա Դուր, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Հոլլանդա.—Ա. Մազէլ, Տեղիլ, պաշտ :

Միացեալ Նահանգք.—Դ. Դ. Անտիուս, Տեղիլ. պաշտ :

Յունաստան.—Կոմս Ա. Է. Փոն Ռոզըն, Ընդհ. Հիւպ :

Պեճիա.— . . . Տեղիլ. պաշտ :

Ռուսիա.—Ն. տը Կիլըրս, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Սպանիա.—Ժ. Գուրդուիս Ի Անգուսիա, Տեղիլ. պաշտ :

Տանիմարգա.—Սենեկապան Յ. Է. Փոն Պիլէ, Ներկ. ա. Կ. եւ լիազօր պաշտ :

Այլեւս 5 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Պ Ե Լ Ճ Ի Ա

Սահմանադրական Թագաւորութիւն

Մայրաքաղաք.—Պրիւսէլ :

Գլուխ Կառավարութեան

ԼԵՌՈՐԸ Բ. Լուդովիկոս — Փիլիպպոս — Մարի — Վիկտոր, Թագաւոր Պեճիոյ, դուքս Սաքսոնիոյ եւ իշխան Սաքս — Դուպուրի եւ Կոթայ, ծնեալ յ'9 Ապրիլի 1855, յաջորդէ հօր իւրում Լէոբոլտի Ա. ոյ՝ ի 10 Դեկտեմբերի 1865 եւ ամուսնանայ ի 22 Օգոստոսի 1859 ընդ Մարիամու — Հենրի Ա. Գ. Ա. Ս. — Աննայ, (ծնեալ ի 25 Օգոստոսի 1856, դուստր արքիդքսին Յովսէփայ Անտոնի — Յովհաննու Աւստրիոյ) :

Գահաժառանգ իշխան.— Եղբայր Թագաւորին, Փիլիպպոս — Եւգենէոս — Փերդինանդ — Մարի — Կղեմէնդ — Պոտուէն — Լէոբոլտ — Գէորգ, Կոմս Ֆլանտրի, դուքս Սաքսոնիոյ, ծնեալ ի 24 Մարտի 1857 եւ ամուսնացեալ ի 25 Ապրիլի 1867 ընդ Մարիամու — Լուիզայ — Աղեքսանդրայ — Կարոլինայ (ծնեալ յ'17 Նոյեմբերի 1845, դուստր Կարոլոսի — Անտոնի՝ իշխանին Հոհէնցոլլեռն — Սիկմարինկընի) :

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյ. — Կոմս Պ. Դ. տը Թէօ տը Մէյլանտ :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Կոմս Կ. Պ. Ֆ. Դ. տ'Ասքըմոն — Լինտըն :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Ժ. Է. Բ. Մալու :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Կ. Տէլլուր :

Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Դ. Դ. Ա. տը Լանտէր :

Պաշտօնեայ Հասարակային շինութեանց. — Յ. Ն. Վ. Մոնչէյր :

Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Տեղապահ — զօրապետ Դուլիէմս :

Օրենսդիր Վարչություն

Խորհրդարան Երեսփոխանաց : Ատենապետ . —

Զինուորական Վարչություն

Հրամանատար Ա. Զորադնդին (Անվերսա), Տեղապահ
— զորապետ Էֆենդյան :

Թիւ զօրաց 'ի պատերազմի	100000
Թիւ ձիոց 'ի պատերազմի	12500
Թիւ թնդանօթաց	152

Ելեւսական

(1872)

Եկամուտք ,	Ֆրանք 188,914000
Ելք ,	Ֆրանք 185,424120

Վաճառականական

(1870)

Վաճառարեւութիւն ,	Ֆրանք 920,8 միլիոն .
Վաճառահանութիւն ,	Ֆրանք 690,1 միլիոն .
Թիւ վաճառատար նաւաց , 67 .	Տակառաջափ 59149 .

Երկաթուղիք

Երկայնութիւն գծից 'ի շահարեւութեան , հաշարամեղր 5041

Հեռագրութիւնք

Երկայնութիւն գծից	Հաշարամեղր 4542
Թիւ հեռագրական գրասենեկաց	445

Թղթատարութիւնք

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց	427
----------------------------	-----

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին	5,087015
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին	171577

Ստորաբաժանմունք Երկրին

9 Գաւառք :

Անվերսա , Լիէժ , Լիմպուրկ , Լիւքսանպուրկ , Հէնո , Նա-
մուր , Պրասանդ , Ֆլանտր (Արեւելեան) , Ֆլանտր (Արեւ-
մուտեան) :

Գլխաւոր Քաղաք

Անվերսա , 126665 . Կանտ , 121469 . Լիէժ , 106442 . Պրիւժ ,
47621 . Մալին , 56090 . Վէրվիէ , 55751 . Լուվէն , 51927 .
Դուռնէյ 51005 .

Ներկայացուցիչ օսար Տէրութեանց

Անդլիա . — Ժ . Ս . Լըմէյ , Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր պչտ .
Աւստրո — Հունկարիա . — Կոմս Գ . Վիցթուժ ֆոն Էքսդէդ ,
Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր պչտ .
Բորդուգալ . — տ'Անդաս , Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր պչտ .
Գաղլիա . — Բիգար , Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր պչտ .
Գերմանիա . — . . . Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր պչտ .
Չուիցերա . — Չանտըր , Հիւպ .
Թուրքիա . — Եսպանն որ 'ի Լոնտոն , Գործկտր . Կլավանի Էֆ .
Իտալիա . — Ա . Պլան , Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր պչտ .
Հոլլանդա . — Վան Լանսպէրկ , Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր պչտ .
Միացեալ Նահանգք . — Ռըսէլ Ժոնս , Տեղիլ . պչտ .
Յունաստան . — Վան տէն Պէրկ — Էլլըն , Հիւպ .
Շուեա . — Ֆոն Պուրընսդամ , Տեղիլ . պչտ .
Պրագիլիա . — Գ . Ֆ . տա Պրիդդո , Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր պչտ .
Ռուսիա . — Կոմս Ա . Պլուտոֆ , Ներկ . ա . կ . եւ լիազոր պչտ .
Տանիմարդա . — Պարոն Կ . Նոդէպուհմ , Ընդհ . Հիւպ .
Այլեւս 24 Ներկայացուցիչք փոքր Տէրութեանց .

Ռ Ռ Մ Ա Ն Ի Ա

Սահմանադրական Իշխանութիւն

(Ընդ Գերիշխանութեամբ Թուրքիոյ)

Մայրաքաղաք . — Պուստանդ .

Գլուխ Կառավարութեան

ԿԱՐՈՂՈՍ Ա . Այդըլ - Փրեքերիկոս - Զեփիւռին - Լուդովիկոս ,
ծնեալ 'ի 20 Ապրիլի 1859 , որդի Կարոլոսի — Անտոնի 'ի իշխա-
նին Հոհենցոլէռնի , ընտրի 'ի 20 Ապրիլի 1866 իշխան Ռու-

մանիոյ (Մոլտո-Վալաքիոյ) եւ ամուսնանայ 'ի 15 Նոյեմբերի 1869 ընդ Պաւլինեայ — ԵՂԻՍԱԲԵԹԻ — Ուգլիլիոյ — Լուիզայ, (ծնեալ 'ի 29 Դեկտեմբերի 1845, դուստր իշխանին Հերմանոսի Վիտի) :

Դուստր.— ՄԱՐԻԱՄ իշխանուհի, ծնեալ յ' 8 Սեպտեմբերի 1870 :

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյ եւ Պաշտօնեայ Ներքին գործոց.— Լասպար Գաղարճի :

Պաշտօնեայ Երկրագործութեան եւ Վաճառականութեան.— Ն. Դրէցուլէսզո :

Պաշտօնեայ Հասարակաց Կրթութեան.— Զօրապետ Կ.Դէլ :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց.— Կ. Գոսդա — Ֆորու :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից.— Բ. Մալրոնենի :

Պաշտօնեայ Պատերազմի.— Զօրապետ Ժ.Է. Ֆլորէսզո :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Մերակոյտ Ժողով. անդամք 76 :

Սորհրդարան Երեսօրհանաց. անդամք 157 :

Զինուորական Վարչութիւն

Հրամանատար Ա. Զօրագնդի (Պուքարեսդ).— Զօրապետ Սալումն :

Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան 55722

Թիւ ձիոց 15609

Նաւաստովոյ

Թիւ նաւաց 8

Թիւ նաւաստեաց 400

Ելեւմտական

(1872)

Եկամուտ, Լէօյ (Ֆրանգ) 73,105402

Ելք, Լէօյ » 73,063842

Վաճառականական

(1871)

Վաճառարեւութիւն, 89,72 միլիոն :

Վաճառահանութիւն, 172,55 միլիոն :

Երկարուղիք

Երկայնութիւն գծից 'ի շահարեւութեան, հազարամեդր 806

Հեռագրութիւն

Երկայնութիւն գծից հազարամեդր 5488

Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 62

Թղթատարական

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց 65

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 4,200000

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 141754

Պիւսաւոր Քաղաք

Եալ, 60000 : Պողոտան, 57594 : Կալաց, 56107 : Բլոքս-գի, 26468 : Պրայլա, 25767 : Դրայովա, 21521 : Իամայիլ, 20869 :

14 Ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց :

Ռ Ռ Ի Ս Ի Ա

Միապետական Կայսրութիւն

Մայրաքաղաք.—Ս. Բեդեսպուրկ :

Պիւլիս Լառավարութեան

ԱԼԵԿՍԱՆԴՐ Բ. Նիկողայեվիչ, Կայսր եւ ինքնակալ ամենայն Ռուսիոյ, ծնեալ 'ի 29 Ապրիլի 1818, յաջորդէ հօր իւրում՝ Կայսեր Նիկողայոսի Ա.ոյ՝ յ'2 Մարտի 1855 եւ ամուսնանայ 'ի 28 Ապրիլի 1841 ընդ ՄԱՐԻԱՄՈՒ—Ալեքսանդրովնայ՝ Կայսրուհւոյն Ռուսիոյ (ծնեալ յ'8 Օգոստոսի 1824, դուստր Լուգովիլոսի Բ.Ի՝ մեծ դքսին Հէսի) :

Գահաժառանգ իշխան. — 1. Ա. Լ. Ե. Մ. Ս. Ն. Դ. — Ա. Լ. Ե. Ս. Ն. Դ. իշխան, Չէզարէվիչ, կայսերազուն իշխան Ռուսիոյ, մեծ դուքս, ծնեալ 'ի 10 Մարտի 1845 եւ ամուսնացեալ յ' 9 Նոյեմբերի 1866 ընդ Մարիամու — Ֆէոտորովնայ մեծ դքսուհւոյ (ծնեալ 'ի 26 Նոյեմբերի 1847, դուստր Բրիսթիան Թ. Ի. Թագաւորին Տաւրմարզայ) :

Այլ որդիք Կայսեր. — 2. Մեծ դուքս Ալաուդին — Ալեքսանդրովիչ, ծնեալ 'ի 22 Ապրիլի 1847. — 3. Մեծ դուքս Ալեքսիս — Ալեքսանդրովիչ, ծնեալ 'ի 14 Յունուարի 1850. — 4. Մեծ դքսուհի Մարիամ — Ալեքսանդրովնայ, ծնեալ յ' 17 Հոկտեմբերի 1855. — 5. Մեծ դուքս Սերգիոս — Ալեքսանդրովիչ, ծնեալ 'ի 11 Մայիսի 1857. 6. — Մեծ դուքս Պողոս — Ալեքսանդրովիչ, ծնեալ յ' 3 Հոկտեմբերի 1860.

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Պաշտօնէից Մասնաժողովոյ. — Դիկնակ — զօրապետ Իկնադիէֆ :

Պաշտօնեայ Տանն Կայսեր. — Դիկնակ — զօրապետ Կոմս Ա. Ատլըրպէրկ Բ. :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Իշխան Ա. Կորչագոֆ :

Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Դիկնակ — զօրապետ Տ. Միլլըդին :

Պաշտօնեայ Ծովային գործոց. — Ծովապետ Ն. Բրապպէ :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Դիկնակ — զօրապետ Ա. Դիմաշէֆ :

Պաշտօնեայ Հասարակաց կրթութեան. — Կոմս Տ. Դոլդոյ :

Պաշտօնեայ Եկեւմուրից. — Ֆոն Ռէյդլըն :

Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Կոմս Բուլլըն :

Պաշտօնեայ Կալուածոց. — Վալլըվիէֆ :

Պաշտօնեայ Ճանապարհաց եւ Հաղորդակցութեանց. — Կոմս Պոպրինսքի :

Պաշտօնեայ Վերաքննութեանց. — Ապաղա :

Օրէնսդիր Վարչութիւն

Ծերակոյտ ժողով. — Ընդհանուր Փոխանորդ (Procureur Général), Պաշտօնեայն Արդարութեան :

Զինուորական Վարչութիւն

Սպայակոյտ, Դիւլս. — Դիկնակ — զօրապետ Կոմս Դ. չայտըն :

Հրամանատար Գողակ զօրաց. — Գահաժառանգ իշխան :

Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան 765879

Թիւ զօրաց 'ի պատերազմի 1,215176

Թիւ զօրաց 'ի պատերազմի (ըստ նոր կարգադր.) 1,704547

Թիւ թնդանօթաց 'ի պատերազմի 2574

Նաւատնորդ

Ընդհանուր ծովապետ. — Մեծ դուքս Կոստանդին :

Թիւ պատերազմական նաւաց, 261

Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսա, 1585

Եկեւմուրից

(1872)

Եկամուտք, Ռուսլի 497,197802

Ելք, Ռուսլի 496,815581

Վաճառականական

(1870)

Վաճառաբերութիւն, Ռուսլի 169,94 միլիոն :

Վաճառահանութիւն, Ռուսլի 121,28 միլիոն :

Թիւ վաճառատար նաւաց, 2648

Երկարուղիք

Երկայնութիւն գծից 'ի շահաբերութեան, հզրմէր. 15944

Հեռագրութիւն

Երկայնութիւն գծից հազարամէր 50848

Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 595

Թղթատարութիւն

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց 2451

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին	
Եւրոպական Ռուսիոյ եւ Լեհաստանի	69,364541
Ֆինլանդիոյ	1,850855
Կովկասեան երկրաց	4,661824
Սիպերիոյ	5,527627
Կեդրոնական Ասիոյ	2,740585
	81,925428
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին	667026

Պլսաւոր Քաղաք

Մոսկուա, 611970: Վարչաւ, 251584: Օտէսա, 121555: Դիւ-
նէվ, 105045: Ռիկա, 102045: Վիլնա, 79265: Գաղան, 78602:
Դիէֆ, 70591: Նիգոլայէֆ, 67972: Խարգոֆ, 61000: Տիդիս,
60957: Ասդրախան, 47859: Գրոնշտադ, 45155: Նիժնի—Նով-
կորոտ, 40742: Օրէնպուրկ, 55451: Շէմախի, 25609: Դաւան-
բոկ, 25027: Եկատերինպուրկ, 24508: Եկատերինոսլավ, 22548:
Նուխա, 25571: Լուսկին, 20789: Տորբադ, 20780: Դոսլովսք,
20550: Արգանիէլ, 19956: Վիսադա, 19885: Երեւան, 28700:

Ներկայացուցիչ օսար Տերութեանց

Անդլիա. — Լորտ Ա. Լոֆդուս, Դեսպ:
Աւստրո—Հունկարիա. — Պարոն Փոն Լանկընաւ, Ներկ. ա.
կ. եւ լիազօր պլտ:
Բորգոնադալ. — Դեռակոմս տը Վիկանիէր, Ներկ. ա. կ. եւ
լիազօր պլտ:
Գաղղիա. — Զօրապետ Լըֆլա, Դեսպ:
Դերմանիա. — Իշխան Հենրիկոս Է. Ռէյս, Դեսպ:
Զուիցերա. — Ժ. Հէյեր, Հիւս. 'ի Մոսկուա:
Թուրքիա. — Ռիստֆէմ պէյ, Դեսպ. ա. կ.:
Իտալիա. — Մարգիդ Գ. տի Պէլլա Դարաչչիոլո, Ներկ. ա.
կ. եւ լիազօր պլտ:

Հոլլանդա. — Սենեկապան Պէրկ վան Միտտըպուրհ, Ներկ.
ա. կ. եւ լիազօր պլտ:

Միացեալ Նահանգք. — Ա. Կ. Գըրդին, Ներկ. ա. կ. եւ լի-
ազօր պլտ:

Յունաստան. — Պուտուրիս, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պլտ:
Շուեւ. — Օ. Մ. Փոն Պետենպեռնա, Ներկ. ա. կ. եւ լի-
ազօր պլտ:

Պարսկաստան. — Միրզա Ապտուրրահիմ Խան, Ներկ. ա. կ.
եւ լիազօր պլտ:

Պեճիս. — Կոմս Կ. Էրրեմպուդ տը Տուտգէէլ, Ներկ. ա. կ.
եւ լիազօր պլտ:

Պրաղիլիա. — Ասպետ Ռիպէյրո տա Սիլվա, Ներկ. ա. կ. եւ
լիազօր պլտ:

Սպանիա. — Է. տա Մուրուալա, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պլտ:
Տանիմարդա. — Սենեկապան Գ. Բ. Է. Վիետ, Ներկ. ա.
կ. եւ լիազօր պլտ:

ՍԵՐՊԻԱ

Սահմանադրական Իսլամոքիւն

(Ընդ գերիշխանութեամբ Թուրքիոյ)

Մայրաքաղաք. — Պելլիւս:

Քրուխ Կառավարութեան

ՄԻԼԱՆ Գ. Օպրէնովիչ, իշխան Սերպիոյ, ընտրեալ յ'2 Յու-
լիսի 1868, հրատարակի չափահաս 'ի Կառավարել 'ի 22 Օգոս-
տոսի 1872:

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյ եւ Պաշտօնեայ Պատե-
րազմի. — Մ. Պլաննավայ:

Պաշտօնեայ Ելեւմարից. — Յ. Եովանովիչ:

Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Ս. Վէլիգովիչ:

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Ժ. Ռիպիչ:

Պաշտօնեայ ներքին գործոց.—Մ. Լազարէվիչ :

Օրէնսդիր վարչութիւն

Ազգային խորհրդարան (Skoupechtina) . անդամք 115 :

Ատենապետ.—Ս. Գարապիպէրովիչ :

Զինուորական վարչութիւն

Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան 3500
Թիւ ազգային սահապան զօրաց 'ի ստիպել հարկի 96000
Թիւ թնդանօդաց 168

Ելեւմտական

(1870—1871)

Եկամուտք , Սերպ. Դահեկան 35,440000
Ելք , Սերպ. Դահեկան 35,196806
(100 Դահեկան տուրքի=42 ձրանդ : 100 Դահեկան առեւ-
տրական=20 ձրանդ)

Վանառականական

(1870)

Վաճառաբերութիւն , ձրանդ 27,957238
Վաճառահանութիւն , ձրանդ 30,595420

Մեկաբուղիք

('ի չինութեան)

Հեռագրութիւնք

Երկայնութիւն գծից հաղարամեդր 787
Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 19

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 1,506674
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 25869
8 ներկայացուցիչք օտար Տէրութեանց

Ս Պ Ա Ն Ի Ա

Սահմանադրական Թագաւորութիւն

Մայրաքաղաք .—Մաքիս :

Պոլսի Կառավարութեան

ԱՄՍԴԷՍՍ Ա. Փերդինանդ —Մարի , Թագաւոր Սպանիոյ ,
դուքս Ասուրի , ծնեալ յ'50 Մայիսի 1845, որդի Վիկտորի—Էմ-
մանուէլի Բ. ի' Թագաւորին Իտալիոյ , ընդունէ 'ի 4 Դեկ-
տեմբերի 1870 զ'Թագ Սպանիոյ՝ մատուցեալ նմա յ'Ազգային
Ժողովք Սպանիացւոց : Ամուսնացեալ յ'50 Մայիսի 1867 ընդ
ՄԱՐԻԱՄԱՐԻ—Վիկտորիոյ —Կարլոդէայ —Հենրիադէայ —Յով-
հաննայ (ծնեալ յ'9 Օգոստոսի 1847, դուստր Կարոլոսի Էմմա-
նուէլի' իշխանին տալ Բոցցո տէլլա Զիսդէռնա) :

Գահաժառանգ իշխան . —Էմմանուէլ—Փիլիպերդ —Վիկտոր
—Եւգինէոս —Ալլերդ —Ճէնովա —Յովսէփ —Մարի , Թագա-
ւորադուս իշխան , ինփանդ Սպանիոյ , դուքս Բուլեի , ծնեալ
յ'15 Յունուարի 1869 :

Գործադիր վարչութիւն

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյ եւ Պաշտօնեայ ներքին
գործոց.—Ռուիզ Յորիլլա :

Պաշտօնեայ Պատերազմի.—Մարգիլ տի Մէնտիկորրիա :
Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց.—Է. Մարդոս :
Պաշտօնեայ Արդարութեան.—Մոնդէրո Ռիսս :
Պաշտօնեայ Ելեւմտից.—Ս. Ռուիզ Կոմէզ :
Պաշտօնեայ Գաղթականութեանց.—Կասէդ ի Արդրինէ :
Պաշտօնեայ Մովային գործոց.—Պէրանժէ :

Օրէնսդիր վարչութիւն

Ազգային խորհրդարանք (Cortès)

Ծերակոյտ Ժողով. Ատենապետ.—Լ. Ֆիկուէրոլա :
Խորհրդարան Երեսփոխանաց. Ատենապետ.—Ն. Մ. Ռիվէրո :

Զինուորական վարչութիւն

Հրամանատար.—Զօրապետ Պ. Էսթարդէրո :
Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան 106000
Թիւ զօրաց 'ի պատերազմի 216000
Թիւ զօրաց 'ի դաղթականութիւնս 80000

ՆԱԼԱՏՈՐԻՊ

Ծովապետ.—Ժ. Ժ. Մարգինէզ տէ Էսքինոզա ի Դադոն :	
Թիւ պատերազմական նաւաց	125
» » » ('ի շինութեան)	4
Թիւ թնդանօթաց 'ի նոսա	846
Թիւ նաւաստեաց	20557

ՅԵՐԵԱՆԿԱՆ

(1871—1872)

Եկամուտք,	Բէզէդա 558,686671
Ելք,	Բէզէդա 627,597025
(1 Բէզէդա = 1 Ֆրանք : 1 Սզուտո = 2 1/2 Բէզէդա)	

ՎԱՏԱՌԱՊԿԱՆԿԱՆ

(1867)

Վաճառաբերութիւն ,	Սզուտո 178,2 միլիոն :
Վաճառահանութիւն,	Սզուտո 115,5 միլիոն :
Թիւ վաճառատար նաւաց 4514:	Տակառաջաւի 290700
Թիւ նաւաստեաց	55576

ՅԵԿԱՐԱՊԻՖ

Երկայնութիւն դծից 'ի շահաբերութեան	5441
------------------------------------	------

ՀԵՌԱԳՐԱՊԻՆԲ

Երկայնութիւն դծից	Հազարամեդր 11220
Թիւ հեռագրական գրասենեկաց	193

ԹՊՐԱՏԱՐՈՒՄԻՆԲ

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց	2500
----------------------------	------

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ

Թիւ բնակչաց երկրին	16,641980
Թիւ բնակչաց գաղթականութեանց	6,419539
Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին	552024

ՄՏՈՐԱՔԱՃԱՆՄՈՒՆԲ ԵՐԿՐԻՆ

49 Գաւառք :

ԴԻԽԱՆՈՐ ՔԱՊԱՐՖ

Պարսեւոնա , 180014 : Մալակա , 92611 : Վալենցա , 87073 : Սէփլա , 81546 : Կրենատա , 61995 : Դատիքս , 61750 : Սարահոսա , 56510 : Բալմա , 40418 : Վալլատոլիտ , 59519 : Քսերէս , 58898 : Դորտուա , 55606 :

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԻՔ ՕՏԱՐ ՏԵՐՈՒՔԻՆԳ

Անգլիա.— Ա. Հ. Լայարտ , Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :
Աւստրո-Հունկարիա.— Կոմս Գ. Վիցդուլմ—Էդսդէդ , Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :
Բորդուգալ.— Ժ. տա Սիլվա Մէյտէս Լէսալ , Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :
Դադղիա.— Մարգիդ տը Պուլէէ , Դեսպ :
Դերմանիա.— Պարոն Ժ. Փոն Դանից-Տալվից , Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :
Ջուիցերա.— Բ. Շաբուլի , Ընդհ. Հիւսպ :
Թուրքիա.— Դեսպանն որ 'ի Բարիկ :
Իտալիա.— Կոմս Գ. տի Պարրալ , Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :
Հոլլանդա.— Պարոն Լ. Ա. Հ. տ' Դեդերսուս , Տեղի. պլտ :
Միացեալ Նահանգք.— Տ. Է. Սիլվէս , Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :

Յունաստան.— Ժ. Դազանա , Հիւսպ. 'ի Պարսեւոնա :
Շուեդ.— Ֆ. Դ. Լինդսդերանտ , Տեղի. պլտ :
Պեճիա.— . . . Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :
Պրազիլիա.— Դ. տը Բայվա Լորէս Կամո , Դործկտր :
Ռուսիա.— Ք. Դուտրիալաքի , Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլտ :
Տանիմուրգա.— Պարոն Հապլըր , Ընդհ. Հիւսպ :
Սլլէւս 12 Ներկայացուցիչք փոքր Տէրութեանց :

ՏԱՆԻՄԱՐԴԱ

Սահմանագրական Թագաւորութիւն
Մայրաքաղաք.— Գոբենհակըն :

Գլուխ Կառավարության

ՔՐԻՍՏՈՒՄՆ Թ. Թագաւոր Տանիմարդայ, Վէնտաց եւ Կոթացւոց, դուքս Շլէսվիկի, Հոլշթայնի, Սդորթմարի, Տիդէմարդի, Լաւընպուրկի եւ Օլտընպուրկի, ծնեալ յ'8 Ապրիլի 1818, որդի Փրեդերիկոսի — Գուլիէլմոսի՝ դքսին Շլէսվիկ — Հոլշթայն — Սոնտըրպուրկ — Կլիւքսպուրկի, յաջորդէ 'ի 15 Նոյեմբերի 1865 Փրեդերիկոսի է. Թագաւորին եւ ամուսնանայ 'ի 26 Մայիսի 1842 ընդ ԼՈՒԻՉՍՅ — Վիլհէլմինայ — Փրեդերիկեայ — Կարոլինայ — Աւկուստայ — Յուլիայ՝ Թագուհւոյն Տանիմարդայ (ծնեալ յ'7 Սեպտեմբերի 1817, դուստր Գուլիէլմոսի՝ դքսին Հէս — Գասըլի) :

Գահաժառանգ իշխան. — Քրիսթիան — Փրեդերիկոս — Գուլիէլմոս — Կարոլոս, Թագաւորազուն իշխան Տանիմարդայ, ծնեալ յ'5 Յունիսի 1845 եւ ամուսնացեալ 'ի 28 Յուլիսի 1869 ընդ Լուիզայ — Յովսէփինայ — Եւգենեայ՝ Թագաւորազուն իշխանուհւոյ (ծնեալ յ'51 Հոկտեմբերի 1851, դուստր Կարոլոսի Ժն. ի՝ Թագաւորին Շուէտի — Նորվեկիոյ) :

Գործադիր Վարչութիւն

Ատենապետ Պաշտօնէից Ժողովոյ. — Կոմս Լ. Հ. Գ. Հ. Հոլշթայն վան Հոլշթայնպուրկ :

Պաշտօնեայ Հասարակաց Կրթութեան. — Գ. Գ. Հալ :

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց. — Գ. Ա. Ֆոննըսպէլս :

Պաշտօնեայ Պատերազմի. — Գեդապետ Վ. վան Հաֆնըր :

Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց. — Պարոն Օ. Տ. վան Ռոզընէօոն — Լէհն :

Պաշտօնեայ Ելեւմտից. — Ա. Ֆ. Գրիկըր :

Պաշտօնեայ Արդարութեան. — Գ. Ս. Գլայն :

Փրէնսդիր Վարչութիւն

Խորհրդարան (Rigsdag)

Գաւառական Խորհրդարան (Landsting). անդամք 66 :

Խորհրդարան Երեսփոխանաց (Folksting). անդամք 105 :

Զինուորական Վարչութիւն

Ընդհանուր Հրամանատար Ա. Զօրաբանակի (Գորէնհակըն).

— Զօրապետ Բ. Ո. Շարֆընպէրկ :

Թիւ զօրաց 'ի խաղաղութեան 52656

Նաւաստամիղ

Ծովապետ. — Գ. է վան Տոգուս

Թիւ պատերազմական նաւաց 30

Թիւ նաւաստեաց 1034

Թիւ թնդանօդաց 287

Ելեւմտական

(1870—1871)

Եկամուտք, Ռիկստայլը 23,419623

Ելք, Ռիկստայլը 21,974003

(1 Ռիկստայլը = 2,80 Ֆրանք)

Վաճառականական

(1870—1871)

Վաճառարեւութիւն, 19,77 միլիոն :

Վաճառահանութիւն, 10,56 միլիոն :

Թիւ վաճառատար նաւաց 2755. Տակառաչափ 181494 :

Երկարուղիք

Երկայնութիւն գծից 'ի շահարեւութեան, Հազարամեդր 764

Հեռագրութիւնք

Երկայնութիւն գծից Հազարամեդր 1962

Թիւ հեռագրական գրասենեկաց 150

Թղթատարութիւնք

Թիւ թղթատարական գրասենեկաց անծանօթ

Վիճակագրական

Թիւ բնակչաց երկրին 1,784741

Թիւ բնակչաց մայրաքաղաքին 181291

Ներկայացուցիչ օսար Տէրութեանց

Անգլիա. — Գ. Լէննոքս Վիքէ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազօր պշտ.

Աւստրո—Հունկարիա. — Կոմս Լ. Բաար, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :

Բորդուգալ. — Դեռակոմս տա Սոդո—Մայոր, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :

Գաղղիա. — Դեռակոմս տը Սէն—Ֆերիոլ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :

Գերմանիա. — Դ. Փոն Հայտէսլրանտ—Լազա, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :

Իտալիա. — Մարգիլ Է. Սբինոլա, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :

Հոլանդա. — Ա. Մազէլ, Տեղիլ. պլատ :

Միացեալ Նահանգք. — Լորդալ. Մ. Ժ. Դրամըր, Տեղիլ. պլատ :
Յունաստան. — Հ. Ա. Գլազըն, Ընդհ. Հիւսպ :

Շուեետ. — Լ. վան Պէք — Ֆրիիս, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :

Պէճիա. — . . . Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :

Պրաղիլիա. — Է. տա Սուզա—Լըգոնդ, Ընդհ. Հիւսպ :

Ռուսիա. — Պարոն Ա. տը Մոնրընհայմ, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :

Սպանիա. — Տոն Ժ. Դուրդոյիս Ի Անտուակա, Ներկ. ա. կ. եւ լիազոր պլատ :

Այլեւս 12 Ներկայացուցիչք փոքր Տէրութեանց :

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

ՀՈԳԵՒՈՐ ԳԼՈՒԽ ՀԱՅՈՑ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՏԵՐ ԳԵՈՐԳ Գ. Մայրապոյն Հայրապետ եւ Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, Նախագահ Սիւնհոդոսին Առաքելական Մայր Աթոռոյ Սրբոյ Էջմիածնի, Մենալ 'ի Կոստանդնուպոլիս 'ի 5/17 Յուլիսի 1815 եւ Ընտրեալ 'ի Կաթողիկոսութիւն յ'17/29 Սեպտեմբերի 1866 :

ԱՆԳԱՄԲ ՍԻՆԵՈԴՈՍԻ Ս. Էջմիածնի

Գեր. Տէր Սարգիս	Արքեպիսկոպոս	Ջալալեան
Գեր. Տէր Յովհաննէս	Արքեպիսկոպոս	Ասլանեան
Գեր. Տէր Դրիգոր	Եպիսկոպոս	Սաղինեան
Գեր. Տէր Դաբրիէլ	Եպիսկոպոս	Այվազեան
Գեր. Տէր Թադէոս	Եպիսկոպոս	Զիւնակեան
Գեր. Տէր Դրիգոր	Եպիսկոպոս	Մուշեղեան
Արժ. Տէր Պօղոս	Վրդալ. Ածբ.	Տ. Մարգարեան

Բոգղիւքօր կամ Փոխանորդ Ստատ. Սովէտնիկ Տէր Կարապետ Յովսէփեան Վասակեանց :

Ատենադպիր. Տէր Սուքիաս Ստեփաննոսեան Թաղիանոսեանց :

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ԹՈՒՐԳԻՈՅ

ՊԱՏՐԻԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՏԵՐ ՄԿՐՏԻՉ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԽՐԻՄԵԱՆ, Պատրիարք Հայոց Կոստանդնուպոլիս, Նախագահ Ազգային Վարչութեան, Ընդհանուր Ժողովոյ եւ Կրօնական Ժողովոյ,

Ծնեալ 'ի Վան (յ'Այգեհոտան) 'ի 5/17 Ապրիլի 1820 եւ ըն-
տրեալ 'ի Պատրիարքութիւն 'ի 4/16 Սեպտեմբերի 1869 :

Փոխանորդ Պատրիարքական. — Գեր. Տէր Յովհաննէս Գա-
հանայ Մկրեան, Նախագահ Դատաստանական Խորհրդոյ :

Գործակատար Պատրիարքարանի. — Տէր Աբրահամ Թրէնկեան :

Գիւան Պատրիարքարանի

Դիւանապետ. — Տէր Թովմաս Փափաղեան :

Ա. Դիւանադպիր (Հայերէնի). — Տէր Բարթող Թէլեան :

Ա. Դիւանադպիր (Թրքերէնի). — Տէր Կարապետ Խաչա-
տուրեան :

Բ. Դիւանադպիր (Թրքերէնի). — Տէր Յակոբ Անտոնեան :

Գրագիր Դատաս. Խորհրդոյ. — Տէր Գալուստ Տ. Պօղոսեան :

Համարակալ. — Տէր Կարապետ Հաճեան :

Գրագիր Անցագրատան. — Տէր Սեպուհ Բլատեան :

Գանձապահ. — Տէր Յարութիւն Ազատեան :

Դիւանադպիր (Հայերէնի). — Տէր Տիգրան Սէթեան :

Դիւանադպիր (»). — Տէր Նշան Փափաղեան :

Դիւանադպիր (»). — Տէր Մանուկ Պաղտատեան :

Օգնական Համարակալ. — Տէր Յովհաննէս Թուղլաճեան :

Գրագիր Կրօն. Ժողովոյ. — Տէր Տիրան Շիշճեան :

Արձանագիր Թրքերէնի. — Տէր Միքայէլ Զարաղեան :

Ը Ն Դ Հ Ա Ն Ո Ի Ր Ժ Ո Ղ Ո Վ

(Ամբողջական Թիւ անդամոց 140: Թիւ անդամոց 'ի 20 Դեկտեմբերի 1872, 140:)

Նախագահ. — Ամենապատիւ. Ս. Պատրիարք Հայր :

Ա Ն Դ Ա Մ Ք

Տէր Գրիգոր Եպիսկոպոս

Տէր Թադէոս Եպիսկոպոս

Տէր Խորէն Եպիսկոպոս Նարպէյ

Տէր Նիկողայոս Եպիսկոպոս Աղասեան

Տէր Ամբրոսիոս Վրդալ. Ածբ. Իսկէնտէրեան

Տէր Գարեգին Վրդալ. Ածբ. Թաթարեան

Տէր Խորէն Վրդալ. Ածբ. Փոխնորդ Ս. Եղմի.

Տէր Հմայեակ Վրդալ. Ածբ. Այազմալեան

Տէր Ղեւոնդ Վրդալ. Ածբ. Փիրղալճեան

Տէր Մամբրէ Վրդալ. Ածբ. Մամիկոնեան

Տէր Մատթէոս Վրդալ. Ածբ. Իզմիրլեան

Տէր Յովհաննէս Վրդալ. Ածբ. Փափաղեան

Տէր Ներսէս Վրդալ. Ածբ. Ասլանեան

Տէր Արիստակէս Քահանայ Մամբրէեան

Տէր Գէորգ Քահանայ Աճճեան

Տէր Գէորգ Քահանայ Արծրունի

Տէր Խորէն Քահանայ Փէշլիվանեան

Տէր Յարութիւն Քահանայ Պալադայ

Տէր Յարութիւն Քահանայ Սերովբեան

Տէր Յովհաննէս Քահանայ Մկրեան Փոխնորդ. Պարք.

Տեւրբ

Ազնուութեան Յովհաննէս

Ալաճաճեան Համբարձում

Ալթուն-Տիւրրի Առաքել (Էֆ.)

Աղաբէկեան Սարգիս (Էֆ.)

Աղաբէկեան Մարկոս (Էֆ.)

Ալեքսանդրեան Քերովբէ

Այվաղեան Աբրահամ

Այվատեան Մատթէոս

Այվաղեան Մեսրոպ

Աղաճաճեան Յովսէփ

Անուխեան Եսայի

Ապրո Սահակ (Էֆ.)

Ասլանեան Ստեփան (Բաշա)

Ասլանեան Մանուկ

Արապեան Մանուկ

Արապեան Սարգիս

Արշակ Յակոբ

Բաղրատունի Թադէոս

Դարակէօղեան Դրիգոր

Դարակէօղեան Կարապետ

Եաղճեան Օհան

Ելմէնիճեան Յակոբ

Եուսուֆեան Տիգրան (Էֆ.)

Զարդարեան Գէորգ

Զէնճիրճեան Յարութիւն

Էմիսեան Աւետիս

Էնքսէրճեան Տեւմաք

Թէրխան Թաղէոս
Թիւլեան Յարութիւն
Թորոս Գիսակ (Պէյ)
Ժամակոչեան Պօղոս
Իկիտպաշեան Ասափայ
Իւթիւճեան Կարապետ
Իւթիւճեան Մ. Փ. (Վրդպ. ԲԺ.)
Իփէկճեան Համբարձում
Խանտանեան Յակոբ (Պէյ)
Խաչիկեան Կարապետ
Խնդիրեան Ստեփան
Խոճասարեան Օգսէն
Խորասանճեան Ալիքսան
Մովիկեան Պօղոս
Կիւմիւշեան Յովհաննէս
Կոստանդեան Յակոբ (Էֆ.)
Կրճիկեան Յովհաննէս
Հալաճեան Բարսեղ
Հովուեան Ղազար
Ղազարոսեան Խաչատուր
Ղազարոսեան Քրիստոստուր
Ճարտարապետ Սենեքերիմ
Ճիլաճեան Յովհաննէս
Ճիլաճեան Պօղոս
Մազլումեան Յովսէփ
Մամիկոնեան Միքայէլ
Մանուկեան Սենեքերիմ
Մարգարեան Յարութիւն
Մաքսուտեան Սիմոն (Պէյ)
Մելիքեան Եղիազար
Մերեճմ Գուլի Յարութիւն
Մխաճեան Մ. Պետրոս

Միքայէլեան Սիմոն
Յովակիմեան Յովհաննէս
Ներսէսեան Գրիգոր
Նորատունկեան Յակոբ
Շամլեան Յովհաննէս
Ունճեան Արիկ
Պահճէգաբուլեան Միհրան
Պառնասեան Պօղոս (Էֆ.)
Պասմաճեան Սերովբէ
Պեկեան Թաղէոս
Պեռեանց Կարապետ
Պոյաճեան Յարութիւն
Պոյաճեան Յովհաննէս
Ռուսինեան Ն. (Վրդպ. ԲԺ.)
ՍաՀակեան Սիոս
Սարգիսեան Յակոբ
Սաքայեան Ալիքսան
Սէլիմիճեան Գրիգոր
Ստիմարաճեան Գէորգ
Տատեան Աւաքել Ս. (Պէյ)
Տատեան Յարութիւն (Էֆ.)
Փափաղեան Ստեփան
Փափաղեան Կարապետ
Փափաղեան Պետրոս
Քաղաղեան Նշան
Քէմալիկեան Կարապետ
Քիւրքճիպաշեան Բարթոլ
Քոլլեան Աւետիս
Օտեան Գրիգոր (Էֆ.)
Օտեան Նշան
Ֆրէնկեան Յակոբ

Ատենապետ. — Տէր Թաղէոս Արքեպիսկոպոս
Ատենադպիր. — Տէր Մատթէոս Վրդպ. Ածբ. Իզմիրլեան
Փոխ—Ատենադպիր. — Տէր Խորէն Քահանայ
ԱՆ ԴԱՄ Ք.
Տէր Նիկողայոս Արքեպիսկոպոս Աղասեան
Տէր Գրիգորիս »
Տէր Խորէն Վրդպ. Ածբ. Փոխնրդ. Ս. Եէմի.
Տէր Գարեգին » » Թաթարեան
Տէր Հմայեակ » » Այաղմալեան
Տէր Յովհաննէս Քահանայ Մկրեան Փոխնրդ—Պտրք.
Տէր Յարութիւն » Սերոբեան
Տէր Գէորգ » Արծրունի
Տէր Սահակ » Տ. Սարգսեան
Տէր Խաչատուր » Տ. Գարբիէլեան
Տէր Յարութիւն » Պալադայ

Ատենապետ. — Տէր Սենեքերիմ Մանուկեան
Ատենադպիր. — Տէր Ստեփան Փափաղեան
Փոխ—Ատեն. — Տէր Յովհաննէս Պոյաճեան
ԱՆ ԴԱՄ Ք
Տէր Ալիքսան Խորասանճեան
Տէր Բարթոլ Քիւրքճիպաշեան
Տէր Բարսեղ Հալաճեան
Տէր Գրիգոր Գարակէօղեան
Տէր Կարապետ Գարակէօղեան
Տէր Ղազար Հովուեան
Տէր Մկրտիչ Աղաթոն

Տէր Թովհաննէս Կրճիկեան
Տէր Թովհաննէս Զիլաճեան
Տէր Տիգրան Կիւմիւշկէրտանեան
Տէր Քրիստոստուր Դաղարոսեան

Տ Ն Տ Ե Ս Ս. Կ Ա. Ն Խ Ո Ր Հ Ո Ւ Ր Դ

Ատենապետ. — Տէր Անդրէաս Փափազեան
Ատենադպիր. — Տէր Բարսեղ Տիւլիէրեան
Գանձապետ. — Տէր Գրիգոր Գ. Պէրպէռեան
Անդամ. — Տէր Դասպար Ֆրանկիւլեան

Ո Ւ Ս Ո Ւ Մ Ն Ա. Կ Ա. Ն Խ Ո Ր Հ Ո Ւ Ր Դ

Ատենապետ. — Տէր Յարութիւն Խանտանեան
Փոխ—Ատեն. — Տէր Յովսէփ Մալգեան
Ատենադպիր. — Տէր Յովակիմ Ռէյիսեան
Փոխ—Ատեն. — Տէր Տեւմաք Էնքսէրճեան

Ա Ն Դ Ա Մ Ք

Տէր Յարութիւն Թիւլեան
Տէր Սիմէոն Միքայէլեան

Դ Ա Տ Ա Ս Տ Ա. Ն Ա. Կ Ա. Ն Խ Ո Ր Հ Ո Ւ Ր Դ

Նախագահ. — Տէր Փոխանորդ Պատրիարքական
Ատենապետ. — Տէր Կարապետ Պէռեանց
Ատենադպիր. — Տէր Արիստակէս Քաջանայ Մայր Եկեղ.

Ա Ն Դ Ա Մ Ք

Տէր Արիստակէս Քաջանայ Գարակէօմբիւլի
Տէր Իգնատիոս Քաջանայ Մայր Եկեղեցւոյ

Տէր Մելգոն Արապեան
Տէր Յարութիւն Փափազեան
Տէր Թովհաննէս Քաջանայ Սամաթիոյ
Տէր Թովհաննէս Քաջանայ Հիւրմիւզեան
Տէր Պօղոս Արապեան

Վ Ա Ն Օ Ր Է Ի Յ Խ Ո Ր Հ Ո Ւ Ր Դ

Ատենապետ. — Տէր Մամբրէ Վրդպ. Ածբ. Մամիկոնեան
Ատենադպիր. — Տէր Ղեւոնդ Վրդպ. Ածբ. Փիրղալճեան

Ա Ն Դ Ա Մ Ք

Տէր Կարապետ Փոթիկեան
Տէր Եղիա Տնտեսեան
Տէր Վարդան Պապիկեան

Կ Տ Ա. Կ Ա. Յ Հ Ո Պ. Ա. Բ Ա. Ր Չ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ատենապետ. — Տէր Գրիգոր Քաջանայ Արամեան
Ատենադպիր. — Տէր Պօղոս Ժամակոչեան

Ա Ն Դ Ա Մ Ք

Տէր Արիստակէս Քաջանայ Մամբրէեան
Տէր Սուքիաս Քաջանայ Մայր Եկեղեցւոյ
Տէր Աբրահամ Այվազեան
Տէր Կարապետ Թոքատլեան

Պ Ա Տ Ր Ի Ս. Բ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ս. Ե Ր Ո Ւ Ս Ա Ղ Է Մ Ի

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՏԷՐ ԵՍԱՅԻ Դ. Արքեպիսկոպոս Էւ Պատրիարք
Հայոց Ս. Երուսաղէմի, Ծնեալ 'ի Էւ Ընտ-
րեալ 'ի Պատրիարքութիւն 'ի 14 Օգոստոսի 1864.

Փոխանորդ Պատրիարքական 'ի Կոստանդնուպոլիս. — Տէր
Խորէն Վրդպ. Ածբ.

ԹԻՒ ՀԱՅՈՑ

(Հաւանականաբար)

Ընդ իշխանութեամբ Թուրքիոյ	2,500000
Ընդ իշխանութեամբ Ռուսիոյ	1,500000
Ընդ իշխանութեամբ Պարսկաստանի	54000
Ընդ իշխանութեամբ Աւստրիոյ	14600
Ընդ իշխանութեամբ Ռումանիոյ	8400
Ընդ իշխանութեամբ Եդիպտոսի	8000
Ընդ իշխանութեամբ Անգլիոյ	15000
Այլուր	120000
	4,200000

ՎՐԻՊԱԿՔ

Ամիս	Օր	Սխալ	Ուղիղ
Յունվ.	5	Հայոց.	Նաւակատիկ
»	6	»	Ուտիկ
»	14	»	հարկ է յաւելուլ
»	28	Տարեդարձ	33 43 ⁰ Տարեդ.
Փետր.	12	Յունաց	Նաւակատիկ
»	»	»	Եոթնեկի
»	19	»	աւելորդ է յիշատակ ննջեցելոց
Մարտ	4	փոխանակ 2ի.	Հրէից Փուրիմ են.
»	8	փոխանակ 9ի	Արեգակն 'ի Խոյն
Յուլիս		Եօթերորդ ամիս	Եօթներորդ ամիս
Օգոս.	15	Հայոց	ՌՅԻԲ (1322)
Նոյեմ.	13	Յունաց	Իրկնդ. Ծննդ.
»	18	Հասիւնաց	հարկ է յաւելուլ Ա. Գիրակէ Գալստեան
Դեկտ.	27	Գէս օր ըստ Թրք. ժամ 7. ր. 6 փոխանակ 1. 8, ր. 6 ի.	

Էջ	Տող	Սխալ	Ուղիղ
65	6	Պօղոս, հարկ է յաւելուլ ևս Դեկտ 27	
114	1	Ուղղեչափք	Ուղեչափք
134	4	Յունիս 1870	Յունիս 1871
146	22	հանուծիւն	հաւանուծիւն
194	15	դրասենեկաց	դրասենեկաց
195	13	Ներկայացուցիչ	Ներկայացուցիչք
217	5	1871	1872
219	28	առ 3	առ 3 ⁰ / ₁₀
219	31	առ 6	առ 6 ⁰ / ₁₀
220	14	Գումար	Գումար Ֆրանգ
224	21	հարկ է յաւելուլ	Հայրենիք

ԾԱՆՈԹ. — Առ 'ի չգոյէ ժամանակի՝ Պատմութիւն Ֆրանգո-Գերմանական պատերազմի թողեալ է Տարեցուցիս յաջորդ տարւոյ :

**ՎԱՃԱՌԻ
Ի ՀԱՇԻԻ ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ**

ԱՌ ԳԱՎԱՅԵԱՆ ԵՂԲԱՐՍ
Փողոց Չագմագեր ՚ի Քաղաքիս

~~~~~  
**ԱՌ Ս. Հ. ՎԱՅՍ**  
Մեծ Փողոց Բերայի, Եւ  
ԱՌ ԲՐԻՍՏԻԱՆ ՌՈԹ  
Անց Զացորուլո, ՚ի Բերա.

~~~~~  
Գ Ի Ն
ԿԷՍ ԱՐԾԱԹ ՄԷՃԻՏ

2007

0022362

2 013

5242

«Ազգային գրադարան»

NL0022362

